MAHMUT ÇETİN

Perinçek Ve Aydınlık Hareketi

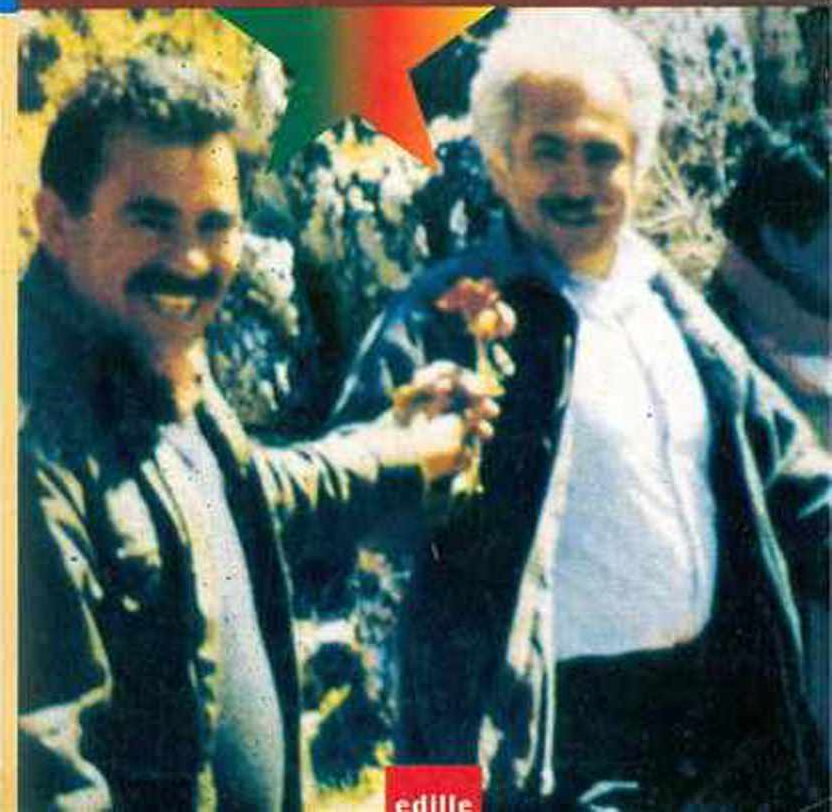

edille

edille

Perinçek ve Aydınlık Hareketi

Mahmut Çetin

edille
İstanbul-1998

PERİNÇEK VE AYDINLIK HAREKETİ
Mahmut Çetin

Dizgi; D. V. C.
Baskı; Fetih Ofset

edille
yayınları

Tel 0 212 4510499
0 212 2467718

İÇİNDEKİLER

Takdim / 13

A. GİRİŞ
27 MAYIS SONRASI SOL / 15
Solun Kitle Örgütü ; TİP /17
TİP'e Karşı Sol; MDD / 19
68 Gençliği / 21

B. AYDINLIK HAREKETİ'NİN ANATOMİSİ
I.
BÖLÜM
Fikir Platformu
PDA / 29
MDD Çizgisinde Ayrışma; PDA Doğuyor / 31
PDA'nın Bir Dergi Olarak Muhtevası / 32
Hikmet Kıvılcımlı, PDA'dan Ayrılıyor / 34
Aydınlıkçılar'ın Diğer Sol'dan Farklı Çizgisi /35
Terör Öncesi Son Görüşmeler /36

II.
BÖLÜM
Devrim İçin Örgüt
TİİKP / 39
TİİKP Ne Zaman Kuruldu ? 41
Sosyalist Kurultay: 1970 / 41
TİİKP Kuruluyor / 42
TİİKP Tüzüğü'nden Bir Kesit / 45
TİİKP'nin Hedefi / 46
TİİKP'de Örgütlenme / 46
Nasıl Bir Devrim ? Toprak Devrimi / 48
TİİKP'nin Yurtdışı İlişkileri / 49
İşçi Köylü Gazetesi / 50
Devrime Ulaşmanın Yolu; Silahlı Mücadele / 51
TİİKP ve Mücadele'de Üslup / 52
15-16 Haziran 1970 / 53
..ve Sıkıyönetim / 56

Aydınlık Hareketi'nde Bölünme ve Kaypakkaya / 57
Çaru Mazumdar Muhabbeti / 62
12 Mart Muhtırası, Aydınlıkçılar'ın Silahlı Mücadeleden Kaçışı ve Diğer Sol / 63
Aydınlık Hareketi'nin 12 Mart Dönemi - TİİKP Özeleştirisi / 64
Aydınlıkçılar'ın Silahlı Mücadelesi Boş Çıktı / 65
TİİKP Kadrosu Hapiste / 65
TİİKP Davası İddianamesi / 69
Dava'yı Ölüler Yaşatır;Aydınlık'ın Ölüleri / 70
Aydınlıkçılar Genel Af'la Dışarda (1974) / 71
Aydınlıkçılar Kıbrıs'ta Rumları Destekler / 72
Aydınlık Yayınları ve Dergisi;Legal Bir Üs / 72
Maoculara Leninci Bakış / 74
Bozkurt Efsanesi'nden Maocu Bozkurtlara / 77
74 Affından Sonra TİİKP'nin Katıldığı Kitle Eylemleri / 79
1 Mayıs 1977-Kanlı 1 Mayıs / 79
TİİKP 1.Kongresi Toplanıyor / 81
Perinçek'ten TİİKP'e Eleştiri; "Aptalca Sol Politikalar" / 82

III.
BÖLÜM
Legaliteye Geçiş
TİKP / 83
1973-1977 Aydınlık Hareketi / 85
TİİKP ve Maraş Provokasyonu / 86
TİKP Kuruluyor / 87
Aydınlık, Günlük Gazete Oluyor / 89
MHP ve Kontrgerilla Polemiği / 91
TİKP 1.Büyük Kongresi / 94
Ne Amerika Ne Rusya , Herşey Çin İçin / 96
İstihbarat İlişkileri Polemiği / 98
TİKP ve Sanat / 99
TİKP ve 12 Eylül / 100
TİKP'in Kitle Eylemleri / 102
Üç Dünya Teorisi ve Pratiğe Yansıması / 102
Üçlü Blok'tan Kopma / 105
THKP-C Türevlerine Aydınlıkçılar'ın Bakışı / 105
Aydınlıkçılar'ın PKK'ya Bakışı / 106

TİKP Döneminde Ölen Aydınlıkçılar / 111
TİKP Yargı'da / 111
TİKP'lilerin Suçu / 115
Yargıtay İmdada Yetişir / 116

IV.
BÖLÜM
12 Eylül'den Sonra Aydınlık Hareketi
İLLEGAL TİKP / 119
Aydınlıkçılar, 12 Eylül'ün Gelişinden Haberlidir / 121
Aydınlık Hareketi'nde Düşünceye Giriş ya da Cola Krizi / 123
Cola Krizi'nden Sorular Hareketi'ne / 124
Ufuklar Dergisi / 126
Aydınlık Hareketi'nin İllegalite Dönemi (1983-84) / 126
Ayrışmanın Zemini ; Saçak Dergisi / 127
Gökyüzü Dergisi / 129
Perinçek'in Kriz Teorisi'ne Soldan Bir Eleştiri / 130
Perinçek'e İbocu Bakış / 131

V.
BÖLÜM
Sol Tecritten Kurtulma Stratejisi
İKİBİN'E DOĞRU VE SOSYALİST PARTİ / 133
A. İkibin'e Doğru Dergisi / 135
İKİBİN'E DOĞRU'NUN YILAN HİKAYELERİ / 136
1. 50 Milyonluk Çek, 2. Perinçek'in Atatürk'e Hakaret Davası,
3. Katli Vacip, 4. Sahte İtirafçı, 5. Kısaca MİT Raporu,
6. Kavimler Kapısı Fitnesi
İkibin'e Doğru Genel Bir Değerlendirme / 144
B. Perinçek ve Apo İlişkileri / 145
C. Fraksiyonlar da Evlatlarını Yer; Ümit Zileli'nin Tecriti / 150
D. Sosyalist Parti / 155
Olmazsa Olmaz Sosyalist Parti Kurulmalıdır / 155
Sosyalist Parti Kurma Süreci / 157
Sosyalist Parti Kurma Sürecinde Yurtdışı İlişkileri / 158
Sosyalist Parti Kuruldu / 158
Sosyalist Parti 1.Büyük Kongresi / 159
Okuma Parçası; Sosyalist Parti'de Ayrılık Toplantısı / 161
Sosyalist Parti'de Ayrılık / 170

Gorbaçov Devrildi; Oh Olsun / 171
Sosyalist Parti 2.Büyük Kongresi / 172
SP: "Uygun Adım Yürüyen Bir Parti" / 176
İki Kardeş Parti Hep ile SP / 178
Seçim Öncesi SP; Emekçi Cumhuriyeti Polemiği / 179
Emekçi Cumhuriyeti Programı / 179
Açıkoturum Savaşı / 181
Seçimde Sosyalist Parti = Hezimet / 182
Sosyalist Parti'nin Yurtdışı İlişkileri / 184
Sosyalist Parti'yi Kapatma Davası / 186
Sosyalist Parti Kapatıldı / 187
SP Döneminde Komplocu Yayınlara Devam / 188
Yeniden Çıkan Aydınlık Gazetesi ve Sivas Olayları / 188
Soldan Perinçek'e Bakış; "Doğu Sorunu" / 190

VI.
BÖLÜM
Atatürkçü Bir Örgüt
İŞÇİ PARTİSİ / 193
TİKP Yeniden Açılıp İşçi Partisi'ne Katılıyor / 195
Dışişleri'nde Perinçek İmtiyazı ve Yargı'ya Müdahale / 197
A. İşçi Partisi ve Diğer Sol / 199
Perinçek'in Ekonomik Çözümü: Kaynaklara El Koymak / 199
Aydınlık'ın Kesk'e Bakışı / 200
Bir Aydınlık Ayıbı / 201
İP'den ÖDP'ye Saldırı; Uras MİT Ajanı / 201
MİT Raporcusu İrfan Taştemur ve ÖDP / 203
İP ve Provokasyon / 204
Perinçek Genel-İş Kongresi'nde Yağıp Gürlüyor / 204
Dine Saygılı İHD'ye Çarpık Bakış / 205
Genelev Patroniçesi Manukyan ve Perinçek İlişkisi / 206
B. Din Karşıtlığından Din Düşmanlığına / 207
Dehleden Dinime Bari Müselman Olsa / 207
Okuma Parçası:BİR FETVA DA BİZDEN 209
Şeriat ve Demokrasi Paneli / 211
Cumhuriyet'in Bıraktığı Yerden Devam Etmek / 212
Baskın Oran, "Bu İslamcılar Karşısında" / 213
Din Düşmanlığında Ara Yol; Bilimi Çarpıtmak ya da Bilim ve Ütopya Dergisi / 214

Perinçek'e Laiklik Ödülü / 216
Vakıflar Görüldüğü Yerde Ezilmelidir! / 217
Gerici Bir Kampanya;
"Cumhuriyet Devrimi Kanunları Uygulansın" / 217
Okuma Parçası; Perinçek "Tak" Dedi.. / 219

C. AYDINLIK HAREKETİ LİDERİ DOĞU PERİNÇEK / 225
Kod adı; Yılmaz / 227
Milletvekili Bir Baba; Sadık Perinçek / 232
Sadık Perinçek'in Çocukları / 234
Posta Müdürü Dede; Cemal Perinçek / 235
Köken Meseleleri / 236
General Bir Dayı; Turhan Olcaytu / 238
Emniyet Genel Müdürü Bir Enişte; Celalettin Tüfekçi / 240
Yakın Plan Perinçek / 241
PERİNÇEK'İN EVLİLİKLERİ / 243
Perinçek'in İlk Eşi; Sırma Evcan
ve Akrabası A. Güven Gürkan / 243
Sırma Evcan'ın Ailesi / 245
İkinci Eş; Kurye Şule / 247
Okuma Parçası; Abrakadabra'nın Siyasi Serüveni / 249

D. AYDINLIK HAREKETİ'NİN ÖZELLİKLERİ / 261
1. Kariyer Devamlılığı ve Merkeziyetçilik / 263
2. Köylülük Miti ve Maoculuk / 265
3. Din Karşıtlığı / 268
3. Komploculuk / 270

E.SONUÇ / 279

EK
izahlı Aydınlık Albümü

E-Mail:
edillebiography@hotmail.com
İnternet Adresi:
http://www.vatanim.com/websayfa/edille.html

Takdim

Perinçek ve Aydınlık Hareketi kitabı, *gecikmiş* bir çalışma. Sürekli gündemde olmayı başaran bir siyasi hareketin genel özelliklerini, liderini ve tarihçesini bilmek, politikayla ilgilenen herkesin hakkıdır. Ben bu kitapla, bir araştırmacı olarak merak ettiğim soruların cevabını, okuyucularımla paylaşmış oluyorum.

Aydınlık Hareketi kaleme alınırken, kronolojik bir seyir izlenmeye çalışılmışsa da yer yer belirli vakıaların öne çıkması sonucu, bunun göz ardı edildiği olmuştur. Eser, tarihçe olmanın yanında, fonksiyonel tahlillerle de bir hizmeti yerine getiriyor.

Bu tür çalışmaların, bilgi çağı eşiğindeki Türkiye için, elzem olduğuna inanıyoruz. Çünkü uzlaşmanın yolu, tanımaktan geçmektedir. Biz islam hukukunun bahşettiği hoşgörüyle, geleceğin demokrat *"Büyük Türkiye"* sini toplumun bütün kesimleriyle birlikte inşa edeceğimize inanıyoruz. Bu bağlamda Türkiye'deki sol yelpazeyi ve hususen Aydınlık Hareketi'ni de tanımamız gerekmektedir.

Bütün dünya ülkeleri ve toplumlarının güçlerini birleştirdiği bir dünyada, muhafazakar Türk aydınlarıyla **Aydınlık Hareketi** mensuplarının da mutlaka bir diyalog noktası bulabileceğine inanıyoruz.

Bizim temel yaklaşımımız, "aradığımız herşey, kaybettiklerimizdir" şeklinde özetlenebilir. Karahanlı - Selçuklu - Osmanlı devlet ve toplum geleneği; bize uzlaşma zemini *"terkîb-i devâ"* yı takdim ediyor. Biz hemen her

konuda bu muhteşem *"tedkîb-i devâ"* dan faydalanıyoruz. Bu yaklaşıma layık olup olmamaları bir yana genel olarak sol, hususen de Aydınlık Hareketi'ne yaklaşımımız da bu çerçevede olacaktır.

Mahmut Çetin
1998 İstanbul

A. GİRİŞ
27 MAYIS SONRASI SOL

Solun Kitle Örgütü; TİP

27 Mayıs 1960 ihtilaliyle başlayan süreç, CHP zihniyetinin devletin kurumsal yapısında doktrin haline getirildiği, millet iradesinin belirli mekanizmalar eliyle denetlendiği, kontrol edildiği, yer yer hiçe sayıldığı bir süreçtir. Bu süreçte, diktatoryal idari mekanizmaların gerçek muhalifi olan Demokrat Parti bakiyesi kitlelere karşı, yapay bir sol muhalefetin gizli mekanizmalar tarafından ortaya çıkarılması bir vakıa olarak kendini göstermiştir.

Sol söylemin dilinde bu kirli oluşumun adı; *"27 Mayıs'ın getirdiği özgürlük ortamı"* olmuştur. 27 Mayıs'tan sonra kurulan ilk ciddi sol örgütlenme Türkiye İşçi Partisi çatısı altında olmuştur. Fakat ondan önce 1960 Ocak ayında **Türkiye Sosyalist Partisi** kurulmuştur. **TSP,** batılı manada bir sol parti olmaya çalışmışsa da giderek etkisizleşmiş ve 1962'de **Türkiye İşçi Partisi**'ne iltihak etmiştir.

TİP'in kuruluş gerekçesi, bir grup sendikacının kendilerinin parlamentoda temsil edilmeleri gerektiği düşüncesi olmuştur. Bu görüşten hareket eden sendikacılar 1961 yılı Şubat ayında **TİP**'i kurdular. **TİP** kurulunca **Türk-İş** çevresinde; **Çalışanlar Partisi** adı altında partileşme düşüncesi olan sendikacıların çabası sonuçsuz kalmıştır. TİP'in kurucuları partinin yaşaması için devletle arası iyi olan bir isim aramışlar ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal'in Harbiye'den sınıf arkadaşı olan **Ali Fuat Cebesoy'un yeğeni Mehmet Ali Aybar**'ı partiye genel başkan olarak düşünmüşlerdir.

Şubat 1962'de İstanbul'da avukatlık yapmakta olan Devletler Hukuku Doçenti **Mehmet Ali Aybar,** Türkiye İşçi Partisi'nin genel başkanlığına getirilmiştir. 1964 yılında genel kongresi yapılan **Türkiye İşçi Partisi** (TİP) 1965 seçimlerine 51 ilde katılmış ve 15 milletvekili çıkarmıştır.

Bu durum sosyalistler tarafından kazanılan büyük bir başarı olmuştur.

Türkiye İşçi Partisi sekiz yıllık bir çalışma hayatı süresince genellikle bürokrat ve memur çevrelerinden destek bulmuştur.Adı İşçi Partisi olmakla beraber işçi kitlesinden rağbet görmemiştir.İçindeki sendikacılar grubu ile kısmen işçiye etken olmaya çalışmışsa da, bir mana ifade edebilecek yekuna ulaşamamıştır. Bazı öğrenci dernekleri ve meslek örgütleri TİP'i desteklemiştir.

Bu dönemde Sol'un ana örgütlenmesi TİP olmuştur. Başlangıçta hemen bütün solun sempatisini kazanan TİP içinde giderek büyük farklılıklar doğmuş ve başını bir kısım sol aydının çektiği **Sosyalist Kültür Derneği** ve **Yön Dergisi** TİP'e karşı mücadeleye girişmişlerdir. İki kesim arasındaki temel farklılık noktası tarafların inisiyatifi kendi ellerinde bulundurma çabalarından kaynaklanmıştır.

Sosyalist Kültür Derneği öncü kadroyu *"aydınlar"* şeklinde ifade ederken, sendikacılar *"işçi sınıfı"* adı altında kendi inisiyatiflerini öne çıkarmışlardır.

TİP'e karşı asıl mücadele cephesi 1966 yılı Malatya kongresinden sonra başlayan iç tasfiyelerle ortaya çıkmıştır. TİP'ten atılanlar, **Mihri Belli** ve **Hikmet Kıvılcımlı** gibi eski **TKP**'li mücadele adamları etrafından toplanmışlar ve görüşlerini de çeşitli dergilerde açıklamışlardır. 1968 yılına kadar TİP'le birlikte hareket eden **FKF** *(sonradan Dev-Genç)* giderek Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı'nın başını çektiği ve kendilerini **Milli Demokratik Devrim** stratejisi ile izah eden grubun eline geçmiştir.

Bu arada TİP içindeki bölünmeler devam eder.Sovyetler'in Çekoslovakya'yı işgaline karşı çıkan Genel Başkan Mehmet

Ali Aybar; **Behice Boran, Sadun Aren** ve **Çetin Altan**'ın öncülüğündeki Sovyet yanlısı grup tarafından ablukaya alınır ve giderek partiden kopması için zemin hazırlanır. Bu baskılara dayanamayan Aybar, TİP'ten istifa etmek zorunda kalır. Behice Boran başkanlığındaki TİP, giderek Sovyet yanlısı TKP'nin legal uzanımı konumuna bürünür.

TİP'e Karşı Sol; MDD

Milli Demokratik Devrim stratejisi'nin isim babası Mihri Belli'dir. Belli, Milli Demokratik Devrim adlı kitabında ve konferanslarında bu stratejiyi anlatmış ve başta **Dev-Genç** safları olmak üzere sol'un bir çok kesiminde ilgi görmüştür. 1967 yılından itibaren MDD stratejisi yönünde uygulamalara rastlanmıştır.

Stratejinin temeli sosyalist devrimin, Milli Demokratik Devrim olmadan gerçekleşmeyeceği iddiasına dayanır. Buna göre MDD, *milli burjuvazi* dahil bütün milli sınıf ve zümrelerin devrimidir. MDD taraftarlarının temel sloganı, **"Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye"** sloganıdır. MDD platformu ,TİP'i çok sınırlı bir örgütlenme olarak görmüş ve devrimin asıl halk yığınlarına taşınması gerektiğini savunmuştur. Devrimi uzun ve kesintisiz bir süreç olarak kabul eden MDD öncüleri, temel görev olarak sosyalizmin teorisini yapmak ve sosyalist teoriyi benimseyen kadrolar yetiştirmeyi öngörmüşlerdir.

Türk Solu ve **Aydınlık Dergisi** etrafında görüşlerini açıklayan MDD kurmayları, Dev-Genç saflarında heyecanlı bir genç taraftar kitlesini yönlendirme imkanı bulmuşlardır. MDD Platformu; teorik eğitim, örgütlenme, eylem ve ekonomik sorunlara siyasi yön verme şeklinde çalışmalarını sürdürmüşlerdir.Burada önemli bir nokta, bu dönemde ortaya çıkan öğrenci eylemleri ve toprak işgallerinin, MDD inisiyatifinde yapılmış olmasıdır.

MDD taraftarlarının ilk yayın organı Aydınlık dergisi olmuştur. Aydınlık Hareketinin ilk yöneticileri, 1965'ten sonra üç zeminde ortaya çıkmıştır.Bunlar sol gençliğin kitle hareketi **FKF** *(Dev-Genç)*, Türkiye İşçi Partisi'ndeki muhalif çizgi ve MDD stratejisi doğrultusunda yayın yapan Aydınlık dergisi olmuştur.

Aydınlık Hareketinin yöneticileri; Dev-Genç içinde etkin konumlardayken Ankara'da 29 Nisan 1968 günü gerçekleştirilen Devrimciler Güç Birliği'nin organize ettiği 1968 Haziran ayındaki üniversite işgallerini başlattılar. Aydınlıkçılar bu eylem sırasında sol gençliği, kemalizmin denetiminden çıkıp, marksizm'le tanıştırdıklarını bir başarı olarak iddia ederler. Sonraki yıllarda kemalizmini ifşa edecek bir hareket için bu anti-kemalist söylem ilginç olmaktadır.

1968 öğrenci hareketi sırasında **FKF** (Dev-Genç)'nin genel başkanı Doğu Perinçek'ti. Aydınlık Hareketinin çekirdek kadrosunun bir kısmı okudukları fakültelerin öğrenci cemiyetleri ve fikir kulüplerinde lider konumunda kişilerdir. Bu kadro; TİP içindeki MDD stratejisini temel alan devrimci muhalefetle birlikte hareket ederken, zamanla Kasım 1968'de ilk sayısı çıkan Aydınlık dergisi çevresinde teorik bir zemine de oturdu. Etkili bir dergi olan Aydınlık, *anti-sovyet* bir tavırla ortaya çıktı.

1969 yılında MDD, platform arasında bazı ihtilaflar çıkmıştır. Bu ihtilafların başında Mihri Belli ile Hikmet Kıvılcımlı arasındaki liderlik mücadelesi vardır. Onun dışındaki meselelerin sadece bu ihtilafa gerekçe olduğu söylenebilir.

Bu ihtilaftan sonra Aydınlık'ı devam ettiren Mihri Belli grubu ile Hikmet Kıvılcımlı'yı aralarına alan o zamanki Dev-Genç kadrolarının Aydınlık'tan ayrılarak çıkardığı **Proleter Devrimci Aydınlık Grubu** ortaya çıkmıştır. PDA, örgütsel bir şuurla 21 Mayıs 1969 tarihinde kurulmuştur.[1]

68 Gençliği

68 kuşağı diye abartılan sol dalga, araştırmacılara, sosyologlara ve tarihçilere ilginç sonuçlar çıkarma imkanı veren bir kuşağın adıdır denilebilir. Bu kuşağın en belirgin özelliklerinden biri muhalif bir çizgi olarak kendini takdim etmesidir. 68 kuşağı adlı sol dalganın muhalefeti, ülkenin önündeki en büyük ayak bağı olan bürokratik mekanizmalara değil, seçimler yoluyla yasama organını teşkil eden TBMM'deki sağ siyasi partilere ve onun yürütme gücü hükümete karşı bir muhalefettir. Sözde Amerika karşıtı olan bu sol dalganın yer yer Amerikancı güçlerle işbirliği yaptığı, yer yer onların oyuncağı durumuna düştüğü zamanla ortaya çıkmıştır.

Emekli bir subay olan araştırmacı yazar **Erol Mütercimler,** emekli general **Memduh Ünlütürk**'ten şu anekdotu nakleder;

*"Biz **Mahir Çayan** ve arkadaşlarının hapishaneden kaçacağının enformasyonunu aldık. Bu enformasyonu aldıktan sonra **Faik Türün,** ben, sonra **Turgut Sunalp** geldi. Bir durum değerlendirmesi yaptık. Sonra Faik Türün, Ankara'yla konuştu. Bir gün sonra 4 tane Amerikalı subay geldi. Bu toplantıda ben*

[1] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s.38 sf.6

vardım, Amerikalı subaylar vardı. Durum değerlendirmesi yapıldı. Hapishaneden kaçma hazırlığı yapıldığı istihbaratı kendilerine aktarıldı. Onlar şunu söylediler;
*-Bırakın kaçsınlar. Ve bunların hapishaneden kaçabilmeleri için de ne gerekiyorsa yapın. Örneğin hiç arama yaptırmayın. Kazılan toprakların saklanmasına göz yumun... gibi bize 26 maddelik bir öneri dizisi verdiler. Ondan sonraki süreçte şu planlandı; **Bunlar hapishaneden kaçacak. Kaçışları dakika dakika izlenecek. Ondan sonra hiçbirisi hayatta bırakılmayacak.** Ben Amerikalı subaylarla iki toplantıya katıldım. Üçüncü toplantı yapıldığında beni odaya almadılar ve bundan sonra benim bu grupla herhangi bir ilişkim olmadı. Arada ne oldu bilmiyorum. Faik Türün'le de ilişkim koptu."*[2]

Görüldüğü gibi solun idollerinin, putlarının dikilmesi bile ABD'nin katkılarıyla gerçekleşiyor. Böyle bir yapılanma içinde ne kadar muhalif olunabilirse o kadar muhaliftir 68 gençliği.

Anlata anlata faziletleri bitirilemeyen 68 gençliği, bir yandan halka yakınlaşma adına abes yaşama biçimlerine soyunurken, diğer yandan da **hedonizmin**/zevkçiliğin doruklarında örnekler verir. Dönemi yaşayanlardan **Oral Çalışlar** anlatır;

"68 kuşağı belki bugünkü kuşaklara yabancı gelebilir. Meyhanelerde içki içmeyi severlerdi. *Tavukçu* adı verilen lokantayı o dönemin tüm

[2] Ergenekon'u ABD Gözetiminde... Erol Mütercimler, Teori, Temmuz 1997 s. 90 sf. 14

devrimcileri bilirler. Tavukçu'da yemek yeyip içki içtikten sonra devrimci türküler söyleyip halaylar çekip eğlenirdik. Mehmet Kemal'in *Kalem* adlı lokanta - meyhane karışımı yeri, devrimcilerin uğraklarındandı. Aşırıya kaçmadıkça bu tür eğlenceleri kimse aykırı bulmazdı. O dönem kuşağının özelliklerinden birisi de doya doya aşık olmasıydı. Mitinglerde, gösterilerde elele tutuşan sevgililer, eylemlere ayrı bir renk katarlardı. O güzelliğin içinde sevmenin, sevilmenin ayrı bir keyfi vardı. Yurtların kantin köşeleri, parklar, sinemalar sevgililerin buluşup, koklaşma yerleriydi. Eylemle sevda içiçeydi. Herşey doya doya yaşanıyordu. O zaman bacı yok, sevgili vardı"[3]

"Kör ölür badem gözlü olur" hesabı bürokratik mekanizmaların oyununa gelip can veren gençler, sonradan yeni fraksiyonlara idol olarak sunuldu. Onlar da jöntürkler'den meşrutiyetçilerden ve tek parti döneminden gelen *ileri ülke* hayali abartılı ve müphem duygular halinde ortaya çıkıyordu. Gençler bu müphem sevda uğruna hapislerde yattılar, mağduriyetlere katlandılar. Ama uğruna mücadele ettiklerini söyledikleri halk, onları gayet iyi anladı ve onların birilerinin maşası, provokatörü olduğunu teşhis etti. Mehmet Ali Aybar'ın değişiyle hep *bir avuç insan* olarak kaldılar. Devrimcilik, basının abartılı takdimlerine, bürokrasinin göz yummalarına rağmen ancak aleviciler ve kürtçüler arasında cazip bir meslek haline gelebildi.[4]

---

[3] 68, Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar, Milliyet Yay. sf. 125

[4] 68, Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar, Milliyet Yay. sf. 137

Ağustos 1968

Aydınlık Hareketi kurmaylarından önemli bir kısmının birbirleriyle tanışması,eski tüfek komünistlerden **Reşat Fuat Baraner**'in cenaze töreninde olmuştur. **Mustafa Kemal'in yakın akrabası ve Yazar Suat Derviş'in kocası olan Baraner,** ömrünün son döneminde TİP'e muhalif bir merkez niteliğine bürünen **Türk Solu** dergisinde yazılar yazar. Mihri Belli ile birlikte hareket eden Reşat Fuat Baraner'e Dev-Genç içindeki gençler sempatiyle bakar.

İstanbul'da kaldırılan cenazeye Ankara'dan **Cengiz Çandar, Uluç Gürkan** ve **Doğu Perinçek** de katılır. Cenazeye katılanlar hep birlikte *Beyoğlu Tünel*'de bulunan **Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı** (TMGT) binasına giderler. Konuşmaların ana ekseni o günlerde gerçekleşen Çekoslovakya'daki Sovyet işgalidir. İstanbul'da ve Ankara'da yayılan anti-sovyet dalganın önde gelen isimlerinden biri olan Perinçek, o sırada TİP yönetiminin müdahalesiyle FKF başkanlığından yeni düşürülmüştür. Burada yapılan konuşmalar sırasında görüşlerini açıklama fırsatı bulur ve birçok konuda aynı düşündüğü insanlarla *"daha fazla bağ"* kurmayı kararlaştırırlar. Perinçek bu toplantıda aylık olarak çıkarmayı düşündüğü Aydınlık dergisi ile ilgili projelerini de anlatır. Hukuk Fakültesi'nde asistan olan Perinçek, gerek asistanlar arasında gerekse gençlik içinde geniş ilişkiler kurmuştur. Üstelik aynı okulda asistanlık yapan **Uğur Mumcu** ve **Adil Özkol** ile liseden arkadaştırlar.

FKF'de TİP yönetiminin etkisi kırılınca, sol eylemlerde belirgin bir artış olur. FKF 1969 yılı Şubat ayı içinde ilk iş olarak Ege Bölgesinde Tütün Mitinglerini örgütlemeye başlar. Ankara, İstanbul ve İzmir'den solcu gençler Akhisar'a, Ödemiş'e, Tire'ye köylülerle birlikte eylem

yapmaya giderler. Şekillenmeye başlayan **Aydınlık Hareketi'nin ilk kurmay kadrosundan** isimler **Doğu Perinçek, Gün Zileli** ve **Ömer Özerturgut;** bu mitinglerde etkin rol oynarlar.[5]

[5] 68, Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar, Milliyet Yay. sf. 31-42

B. AYDINLIK HAREKETİ'NİN ANATOMİSİ

I.
BÖLÜM
Fikir Platformu;
PROLETER DEVRİMCİ AYDINLIK

MDD Çizgisinde Ayrışma; PDA Doğuyor

Proleter Devrimci Aydınlık çevresinin kuruluş aşamasındaki temel yaklaşımları şöyle özetlenebilir;

- Türkiye'de işçi sınıfı öncülük yapabilecek seviyede ve miktarda değildir. Proleter kitlenin bulunması ve onun da sanayi proleteryası olması gerekir. İşçi sınıfının köylülerle olan ilişkisinin kalkması lazımdır. Zira Türkiye'de işçi kitlesinin halen kendi köyleriyle alakası şu veya bu şekilde devam etmektedir. Yani henüz sanayi proleteryası tesis edilememiştir.
- MDD milli sınıfların tamamının katıldığı bir devrimdir. Devrimcinin görevi işe işçi sınıfının öncülüğü için objektif şartları yaratmaktır.
- Proleterya'nın öncülüğü bugün mümkün değildir. Türkiye'nin mevcut şartları nazara alınacak olursa öncülük görevi asker, sivil, aydın zümreye verilmelidir.
- Proleter devrimci, işçi sınıfının öncülüğü için gerekli objektif şartları hazırlamalıdır.
- İdeolojik bilinçlenme sağlanmalıdır.
- TİP hiçbir zaman proleteryanın öz örgütü olamaz.

Bu yaklaşımlarla yola çıkan oluşum zamanla ikiye bölünür. PDA grubu, Aydınlık çevresini ve Mihri Belli'yi sola sapmakla suçlamıştır. Aydınlık çevresi de, Proleter Devrimci Aydınlık grubunu sağa sapmakla itham etmiştir. İhtilafın esas kaynağı da, asker, sivil, aydın kesimine verilen önemdir. Mihri Belli bunu şu şekilde ifade etmiştir;

"Ordunun içinde hakim olan Kemalist unsurlardır. Bunların bir çoğu daha sosyalistliğin farkında değillerdir... Bizim için şöyle bir alternatif olmalı. Her halde ordunun içinde marksist-leninist düşüncede insanlar yaratmak, güçler yaratmak konusu olmalı. Bizim dışımızda

yani marksist ve leninistlerin dışında bize en yakın güçtür.

Demokratik devrim çizgisi bizim asgari programımızdır. O bütün içinde bir aşamadır. Kemalistlerle bizim müşterek tarafımız, şu andaki programımız bakımından müşterek tarafımızdır.

Hepimizi kemalist cepheye çağırıyorlarsa yani müşterek aşamada Milli Demokratik Devrimi taleplerine uygun program hesabına birleşme alanından çağırıyorlarsa, herkes kendi kimliği ile katılmak üzere, yani marksist-leninist olarak, kemalist devrimci olarak katılmak üzere bu anlaşılır, bu olur."

PDA'nın Bir Dergi Olarak Muhtevası

MDD Hareketindeki ilk bölünme 1969 sonlarında Aydınlık Sosyalist Dergi'den uzaklaştırılan bir kısım yayın kurulu üyesinin bir başka dergi; Proleter Devrimci Aydınlık Dergisi'ni çıkartmalarıyla gün yüzüne çıkmıştır.

Ocak 1970'de yayınlanan Proleter Devrimci Aydınlık'ın birinci sayısında Aydınlık Sosyalist Dergi'den ayrılmanın sebepleri açıklanır. 9 madde halinde belirtilen ayrılık sebepleri içinde Aydınlık Sosyalist Dergi etrafında kalanların ideolojik bir birlikleri olmadıkları, birbirinin aksi tezlerin savunulduğu ve dolayısıyla, bu grubun *"İlkesiz birlik cephesi"* olduğu iddia edilmektedir. Bu açıklamalara bakılırsa, ayrılışın ideolojik bir temeli yoktur. Zaten aynı yazının başında PDA'cılar, Aydınlık'ın çizgisini kendilerinin tayin ettiklerini iddia etmişler ve bu politik çizgiyi savunmuşlardır.

Bu konuyla ilgili olarak sonraki sayılarda da bazı açıklamalar yapılmıştır; "Bugüne kadar Aydınlık Yazı Kurulu içinde azınlık olarak kalan bölücülere karşı uzun zamandır verilen mücadeleyi açıklamayı gerekli görüyoruz. Aydınlık'ın kurulduğu sıralarda Aydınlık ve Türk Solu arasında bir bölünme yaratma ve Aydınlık'ı bir hizip dergisi haline getirme çabası ortaya çıkmış; bastırılan bu çaba, sinsi bir şekilde bugüne kadar sürüp gelmiştir. Aynı bölücü unsurlar, Aybar-Aren oportünizminin güçbirliği ve proleterya öncülüğü konusundaki görüşlerini yeniden saflarımıza sürmüşler ve bu tahlilleri yayma faaliyetine girişmişlerdir. Daha sonra, Aydınlık'ın ve onun proleter devrimci çizgisine karşı herkesle ve her fikirle bir ilkesiz birlik cephesi kurmuşlardır. İlkeye dayanmadığı için bir çıkar birliğinden ibaret olan bu cephe, bütün ısrarlarımıza rağmen görüşlerini yazılı olarak koymaktan kaçınarak, açığa çıkmaktan sakınmışlardır. İkiyüzlü burjuva politikacılığı yolunu seçmişlerdir."

Proleter Devrimci Aydınlık'ın politik çizgisi esas olarak **"Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye"** başlığı altında çıkan yazılarda çizilen politik çizgidir. Bu çizgi, ifadesini başlıca şu yazılarda bulur;

1. sayı - Dünya, Türkiye ve Devrimci Mücadele
2. sayı - Türkiye İşçi Partisi ve Sosyalist Hareket
3. sayı - TİP'de Devrimci Mücadele
4. sayı - İşçi Hareketleri
6. sayı - Halkımızın Milli Demokratik Mücadelesi, Bugünkü Durumu, Düşmanları ve Meseleleri.
7. sayı - Aydınlık, Halkımızın Milli Demokratik Mücadelesinin Parçasıdır.
8. sayı - Devrimciler Elele Milli Cephede
9. sayı - Gerici Parlamenterizm İflas Yolundadır.

10. sayı- İdeolojik Birlik ve Örgüt

11. sayı- Gerici Parlamenterizm, Emperyalizmin Hakimiyet Aracıdır.

12. sayı - Poroleter Devrimci Safları Çelikleştirelim.

13. sayı- Bilimsel Sosyalizm Temeli Üzerinde Birliğe Doğru.

14. sayı- Oportünizmi Açığa Çıkartalım ve İdeolojik Mücadeleyle Yıkalım.[6]

Hikmet Kıvılcımlı, PDA'dan Ayrılıyor

Milli Demokratik Devrim Cephesinden kopan eski FKF'li kadroların yayın organı Proleter Devrimci Aydınlık dergisi içinde, eski tüfek sosyalistlerden Hikmet Kıvılcımlı da vardı. Kıvılcımlı, PDA'nın ne öncüsü ne de bağlısı olmamasına rağmen, PDA kadrosuyla bazı ortak paydaları olan bir sosyalistti. Bu ortak payda, başını **THKP-C** önderi **Mahir Çayan** ve arkadaşlarının çektiği *"öncü savaşı"* görüşüyle,bunun gençlik içinde bireysel teröre yolaçabileceği kaygısına ve anti-sovyet tavırlara dayanıyordu.

1970 yılının sonlarına doğru PDA kadrosuyla Hikmet Kıvılcımlı arasında bir ihtilaf belirir. İhtilafın kaynağı Kıvılcımlı'nın tarih tezidir. Kıvılcımlı, tarih tezinin en önemli temalarından birisini, *"Osmanlı'dan bu yana ordunun devrimci bir geleneğe sahip olduğu"* temeline dayandırıyordu.[7] Sonraki yıllarda Kıvılcımlı'dan daha aşırı bir ordu yanlısı olacak olan Doğu Perinçek, o zaman bu tezi eleştiren bir yazı kaleme alır.. Yazı bilahare kitap olarak da yayınlanır.[8]

---

[6] Bir Provokasyon Çizgisi PDA
İlke Mart 1974 c.3 s.15 sf.97-98

[7] 68 Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar Milliyet Y. sf.18

[8] Kıvılcımlı'nın Burjuva Ordu ve Devlet Teorisinin Eleştirisi, Doğu Perinçek Aydınlık Yayınları İstanbul 1975

Perinçek'in eleştirilerine Kıvılcımlı, başyazarı olduğu Sosyalist Dergisi'nde cevap verir. Cevaplar PDA'nın işine gelmeyen dozda ağır cevaplardır. *"Maocu faşistler, Mau mau'lar..."* bu üslubun örneklerinden en başta gelenleridir.

Aydınlıkçılar, PDA döneminde giderek uluslararası alanda Mao'nun temsil ettiği sosyalist çizgiyi benimser. Giderek dergi, harekete adını verir ve grup, o zamandan sonra Aydınlıkçılar olarak adlandırılır.

PDA'nın maoculuğa geçişi temel bir felsefenin gelişmesiyle ortaya çıkmamıştır. Ayrışma noktasında can havliyle ve Avrupa'dan gelen bir rüzgarla maoculuğa geçilmiştir." PDA grubu çok kısa bir süre içinde, o dönemde MDD Hareketinin temelini oluşturan öğrenci gençlik içinde tecrit olmuştur.Oysa Aydınlık'tan ayrılanlar keskin yazı ve çizgileriyle gençleri kendi etraflarına toplayacaklarını ve kalanları tecrit edeceklerini umuyorlardı. Başkaları için umdukları kendi başlarına geldi. Durumun vahimleştiğini gören PDA liderleri selameti Mao Zetung düşüncesinde buldular. Uluslararası bir hareketin ideolojisini benimsemekle kariyer devamlarını garantiye alıyorlardı."[9]

Aydınlıkçılar'ın, Diğer Sol'dan Farklı Çizgisi

1969 yılına gelindiğinde Dev-Genç üniversitelerdeki öğrenci derneklerine hakimdir. Sol gençliğin militanları Dev-Genç içindedir. Bu sırada sol gençlik içinde kitle hareketlerini küçümseyen ve **Che Guavera** başta olmak üzere Latin Amerika gerilla devrimcilerinden etkilenen bir dalga yayılır. Aydınlıkçılar bu dalgaya tavır alır. Aydınlıkçılarla diğer

[9] Bir Provokasyon Çizgisi PDA
İlke Mart 1975 c.3 s.15 sf. 99

solun belki de karşı karşıya geldiği ilk eylem, **TÖS**'ün Kayseri'den düzenlenen genel kuruluna yapılan saldırıya geçmiş olsuna gelen o zamanki CHP'nin genel sekreteri Bülent Ecevit'e yapılan davranışla ilgilidir. Dev-Genç'li grup, Ecevit'i tartaklar, Aydınlık bu eyleme sert tepki göstererek ilk farklı tavırlardan birini sergiler.

Terör Öncesi Son Görüşmeler

1970 yılları başında Dev-Genç genel yönetim kurulu toplantıdadır. Dev-Genç içindeki ayrılıklar netleşmektedir. Toplantının konusu bu problemi çözümlemektir. THKP-C, Mihri Belli-MDD çizgisi, Hikmet Kıvılcımlı çizgisi ve Aydınlıkçılar tavırlarını ortaya koyarlar. Toplantıda eski genel başkan sıfatıyla Doğu Perinçek bir konuşma yapar. Konuşmasında *bireysel terör* eğilimini kınar. Aydınlıkçılar dışındaki bütün gruplar, Perinçek'e tavır alır. Bu sırada **Deniz Gezmiş,** Filistin'deki **El-Fetih** kampından yeni dönmüş ayağında komando çizmesi, asker pantalonu ile Prof. Dr. **Erdal İnönü**'nün rektörü olduğu **ODTÜ** içinde dolaşmaktadır. Hukuk Fakültesinde asistan olan Doğu Perinçek, bireysel eylemler konusunda Deniz Gezmiş'i uyarmak için konuşmak ister. Görüşme Perinçek'in Hukuk Fakültesindeki odasında gerçekleşir. Doğu Perinçek sol içindeki bireysel mücadele eğilimini kitlelerden kopuk eylem anlayışının yanlış olduğunu ve partileşmek gerektiğini söyler. Deniz Gezmiş, *esas olarak söylenenlere"* katıldığını söylemekle birlikte, tavırlarıyla Doğu Perinçek'e güvenmediğini belli eder. Oral Çalışlar bu soğukluğu şöyle ifade eder: **"Deniz, Doğu'ya karşı dikkatli ve ölçülü davranırdı."**[10] Bu dikkat ve ölçünün sınırı nedir bilinmese de sonraki yıllarda provokatörlük, ajanlık gibi suçlamaların muhatabı olan bir lider için manidardır bu bakış.

---

[10] 68 Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar Milliyet Y. sf.132

Aydınlık Hareketi'nin
İdeolojik ve Örgütsel
Çizgisi

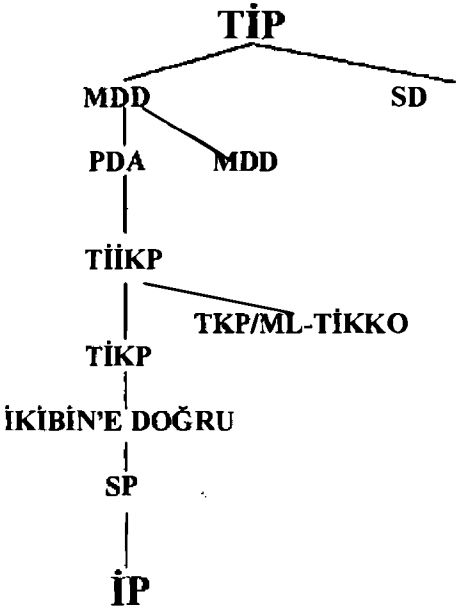

II.
BÖLÜM
Devrim İçin Örgüt;
TİİKP

TİİKP Ne Zaman Kuruldu?

Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'nin kuruluş tarihi olarak iki farklı görüş vardır. Birincisi; **TİİKP-İddianamesi** başta olmak üzere resmi görüştür ki, 1971 yılını gösterir ve araştırmacılar genellikle bu tarihi esas alırlar. İkinci görüş ise Aydınlık Hareketinin kendi kaynaklarının ifadesidir. Bunu esas alırsak TİİKP, 21 Mayıs 1969 tarihinde kurulmuştur denilebilir. Fakat bu tarih, müşahhas olarak TİİKP'nin kuruluş tarihi olmasa gerektir. Çünkü Aydınlıkçılar o günlerde daha Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Mahir Çayan/**THKP-C** ve Deniz Gezmiş/**THKO** klikleriyle birlikte hareket zemini aramaktadır. Partinin kuruluşuyla ilgili kaynakta *"gerçekten de ilk yönetici çekirdek o gün kuruldu"*[11] ifadesi belki Aydınlık Hareketi'nin parti olmasa bile, bir fraksiyon olarak kuruluşunu anlatmaktadır.

Çünkü PDA döneminde daha 1970 Eylül'ünde siyasi bir teşkilatlanmanın yani partinin münakaşası yeni başlamıştır.[12] Tartışmalar sonucunda sosyalist mücadelenin legal veya illegal siyasi bir parti olmadan yürümeyeceği fikrinde ittifak eden Proleter Devrimci Aydınlık Hareketi mensupları bu aşamada diğer solla diyalog zemini ararlar.

Sosyalist Kurultay; 1970

Hikmet Kıvılcımlı'nın daha önce önerdiği Sosyalist Kurultay fikri, o sırada yeniden gündeme gelmiştir. Aydınlıkçılar, Mihri Belli'nin partileşmeye yanaşmadığı gerekçesiyle, zaten parti için çekirdek kadroyu PDA'da kurmuş olarak Sosyalist Kurultay fikrini desteklediler.

---

[11] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s.38 s.7

[12] TİİKP Dosyası-1 Töre-Devlet Yay. İstanbul 1973 sf. 25

Aslında Sosyalist Kurultay fikrini destekleme düşüncesi, Aydınlıkçıların o dönem Mihri Belli - Mahir Çayan çizgisinden tecrit edilmesi ve yalnızlaşmalarının bir sonucudur. Zaten Sosyalist Kurultay fikrinin ortaya atılması da, MDD Hareketinin TİP'den atılacağı kesinleşince olmuştur.[13] *(Anti parantez; Aydınlık Hareketi, Sosyalist Kurultay benzeri bir başka açılıma 12 Eylül sonrasında diğer solla birlikte Sosyalist Parti kurma çalışmaları sırasında girer. Nedendir bilinmez! Hareket çok sıkışmadıkça diğer solla yürümez, ancak fiili bir sol tecrit kesinleşmişse açılıma girmek zorunda kalır.)*

PDA'nın Sosyalist Kurultay konusundaki yaklaşımları 5 maddede özetlenmiştir. 5. madde bütün maddelerin özeti gibidir ve şöyle der;

"Sosyalist Kurultay bütün çevre ve grupları toplayacak, aralarında kesin bir ideolojik mücadele verilecek. Bu ideolojik mücadele sonunda aynı ideolojik temelde birleşebildiklerimizle bir parti kurulacaktır."

Fakat söylenen gerçekleşmemiş ve Aydınlıkçıların dört elle sarıldıkları Sosyalist Kurultay kampanyası, 1970 sonuna doğru tamamen başarısızlığa uğramıştır.

Sosyalist Kurultay'ın akim kalması üzerine PDA, partileşme aşamasının sonuna gelmiştir.

TİİKP Kuruluyor

Sosyalist Kurultay yolunun netice vermemesi üzerine parti tesis ve teşkili için Proleter Devrimci Aydınlık Hareketi mensupları, başka yollar aramaya başlamışlar, devrimin ancak illegal bir partiyle başarılabileceği fikri üzerinde

[13] Bir Provokasyon Çizgisi PDA.
İlke Mart 1975 c.3 s.15 sf.116

durup, bu yönde çalışmışlardır. Başlangıçta **Doğu Perinçek, Ömer Özerturgut, Ferit İlsever, Bora Gözen, Cengiz Çandar, Hasan Yalçın, Atıl Ant**'ın mücadelenin partisiz devam etmesine imkan olmadığı, örgütsüz ve dağınık bulundukları, bu şartlarda disiplin kurulması mücadelenin doğru bir şekilde sevk ve idare edilmesi için bir partinin şart olduğu fikirlerinde birleşmişlerdir. **Şahin Alpay** ile **Halil Berktay** illegal bir parti fikrini ve zaruretini kabul etmekle beraber, Türkiye'deki gelişmeyi bir parti kuracak olgunlukta bulmadıklarını partileşecek seviyede işçi ve köylü önderlerinin oluşmadığını, partinin aydınlara dayanacağını, vaktin erken olduğunu ileri sürmüşler; **Gün Zileli, Oral Çalışlar, Mehmet Altun** ve **İbrahim Kaypakkaya** ise partinin, şehirde oturdukları yerde kurulamayacağı, parti kurmak için köylere gidilmesi, orada çalışılması, köylük bölgedeki mücadelenin olgunlaştırılması, bundan sonra bu parti halinde birleşilmesi fikrini savunmuşlar, bu şekilde parti düşüncesi etrafında toplanıp fikir teatisinde bulunup, bu suretle parti fikrini her yönüyle olgunlaştırıp geliştirmişlerdir.[14]

Partileşme konusunda PDA içinde böylece üç görüş ortaya çıkmıştır. Bu görüşler formüle edilince Doğu Perinçek'in de içinde bulunduğu birinci görüşün pratik, İbrahim Kaypakkaya, Gün Zileli ve Oral Çalışlar'ın içinde bulunduğu üçüncü görüşün *ütopik* olduğu görülecektir. Şahin Alpay ve Halil Berktay'ın tesbiti doğru ise de onların Doğu Perinçek'in liderlik karizmasının oldu bittisiyle mücadele edecek mecalleri yoktur. Hatta Perinçek'in partiyi hemen kurma oldu bittisinin üçüncü şahsı, Şahin Alpay olarak karşımıza çıkar.

[14] TİİKP Dosyası-1 Töre-Devlet Yay. İstanbul 1973 s. 27

Doğu Perinçek, partileşme düşüncesini yanına Ömer Özerturgut'u alarak yürürlüğe geçirir. Tesis edilen bu ilk parti çekirdeğine Şahin Alpay da katıldıktan sonra 1971 Ocak ayında Parti Merkez Komitesi sıfatı ifade edilmiştir. Kuruluşu, çekirdek kadronun kendinden menkul olan partinin ilk merkez Komite toplantısında 5 maddelik kararlar alınır. Bu kararlar şöyledir;

1) Parti genel kongresi toplanıncaya kadar Doğu Perinçek'in başkanlık, Ömer Özerturgut'un başkan yardımcılığı yapması.
2) Bir tüzük ve program taslağının, Doğu Perinçek tarafından hazırlanması.
3) Ömer Özerturgut'un yurt dışına çıkıp Filistin'deki devrimci örgütlerle Çin Komünist Partisi, Arnavutluk Emek Partisi ve bütün marksist leninist partilerle temas temin etmesi, enternasyonal dayanışma sağlaması, bu temasların marksizm leninizm, proleter entarnasyonalizm ve eşiklik temelinde yürütülmesi.
4) Çekirdeğin dar tutulması, ancak kendisini herşeyi ile devrim davasına adamış marksizm-leninizm-mao zetung düşüncesini bir eylem kılavuzu olarak kabul etmiş, devrim davası dışında hiçbir bağı olmayan uzun bir tecrübeden geçmiş, her türlü burjuva bağını koparmış kimselerin proleterya ihtilalcisi olarak kabul edilmesi.
5) Türkiye şartlarıyla ilgili bir tahlil yapılmış ve bunun Doğu Perinçek tarafından, yazılı bir metin haline getirilmesi kararlaştırılmış, Ömer Özerturgut kararlaştırıldığı vechile Filistin'e gidip Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'yle temas sağlamış, buraya gönderilecek parti mensuplarının kabul edilip askeri eğitim görmeleri hususunda anlaşmaya varmıştır.[15]

[15] TİİKP Dosyası-1 Töre-Devlet Yay. İstanbul 1973 s. 29

TİİKP Merkez Komitesi'nin aldığı karar gereğince 1971 yazında Doğu Perinçek tarafından parti tüzüğü yazılır. Tüzük, Endonezya Komünist Partisi tüzük tasarısı adı altında kamufle edilir.

TİİKP Tüzüğü'nden Bir Kesit

Partinin en yüksek organı; Parti Genel Kongresi ve onun seçtiği merkez Komitesidir. Kongre iki yılda bir merkez Komitesi'nin daveti ile toplanacaktır. Olağanüstü hallerde merkez Komitesi zamanından önce kongreyi toplantıya çağırabileceği gibi, kongrenin normal toplantısını da erteleyebilecektir.

Kongre, mahalli teşkilatlar, yurt dışı büroları, işçi köylü silahlı kuvvetleri, gençlik teşkilatlarınca yollanacak delegelerden ve kongrenin tabii üyesi olan merkez Komitesinin asil ve yedek üyelerinden teşekkül edecektir.

Parti kongresi, parti tüzük ve programını kabul ve değiştirme, partinin siyasi çizgisini tayin, merkez Komitesinin seçme ve denetleme selahiyetlerine haiz bulunmaktadır.

Merkez Komitesi, kongreler arasında partinin en yüksek karar ve denetim organıdır. Kongre kararlarına bağlı olup, kongreye karşı sorumludur.

Merkez Komitesi kendi üyeleri arasından Komite başkanını, başkan yardımcısını ve siyasi büro üyelerini seçer. Merkez Komitesine bağlı ve sorumlu olmak üzere partinin yönetici organı ve parti faaliyetlerinin yürütücüsüdür.

Merkez Komitesi toplantıları arasında Komite yetkilerini kullanabilen *"siyasi büro"* bulunmaktadır. Merkez Komitesi ve siyasi büro, parti mücadelesini yürütmek için

işçi köylü silahlı kuvvetlerini, gençlik teşkilatını, yurtdışı bürolarını, çeşitli örgüt ve büroları kurmaya yetkilidir. Mahalli teşkilatların ihtiyaca göre çeşitli kademelerde kurulması, çalışmalarının düzenlenmesi, merkez Komitesi'ne ait bulunmaktadır.

TİİKP'nin Hedefi

TİİKP'nin hedefi; *"burjuvazi ve toprak ağalarının diktatörlüğünü çökertip, proleterya diktatörlüğünü kurmak, kapitalizmi yıkarak sosyalizmi gerçekleştirmektir."* TİİKP, bu amaçla demokratik halk ihtilanin zafere ulaşması için mücadele eder.

TİİKP'nin nihai hedefi; her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırarak ,sınıfsız toplumu yani komünizmi gerçekleştirmektir.[16]

TİİKP'de Örgütlenme

Doğu Perinçek, Ömer Özer Turgut ve Şahin Alpay tarafından teşkil edilen ilk merkez Komitesinin kongreye kadar başka kimsenin alınmaması kararlaştırılmışsa da, kongrenin gecikmesi üzerine başkan Doğu Perinçek'in inisiyatifiyle yeni üyelerin alınmasına karar verilmiştir. Merkez Komitesi'ne bu şekilde üye olarak alınan isimler **Bora Gözen, Ferit İlsever** ve **Hasan Yalçın**'dır.

TİİKP Merkez Komitesi aldığı bir kararla Ankara, İstanbul, Ege, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Komitelerinin kuruluşuna karar verir. Bu karar doğrultusunda örgütlenme faaliyetine başlanır. Ankara İl Komitesi Başkanlığını **Hasan Yalçın,** İstanbul İl Komitesi Başkanlığına **Bora Gözen,**

[16] TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975, sf. 9

Ege Bölge Komitesi Başkanlığına **Halil Berktay,** Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Komitesi başkanlığına **İbrahim Kaypakkaya** getirilmiştir. Kuruluştan itibaren bölge sorumluları ve üyelerinde sık sık değişiklikler olmuştur. Parti hücre şeklinde örgütlenme yolunu tutmuştur. Hücrelerin birinci görevi; *"Marksizm-Leninizm-Mao Zetung düşüncesini devrimci yığınların elinde bir silah haline getirmek"* şeklinde açıklanmıştır.

TİİKP içerisinde il ve bölge Komiteleri kurulduktan sonra yine partiye bağlı olarak İhtilalci Köylü Birlikleri, İhtilalci Gençlik Birliği ve İşçi-Köylü Silahlı Kuvvetleri de kurulmuştur. Söke'de kurulan İhtilalci Köylü Birlikleri Başkanlığına **İlyas Çakır,** Ankara'da kurulan İhtilalci Gençlik Birliği Başkanlığına **Halis Özkan** getirilmiş, İstanbul'da kurulan İhtilalci Gençlik Birliği ise **Atıl Ant** ve **Aslan Kılıç** tarafından yürütülmüştür. Ayrıca *"Kızıl Muhafız Müfrezeleri"* nin kurulması kararlaştırılmış ve bu teşkilatın kurulduğu **Nuri Çolakoğlu** tarafından o zaman Söke'de mağaralarda gizlenen örgüt lideri Doğu Perinçek'e bildirilmiştir.

Örgütlenme açısından İşçi Köylü Silahlı Birlikleri ve Kızıl Muhafız Müfrezeleri kağıt üzerinde kalmış örgütlerken, TİİKP'nin İstanbul Üniversitesi, İTÜ ve özellikle Robert Kolej'de kurulan Komiteleri canlı örgütlenmeler gerçekleştirmiştir. Bu arada Merkez Komitesi'ne bağlı olarak kurulan **Belge Tahrifi ve Sahte Belge Tanzim Hücresi'ni ise Nuri Çolakoğlu yürütmüştür.**

TİİKP'nin örgütlenme zemini içinde, batılılaşma tarihinin şaibeli kurumlarından Robert Koleji'nde bulunması ilginçtir. Sermaye ve bürokrasi kodamanlarının ve ekalliyet kalıntılarının çocuklarını genellikle Robert Kolej gibi okullarda okuttukları bilindiğine göre, TİİKP gibi köylü

örgütlenmesiyle devrimi gerçekleştireceğine inanan bir teşkilatın ne kadar hayali bir zemine oturduğu görülecektir. Maocu düşüncenin Fransa'dan esen rüzgarın etkisiyle, yabancılaşmış toplum kesimlerinde taraf bulması manidar olmuştur.

TİİKP örgüt saflarında görülen hataları dört noktada toplar;

"Burjuva hayat tarzına bağlı kalmak ve gerici bağları koparamamak, Gizliliği doğru olarak uygulayamamak, Disiplinsizlik, Ciddiyetsizlik ve sorumsuzluk."

Nasıl Bir Devrim? Toprak Devrimi

TİİKP'in devrim anlayışı; Türkiye'nin toplum yapısına, içttimai yapısına bakışının bir yansımasıdır. Maocuların dünya çapında genel bir zaafıdır, kendi ülkelerinin yapısını Çin'e benzetme hadisesi. Bu yanlışı Aydınlık Hareketi de yapmış, Türkiye'yi Çin gibi algılamış ve *"Türkiye bir tarım ülkesidir"* kanaatine varmıştır. Halbuki Türkiye, 1950'de başlayan esaslı bir sanayileşme dönemi içindedir 1970'lerde...

TİİKP, özü Toprak Devrimi olan demokratik halk ihtilalini, silahlı mücadele yoluyla iktidarın köylük alanlarda parça parça kazanılması yani kurtarılmış bölgelerin elde edilmesi, buraların devrimci üsler haline getirilmesi ve şehirlerin köylük alanlardan kuşatılıp gerici iktidar denilen muhaliflerin ülke çapında tasfiye edilmesiyle devrimci iktidarı kurmak düşüncesidir.

TİİKP Demokratik Halk İhtilali Programında, Toprak Devrimi şu şekilde yeralır;

"Toprak ağalarının topraklarına ve mülklerine tazminatsız el konacak ve bu topraklar ***"toprak***

işleyenindir" esasına göre bedelsiz olarak topraksız ve yoksul köylüye dağıtılacaktır. Yoksul ve orta köylülerin tefecilere ve bankalara olan borçları, bütün kira ve faiz borçları ve ipotekleri iptal edilecek, senetler imha olunacaktır."

TİİKP, Halk İhtilalini gerçekleştirmek için her köyde yoksul ve orta halli köylülerin mücadelesini yönetmek için köylü Komitelerinin kuruluşuna öncülük etme düşüncesindedir. Kurtarılmış bölgelerde yürürlüğe giren halk devrimi çevresinde "köylüler kooperatiflere ve kurulacak olan halk çiftliklerine, yararını görüp gönüllü olarak kendi istekleriyle katılacaktır"

Kısacası **"Toprak işleyenin, su kullananın"** tekerlemesiyle *"köylerden şehirleri kuşatma"* hayali, bu bahsin özetidir. Toprak Devrimi kışkırtması Değirmenözü'nde, Tire Yenioba'da, Harbeci'nde, Akçadağ'da, Göksun'da, Söke'de ve Pazarcık'ta denenmiş ve başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Başarı varmış gibi görünen bir iki yerde ise alevi kitlelerin oyuna getirilmesi hadisesi vardır.

TİİKP'in Yurtdışı İlişkileri

TİİKP militanları Filistin'e giderek bir işbirliğine yönelmişlerdir. Bu arada Irak ve Suriye kürtleriyle de temaslarda bulunmak, birbirlerini halklarının öncüleri olarak tanımak, toplantılar tertipleyerek görüş teatilerinde bulunmak, yayın organlarından birbirlerini faydalandırmak hususlarında anlaşmak gibi şekillerde zuhur etmiştir. Ancak Filistin Halk Kurtuluş Cephesi mensupları prensip olarak kendilerine yardımcı olanlarla ilişki kurduklarından ve TİİKP'sinden de bir yardım ummadıklarından bu işbirliğine pek kıymet vermemişlerdir. Bu durumu nazara alan TİİKP

mensupları bilahere El-Fetih ile yakın ilişki kurulması ve en azından eğitim babında onlardan faydalanılmasını arz etmişlerdir. Bu arada Irak ve Suriye kürtleriyle de temas edip işbirliği imkanlarını araştırmışlardır.

TİİKP'in öncü militanlarından **Bora Gözen,** 21 Şubat 1973 tarihinde Filistinlilerin Lübnan'daki **Nahr el-Baref** kampında İsrailli askerlerle çatışırken ölmüştür. Aynı çatışmada **Cafer Topçu, Kerim Öztürk, Ahmet Özdemir, Gürol İlban, Yücel Özbek, Ali Kiraz** ve **Şükrü Öktü** de öldürülmüştür.

İşçi Köylü Gazetesi

Aydınlık Hareketi'nin çıkardığı yayın organları içinde İşçi-Köylü gazetesinin önemli bir yeri vardır. Hareket, bu gazete vasıtasıyla kitlelere ulaşmış ve öğrenci, işçi ve köylü kesimlerindeki eylemlerine zemin oluşturmuştur. Onbeş günde bir çıkan gazetenin her sayısı 20 binden fazla satmış, bazı sayılarda bu rakam 50 bini bulmuştur. Gazete, 68 rüzgarıyla hareketlenen solcu öğrencilerin, TİİKP örgütü içinde militanlık eğitimi yapmalarında önemli bir araç olmuştur. Gazete dağıtımı; örgüt liderliği tarafından *"başlı başına bir okul"* olarak ifade edilmiştir.

TİİKP illegal bir örgüt olmasına rağmen, illegaliteyi aşmak için legal yayınlara özel bir önem vermiştir. Bu legal yayınlar vasıtasıyla hem maocu düşünceyi yayma imkanı bulunmuş, hem de ajitasyon faaliyetleri yapılmıştır. Bu konuda özellikle İşçi-Köylü gazetesinin etkinliği çok fazla olmuştur.

Gazete dağıtımını başlı başına bir okul olarak gören TİİKP içinde, bu faaliyet sırasında bazı militanların komik bir şekilde kaytardığı görülmüştür. Oral Çalışlar anlatıyor;

"Gazete satmaya gitmeden önce kim nereye gidecek diye aramızda görev taksimi yaparken, Cengiz'le, Cüneyt'in ortadan yokolduğunu farkettik. Aradık, sorduk, soruşturduk bulamadık. Bunları sorguya çektik. İkisi birlikte İTÜ'nün hemen altında bulunan İnönü Stadı'na maç izlemeye gitmişler. Tabii epeyce kızdık, söylendik..."[17]

(Meraklısına not; Buradaki isimlerden *Cüneyt;* Cüneyt Akalın. *Cengiz* de Cengiz Çandar'dır.)

Devrime Ulaşmanın Yolu; Silahlı Mücadele

Ülkemizde ihtilalci mücadele şartlarının elverişli olduğuna inanan TİİKP kurmayları, tek kurtuluş yolunun silahlı ihtilal mücadelesinden geçtiğine[18] inanır.Devrime ulaşma yolu şöyle özetlenebilir; silahlı mücadele şartları olgunlaştığı için halk yığınları devrime hazırdır. Partinin merkezi görevi, kitle temelinin sağlam olduğu ihtilalci üslerin, yani kurtarılmış bölgelerin silahlı mücadele sonucunda kazanılmasıyla, buralarda halk iktidarını kurmaktır. Halk iktidarının kuruluşu için halkın bilinçlenmesini beklemek yanlıştır. Köylü yığınlarını; bilinçi öncü kesimini, silahlı müfrezelerle örgütleyerek girişilecek çete savaşı, geniş köylü yığınlarının bilincini sarsacaktır. İhtilalci mücadele içinde inşa edilecek olan Parti, silahlı mücadelenin ateşinde çelikleşecektir. Silahlı mücadeleyi yönetecek ve daha geniş kitlelere yayacak bir parti teşkilatının gerçekleştirildiği bölgelerde, silahlı eylemlere girişilebilir. Parti Komiteleri, eğitim çalışmasını silahlı mücadeleye hizmet edecek bir biçimde ve ihtilalci çalışma içinde yürütmelidir. Bütün dünya proleteryası, ezilen milletler ve halklar daha önce silah kullanmadıkları ve

---

[17] 68, Başkaldırının Yedi Rengi, Oral Çalışlar sf. 92-93

[18] TİİKP Davası Belgeler -1 Aydınlık Yay. İst. 1975 sf. 89-98

çarpışmasını bilmedikleri halde silaha sarılmakta ve savaşmasını öğrenmektedir. Partiye düşen, işçi, köylü ve gençlerin fedakar kesimlerini silahlı müfrezelerle örgütlemektir. Silahlı müfrezelerin askeri eğitimi örgütlenecek, cephane ve silah düşmandan yani Türk Silahlı Kuvvetlerinden sağlanacaktır. Cephane ve silah depolamak ve gizlemek için yerler tesbit edilecek, *"Düşmanı teker teker yoketme ilkesi"* uygulanacak. Hakim sınıfların silahlı kuvvetleri içinde yoğun bir çalışmaya girilip hem cephane, hem de istihbarat temini yoluna gidilecektir.

Gerilla savaşının küçük bir kuvvetle büyük bir kuvveti parça parça yakalayarak teker teker yoketme imkanı sağladığına inanan parti, "silahlı mücadele bozkırı kurutmada başlı başına bir etkendir" diyerek, kurtarılmış bölgelerde silahla sağlanacak otoritenin toprak devrimi programını yürürlüğe koyacağını ve böylece kızıl iktidarın kurulacağını savunmuştur.

Bu bağlamda **TSK-ordu** içi sorunlara değinmek bir usul hatasıdır. Ve TİİKP programında bu usul hatasına sıkça rastlanır. *"Ordu içi subay-astsubay ayrımı ve diğer rütbe problemlerini ordu içinde eşitsizlik ve baskının varlığı, Türk ordusunun hakim sınıfların muhafizlığını meslek edinmesi, **NATO** generallerinin emrine verilmesi ve **Ordu Yardımlaşma Kurumu**'nun (OYAK) kurduğu ortaklıklarla emperyalizmle işbirliğine girmiş olması, Türk ordusunun generallerinin faşistliği"* gibi konular, doğruluğu yanlışlığı bir yana, silahlı mücadele ve halk ordusu bahsinde işlenmesi bir usul hatası olarak işaret edilmelidir.

TİİKP ve Mücadelede Üslup

TİİKP'nin yazılı belgelerinde bilinen ve artık gelenekselleşmiş sayılabilecek *"örgütsel dil"* in dışında, yer yer alıngan ve keyfi bir dil kullanılır. Bu dil sağ veya sol

hiçbir örgütsel dille bağdaşmayan bir üsluptadır. Belgelerde geçen bazı kelimeler şöyle; *"Boşboğazlık, işgüzarlık, potzot, buyrukçuluk, kibirli, ukala, ikiyüzlü, solucan ve sülük, dişe diş, adam sendeci, alçakgönüllülük..."* vs.

Örgüt dili içinde sataşma maksatlı kullanılan ata sözü ve deyimlerden bir kısmı da şöyle; *"Hık demiş burnundan düşmüş, altın palan da vursan, eşek yine eşektir, şuursuzca hareket eden bir hayvanın davranışı, şakaya ve laubaliliğe gelen tarafı yok, başarıyı Allah'a bırakıp..."* vs.

Aslında bu üslubun izlerini, Doğu Perinçek'in kişisel yapısında bire bir görmek imkanı vardır. Onun yıllar sonra **Show TV**'deki **32. Gün** programındaki bir tartışmada Ertuğrul Kürkçüye karşı kullandığı; **"Çakarım bir tane... puşt"** hitabı dillere destan olmuştur.

15-16 Haziran 1970

1970 yılı ortalarına gelindiğinde, Aydınlık Hareketi; İşçi Köylü Gazetesi'nin etkisiyle kitle eylemlerine girişir. İlk eylemlerden biri Akhisar'da yapılan köylü Mitingi olur. Örgüt bu eylemlerle köylüler içinde öncüler kazanma imkanı bulur. Ve işçi-köylü çalışma Komiteleri kurulmaya başlanır.

15-16 Haziran 1970 tarihleri arasında Türk solu en büyük kitle eylemlerinden birini gerçekleştirir. Sol örgütler içindeki öğrencilerin kışkırtmasıyla işçiler, başta İstanbul olmak üzere yurdun değişik bölgelerinde eylemler yapar. Aydınlık Hareketi, 15-16 Haziran eylemlerinde etkin bir rol oynayamaz. Örgüt, 15-16 Haziran'dan sonra ilan edilen sıkıyönetim döneminde de fabrikalarda ve köylerde Komiteler aracılığıyla faaliyetler yapmaya çalışır. Bu dönemde sıkıyönetim bölgesi olan İstanbul'da İşçi Köylü

Gazetesi satışına önem verilir. Aydınlıkçı kaynaklar gazete satışının bazı sayılarda 20 bini bulduğunu iddia ederler.

15-16 Haziran işçi eylemlerinin sebebi, Demirel hükümetinin 274/275 sayılı Sendikalar Kanunu'nu değiştirmek istemesidir. **DİSK,** bu kanun değişikliği aleyhine bir kampanya başlatır. Eylemler başlayınca, işçi kitlelerinin kontrolü, sendikacılardan çeşitli sol örgüt militanlarının eline geçer.

Aslında Aydınlık Hareketi'nin eylemlerin başlamasında hiçbir etkisi yoktur. Onlar İstanbul ve İzmir'de 15 Haziran'da da eylemler başladıktan sonra direnişe katılmışlardır. Oral Çalışlar anlatır;

"İstanbul'da 15 Haziran işçi eylemlerinin başladığı gün İbrahim Kaypakkaya da Ankara'daydı. Arkadaşları İstanbul'dan telefon ederek olayların gelişimini haber verdiler. Kaypakkaya İstanbul'da öğrenciydi. 15 Haziran gecesi onu da alaraktan Gün Zileli, birkaç arkadaş daha İstanbul'a hareket etti. Sabah ilk işimiz İstanbul'daki Türk Solu bürosuna uğramak oldu. Dergideki Yazı İşleri Müdürü arkadaşımız Bora Gözen'den bir önceki olaylarla ilgili bilgi aldık. Aramızda hangi bölgelerimize gideceğimi kararlaştırarak dağıldık.

İlk gün daha çok Anadolu yakasında ve İzmir çevresinde yürüyüş ve gösteriler yapılmıştı. Asıl büyük fabrikaların geçmişte önemli direnişlerin yaşandığı Topkapı, Rami ve Eyüp'te ciddi bir eylem olmamıştı. Biz Gün ile birlikte, Eyüp tarafına gittik. ***Gislaved Lastik Fabrikası*** *işçileri bir süreden beri direnişteydiler. Önce orayı ziyaret*

ettik. Çevredeki fabrikalardan da çok sayıda işçi bu fabrikada toplanmıştı. Bu arada bazı arkadaşlar demir döküm fabrikasından haber getirdiler. ***Demir Döküm Fabrikası*** *bölgenin en ünlü işyeriydi. Bu fabrikanın işçileri haklarını alabilmek ve sarı sendikayı atabilmek için geçmişte önemli direnişlere girişmişler, polis ve patron baskısına göğüs gererek başarılar kazanmışlardı. Demir Döküm,* ***Vehbi Koç'un*** *önemli yatırımlarından birisiydi. Bu fabrikanın işçilerini yürüyüş için pankartlar hazırladığını ve gösterinin oradan başlayacağını öğrendik. Demir Döküm'ün az ilerisinde Sungurlar Kazan Fabrikası vardı. Sungurlar işçileri de uzun süredir direniştеydiler.*

Gisla ved'den marşlar söyleyerek Alibeyköy'e doğru. Demir Döküm çevresinde toplanmış işçilerle birleşmek üzere harekete geçtik. Demir Döküm'ün önü ana baba günü gibiydi. İşçilerin çevre gecekondularda oturan aileleri de yol üzerinde toplanmış, hazırlıkları izliyor destek veriyorlardı.

Demir Döküm'ün önünden başlayan gösterinin amacı Vilayet'e, yürümekti. Ancak DİSK'li sendikacılar Eyüp'e geldiğimizde yolu değiştirip işçileri Gaziosmanpaşa yönüne saptırdılar.

Gün'le ikimizin payına işçilerin hazırladığı tahta bir panoyu taşımak düşmüştü. Çok sıcak bir yaz günüydü ve onca uzun yolu elimizde ağır bir pano ile yürümek, kan ter içinde kalmamıza yolaçmıştı. Panoyu bir yere yaslama imkanı bulduğumuzda hemen su içmeye koşuyorduk.

İşçilerin en yoğun olduğu ve nispeten büyük deneylere sahip bu bölgede yürüyüş olaysız sona erdi. Akşam Demir Döküm önüne gelip dağıldığımızda haberleri dinlemek üzere kahvelere koştuk.Anadolu yakasında önemli çatışmalar cereyan etmişti. Levent tarafında da polisle yeryer çatışmalar olmuştu. Topkapı Zeytinburnu yöresindeki işçiler ise, Cağaloğlu'nda tanklardan oluşan barikatları aşmışlar ve vilayete ulaşmışlardı. Anadolu yakasında Kartal'dan, Pendik' ten, Maltepe'den harekete geçen işçilerin üzerine Kadıköy civarında polislerin ateş açması ve bazı işçilerin ölümüne neden olması kitlenin öfkesini doğurmuş,binlerce gösterici polis otolarını ateşe vererek Kadıköy Kaymakamlığı'na ulaşmışlardı. Öfkeli kalabalık bir anda Kadıköy Kaymakamlığı'nı da ateşe vermiş ve bu çatışmalar sırasında polislerden de ölenler olmuştu.

Demirel hükümeti, gösterilen sert tepkiler üzerine kanunu yürürlüğe koyamadı,böylece işçiler bir zafer kazandılar. DİSK yönetimi ise olaylardan korkuya kapıldı ve gösterilere son verilmesini isteyen bir bildiri yayınladı.15-16 Haziran gösterileri yıllardır işçi sınıfı içinde yükselen bir mücadele isteğinin zirveye ulaşmasıydı. Ama eylemler büyük ölçüde kendiliğinden gelişmişti."[19]

...ve Sıkıyönetim

15-16 Haziran 1970 akşamı Hükümet, İstanbul'da sıkıyönetim ilan eder. Sıkıyönetime karşı Mihri Belli-Mahir Çayan yönetimindeki Aydınlık Sosyalist Dergi ve Kurtuluş

[19] 68, Başkaldırının Yedi Rengi, Oral Çalışlar Milliyet Y. sf. 21-24

gazetesi, *"Ordu ulusundur"* manşetini atarlar. Onlar, *"Türk ordusunun tarihi geleneğine bağlı kaldığını"* söyleyerek ordunun batıcı-pozitivist-laik çizgisinin kendilerine hoş bakacağı vehmine kapılmışlardır. Orduyu zaten *"devrimin vurucu gücü"* olarak gören Hikmet Kıvılcımlı ise sıkıyönetimi hepten alkışlamıştır. Aydınlık Hareketi ise kısa bir bocalamadan sonra *"sıkıyönetim, patronların emrinde, işçileri eziyor"* diyerek sıkıyönetime karşı tavır alır. Aydınlıkçıların bu tavrı, ordunun zinde güçleriyle ittifakı esas olan bir devrim stratejisi takip edenlerce eleştirilmiştir.

Aydınlık Hareketi'nde Bölünme ve Kaypakkaya

Aydınlık Hareketi içinde ilk görüş ayrılıkları, Hareket önderliğinin Hikmet Kıvılcımlı'nın Sosyalist Kurultay teklifini kabul etmesiyle başlar. İbrahim Kaypakkaya, **Garbis Altunoğlu** ve İstanbul'dan bir grup militan, Sosyalist Kurultay fikrine karşı çıkarak, farklı bir eylem çizgisinin ilk işaretlerini verirler. 1970 yılı içinde iki taraf arasında tartışmalar daha da hızlanır.

İbrahim Kaypakkaya, Çorum'la Sungurlu ilçesi arasında bulunan Karakaya köyündendir. Babası Ankara Anatamir Fabrikası'nda *(askeri fabrika)* işçidir. Evleri Ankara'da kürt-alevi nüfusun yoğun olarak yaşadığı Tuzluçayır semtinin Nato Yolu tarafındadır.

Kaypakkaya, ilköğretmen Okulunu bitirdikten sonra, **Çapa Yüksek Öğretmen Okulu** sınavlarını kazanıp İstanbul'a gelir. Çapa milliyetçilerle komünistlerin mücadele ettiği bir okuldur. Kaypakkaya sol mücadele içinde yer alır, bu sırada bir kaç kez polis tarafından göz altına alınır. Dev-Genç içinde ayrılık çıkınca Kaypakkaya, Aydınlıkçılarla birlikte hareket eder. Türk Solu dergisinde yazıları

yayınlanmaktadır. Bu yazılar, o sırada Trakya'da gelişen toprak işgallerini anlatan yorumlardır. Daha sonra memleketi olan Çorum'daki sınıfları tahlil eden bir yazısı Aydınlık'ta yayınlanır. Yıl 1970'e geldiğinde Aydınlık Hareketi içinde silahlı mücadelenin, devrimin yolu olduğu fikri sabitleşmiştir. İbrahim Kaypakkaya'yı bu konuda hareketin kurmaylarından ayıran taraf, silahlı mücadelenin hemen başlaması görüşüdür. *"...Türkiye'nin her yanının, tıpkı Çin'deki gibi* ***'kuru odun yığınlarıyla kaplı'*** *olduğunu"* savunmaktadır. Aydınlık Hareketi kurmaylarının silahlı mücadeleyi hemen başlatmamakla *"eylemin önüne dikenli teller çektiğini"* söyler. *"Silahlı mücadelenin köylük alanlarda yağ gibi kayarak, düz ve zahmetsiz bir şekilde kendiliğinden gelişeceği"* ne inanan Kaypakkaya, **"yeter ki silaha sarılmaya cesaret edelim. Herşey kendiliğinden gelişecektir."**[20] diyerek, halkın devrime hazır olduğunu anlatmak ister.

Çin rüzgarı Kaypakkaya'yı çarpar. Bu sırada Aydınlık Hareketi'nin devrimci merkez ülke olarak gördüğü Çin'de esaslı değişiklikler olmaktadır. Çinli liderlerden **Lin Biao**'nun **Mao**'nun halefi ve en güçlü ikinci adamı durumuna gelmesiyle, Mao'yu yüceltme, abartılı boyutlara ulaşmış, onu *tanrılaştırma şirki* açıkça görülmüştür. Mao'nun sözlerinden seçmeleri içeren **Kızıl Kitap,** *kutsal bir kitap* gibi algılanmaya başlanmıştır. Bu konuda Lin Biao'dan daha ileri giden biri daha vardır o da **Hindistanlı** devrimci lider **Çaru Mazumdar**'dır.

Hindistan'ın Batı Bengal bölgesinde faaliyet gösteren Hindistan Komünist Partisi 1970'li yıllarda gerilla savaşı yürütmektedir. Parti, maocudur ve savaş köylük alanda yürütülmektedir. Hindistan Komünist Partisi marksist-

[20] TİİKP Davası Belgeler -1 Aydınlık Yay. İst.1975 sf. 71

leninist lideri Çaru Mazumdar, Mao'yu kast ederek; **"Çinin başkanı bizim de başkanımız"** der ve Mao'nun *Sürekli Okunan Üç Yazı* başlıklı broşürünü okumanın, her şeyi kavramaya yeterli olacağını savunmaktadır. Bu yazılardan birincisi Kanadalı bir doktorun Çin Devrimi sırasındaki kahramanlığını, ikincisi yaşlı bir köylünün azmini anlatan bir halk masalı, üçüncüsü de yine bir fedakarlık hikayesidir. Mazumdar'a göre bu üç yazı her derde devadır.

Çaru Mazumdar, Hindistan'ın Batı Bengal bölgesinde çıkan köylü ayaklanması sırasında *halk düşmanlarını imha* kampanyası adıyla bir katliama girişir. Katliamın özelliği; toprak ağalarının ve maocu isyancılara karşı duran diğer insanların; *balta, kazma, nacak ve orak* gibi araçlarla vahşice öldürülmesidir. Çaru Mazumdar, zaten insan tabiatının düşmanı olan *"maocu sosyalizm"*i daha da sevimsiz hale getirir. Mazumdar'a göre şehirlerde ve işçi sınıfı içinde mücadele etmek, devrimcileri yozlaştırır ve revizyonizme sebep olur.

Hindistan Komünist Partisi lideri Çaru Mazumdar'ın ismi etrafında enternasyonal bir rüzgar estirilir. Çok geçmeden Mazumdar'ın etkisi İngiltere'de yayınlanan **Liberation** dergisi kanalıyla Türkiye'ye de ulaşır. Aydınlık Hareketinin ermeni kökenli militanlarından **Garbis Altunoğlu,** Çaru Mazumdar'ın eylem ve fikirlerinden en fazla etkilenen komünistlerden biridir. Altunoğlu İngilizceden çeviriler yapar ve Çaru Mazumdar'ın Türkiye'de tanınmasını sağlar.

Aydınlık Hareketi içinde sonraki yıllarda **"Birinci Tasfiyeciler"** şeklinde adlandırılan grup, bu fikirlerin etkisiyle ortaya çıkar. Garbis Altunoğlu liderliğindeki grup, PDA'dan ilk ayrılan gruptur ve kamuoyuna **Sandık Cinayeti** davası diye yansıyan eylemle yargı karşısına çıkarılmışlardır. Grup kendi içindeki küçük problemler

yüzünden Adil Ovalıoğlu adlı arkadaşlarını öldürürler ve bu eylem, grubun iamajını zedeler. Garbis Altunoğlu grubu bilahere İbrahim Kaypakkaya grubuyla hareket eder. Aydınlıkçılar Kaypakkaya öncülüğündeki grubu da **"İkinci Tasfiyeciler"** şeklinde adlandırırlar.[21]

Çaru Mazumdar'dan etkilenen bir diğer komünist İbrahim Kaypakkaya'dır. Silahlı mücadelenin hemen başlaması gerektiğine inanan Kaypakkaya, Çaru Mazumdar'dan fena etkilenmiştir. PDA içinde, o zamanki arkadaşlarından Oral Çalışlar'a şunları söyler;

"Bir keresinde Antep Çay Bahçesi'nde birlikte otururken, gülerek ve içten bir şekilde, ***"Ne düşünüyorum biliyor musun, bir ihtilalci köylü birliği, ağalığın olduğu bir köye baskın yaparak, ağayı ilkel silahlarla öldürdükten sonra, arkasından propaganda birliği köye gelecek ve bir tiyatro oyunuyla bu eylemin gelişmesini sağlayacak"*** *Böyle ütopyaları vardı İbrahim'in. Ama bizim o gece doğru dürüst kalacak bir yerimiz bile yoktu. Otelde yatıp kalkıyorduk. Ben de kızdım. Bir süre sessiz sessiz birbirimize baktık."*[22]

Mazumdar'dan etkilenen Garbis ve İbrahim Kaypakkaya'nın başını çektiği bir grup Aydınlıkçı, fiili kopuştan önce, Oral Çalışlar'ın değişiyle; *"bizimle birlikte iken, bizden habersiz örgütlenip"* kesin ayrılığın son işaretlerini de vermişlerdir.

Bu klik, *Mazumdarcı* fikirlerini hayata geçirmek için, Antalya'da köylü kılığına girip tarlalarda çalışmayla başlar.

---

[21] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Yayınları sf. 50-51

[22] 68, Başkaldırının Yedi Rengi, Oral Çalışlar, sf. 29

Köylüler, bunlardan şüphelenip ihbar ederler devlete ve bizim Robert Kolejli köylülerin numarası açığa çıkar. Burada bir bürokrasi hastalığı olan **İrem Özlemi**'nin bir başka pratiği ile karşılaşırız aslında.

İbrahim Kaypakkaya 12 Mart 1971'den sonra Aydınlık Hareketi'nden ayrılarak Türkiye Komünist Partisi Marksist Leninist (TKP-ML) örgütünü ve onun silahlı gücü Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu'nu (TİKKO) kurar, silahlı mücadeleyi başlatır. Tunceli'de yakalanan Kaypakkaya, 18 Mayıs 1973 tarihinde Diyarbakır'da gözaltındayken ölür.

İbrahim Kaypakkaya'nın Aydınlık Hareketi'nden ayrılması ve Aydınlıkçılar'ın çeşitli provakasyonlara alet olduğu yolundaki iddialar, sağda zorunlu bazı izahlar yapılmasına yol açmıştır; "TİKKO'nun önderi İbrahim ise, Kemalizmden köklü bir kopuşun ifadecisi olmuştur.Bugün Kemalizmin kucağına oturmuş olan ve Zonguldak'ta yaptıkları İP İl Kongresi'nde katılımcılara; ***açık konuşalım, biz kemalistiz*** diyecek kadar *dönekliğini* ve *kelpliğini* ortaya koyan Perinçek ile birlikte iken ayrılan ve kendi yapısını kuran İbrahim ise, işkencehane"de öldürüldü.[23]

İbrahim Kaypakkaya'nın Aydınlık Hareketi'nden kopuş gerekçesi kemalist olmayan asıl maocu kesimde şöyle değerlendirilir; "İbrahim Kaypakkaya her renkten revizyonizmin Marksist-Leninist olma adına devrimci kitlelerin bilincini reformizm karasıyla kararttığı bir dönemde, özellikle Proleter Devrimci Aydınlık revizyonistleri ile polemik içinde, devrimci düşünce ve tavrın ne olması gerektiğini en doğru biçimde" ortaya koyduğu iddia edilmiştir. Yine aynı yazıda **"PDA revizyonistlerinin kapalı kapılar ardında**

[23] TKP Geleneğinden Kurtulmadan Devrimci Sola Hayat Yok, Selami Erhan Yeni Tahkim 15 Haziran 1995 s. 5, sf. 14

tezgahladıkları komplolara rağmen" onun ideolojik mücadelesinin devam ettiği ifade edilmiştir.[24]

Çaru Mazumdar Muhabbeti

Hintli komünist öncü Çaru Mazumdar muhabbeti, bir kısım maocu fraksiyonlarda bugün de devam etmektedir. Onun ölüm yıldönümü münasebetiyle yazılan bir yazı şöyle;

"Temmuzun sıcağı, tarih karşısında yakıcı bir direnç olmuştu. Sadece Hindistan'ın Kalküta şehri değil, tüm dünya hissetmişti bu direnci. Çünkü, 1967'de alev alan Naksalbari, dünya üzerinde bir fırtınanın habercisi olmuştu. Bunun baş mimarı ise Çaru Mazumdar'dı. 16 Temmuz 1972'de düşmana esir düşen Çaru Mazumdar, 27 Temmuz'u 28 Temmuz'a bağlayan gece, işkence altındayken şehit edildi. Amaç onun düşüncelerindeki parıltıyı yok etmekti. Ama edemediler. Çünkü O, Naksalbari yolunu açan parıltılı düşüncelerini,tarihin en güzel sayfalarına direnciyle perçinledi."

Bu satırlardan dökülen acıdan zevk alma, mazoşizm Türk soluna heterodoks alevilikten geçme bir hastalıktır ki, zamanla bütün sola sirayet etmiştir. Maocuları Mazumdar'da cezb eden bir başka nokta da, onun da İbrahim Kaypakkaya gibi gözaltındayken işkenceyle öldürülmesidir.

Çaru Mazumdar'ın inanç temeli şu satırlardan daha iyi anlaşılabilmektedir; *"Emperyalizm ne kadar korkunç bir biçime bürünürse bürünsün, modern revizyonizmin onlara*

---

[24] Katledilişinin 19. Yıldönümünde İ. Kaypakkaya Yoldaş Mücadelemizde Yaşıyor, Yaşıyacak, D. Koyun Yeni Dünya İçin Haziran 1992 y.1 s.2 sf.20-23

yardımcı olmak için yayacağı ağ ne kadar iğrenç olursa olsun, gerici güçlerin günleri sayılıdır. Marksizm-leninizm-mao zedung düşüncesi ile parıldayan güneş tüm karanlığı ortadan kaldırıp yokedecektir."[25]

12 Mart Muhtırası, Aydınlıkçılar'ın Silahlı Mücadeleden Kaçışı ve Diğer Sol

12 Mart 1971 Muhtırası ilan edildiğinde TİİKP, silahlı mücadeleye geçip geçmeme kararsızlığındadır. Silahlı mücadelenin teorisini yapan Aydınlık Hareketi, pratiğinde diğer soldan geride kalmıştır. Buna silahlı mücadeleden kaçış da diyebiliriz.

Mahir Çayan önderliğindeki Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi (THKP-C) ve Deniz Gezmiş önderliğindeki Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO) silahlı mücadeleye başlar. TİİKP kadroları daha keşif aşamasındayken, diğer solun eylemleri başlamıştır. Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir Ankara Maltepe'de polisle çatışmaya girmişler. Çayan yaralanmış, Hüseyin Cevahir öldürülmüştür.

THKO eylemcileri Sinan Cemgil, Alpaslan Özdoğan ve Kadir Manga, Nurhak Dağlarında güvenlik kuvvetleriyle girdikleri çatışmada öldürülürler.

Bu sırada TİİKP içinde farklı tavırlar sergileyen yer yer bir klik gibi hareket eden ve silahlı mücadelenin vaktinin geldiğine inanan İbrahim Kaypakkaya ve Garbis Altunoğlu öncülüğündeki bir grup, yeni bir sol hareketin temellerini atmak üzere Aydınlık Hareketi'nden ayrılır.

Öte yandan 9-12 Mart tarihleri arasında ordu içindeki iki kanat da mücadeleye girişmiş, solcu yazarlar ve

---

[25] 27 Temmuz'u 28 Temmuz'a Bağlayan Gece Halkın Günlüğü, 1 Ağustos 1997 y. 1, s. 1 sf. 28

akademisyenler öncülüğündeki cunta, bu mücadeleden mağlup çıkmıştır.

Bu arada Aydınlık Hareketi gibi sürekli silahlı mücadelenin lafını etmiş bir hareketin, muhtırayı görünce eylemden vazgeçmesi, onları bazı ithamların muhatabı haline getirmiştir.

O dönemde Aydınlık Hareketi lideri Doğu Perinçek'in babası **Sadık Perinçek**'in Adalet Partisi milletvekili olması, dayısı **Turhan Olcaytu**'nun Ankara Sıkıyönetim Komutanı olması, 12 Mart'tan sonra da olsa teyze kızının kocası **Celalettin Tüfekçi**'nin Emniyet Genel Müdürlüğü görevinde bulunması, Aydınlıkçıların bazı kişilerden haber alarak eylemlerden vazgeçtikleri konusunda yaygın bir kanaat oluşmasına sebep olmuştur.

Aydınlık Hareketi'nin 12 Mart Dönemi - TİİKP Özeleştirisi

12 Mart'tan sonra THKP-C ve THKO gibi örgütler çevresinde odaklanan ve öncü savaşı benimseyen sol gruplar, TİİKP kadrolarını "sağcılık"la suçlamıştır. Aydınlık Hareketine diğer bir eleştiri de maocu çizgi içinden gelmiştir. 1970 sonlarında Hindistan ve İran üzerinden gelen Çaru Mazumdarcı maoculuk, ülke çapında esen sol rüzgarla birleşince TİİKP'nin çehresi değişmiştir. Aydınlıkçılar bu akımın TİİKP'i *"dogmatik ve subjektifist bir çizgiye çektiğini"* sonradan ifade etmişlerdir.

Aydınlık Hareketi; daha sonra TKP/ML - TİKKO olarak ayrılan grubun TİİKP'nin bu hatalarının meyvası olduğunu, *"TİİKP'yi ülke gerçeğinden koparan dogmatizm, kitlelerin durumunu olduğundan ileri gören öznel tahlillerle*

birleşiyordu" diyerek ülke fotoğrafını yanlış çektiklerini kabul etmişlerdir.[26]

Aydınlıkçılar'ın Silahlı Mücadelesi Boş Çıktı

Aydınlık kurmayları, İsrail Büyükelçisi **Elrom**'un öldürülmesinden sonra 1971 yılı Nisan ayı sonunda ilan edilen sıkıyönetimle birlikte aranmaya başlanır. Bu tarihten sonra zaten illegal olan faaliyetler hepten yeraltına iner. Hareket, bu durumda parti çatısı yanında İhtilalci Gençlik Birliği (İGB) ve İhtilalci Köylü Birliği (İKB) örgütlenmesine girişir.

TİİKP lider kadrosu; zaten sınırlı sayıdaki militarını kitleler içinde silahlı mücadeleye sürükleyince, bir yandan kitlelerin hazırlıksızlığı bir yandan da teorideki tutarsızlık Aydınlık Hareketi'ni açıkta bırakır. Örgütün Söke, Malatya, Tunceli ve Siverek köylerinde giriştiği çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanır. Söke köylerinde belli bir birikim sağlandığı söylense de, 1972 baharında güvenlik kuvvetlerinin giriştiği operasyonla bu birikimin boş olduğu görülmüştür. Sonraki yıllarda bu dönem, *"kitleler içinde güç toplama ve örgütlenme çizgisini terkederek silahlı mücadeleyi kitlelerin önüne somut bir görev olarak koyma"* hatası olarak işaret edilecektir. Silahlı mücadele öne çıkınca, halk içinden gelen katılım, dağılma eğilimine girmiştir.

TİİKP Kadrosu Hapiste

TİİKP kadrosunun önemli bir kısmı, 12 Mart'tan sonra başlayan süreçte tutuklanır. Aydınlık Hareketi kadroları bu dönemde Mamak Cezaevinde yatmaktadırlar. Hareket mensupları *"cezaevini bir okul haline dönüştürdüklerini"* iddia etmişlerdir. Aslında hapishanenin okul olması, sağ ve sol bütün siyasi hareketler için geçerlidir. Gerçekten

---

[26] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s. 38 sf. 9-11

hapishane siyasi hareketler için kendi militanlarını yetiştirme ve olgunlaştırma merkezleri olmuştur. Siyasi hareketler içinde çoğu zaman dışarıda bile sağlanamayan fedakarlık, üzüntü ve sevinci paylaşma duygusu hapishane şartlarında gerçekleşme imkanı bulur. Hele aynı harekete mensup militanların aynı hücre ve koğuşta birlikte kalmaları, siyasi hareketi yürüten temel motivasyonlardan biri olan *"biz ve onlar"* şuurunu pekiştirir.

Mamak Askeri Cezaevi; sağ ve sol hemen bütün siyasi hareketlere mensup insanlar için esaslı bir baskı merkezi olmuştur. Bu baskılar; askeri eğitim ve spor işkencesinden hoşgeldin dayağına, tuvalet banyo baskısından, soyundurma, susuz bırakma ve havalandırma engeline, bilgidiğimiz *"eşek sudan gelinceye kadar"* süren hayvani dayağa kadar insan onurunu ayaklar altına alan akla hayale gelmeyen her türlü işkenceyi içine almıştır. Bu zulüm TİİKP kadrolarına da aynen uygulanmıştır.

Türkiye'de yargının ağır işlemesi bilinen ve sıradan durumlardandır. Siyasi davalar ise yıllar, bazen on yıllarca sürer. Davalar sürerken hapishanede hayat giderek narmole döner ve yukarıdaki işkenceler giderek azalırken, insani ve medeni bazı faaliyetlere de imkan tanınır. Kitap okumak, yazı yazmak, daktilo bulundurmak, spor yapmak, diğer koğuşlardaki insanlarla görüşmek ve yabancı dil öğrenmek, gazete okumak gibi...

Aydınlıkçılar 12 Mart sonrası cezaevinin en kalabalık, en örgütlü ve en disiplinli grubu izlenimini verirler. Bunun sebebi, cezaevi içindeki bütün eylemlerini birlikte ve merkezi kararlarla yapmalarıdır. Onlar da dünya maoculuğunun sıradan zaafı olan katılığa ve hayatla çatışmaya kapılmışlardır. Sigara yasağı, çay tüketimine

sınırlama, havalandırmada spor mecburiyeti örgütün militanlarına uyguladığı baskılardan bazılarıdır.

TİİKP elemanları hapishanede küçük eğitim grupları kurarlar. Bu eğitim grupları bir yandan cezaevi denetiminden geçen kitaplardan yararlanılırken, diğer yandan maoculuğun merkez ülkesi Çin'den yayın yapan Pekin Radyosu'nun Türkçe yayınları takip edilerek çıkarılan notlardan *ders* alınır. O dönemde komünist merkez ülkelerin radyolarının, Türkiye gibi muhit ülkelere yaptıkları Türkçe yayınlar, militan ve sempatizanlara yönelik direktiflere içerir. Direktifler bildirileri dinlenirken, not alınabilecek yavaşlıkta okunarak, bildirilerin yazılması sağlanır. **TİİKP'nin Pekin Radyosundan not alma işini, kamuoyunun sonraki yıllarda yakından tanıyacağı bir isim Nuri Çolakoğlu yapmaktadır.** Çolakoğlu'nun çıkardığı notlar daktilo edilip çoğaltılır ve diğer koğuşlardaki militanlara ulaştırılarak hapishanede ideolojik bir eğitim yapılmış olunur. **Ömer Faruk Ciravoğlu,** Pekin Radyosundan gelen notların önemini şöyle vurgular; **"En büyük gıdamızı buradan alıyoruz."**[27]

Aydınlıkçıların, maoculuğun evrensel hatasına kapılmasıyla önerdikleri yaşama biçiminin hayata karşı oluşu, çekilmez davranışların ortaya çıkmasına sebep olur. Onların bu tavrı hapishanede zaten zor olan şartları iyice zorlaştırır Örgüt üyeleri hapishanede belirli kampanyalar düzenlerler. Bunlardan birincisi *"Çay tüketimini kısma kampanyası"* olur. Kampanyanın gerekçesi harcamalarda kısıntı yapılarak, daha ekonomik yaşayıp daha çok para biriktirmektir.Kampanyayla günde dört defa içilen çay, ikiye indirilir. Çay meselesi sınıf mücadelesine bağlanınca,

---

[27] Titrek Hamsi Örgütü, Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf.50

fazla çay içmek isteyenler çayda protein olduğu tezini işleseler de "liberal" damgasını yemekten kurtulamazlar.

Aydınlıkçıların hapishanede başlattıkları kampanyalardan biri de *"Sigara Bırakma Kampanyası"* olur. TKP'nin kuruluş yıldönümü münasebetiyle 10 Eylül'de başlatılan kampanya, sigara tiryakilerinin direnişine rağmen uygulanır. Fakat çok geçmeden tiryakiler kampanyadan yırtmak için değişik metodlar geliştirirler. Kimi diğer koğuşlara giderek, kimi tuvalete giderek kampanyayı deler.

Tiryakilerden Ömer Faruk Ciravoğlu kendisinin kampanyayla bıraktığı sigarayı başka bir arkadaşının tuvalette tüttürmesini şöyle anlatır; "O gün gittiğim tuvalette dakikalarca beklememe rağmen, tuvaletin bir türlü boşalmaması dikkatimi çekiyor. Hadi beyler çabuk olalım. Ö da ne? Tuvaletin üstünden kıvrılarak duman yükseliyor. Sigara içen biri olarak, kampanya nedeniyle bıraktığım için, gizli içenlerle mücadelede, içmeyenlerden daha fazla katıyım. Derhal koğuş sorumlusu arkadaşı haberdar ediyorum. Birlikte operasyonu başlatıyoruz. Tuvaletin üstüne tırmanıyorum.

Ooooo, arkadaşımız keyifle tüttürüyor sigarasını, olan bitenden bî haber şaşkın şaşkın bana bakıyor. Ne arıyorsun orada der gibi... Yakalandığına bozulmuş, çıkıyor tuvaletten."

Ciravoğlu'nun naklettiği bir başka hapishane anekdotu **Uğur Mumcu** ile ilgilidir. Mao'nun militanlara köy çalışmalarında, köylülerin ekinlerine zarar vermemeleri ve kadınlara iyi davranmaları gerektiğini belirten bir talimatı vardır. Uğur Mumcu Aydınlıkçıların katı maoculuğuyla dalga geçer; **"Ne demiş Mao? Ekinleri ezmeyin, karıları düzmeyin!"**

Mao'yla böyle dalga geçilmesi Aydınlıkçıların hiç hoşuna gitmez, ama Uğur Mumcu'nun esprilerine de karşı koyamazlar.[28]

TİİKP Davası İddianamesi

TİİKP Davası İddianamesini Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı görevlileri Hakim Yarbay **Nihat Güner,** Hakim Yarbay **Cahit Atay** ve Hakim Binbaşı **Hilmi Güler** hazırlamıştır. İddianamede TİİKP mensuplarına şu suçlar isnad edilmiştir;

1- Sosyal bir sınıfın, diğer sosyal sınıflar üzerine tahakkümünü tesis etmeye, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya, memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları devirmeye matuf cemiyet kurmak, faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare etmek, bu cemiyete girmek.

2- Cürüm işleyenleri saklamak.

3- Devletin emniyet kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek.

4- Ateşli silahlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı kanuna muhalefet etmek.

TİİKP kadroları 1973 yılını hapishanede geçirdi. TİİKP militanları sıkıyönetim mahkemelerinde TİİKP Davası yanında, *Dev-Genç* ve *Kara Kuvvetleri Devrimci Subaylar Örgütü* davalarında da yargılandı.

---

[28] Titrek Hamsi Örgütü, Ö. Faruk Ciravoğlu, Pencere Yay. sf. 53

TİİKP Davası sanıkları, TCK'nın 141. maddesinden hüküm giyerler.

Dava'yı Ölüler Yaşatır; Aydınlık'ın Ölüleri

TİİKP Merkez Komitesi üyesi **Bora Gözen,** 21 Şubat 1973 günü Filistin kamplarında bir İsrail saldırısında öldürülür. Bora Gözen'le birlikte Lübnan'daki **Nahr el-Bared** Filistin kampında, parti kadrolarından Cafer Topçu, Kerim Öztürk, Ahmet Özdemir, Gürol İlban ve Yücel Özbek ile yurtdışı örgütünün kadrolarından Ali Kiraz ve Şükrü Öktü de öldürülür.

TİİKP gençlik mücadelesi militanlarından **Mustafa Kuseyri,** 22 Mayıs 1970 günü öldürülür. Parti militanlarından İsmet Dişbudak, 1971 yılı Aralık sonunda Ankara'daki İsrail Elçiliğine bomba koyarken hayatını kaybeder.

TİİKP üyesi İsmet Yücel, Kazım Göktaş, Mustafa Sargın, Metin Arıkan, Ali Rıza Yerli ve Mithat Sivri, 1975-77 yılları arasında örgütsel çalışmalar sırasında öldürülmüşlerdir.

Öldürülen parti üyesi **Gani Bozarslan** ise şöyle anılır;

"Gencecik yaşta kürt halkının ve bütün Türkiye halkının kültürüne değerli eserler, araştırmalar ve çeviriler armağan eden Bora Yayınları yöneticiliği görevini üstlenen. Partimiz kadrolarından, şair Gani Bozarslan arkadaşımız 10 Mayıs 1978 günü bileklerinde 141. maddenin 7.5 yıllık mahkumiyet zinciriyle şehit edildi."

Ancak Gani Bozarslan'ın ölümü konusunda maocu **Aydınlık Yol** dergisi, Aydınlıkçıların aksine bazı şüphelere dikkat çeker. Buna göre Gani Bozarslan öldürülmeden

önceki dönemde Aydınlık Hareketi liderliğiyle anlaşmazlık halindedir. Aydınlık Yol anlaşmazlık sonrasında öldürülme olayının gerçekleşmesini şüpheyle karşılar.

Yine TİKP Merkez Komitesi (Parti Meclisi) üyesi, Pazarcık Demirciler köyünden Mehmet Çetin, 25 Mayıs 1978 günü öldürülür. Onun jandarma kurşunuyla hayatını kaybettiği iddia edilmektedir.

Aydınlıkçılar Genel Af'la Dışarda (1974)

1973 yılı sonbaharında ülke seçim atmosferine girmiştir. Seçim meydanları dolup taşmaktadır. Bület Ecevit, bürokratik zümrenin cumhuriyet tarihi boyunca yakalayamadığı popülariteyi ilk defa yakalamıştır. Seçim meydanlarındaki görüntüye bakanlar, CHP'nin tek başına iktidar olacağını tahmin ediyorlar. Fakat umulan gerçekleşmiyor. Tek başına iktidar olamayan CHP, Necmettin Erbakan liderliğindeki MSP ile koalisyon kurmak zorunda kalıyor. Koalisyonun ilk icraatlarından biri Genel Af Kanun Tasarısını meclise getirmek oluyor. Müzakereler sonucunda terör ve sol mücadele içinde yer alanlar kanun kapsamı dışında bırakılsa da, Anayasa Mahkemesi, anayasanın eşitlik ilkesine dayanarak kapsamı genişletince, bütün sol eylemciler gibi Aydınlık Hareketi kadroları da aftan yararlanır.

Aydınlıkçılar 14 Temmuz 1974 tarihinde aftan yararlanarak tahliye olurlar. Tahliyeden altı gün sonra 20 Temmuz 1974'te ise Türk Silahlı Kuvvetleri, Kıbrıs Barış Harekatı'nı başlatır. TİİKP, *"milliyetçiliğe karşı enternasyonalist bir ruhla"* Barış Harekatı'na karşı çıkar. Toparlanma aşamasındaki örgüt, 13 şehirde bu yönde bildiriler dağıtır.

Aydınlıkçılar Kıbrıs'ta Rumları Destekler

Aydınlık Hareketi'ni tanımada dış politikada takındıkları tavırları gözlemek faydalı ip uçları verecektir. Sonraki yıllarda onların; Türkmenlere karşı Saddam'ı, Çeçenlere karşı Rusları, Boşnaklara karşı Sırpları ve özellikle Doğu Türkistan'a karşı Çinlileri destekledikleri görülecektir. Aynı zihniyetin Kıbrıs'ta da Rumlardan yana olması gayet tabiidir. Doğu Perinçek Barış Harekatından altı ay sonra yayınladığı bir yazıda şöyle der;

"Unutmamak gerekir ki, Kıbrıs'ta yaşayan bir de Rum topluluğu vardır. Ve bunlar, Kıbrıs nüfusunun yüzde seksenini oluşturmaktadır. Bunu hatırlamak, özellikle Türkiye emekçilerinin ve bütün halkımızın menfaatleri açısından önemlidir. Çünkü eğer bir devlet, başka bir ülke halkını eziyor ve onun kaderine silahla müdahale ediyorsa. kendi ülkesinin halklarını da eziyor demektir."[29]

Aydınlık Yayınları ve Dergisi; Legal Bir Üs

Genel aftan sonra Aydınlık Hareketi kurmay kadrosundan **Doğan Yurdakul**'un sahibi göründüğü bir yayınevi kurulur; **Aydınlık Yayınları**... Yayınevi aftan yararlanarak hapisten çıkan kadroların buluşma noktalarından biri olur. **TİİKP**, Aydınlık Yayınları merkezi dışında bürolar da açarak legal örgütlenmenin zeminini açar. Yayınevinin çıkardığı ilk kitap **"TİİKP Davası-Savunma"** adını taşır. 150'ye yakın dava sanığının imzası bulunan kitap, toparlanma döneminde el kitabı fonksiyonunu ifa eder.

---

[29] Federe Devlet Eşittir Taksim
Aydınlık, 17 Şubat 1975, s. 54
Kıbrıs Meselesi; Doğu Perinçek
Aydınlık Y. 1. bsk., İstanbul-Ocak 1976, sf. 90

TİİKP kadroları Genel Af sonrası 19 Kasım 1974'te Aydınlık dergisini yeniden çıkarmaya başlar. Haftalık olarak yayınlanmaya başlanan dergi, İstanbul, Ankara, Diyarbakır, İzmir, Trabzon, Balıkesir, Eskişehir, Konya, Tunceli, Adana ve Gaziantep'te bürolar açarak parti örgütlenmesine girişir. Bunun üzerine 10 Ocak 1975 tarihinde yapılan baskınlarla 50'den fazla militan tutuklanır. 11 Şubat 1975 tarihli 53. sayıdan sonra Aydınlık'ın İstanbul'da basılması ve dağıtılması sıkıyönetim komutanlığı tarafından yasaklandı. 54. sayı Ankara'da basıldı. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı ise Aydınlık'ı kapattı.

Aydınlık dergisi kapatılınca TİİKP, Halkın Sesi dergisini haftalık olarak çıkarmaya başladı. Dergi, kitlelerle örgütün yeniden diyalog kurmasını sağladı. Bu sırada sıkıyönetim kaldırılınca parti faaliyetleri ve yayınları artmaya başladı. **Aydınlık** 1975 Ekim ayında teorik bir dergi olarak yeniden çıkarken, **Gençlik Yıldızı** 15 günde bir, **Yıldız** dergisini ise yurt dışı kadroları tarafından aylık olarak yayınlanmaya başlanır. TİİKP'in muhtevasında belirgin olduğu *anti-sovyet* çizgiyle ortaya çıkan sol birikim, örgütlenme aşamasında **Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği** ve **Halkın Yolu** fraksiyonlarına kaptırılır. Bu dönemde diğer maocu fraksiyonların ortak platformu niteliğindeki *"İlerici Yurtsever"* yaftalı gençlik örgütleri **ADYÖD** ve **İYÖD** gibi örgütlerden ayrılarak, **YGD** ve **DGB**'nin kurulması, gençlik içinde örgütlenme faaliyetini hepten sekteye uğratır.

TİİKP Merkez Komitesi, Temmuz 1976'da kabul ettiği *"Dogmatizme, Öznelciliğe, Aceleciliğe ve Darkapıcılığa Karşı Mücadele Kampanyasını Yönlendirme Kararı"* Parti'nin 1974-76 dönemindeki hatalarının şu noktalarda toplandığını belirliyordu;

"1- Legal ve illegal mücadeleyi, doğru bir biçimde birleştirememekten doğan ve gizliliği kitlelerden kopmak biçiminde uygulayan locales siyaseti. 2- Örgütlenme, çalışma ve mücadele tarzında acelecilik. 3- Bütün bunların yolaçtığı dar-kapıcılık."

Parti bu hataları yenmek için 30 maddelik bir dizi önlem alır. Bir öncü parti inşaasına yönelik bu görüşler, sonraki dönemde legaliteye geçilerek gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Parti, 1974 yılından sonra *Çin Komünist Partisi, Arnavutluk Emek Partisi* ve *Zimbabwe*'de daha sonra iktidara gelen **ZANU** yanında, dünyanın çeşitli ülkelerinden marksist-leninist partilerle ilişki kurar ve görüş alışverişinde bulunur.

Maoculara Leninci Bakış

Türkiye'deki maocu ve leninci grupların, birbirini ifade biçimleri şöyledir. Leninciler; maocuları *maocu bozkurtlar* diye itham ederlerken, onlar da; lenincileri *sosyal faşist* olarak nitelemişlerdi. Özellikle bu kanadın blujinli kızlara söylettiği tekerleme haline gelen şu sloganı hafızalardadır;

"TİP, TSİP, TKP... Pis revizyonistler
Amerika gitsin, Rusya mı gelsin? Sosyal faşistler!"

Dünyanın iki büyük komünist ülkesi Sovyetler Birliği ve Çin'den etkilenen sol örgütler, bu ülkelerin çıkarları uğruna birbirleriyle kıyasıya mücadele etmişler, öldürme olaylarına varan çatışmalara girmişlerdir. Türkiye'de leninci akımı; TKP başta olmak üzere **TİP, TSİP** gibi siyasi partiler ve bunların örgütlediği özellikle **DİSK** içindeki bazı işçi

sendikaları temsil etmiştir. **Maden-İş** ve **DİSK** Genel Başkanı **Kemal Türkler** ve **Töb-Der** Genel Başkanı **Gültekin Gazioğlu** dönemin öne çıkan leninci liderlerinden bazılarıdır.

Türkiye'de maocu akımı ise başta Aydınlık Hareketi olmak üzere, **Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği, Halkın Yolu, Halkın Gücü, TKP/ML-TİKKO** gibi gruplar savunmuşlardır. Ancak Arnavutluk diktatörü **Enver Hoca**'nın 1978 yılında başlattığı Mao ile hesaplaşma kampanyası, Aydınlık Hareketi dışındaki grupların Enver Hocacı olmasına yol açmıştır. Bu grupların Mao'yu yeniden kabullenmeleri ise 1990'lı yılları bulur.

Aydınlık Hareketi; her ne kadar ana maocu çizgi gibi görünmesine rağmen, onların maoculuğu, temel bir fikri tercihten ziyade *kariyer devamlılığını sağlama* düşüncesidir. Aydınlık Hareketi PDA döneminde, "1970 ortalarında maocu çizgiyi benimsedi."[30] TİP'ten sonra MDD çizgisi içinden de tecrit edilen Aydınlıkçı kurmaylar, "selameti Mao Zedung düşüncesinde buldular. Uluslararası bir hareketin ideolojisini benimsemekle kariyer devamlarını garantiye" almış oluyorlardı.[31]

Leninci komünistler, Mao yönetimindeki Çin'in sosyalizmini, halkını köleleştiren totaliter bir rejim olarak tanımlarlar; "Maocular Çin'de bürokratik bir ordu diktatörlüğü sistemi kurdular... Bugün hükümette başı çeken Mao grubu 14 kişidir. Bunun da 8'i ordudandır. Bütün devlet mekanizmasında kilit yerlerini tutan maocular

---

[30] TKP (ML)'nin Teorisi Pratikle Kavgalı, Arslan Kılıç, Teori Haziran 1995 s. 66 sf. 47

[31] Bir Provokasyon Çizgisi; PDA İlke, Mart 1975 c. 3, s. 15, sf. 99

200 kişidir. Bunun da 130'u ordudandır. Maocular büyük kültür devrimi maskesi altında, Çin'in altını üstüne getirdiler. Eski devlet makinesini kırıyoruz dediler, sosyalist devlet sistemini yıkıp döktüler. Şimdi Çin Halk Cumhuriyeti politik, ekonomik yaşamında derin bunalımlar geçiriyor. Komünist Partisine yeni yön veriyoruz dediler, partiyi ezdiler. Komünist Partisinin yalnız adı kaldı. 1967'den bu yana 6 milyondan fazla komünist kurşuna dizilmiş, sürülmüş, toplama kamplarına doldurulmuştur. Bugün Çin'de maocuların kurdukları insan kırma kampları, bir zamanlar Hitlercilerin kurdukları kamplardan fazladır. Yalnız, maocular bu kampların tel örgüleri üstüne Eğitim Okulu yaftasını asmışlardır. Onlar bu işe meydanlarda, tıpkı faşistler gibi, kitapları ateşlerde yakarak başladılar. Şimdi stadyumlarda, yüzbinlerce insanın gözleri önünde, maoculuğa baş eğmeyenleri kurşunluyorlar."[32]

Leninciler, Mao yönetimindeki Çin'in Çinli olmayan halklara uyguladığı baskıları doğru olarak tesbit eder; "Mao Ze-tung ve çömezleri, çinli olmayan halkların eritilmesinin teorik temellerini bile hazırlamışlardır. **Sin Kiang Hungtsi** dergisi, 1960'da şöyle yazıyordu; *"Çinliler Çin'in tüm nüfusunun yüzde 94'ünü oluştururlar ve siyasal, ekonomik ve kültürel bakımdan daha ileridirler.Etnik grupların birleşmesi, işte bu yüzden bir tek milliyet temelinde olmalıdır. Çin konusunda ise bu temeli oluşturacak olanlar Çinlilerdir"* Doğu Türkistan'a yönelik yayın yapan dergi; ***"Çin halkının gelenekleri ulusal azınlıkların gelenekleri olacaktır"***[33] diye yazarak, açıkca Türklerin kültürel özelliklerinin silineceğini ilan etmektedir.

---

[32] Güneşli Dünya , S. Üstüngel
Ürün Yay. İstanbul-Ekim 1977, sf. 218

[33] Büyük Güç Şovenizmini, Ulusal Sorunun Leninist Öğretisi Yerine Koyma, T. Rakhimov, Türkçesi; H. Arif Saygı Ürün, Temmuz-1975, y. 2, c. 3, s. 13, sf. 76

Leninciler; maocuları, *"anti-marksist ve anti-leninist öğretiler üzerinde temellenen aşırı solcu oportünist"* çizgi olarak tarif ederler. Maocular uluslararası planda özellikle üçüncü dünya ülkelerinde, köylük alanlarda, etnik farklılıkların çok olduğu coğrafyalarda, kızıl partizan bölgeler, kurtarılmış bölgeler kurma taktiğiyle var olmaya çalışmışlardır. Maocu örgütler; bu taktiği denedikleri Endonezya, Kongo, Mozambik, Angola ve Hindistan'da çok büyük can kayıplarına yol açmışlardır.**"Dünya ancak silah yardımıyla yeniden kurulabilir"** diyen maocular, **"savaşın en büyük güç olduğu teorisinin"** savunucusu olmuşlardır.[34]

Bozkurt Efsanelerinden Maocu Bozkurtlara

Doğu Perinçek siyasi kişiliği yanında, araştırmacı kişiliği ile de dikkate alınması gereken bir şahsiyet. Onun kültürümüze değerlerimize her yaklaşımında menfilik görülse de, bu araştırmacı kişilik saygıya değer bir durumdur. Onun iddia ve ithamlarını tersinden yorumlamak, doğruya ulaşmaya vesile olabilir kanaatindeyim.

Perinçek, Orta Asya kavimlerinin tarihi gelişmeleri üzerine yaptığı araştırmasını Bozkurt Efsaneleri ve Gerçek başlığı ile yayınlar. Tarihi verileri çarpıtarak yorumlayan yazarı, bu bulguları günümüze taşıma üslubu da dikkate değer;

*"Bugün Türkeş ırkçıları **güçlü devlet** sloganını ileri sürüyorlar, bir çok genci büyük cihan devleti hayalleriyle aldatıyorlar. Bu devlet, Orhun Yazıtlarının yazdığı gibi **baş eğdirme ve diz***

---

[34] Maocular ve Ulusal Kurtuluş Hareketinin Leninist Teorinin Bozulması, G. Astafiev-M. Fomitcheva, Türkçesi; H. Arif Saygı Ürün, Temmuz-1975, y. 2, c.3, s. 13, sf. 49-65

çöktürme felsefesine dayanıyor. Baş eğmesini ve diz çökmesini istedikleri, en önce kendi halkımızdır, yurdumuzun emekçileridir. Türkeşçilerin güçlü devlet anlayışı, bugünkü faşist devletin halk üzerindeki zulüm ve baskısının çok daha ağırlaştırılmasıdır. Türkiye emekçilerinin isteği ise, bunun tam tersidir. Türkiye emekçileri, emperyalist işbirlikçisi para babaları ve toprak ağalarının devleti yerine emekçi halkın devletinin kurulmasını istiyor."

Perinçek'in Hun ve Çin İmparatorlukları arasındaki savaşlara yaklaşımının; bugün Doğu Türkistan-Çin çatışmasına takındığı tavırda olduğu gibi **Çinlilerden yana olması** dikkate şayandır; *"Hun aristokrasisinin Çin'e hakim olmak istediklerini biliyoruz. Bundan amaç, hiç şüphesiz tarım yapan geniş köylü kitlelerini kendilerine bağımlı duruma getirmektir. Bu suretle gıda ihtiyaçlarını ve zenginliklerini, artık yağma savaşlarıyla değil de, (Çin'li) köylülerin sömürülmesine dayanan bir düzenle sağlamaya, yani daha ileri bir aşamaya yöneliyorlardı."*[35]

Aydınlıkçılara maocu bozkurtlar denilmesinde Perinçek'in bu çalışmasının etkisi var mı bilemiyoruz. Ama şu kadarı var ki, bu çalışmanın milli bakışları tasdik ettiği var sayılarak, Aydınlıkçılara *maocu bozkurt* denilmişse bu yanlış bir bakıştır diyebiliriz. Çünkü kitap baştan sona gayrımilli bir anlayışla tarihimize yaklaşmaktadır. Yani maoculara, maocu bozkurt diyen leninciler bu konuda müsterih olabilirler. Perinçek'in milli bir bakışa yaklaşması eşyanın tabiyatına aykırı bir davranıştır. Onun Türk tarihine Çin'den yana yaklaşımı, unutulmaması gereken bir yaklaşımdır.

---

[35] Bozkurt Efsaneleri ve Gerçek, Doğu Perinçek, Aydınlık Yay. 1.bsk. İstanbul-Aralık 1976 sf. 23

74 Affından Sonra TİİKP'nin Katıldığı Kitle Eylemleri
Kıbrıs'a askeri müdahaleye karşı enternasyonalist eylemler, sıkıyönetimin protesto edilmesi, astsubayların Ankara'daki kitlesel eylemleri, İzmir'deki Amerikan PX'e yapılan protesto baskını, Polatlı Beylikköprü; *Ağustos 1975*, Polatlı Kıranharmanı; *Eylül 1975*, Ceyhan Sarıbahçe; *1975 sonu ve 1976 başı*, Pazarcık Salmanıpak; *1976*, Pazarcık Emiroğlu; *24 Nisan 1976*, Tire Alacalı köylülerinin toprak işgalleri; *25 Ekim 1976*, Söke Sazlıköy tarım işçilerinin Toprak-İş öncülüğündeki direnişleri; *Temmuz 1975*, iki süper devlete karşı İncirlik-Adana; *8-12 Aralık 1976*, Kırmızıköprü-Pülümür; *29 Ocak 1977*, Ceyhan, Tunceli, Arguvan; *3 Kasım 1976*, Pülümür; *14 Mayıs 1977*, yürüyüş ve Mitingleri, Divriği Cürek Div-Palet maden işçilerinin; *6 Nisan 1977*, Mersin Çitos Çimento İşçilerinin; *Eylül 1977*, grev ve mücadeleleri, bu dönemde Aydınlıkçıların katkılarıyla gerçekleşen kitle eylemleridir.

1 Mayıs 1977 - Kanlı 1 Mayıs
1977 yılında 1 Mayıs'ı İşçi Bayramı olarak kutlamak isteyen DİSK, Taksim Meydanı için resmi izin almıştı. TKP, TİP, TSİP gibi *Rus yanlısı* komünistlerin yönetiminde olan DİSK, aldığı bir kararla kendi belirlediği sloganların dışında slogan atanların, pankart taşıyanların törene alınmayacağını ilan etmişti. Kararın asıl hedefi o dönem Moskova yanlılarının *Maocu Bozkurtlar* dedikleri gruplara yöneliktı. Bu gruplar; **Aydınlık, Halkın Kurtuluşu, Halkın Yolu, Halkın Birliği, TKP/ML TİKKO** da DİSK'in, Rus yanlısı Sosyal Faşistler'in kontrolünde olduğunu söylüyorlardı.

Böyle bir ortamda DİSK'in kararı, bomba gibi patladı. *Üçlü Blok* diye adlandırılan **HK - HY - HB** grupları kararı tanımadıklarını ve törene katılacaklarını kamuoyuna

açıkladılar. **Bu sırada Aydınlık Hareketi, tıpkı 12 Mart döneminde olduğu gibi, burada da *ikili* oynamıştır.**

Aydınlıkçılar, Üçlü Blok'un ayrı bir grup halinde gösteriye katılmasının ortamı provakasyona elverişli hale getirdiğini, maocuların, kitle örgütleriyle birlikte ve onların içinde katılmalarını teklif eder. Maocu gruplar, Bar-Der-İş sendikasında toplanır. Aydınlıkçı kurmaylardan **Gün Zileli** provokasyona dikkat çekerse de söyledikleri dikkate alınmaz. Bir diğer Aydınlık kurmayı **Doğan Yurdakul** da düzenlediği bir basın toplantısıyla provokasyonu işaret eder. Ömer Faruk Ciravoğlu; *"...ısrarlı uyarılarımız, provokasyonu önlemeye değil ama, **üçlü blok'un tepeden tırnağa silahlanmasına** yol açmıştı"*[36] der.

THKP-C kökenli **MLSP-B** örgütü liderlerinden **Şemsi Özkan**, 1 Mayıs 1977 öncesi Aydılıkçıların Taksim Meydanı'na müdahale için hazırlandıklarını cezaevinde öğrenmiştir. Ziyarete gelen bir arkadaşı, bir toplantıda Aydınlıkçı Ömer Güven'in söylediklerini anlatır. Ömer Güven; *"...en ön saflara parmağı titremeyen, gözü korkmayan en cesur yoldaşlarımızı koyacağız. Hepsi de silahlı olacak. Onlar devrilirse yerine başkaları geçecek. 1 Mayıs meydanını sosyal faşistlere bırakmayacağız."*[37] demiştir. Zaten **Halkın Sesi** adlı yayın organlarında Taksim Meydanı'na; *her ne şartta olursa olsun katılacakları* izlenimini oluşturmaya çalışırlar.[38]

Aydınlıkçılar sendika ve kitle örgütleriyle alana gireceklerini açıklamışlarsa da, bunun tam tersini yaparlar.

---

[36] Titrek Hamsi Örgütü, Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Yay. sf. 80

[37] 1 Mayıs 1977, Şemsi Özkan Yeni Forum, Nisan-1991, c. 12, s. 263, sf. 64

[38] Türkiye'de 1 Mayıslar; Yeni Dünya İçin, y. 1, s. 2, sf. 26

1 Mayıs günü olaylar şöyle gelişir; "Talimhane tarafından bir grubun ellerinde pankartları, sloganlar atarak alana girmek için görevlileri zorladıkları görüldü... Çıkan kavgada çemberi yaranlar alana daldılar ve sloganlar atmaya başladılar. Bunlar Mitinge karşı çıkan Aydınlık grubuydu. Binlerce insan bu küçük gruba tepki göstermeye hazırlanırken silah sesleri duyulmaya başlandı... Provokasyon tam başarıya ulaşmıştı... Taksim'de meydana gelen facia, Aydınlık grubunun üzerinde kaldı."[39]

1 Mayıs 1977 törenleri, çıkan olaylar sebebiyle, **Kanlı 1 Mayıs** olarak tarihe geçti. Olayların ortaya çıkması kadar, sorumluların tesbiti de sanki bir güç tarafından gizlenmek isteniyordu. İstanbul Valisi Namık Kemal Şentürk, İstanbul Emniyet Müdürü Nihat Kaner ve devrin Başbakanı Süleyman Demirel, olay akşamı *"alana sızan grupların katliamın sorumluları olduğunu açıkladıkları"* halde, bir kaç gün sonra bu yorum terk edilerek; **"gizli güçler-gizli eller"** aranmaya başlanıyordu.[40]

TİİKP I. Kongresi Toplanıyor

TİİKP I. Kongresi 9-10 Eylül 1977 tarihlerinde İstanbul'da gizli olarak yapılır. Kongre, partinin tüzük ve programından başka, 1970-72 döneminin özeleştirisini de yapar. Kongre öncesinde ve kongrede yapılan tartışmalar sonucu örgütün bir legal, bir de illegal *"müfreze"*si olamayacağı kararına varılmış ve *dört tek bir esas* diye adlandırılan ilkeler belirlenmiştir. Bu ilkeler; tek parti, tek program, tek merkez, tek disiplin ve uzun süreli mücadeleyi esas alma ilkeleridir. Partinin kuruluşundan itibaren vazgeçilmez görülen demokratik yaftalı *merkeziyetçilik*, şartlar gereği

---

[39] Gazeteci, Tufan Türenç-Erhan Akyıldız
Milliyet Yay. Şubat-1986 sf. 428-429

[40] Tertip Geliyorum Demişti
Nokta; 4 Mayıs-1986, y. 4, s. 17, sf. 23

esnese bile böylece yeniden tesis edilme yoluna gidilir. Bunun yolu da örgütü legalleştirmekten geçmiştir. Örgüt isminden **ihtilalci** sıfatını atarak legalleşir ve TİİKP, **TİKP** olarak karşımıza çıkar.

Perinçek'ten TİİKP'e Eleştiri; "Aptalca Sol Politikalar"

Bir siyasi hareketin liderinin, kendi siyasi çizgisinin geçmişini aptallıkla suçlaması, Türk siyasi hayatında belki de sadece Doğu Perinçek'te görülmüştür. Şöyle der Perinçek;

"70 öncesinde çok güzel bir aydın birikimi vardı Aydınlıkçıların. Öylesine aptalca sol politikalar izledik ki, bu politikaların aydınlarla birlikte yürütmesi artık zordu.Onun için o birikimin önemli bir kısmını harcamış olduk."[41]

Perinçek'in bu sözleri , Nejat Bayramoğlu gibi eski bir aydınlıkçının kendisiyle yaptığı röportajda söylenmesi de ayrıca manidardır ve bir nevi özür dileme mahiyetindedir.

---

[41] Playboy Röportajı; Doğu Perinçek, Konuşan; Nejat Bayramoğlu
Playboy, Haziran-1988, sf. 90

III
BÖLÜM
Legaliteye Geçiş:
TİKP

1973-1977 Aydınlık Hareketi

12 Mart 1971 Muhtırası'nda sonra malum güç merkezleri, **Bülent Ecevit**'i CHP'nin başına getirerek yeni bir umut olarak kamuoyu önüne çıkardılar solu. Bülent Ecevit **"bu düzen değişmelidir"** ve **"toprak işleyenin, su kullananın"** gibi aşırı sözler söyleyerek, sosyalist solun kamuoyundaki meşruiyetini daha ileri mevzilere taşımıştır. Sol böyle yatay bir gelişme içindeyken TİKP 1973 - 1977 döneminde gelişememiştir. Solun ağırlıklı örgütlenme alanı işçi sendikaları içinde dikiş tutturamayan TİKP, diğer maocu gruplar gibi militan bir çizgi de izleyemediğinden, kürtçülüğün yaygın olduğu bölgelerde, alevilerin yaşadığı kırsal alanlarda ve bu tabanın yerleştiği büyükşehirlerin bazı gecekondu semtlerinde faaliyet gösterebildiler.[42]

1974-77 yılları arasında Aydınlık Hareketi'nin 12 Mart dönemindeki hatalarına karşı iki farklı çizgi oluşur. Birinci çizgi Çaru Mazumdar rüzgarıyla filizlenen İbrahim Kaypakkaya önderliğindeki TKP/ML-TİKKO'nun çizdiği maoculuğa ve bunun Aydınlık Hareketi içindeki etkisine karşı sert tepki gösteren çizgiydi. Diğeri ise legalitenin imkanlarını kullanmayla başlayan esnekliğe karşı çıkan kanattı. Bu iki kanadın çatışması, 1980 sonrası bölünmeyle iyice su yüzüne çıkacaktı. Ancak parti liderliği, Temmuz 1976'da Merkez Komitesi'nin kabul ettiği *Yönlendirme Kararı* ile iki kanat arasında dengeyi sağlamaya çalışıyor ve iplerin kendi elinde olduğunu herkese empoze ediyordu. [43]

---

[42] TİKP Kontr-gerillaya Karşı Birikim Kasım 1978 s.45 sf.43-47

[43] TİKP Bilançosu Teori Şubat 1993 s.38 sf.16

TİİKP ve Maraş Provokasyonu

Aydınlık Hareketi'nin Türkiye genelinde örgütlenebildiği belirli bölge ve şehirler vardır.Bu şehirlerden biri de Kahramanmaraş ilimizdir. Ömer Faruk Ciravoğlu bu ilimizdeki Aydınlık örgütlenmesinde belirli bir dönem sorumluluk almış bir militan olarak , burada yapılan çalışmalar hakkında şu bilgileri verir;

"30 Ekim 1975, Salmanıpak köyünden Pazarcık'a, Bağımsızlık ve Toprak Yürüyüşü düzenleniyor. Oraya gitmem için haber gönderiliyor. Anladığım kadarıyla, benim gibi legal insanlara bölgede ihtiyaç var. Biraz da bundan kaynaklanıyor, çağrılmam. Bazı arkadaşlar, bölgede çalışma yapıyorlar ancak, illegal durumdalar. Hiç kimse onları gerçek adlarıyla bilmiyor.Böyle mücadelelerde ortaya çıkmaları, deşifre olmaları anlamına gelecek. Bunu da istemiyorlar. Bölgenin yetişmiş kadroları da henüz o kadar tecrübeli değil."

Böyle bir ortamda Kahramanmaraş'taki örgütsel faaliyetlere katılan Ciravoğlu , bölgedeki durumu şöyle değerlendirir;

*"Kahramanmaraş'da büyük çaplı **alev-sünni çatışması birdenbire ortaya çıkmadı**. Bunun hazırlıkları uzun zaman öncesinden başlamıştı. Belki de **prova** sayılabilecek ilk küçük çapta çatışma Pazarcık'ta olduğunda Ankara'daydım. 18 Ocakta başlayan çatışmalar, üç gün sürmüştü."*[44]

Kahramanmaraş'ta böyle karışık tertipler içine giren Aydınlık Hareketi mensupları, sonraki yıllarda

[44] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf. 71-74

Kahramanmaraş Olaylarını şöyle değerlendireceklerdir; **"TİKP, MHP ve devlet içindeki suç ortaklarının Maraş'ta hazırladıkları tertibe aylar öncesinden dikkat çekti ve savunma önlemleri almasına önderlik etti."** Bu sözlerin türkçesi *olayların ortaya çıkışındaki Aydınlık faktörünü* bize işaret etmektedir. Aydınlık; Maraş'ta böyle olayların çıkacağı istihbaratını hangi mekanizmalardan alıp, olay çıkacağına dair dikkat çekme ve savunma önlemleri yapmaktadır? Bu sorunun cevabı halen alınmış değildir.

Aydınlıkçıları bu konudaki itirafları şöyle devam eder; **"O zamanki Ecevit iktidarı katliamın başladığını Partimizden öğrendi... Parti daha ilk andan itibaren özel bir basın bürosu oluşturup neredeyse saat başı çıkardığı bildirilerle gerçekleri halka ve dünyaya duyurdu."**[45] Bu nasıl bir örgüttür ki, hükumet olayların başladığını onlardan öğreniyor ve ilk andan itibaren özel bir basın bürosu kurulabiliyor? Bu sorular, henüz Aydınlıkçılar tarafından aydınlatılamamış sorular olarak hafızalarda durmaktadır.

TİKP Kuruluyor

Aydınlık Hareketi, TİİKP Kongresinde aldığı legalleşme kararını hayata geçirir. Örgüt, ismindeki **"İhtilalci"** sıfatını bırakarak Türkiye İşçi Köylü Partisi adını alır. 28-29 Ocak 1978 günlerinde partinin kurucular kurulu toplanır. Tüzük ve programa son şeklini verip 30 Ocak 1978 tarihinde TİKP resmen kurulur. Partinin kuruluş tarihi özellikle Mustafa Suphi ve 15 arkadaşının Karadeniz'de boğuldukları tarih olarak belirlenmiş ve ölüm tarihlerinin 57. yıldönümünde TİKP kurulmuştur.

---

[45] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s.38 sf.19

TİKP'in kurucuları arasında dikkat çeken ilk husus, partinin hedef kitle olarak işçi ve köylüleri seçtiğinin görülmesidir. Kurucu üyelerin meslekleri şöyle; işçi 15, tarım işçisi 2, köylü 7, seyyar satıcı 1, bakkal 1, hukukçu 1, yazar 1, yüksek mühendis 1, idareci 1, muhasebeci 1, emekli öğretmen 1, tiyatro sanatçısı 1, gazeteci 1, iktisatçı 1, eğitimci 1, çevirmen 1 kişi. TİKP'in kuruluşunun açıklandığı basın toplantısının ve ardından yapılan *anıt kabir* ziyaretinin fotoğrafları da ilginç. Basın toplantısında Genel Başkan Doğu Perinçek'in bir yanına aydınları temsilen Gün Zileli diğer yanına köylü kurucudardan komik köylü kasketiyle adeta bir *Mao müsvettesi* olarak **Durmuş Uyanık** oturmuş. Perinçek'in tam arkasında duvarda Mustafa Kemal'in kalpaklı bir fotoğrafı var. Bütün kurucuların gözleri maşallah Mustafa Kemal gibi *çakmak çakmak!* Anıt Kabir'de toplu çektirilen fotoğraf ise, daha çok ilkokullarda cebren çektirilen toplu fotoğraflardaki nizam intizamı hatırlatıyor. Kurucu heyet adına Anıt Kabre çelenk koyan Genel Başkan Doğu Perinçek, şeref defterine şunları yazar; "Kurtuluş Savaşımızın büyük önderi Mustafa Kemal'i saygıyla anıyoruz. Türkiye İşçi Köylü Partisi, Milli Kurtuluş Savaşımızın devrimci ruhunu canlandıracak ve mazlum milletlerin zalimleri mahv ü perişan etmeleri için mücadele edecektir."[46]

THKP-C içinden gelişen Halkın Yolu fraksiyonu legalleşen TİKP'e katılma kararı alır. Halkın Yolu'nun katılımıyla Aydınlık Hareketi Trabzon'un da içinde olduğu belirli bölgelerde taze kan kazanır.

[46] TİKP'nin Kurucuları ve İlk Üyeleri
Aydınlık Dergisi Şubat 1978 s. 84 sf. 5

Örgütün legalleşmesi; maoculuğun kronik zaafı hayat'la çatışmayı önlemez. Parti, merkeziyetçiliğin tahakkümüne, yönetici kadronun keyfi davranışlarına ve insanların özel hayatına müdahaleye yine devam etmiştir.

TİKP, Aydınlık gazetesinin kampanyalarla yakaladığı rüzgarı örgütlenmede kullanır. Bir kısmı naylon olmakla birlikte taşra örgütlenmesi hızlanır. Özellikle taşranın merkez illerinde bölge genel merkezi gibi çalışan tam teçhizatlı il merkezleri bu dönemde kurulabilmiştir. Bu mükellef il merkezleri; işçi, gençlik ve köylü kesimleriyle irtibat kurmada, kitle örgütleriyle diyaloğa girmede, eğitim faaliyetlerinde ve yayın organlarının kitlelere ulaştırılmasında önemli üsler haline gelmiştir.

Aydınlık, Günlük Gazete Oluyor

Aydınlık Hareketi'nin TİİKP Kongresinde aldığı legalleşme kararının bir başka boyutu uygulanmaya başlanır. Partinin yayın organları Aydınlık Dergisi ve Halkın Sesi gazetesinde bir kampanya yürütülür; **"Günlük gazete için ileri!.."**

Halktan yardım istenen bu ilanlardan birinde bağış kampanyasının başarıyla devam ettiği söylendikten sonra;

"Aydınlık'ın çıkacağını öğrenen işçiler, köylüler, kadınlar, bütün halk, 'yeter ki gazetemiz çıksın. biz herşeyi yaparız' diyerek her türlü fedakarlığı yapıyorlar. Cezaevlerinden, askerden, subaylardan bağışlar geliyor."[47]

Şimdi bu ilanda bildirildiği gibi, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup herhangi bir askerlerimizin veya subayımızın

---

[47] Devrimci Gezetemiz Yakında Elinize Ulaşacak (ilan) Aydınlık Dergisi Şubat 1978 s. 84 sf. 49

Aydınlık gibi bir yayın organına yardımda bulunmasına ihtimal vermiyoruz. Bu olsa olsa Aydınlıkçıların kamuoyu oluşturmada uyguladıkları bir *taktik* olabilir düşüncesindeyiz.

Evet, hareketin tarihinde en büyük *ajitasyon* faaliyetini yapacak yayın organı Aydınlık için kampanya başlamıştır. Söylendiğine göre insanlar mücevherlerini, çeyizlerini bağışlar günlük gazete için... Deneme yayınlarının ardından 20 Mart 1978 tarihinde günlük Aydınlık gazetesi bayilere çıkmıştır.

Aydınlık için yürütülen kampanyada 1992 yılı değerleriyle 60 milyar para toplanır. On kişi de 10 daire bağışlar gazeteye.

Aydınlık'ın bir çok yayını, diğer sol tarafından *ihbarcılık* olarak kabul edilir. Bunlardan biri 1 Mayıs Mahallesi'nde şehit edilen 5 ülkücü işçinin katillerinin açıklanması olur. Diğeri ve daha da önemlisi ise bütün solu; fraksiyonların tarihçesi, bölünme sebepleri, lider kadroları vb. bilgileri herkesin anlayabileceği şekilde anlatan **Bilinmeyen Sol** yazı dizisi olur. Aydınlıkçılar verilen bilgiler için **"polisin bilmediği bir şey açıklanmadı"** deseler de, diğer sol, bunu tam bir *ihbarcılık* olarak yorumlar.

Aydınlık gazetesi, kontrgerilla ve MHP polemiği başta olmak üzere, parti politikalarını kitlelere taşıyan en önemli vasıta olmuştur. Fakat program ve politikalarındaki tutarsızlıkların yansıması olarak TİKP militanlarını *aktif* hale getirirken, kitleler partiden uzaklaşmıştır.

TİKP'in günlük Aydınlık gazetesi yanında aylık **Bora** dergisi yayınlanıyordu. Bora adını, **Filistin'de ölen Aydınlık militanı Bora Gözen**'den alıyordu. Bora

dergisinin yayını sıkıyönetim tarafından durdurulunca, aynı fraksiyonu yerine getirmek için **Türkiye Gerçeği** dergisi çıkarılır.

MHP ve Kontrgerilla Polemiği

TİKP 1978 Temmuz ayından sonra bir kampanya başlatır. **"Kontrgerilla ve MHP'den Hesap Soralım"** adlı kampanya, Aydınlık Hareketi'nin temel özellikleri arasında yer alan **"komplo teorilerine inandırma"** özelliğinin polemiklerinden sadece biridir **"Kontrgerilla"**... Aydınlık Hareketi ve ona tetikçilik görevi yükleyen güç merkezleri; demokrasiden, temel insan haklarından, milli ve manevi değerlerden yana her faaliyet için kontrgerilla damgasını yapıştırırlar. Hareket, halkı örgütlemede, iktidara taşımada ne kadar başarısız ise de, her dönemde birbirinden çok farklı müttefiklerle, polemiklerini kitlelere taşıyabilmektedir. **Bu müttefikler bazen maocu fraksiyonlar, bazen aleviler, bazen PKK, bazen Atatürkçüler şeklinde karşımıza çıkabilmektedir.** Aydınlıkçıların her zaman prim yapan polemikleri ise MHP ve ülkücülerle ilgili olanıdır. Çünkü o zaman MHP, bütün sol çevreleri topyekun karşısına alabilen, onlara karşı direnebilen, her ideolojik alanda karşılarına çıkabilen organik bir örgüt yapısı içinde çalışıyordu. MHP örgütünün **"kontrgerilla"** polemiği ile yaftalanması, kitleler nezdinde ülkücüleri biraz ürkütücü de olsa **"gerektiğinde devreye girmesi elzem olan"** sivil güç, konumuna yükseltiyordu. Sonraki yıllarda **"Özel Harekat"** kurumsallaşması sırasında, bu yapıdan yöneticiler de ustaca yararlanmasını bilmiştir.

1979 yılını TİKP, **"Türkiye halkının MHP ile hesaplaşma yılı"** ilan eder. Bunun için şimdilerde şiddetle karşı çıktıkları ve Derviş Vahdeti ve Derviş Mehmet'in günümüzdeki uzantısı olarak gördükleri MSP kitlesiyle de siyasi işbirliği yapmaya kalkışmışlardı. Gazeteleri

Aydınlık'ta Adapazarı'ndaki küçük bir olayı; "Akıncılar ülkücüleri *Kahrolsun Faşistler* sloganıyla kovaladılar" başlığıyla vererek, bu çevreden sempatizan toplamaya çalışmışlardı. Erbakan'ı öve öve bitiremedikleri dizi röportajlarıyla MHP'ye karşı bir ittifak zemini oluşturmanın peşindeydiler. Bu çerçeveden olarak Ülkü Ocaklarından ayrılan bir kaç küçük yöneticinin, Aydınlık gazetesi kanalıyla MHP aleyhine iftiralarda bulunması, genel solun ve bir kısım güç odaklarının dört elle sarıldığı malzemeler olmuştur. Bu iftiracılardan biri olan **Ömer Tanlak**'ın Mamak'ta Aydınlıkçılarla *gönüllü birlikteliği* de ilginç bir hadise olmuştur.

TİKP yöneticileri MHP ve ülkücü kuruluşlar aleyhine ne kadar saldırıda bulunsalar ve bunun rantını bekleseler de 12 Eylül rejimi onları, MHP'nin soldaki karşılığı olarak görüp hapishane yollarını göstermiştir. Öyle ki TİKP yöneticileri hakkında MHP yöneticileri ile aynı günde tutuklanma kararı çıkarmıştır. Davalarının açılışı bile, aynı günde ilan edilmiştir.

Herhalde bunun yansıması olacak ki, Mamak'ta diğer solla birlikte kalan **TİKP yöneticileri, sonradan MHP yöneticilerinin tutuklu bulunduğu *Dil Okulu*'na gitmeği kendileri talep etmişlerdir.** [48]

Aydınlık gazetesinin kontrgerilla polemiği, 1978 yılının Ağustos ayında başlar ve Ekim ayı içinde Türkiye'nin en çok konuşulan konularından biri haline gelir.

Kontrgerilla konusunda Aydınlık'ta yayınlanan belgeler iki çeşittir. Belgelerin bir kısmı gizliliği olmayan sıradan

[48] Gerçek Her Zaman Devrimcidir ! Yüksel Işık Ekspres 6 Ocak 1996 y. 2 s. 103 sf. 23

yayınlardır ve **"özel harp"** konusunda *vasat* bilgileri içerir. Bu bilgiler askere giden herkesin temin edebileceği nitelikte yani pek de gizli olmayan malumatlardır. Sol grupların, özel harp bilgileri çerçevesinde yorumunu içeren, bir kısım anti-komünist bilgiler ise, bu muhtemel pratiğin siyasi yorumlarıdır.

Aydınlık gazetesi bu hazırlık yayınlarından sonra asıl kontrgerilla faslına geçer. Bu bilgi ve belgeler gerçekten **"gizli"** Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) ve Emniyet teşkilatının *özel raporları* dır. Bu raporlar 1 Mayıs 1977 provakasyonu, savcı **Doğan Öz**'ün öldürülmesi ve bu olayın planlayıcısı olduğu iddia edilen **H. Kocabaş**'ın Kıbrıs'a kaçırılmasıyla İstanbul Üniversitesi'nde 16 Mart günü çıkan olaylarla ilgilidir. Kampanyanın devamında ise ordu içinde MHP ile ilişkili subayların isimleri açıklanır.

Kontrgerilla kampanyasının en gizli belgeleri ise üst düzey MİT yöneticilerine ve hükümetin bazı üyelerine sunulmuş raporların yayınlanmasıdır. Bu raporlardan en önemlisi Nisan 1978'de Konya'da 2. Ordu Komutanı **Vecihi Akın**, bazı generaller, Sakıp Sabancı gibi ünlü işadamlarının katıldığı ve *ordunun yönetime el koymasının görüşüldüğü* toplantıya ait rapordur.

MİT'e, kontrgerillaya ve MHP'ye cepheden karşı olduğunu söyleyen bir yayın organının kamuoyunda infiale sebep olan bu gizli belgeleri *nereden aldığı* sorusu ister istemez gündeme gelir. Aydınlık, belgelerin kaynağını **"halkımız"** ve **"Aydınlık kadroları"** şeklinde cevapladıktan sonra, detay gibi bir bilgi sunar; **"Bazı yurtsever MİT ajanları ve polisler"** de belge getiriyordu Aydınlık'a...

Bu **"yurtsever MİT ajanları ve polisler"** iki ay süreyle düzenli olarak yaptılar bu işi. Aydınlık belgeleri

yayınlarken, nedendir bilinmez hiçbir yurtsever MİT ajanı ve polis hakkında soruşturmaya geçilmedi. Bu görüntüden tek bir sonuç çıkıyordu;

"Aydınlık'a bu bilgi ve belgeleri verenler ***"yurtseverlik" görevi yapan yetkililer değil, görevlendirilmiş bazı yetkililerdir.*** *Ve bu yetkililer de çok etkili birileri tarafından yani o zaman ki CHP hükümeti tarafından görevlendirilmişti."*

1971 yılından sonra özellikle 12 Mart'tan sonra prestijini kaybeden ve dönem içinde sadece **"yokluğu ile kendini duyuran"** TİKP, radikalleşen sol eğilimleri bir düzen içine çekmek için CHP'nin kendisine biçtiği role dört elle sarılır. Aydınlık Hareketi, kontrgerilla polemiği ile bu misyonu **"CHP'yi memnun bırakacak"** ölçüde başarmasını bilir.

Burada CHP özelinden tek parti ideolojisinin bekası davasına gelince, Türkiye'deki bütün olumsuzlukların kaynağı sanki demokrasiyle bağdaşmayan bürokratik mekanizmalar değilmiş gibi, bürokratik mekanizmanın dışından bir ur gibi ortaya çıkan **"kontrgerilla"** tek suçlu olarak takdim edilmektedir.

Kontrgerilla dini alandaki **"şeytan"** konumuna konularak[49] tek parti ideolojisiyle *mücehhez* olan bürokratik mekanizmalar aklanmaktadır.

TİKP 1. Büyük Kongresi

TİKP 1. Büyük Kongresi Ocak 1980'de toplandı. İki gün süren kongre birinci gün Derya Sinemasında, ikinci gün Atatürk Spor Salonu'nda yapıldı. Kongre toplandığında TİKP'in il örgütü sayısı 39, ilçe örgütü sayısı 237 idi.

---

[49] TİKP Kontr-gerillaya Karşı Birikim; Kasım 1978 s. 45 sf. 43-47

Örgütün ulaştığı il sayısı 53'ü buluyordu ama bütün ilçeleriyle birlikte örgütlü il sayısı 18'i ancak buluyordu. Parti bu örgütlenme gücüyle genel ve mahalli seçimlere katılma hakkını elde etmişti. Aydınlıkçılar bu dönemdeki örgütlenme durumunu şöyle yorumlar;

"Parti yerel güçlere dayanan gerçek örgütler kurmaya büyük önem vermişti. Diğer sosyalist partilerde dışarıdan atamalarla kurulan ***"naylon"*** *denilen örgüt oranı yüzde 80'lere varırken, TİKP'nin dışardan veya kısmen dışarıdan atamalarla kurduğu örgütlerin oranı yüzde 20 civarındaydı."* [50]

Partinin Ocak 1980'e kadar kurulan il ve ilçe örgütlerinin 1500 civarındaki yöneticisinin yüzde 35'i işçi, yüzde 22'si köylü, yüzde 15'i esnaf ve zanaatkar, yüzde 10'u bürokrat-memur, yüzde 9'u öğrenci, yüzde 7'si serbest meslek sahibi, yüzde 2'si ev kadınıydı.

Ocak 1980'de 1. Kongre'ye sunulan MK raporunun bir bölümü "Sağ Hatalara Karşı Uyanık Olma" başlığını taşıyordu. Fakat bu raporda hala sol hatalara karşı mücadele esas alınıyor, "dar kapıcılığın kökünü kazımada direnmeliyiz" kararı benimseniyordu. Sağ hatalara karşı tavır, "uyanıklığı güçlendirmek" düzeyinde idi, yani ikincildi. Gene 1. Kongre'de, siyasetin programı yemesine karşı, "Ne Amerika ne Rusya, bağımsız demokratik Türkiye" sloganı, temel stratejik slogan olarak korunuyordu. Bununla birlikte TİKP'ye hakim olan güncel hava, siyasetlerin programı aşındırması yönündeydi. [51]

---

[50] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s. 38 sf. 20

[51] Bir Dönem Kapanırken Halil Berktay
Pencere Y. İstanbul 1991 sf. 61

Bunun Türkçesi Aydınlık Hareketi'nin teorisi ile pratiğin kronik uyuşmazlığının itirafıydı. Devrimden bahseden bir örgüt, militanlarını motive eden polemiklere sahip olsa da hiçbir zaman halka ulaşamıyordu. Değerlendirmedeki itirafla "siyaset programı" harcıyordu.

Ne Amerika Ne Rusya, Herşey Çin İçin

Halkın Birliği,Halkın Yolu, Halkın Kurtuluşu, TKP-ML/TİKKO ve TİKP'in içinde bulunduğu maocu sol blok, Amerika yanında Rusya'yı da emperyalist olarak görmektedir. Bu blok için nasıl genel sağ, faşist olarak görülmüşse sosyal emperyalist dedikleri Sovyetler'in taraftarları da "sosyal faşist" olarak görülmüştür. Aydınlık Hareketi lider kadrosundan Halil Berktay, Bir Dönem Kapanırken adlı kitabında ağırlıklı olarak devrimci merkez ülke ve muhit ülkelerde solun-maoculuğun durumunu ele alır. Berktay, Türkiye özelinde Sovyetler'e karşı en sağlıklı yaklaşımı dönem şartları içinde THKP-C Devrimci-Yol Hareketi'nin takındığı, TKP-TİP ve TSİP gibi Leninci gruplarla, maocuların karşılıklı aşırılıklara düştüklerini işaret eder.[52]

Aydınlıkçılardaki bu aşırılık, o dönemde, "sosyal emperyalizmin beşinci kolu" nitelemesiyle, leninist grupları ajanlıkla ithama kadar varıyordu.

TKP yöneticilerinden Veysi Sarısözen ise 1980 öncesi için TKP ve TİKP'in karşılıklı provokasyona varan çatışmalara girdiklerini söylemiştir.[53]

---

[52] Bir Dönem Kapanırken Halil Berktay
Pencere Y. İstanbul 1991 sf. 179-180

[53] Veysi Sarısözen ile Konuşma
Saçak; Şubat 1989 s. 60 sf. 39

Yine TÖB-DER'in lenincı TSİP çizgisindeki Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu da TİKP'lileri sağcı olarak nitelemek için, "maocu bozkurtlar" tabirini kullanmıştır. Oral Çalışlar, "maocu ve leninci iki karşıt kutbun iki merkezini "TİKP ve TKP'nin esas hatalarını aktarmacılıktır"[54] diyerek bir devrimci merkeze tabi olmanın getirdiği tabii sonuca işaret eder.

Çin bahsinde bir başka mesele TİKP'in Çin'le organik ilişkilerine uzanır. 12 Eylül'den sonra TİKP Genel Merkezinde bulunan Çince plakların Türkçeye tercüme ettirilen sözlerinin marksist leninist propagandayı içeren nitelikte olduğu görülmüştür.[55]

TİKP'in "Ne Amerika Ne Rusya, Bağımsız Demokratik Türkiye" slogan ve politikasının gerçek ifadesi, "Yaşasın Devrimci Merkez ülke Çin ve Çin'in Çıkarları" dır. Aydınlık Hareketi'nin milletlerarası hiçbir politikası gösterilemez ki, Çin'in siyasetine ters düşsün. Mesela Sovyetler Birliği karşısında tavır alan Çin, Arnavutluk, Kuzey Kore ve Romanya gibi sosyalist devletlerin bütün diktatoryal tavırlarına rağmen olumlu görülürken, Çin yönetiminin İran Şahı, Şili diktatörü Pinochet ve Türkiye'de 12 Mart rejimleriyle can ciğer ilişkilere girmesi,[56] dünyanın değişik ülkelerindeki maocu hareketlerin, Çin'le olumsuz tavır almasına yol açsa da, TİKP böyle bir kriz yaşamaz. Devrimci Merkez ülke Çin'in politika değişikliklerı karşısında *"TİKP kendini otomatik olarak bağlanmış* nahın

---

[54] Çalışlar, Biz de Çin'den Etkilendik Sosyalist Sol Konuşuyor. Rafet Ballı Milliyet, 10 Ocak 1989

[55] TİKP İddianame ve Sorgu sf. 79

[56] Geçmiş Değerlendirmesinde Bir Tartışmacının Notları, Zübeyir Bilen, Sosyalist Birlik Eylül 1989 s. 6 sf. 51

tavrı"[57] ile Türk siyasi tarihinde bir siyasi partinin düştüğü en *üzücü* dış ilişki örneklerinden birini vermiştir.

İstihbarat İlişkileri Polemiği

Mahir Kaynak, Türk siyasi hayatının bilinen şahsiyetlerinden biri. İstihbarat ilişkileri konusunda uzman olan Kaynak, "özelde Aydınlık Hareketi'nin genelde Türkiye'deki maoculuğun batılı servislerce yönlendirildiği şüphesini taşıdım"[58] der. Doğu Perinçek, Mahir Kaynak'ın bu kanaatına verdiği cevaba başlarken kendini şöyle takdim eder; "1969 yılından bu yana Mahir Kaynak'ın maocular dediği bilimsel sosyalist parti'nin önderiyim."

Bu cafcaflı takdimden sonra TİKP'in yasadışı ve yasal döneminde "Macereya ve provokasyonlara hiçbir zaman karışmamış, bu eğilimlerle her zaman mücadele" ettiğini söylemiştir. Perinçek'in kendi faaliyetleri bir çok provokasyona yol açarken, onun savunmaları da provokasyonlu, ajitasyonlu, MİT'li, psikolojik savaşlı anahtar kelimelerle örülüdür.

Perinçek; Batılı istihbarat servisleri tarafından yönlendirilme iddiasına cevap verirken bile, MİT ve kontrgerillayı kaynak olarak gösterir.

Güya MİT ve Kontr-gerilla bile devrin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ve devlet büyükleri için düzenlenen Marmara Brifinginde onu hedef alarak şöyle der; "Aşırı sol cephenin, genç teorisyenlerinin en azılısı, en teşkilatçısı Doğu Perinçek'tir."[59] Böylece Perinçek'in nasıl bir düzen

---

[57] TİKP Kontr-gerillaya Karşı Birikim Kasım 1978 s. 45 sf. 45

[58] Maoculuğun Ardında CIA'nın Parmağı Vardı Mahir Kaynak'ın Ajanlık Anıları/5 Yeni Yüzyıl 21 Mart 1996

[59] Psikolojik Savaşla Tahrip Edilemeyen Gerçek Doğu Perinçek

düşmanı olduğunun referansını da MİT ve kontrgerilladan almış oluruz !

TİKP ve Sanat

Aydınlık Hareketi, TİKP döneminde *sanat alanında devrimci alternatif* oluşturmaya çalışmışsa da bu düşünce başarılı olamamıştır. Denilebilir ki, Aydınlıkçıların basın sahasına eleman yetiştirme kabiliyetinin, sanat alanındaki benzerini TKP çizgisi başarmıştır. Parti militanı **Erkan Yücel**'in Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) içindeki etkin konumuyla bu sahada tutunmaya çalışan TİKP, solun genel tecrit politikası yüzünden sonuç alamamıştır.

TİKP, parti ve yan örgütlerin gecelerinde **Cem Karaca**'dan alevi ve kürt ozanlara ve halk oyunu ekiplerine uzanan *konuk sanatçıları* pazarlamışsa da kendi yetiştirdiği sanatçı **Sarper Özsan** ile sınırlı kalmıştır. Özsan yönetimindeki **Aydınlık Korosu,** özgün eserler üretememişse de, parti faaliyetlerinde *dolgu rolü* nü yerine getirmiştir.

Aydınlık Hareketi'nin maocu-stalinist çizgisi; Türkiye'deki sanat çevresi içinde ancak Köy Enstitülü bir kısım köy romancısı ile bağ kurabilmiştir. Bugün bu anlayışın sanat dergisi işlevini **Yaba** dergisi yerine getirmektedir.

Osman Şahin; TİKP'in sanat çizgisi paralelende faaliyet gösteren bir sanatçı olmuştur. Güneydoğu ve Çukurova yöresi insanlarının hayat biçimi etrafında şekillenen olayları anlatan Şahin, başarılı bir hikayeci olarak karşımıza çıkıyor. Kan filmi başta olmak üzere, Osman Şahin'in bazı hikayeleri de filme çekilmiştir.

Osman Şahin'in hikayeleri yanında Aydınlık polemikleri içinde yeralan **Bucak Aşireti** hakkında **"Fırat'ın Sırtındaki Kan; Bucaklar"** adlı bir de incelemesi vardır.

TİKP ve 12 Eylül

Maocu Aydınlık Yol dergisinde **Doğu Perinçek'in adı, "Abrakadabra"** dır. Dergide **Turgut Balya**'nın *Darbeden Günümüze Üç Tür Çeşitleme* adlı yazısında Perinçek'in 12 Eylül öncesi ve sonrasındaki sözleri ele alınır; "Abrakadabra Doğu Perinçek, *darbenin kamuoyu hazırlığını* Ağustos 1980'de yaptığı **"Amerika'da Türkiye'de darbe yaptıracak inisiyatifi kaybetti"** tahliliyle ters düşüyordu. Çünkü o, darbe hazırlığına değil, Rus tehdidine işaret ediyordu. **"Amerika darbe yaptıracak etkinliği kaybetti"** derken, kitleleri ve sempatizanlarını ve de kadrolarını darbecilere *hazırlıksız* yakalatıyordu. Bu yönüyle **darbecilerin sol saflardaki uzantısı** konumundaydı.

"Bugün Türkiye'nin en can alıcı sorunu, milli savunmayı güçlendirmek ve saldırgana (Rusya'ya) karşı direnmeye hazır olmaktadır. NATO Bakanlar Kurul toplantısı bugün Ankara'da başlayacaktır. Kimi çevreler ülkemizin ABD'nin ileri karakolu olmak tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğunu ileri sürmektedir. Bu yöndeki propaganda, aslında yurdumuza yönelen gerçek tehdidi gizlemeye hizmet etmektedir.

Darbe ortamı. ABD Büyükelçisi **Kommer,** cunta şefi **Kenan Evren,** kompradorların şahı **Vehbi Koç** ile Amerikancı TİKP Şefi **Abrakadabra Doğu Perinçek**'in **aynı çizginin adamları** olduğunu kanıtlamıştır. Abrakadabra'nın darbeden 6-7 yıl sonra yaptığı beş-on

sayfalık özeleştiriler bu gerçeği değiştirmez. Olsa olsa yeni dönemdeki yeni maskesinin tahlilini gerekli kılar.[60]

TİKP kurmaylarından **Mustafa Kemal Çamkıran**'ın bu dönemde genel solun aksine Batılı gözlemcilerin gözünün içine baka baka Türkiye'de işkence olduğunu *yalanlaması* nı da tarih bir köşeye kayd etmiştir.[61]

Eski Aydınlıkçı kurmaylardan **İlkay Alptekin Demir** de Aydınlık Hareketi'nin 12 Eylül yaklaşımını eleştirenlerdendir;

"...On yıllardır esas olana önem vermeyi herşeyin üstünde tutmakla isim yapmış bu akım, bu kez esas tartışmaktan kaçınmak için, konunun etrafında dolaşıp duruyor. Solun elbette bir çok hatası vardı. Ama TİKP dışında hiç bir grup, bizim geleneğimizin terimleriyle baş çelişme konusunda yanılmadı, bütün sol amerikancı devlet partisi nin ve 12 Eylül'ün karşısında mevzilendi. 12 Mart'tan farklı olarak, TİKP dışında hiç bir sol akım ordu kılıcını attı ruh haline girmedi. MHP'yi hedef alıyor diye darbe konusunda hayallere kapılmadı. Yıllarca çeşitli sol grupları ordu müdahalesi konusunda 12 Mart'ta hayale kapılmış olmakla eleştiren TİKP ise, Türkiye tarihinin bu en köklü restorasyonu konusunda tek başına yanıldı."[62]

---

[60] Abrakadabracılığın Siyasi Serüveni Turgut Balya; Aydınlık Yol, s.3 , Nisan 1992
Türkiye Devrimi'nin Aydınlık Yolu Türkiye Devriminin Yolu Aydınlık Yayınları 2. baskı Mayıs 1979 sf. 41

[61] Gerçek Her Zaman Devrimcidir! Yüksel Işık Ekspres 6 Ocak 1996 y. 2 s. 103 sf. 23

[62] Belleksiz Muhasebelerin Yukardan Söylemi İlkay Alptekin Demir

TİKP'in Kitle Eylemleri

Kuruluş tarihi Ocak 1978'den 12 Eylül 1980 askeri müdahalesine kadar geçen üç seneye yakın zaman içinde TİKP, 21 Miting ve yürüyüş, 29 kapalı salon toplantısı ve gece, 5 açık oturum düzenleyerek halka doğrudan ulaşmaya çalıştı.[63]

Üç Dünya Teorisi ve Pratiğe Yansıması

Aydınlık Hareketi kurmayları, 1975 sonrasında yaptıkları dünya ve Türkiye tahlilinde, bir dünya savaşının artık *kaçınılmaz* hale geldiğini öne sürerler. İki kutuplu dünyada çıkacak bir savaşta Türkiye'nin konumu ise; *"milli bağımsızlığı korumak ve yurt savunmasına hazırlanmak"* şeklinde ortaya çıkıyordu. Bu tahlil; ABD ve Sovyetler'in kapışacağı dünyada, Türkiye'nin Sovyetler'in işgaliyle karşı karşıya kalacağını, birinci mesele olarak Aydınlıkçıların karşısına çıkardı. Hal böyle olunca, onlar da Sovyet yanlısı sol grupları, **"beşinci kol"** olarak niteleditler. Sovyetler Birliğindeki bütün değişmeleri kendi varsayımlarının şablonuna yerleştirmeye çalıştılar. Sistem çöktükçe Sovyetler'in saldırganlaşacağını iddia ettilerse de, Sovyetler, Afganistan işgaliyle iyice belirginleşen zaaflardan adım adım geri çekiliyordu. Yani bu *varsayımı* hayat doğrulamıyordu.

Bu durum yapılan tahlilin ve ona göre yürütülen siyasetin yanlışlığını gösteriyordu. Ülke içi durumu halk devrimi sürecinin bir alt aşaması olarak gören TİKP, "dünya ve Türkiye'deki bazı gelişmeleri *abartıyor* ve yaşanan olayların ötesine geçen *senaryolar* üretiyordu. Elbette,

---

Sosyalist Birlik Eylül 1989 s.6 sf.42

[63] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s. 38 sf. 17

olgular senaryoya göre cereyan etmiyor, gerçeklerin mecrasında ortaya çıkıyordu. TİKP yönetimi çoğu zaman, tahlilini gözden geçirmek ve düzeltmek yerine olguları kağıt üzerinde zorluyor ve tahliline uydurmaya çalışıyordu. TİKP yönetimi, kendi tahlilini desteklemeyen bazı olguları görse bile, onları tahlilin yardımıyla önemsizleştiriyor veya hesaba katmıyordu. Öte yandan TİKP'nin kabul ettiği senaryoyu destekleyen gelişmeler ve olguların altı çiziliyor, vurgular gerçeğin ötesinde yapılıyor, etki ve roller abartılıyordu.
TİKP'i bu şekilde eleştiren Aydınlıkçıların bu yorumları içinde hayati olan nokta, **"yaşanan olayların ötesine geçen senaryolar"** üretmektir.

Aydınlık Hareketi'nin halk devrimi sürecinin bir alt düzeyi olarak gördüğü 1978-79 Türkiye'si, solun 1970 sonrasında başlayan popülaritesinin inişe geçtiği, hele başarısız Ecevit hükümeti ile sosyal demokrasinin bile yeniden itibar kaybına uğradığı bir süreci yaşıyordu.

Sovyetler Birliği'nin işgal ettiği ülkelerdeki Moskova yanlısı örgütlerin, halklarına karşı Moskova'nın memurı durumuna düşmeleri Aydınlıkçıları, TKP, TİP ve TSİP'li sosyalistleri "beşinci kol" olarak ifadeye zorlamıştı. Oysa TİKP ile TKP, TİP ve TSİP'li Sovyet yanlısı sosyalistler aynı ortak toplum kesimi içinden yani kürtçü, alevici taban ve batıcı-laik bürokrasi yanyana bulunuyorlardı. TİKP'in aynı safta olduğu diğer solu, senaryoda karşı safa koyması, Aydınlıkçıların giderek tecrit olmasına yol açtı.[64] Aydınlıkçılar bu durumu sonradan "Sovyet yayılmacılığı ile Türkiye halkı göğüs göğüse bir savaş durumuna gelmemişti. Ülkemiz Polonya gibi revizyonist bir diktatörlük altında ve Afganistan ile Kamboçya gibi işgal altında da değildi. Hayat böyle bir noktaya uzanmadığı halde, tahlil hayattan

[64] Belleksiz Muhasebelerin Yukarıdan Söylemi
İlkay Alptekin Demir. Sosyalist Birlik Eylül 1989 s. 6 sf. 43

koparak onaya varmış ve saflaşmayı çarpıtmışlar" şeklinde yorumlamaktadır.

Bu dönemde pratiğin oturtulduğu teorik zemin **Üç Dünya Teorisi** idi[25]. Aydınlık Hareketi **"konjoktürel olan, temeldeki uzun vadeli gelişmeyi yedi"** diyerek yanlış sonuçlara varan bu teorinin doğruluğunu hala savunmaktadırlar.

Üç Dünya Tahlili bu dönemde sosyalistler arasındaki önemli tartışma konularından biriydi. Üç Dünya Tahlili, dünya durumunu çağımızın şu üç büyük gerçeği temelinde açıklıyordu: 1) Dünya ezen ve ezilen uluslar biçiminde temel bir bölünmeye uğramıştır. Ezen ezilen çelişmesi baş çelişme haline gelmiştir. 2) Emperyalist dünya çelişmesiz bir bütün değildir. İki süper devlet dünya hegemonyası için birbirleriyle rekabet ederken, diğer emperyalistler, bu iddiayı taşıyacak güçten yoksundurlar. Emperyalistlerin iki ayrı kategoriye bölünmesine ve aralarındaki çelişmeleri dikkate alan ve bundan yararlanan bir dünya devrim stratejisi izlemesi gerekir. 3) Sovyetler Birliği, 1950'lerin sonundan itibaren sosyalizmden geri dönmüş ve giderek dünya çapında hegemonya peşinde koşan emperyalist bir ülke haline gelmiştir.

Sovyetlere karşı tavırda Aydınlıkçıların bazı aşırılıkları olduğu söylense de, başta TKP'liler olmak üzere komünist gruplarımız "sosyalizmin Türkiye'ye de Afganistan'a geldiği gibi geleceği düşüncesini" zihinlerinde yaşatmaya, kitle gösterilerinde "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye slogan atılması, İstiklal Marşı yerine Enternasyonal Marşı'nın dikilmesi, Sovyetler Birliği'nin bir yeryüzü cenneti-ürünü olarak algılanması ve savunulması, Çekoslovakya,

[25] TKP Bitirgesi Teori Şubat 1993 s. 38 sf 22

Macaristan ve Afganistan işgallerinin savunulması, sosyalist blok içinde ilk defa Polonya'da ayaklanan işçilere "gerici" damgasının yapıştırılması[66] gibi açık hatalar da unutulmamalıdır.

Üçlü Blok'tan Kopma

Aydınlık Hareketi ideolojik yelpazenin sol cenahında maocu diye adlandırılan çerçeve içinde yeralır. Bu çerçeve içinde Aydınlık Hareketi ile birlikte anılan fraksiyonlardan bazıları şunlardır: TKP/ML-TİKKO *(Daha sonra kendi içinde bir kaç gruba ayrıldı)*, Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği, Halkın Gücü, Halkın Yolu, Partizan... Bu maocu gruplarla Aydınlık Hareketi'nin arası 1 Mayıs 1977 provokasyonundan sonra iyice açılmıştır. Daha önce anti-sovyet temayüller taşıyan Devrimci Yol dahil diğer maocularla bir siyasi parti kurma düşüncesinde olan Aydınlıkçılar, 1 Mayıs 1977'den sonra kendini cephenin dışında bulmuştur. Genel solun tecrit politikası gereği dışlanan Aydınlık Hareketi, bu tarihten sonra ikinci bir tecritle karşılaştı. Yeni tecritin kaynağı maocu tecritti. Maocu tecrite Aydınlıkçıların cevabı, provokasyona alet olduğunu iddia ettikleri "bu örgütlerle birlikte yürüyenlerin halkla yürüyemeyeceği" şeklinde oldu.

THKP-C Türevlerine Aydınlıkçıların Bakışı

TİKP, bu dönemde THKP-C kaynaklı ve Dev-Genç'i elinde bulunduran sol hareket **Devrimci Yol** ve yine o kaynaktan **Kurtuluş** fraksiyonunu, kontrgerillanın aleti, sahte sol olarak suçladı. Silahlı eylemlere bulaşan bu çizginin üst kadroları zamanla uyuşturucu ve silah mafyalarıyla ilişkileri olmasına rağmen, bu örgütler maocu ve leninci bir uç çizgi arasında sosyalist hareketin bir nevi omurgasını

[66] Bir Dönem Kapanırken Halil Berktay
Pencere Yayınları 1. Bs, İstanbul 1991 sf. 60-61

oluşturuyordu. Özellikle Devrimci Yol Hareketi, İran'daki Halkın Mücahitleri örgütünü hatırlatan yatay örgütlenme kabiliyeti, Türkiye genelinde yaygınlık, halkla irtibat kurabilme vs. gibi özellikleri taşıyordu. Ancak Devrimci Yol Hareketi'nin bu başarılarına rağmen, birikimini bir siyasi parti kontrolünde legal zeminde yönlendiremedi. Siyasi parti şeklinde örgütlenemeyen Devrimci Yol, birçok silahlı örgütün kaynağı oldu. Bu örgütler ise zamanla kendi inisiyatifini kaybedip ilişkide oldukları güç merkezleri ya da *mafya milisi* durumuna düştüler. Aydınlıkçıların bu konudaki teşhisi doğruysa da, bu örgütlerle sol omurga içindeki sempatizanların bu değerlendirmede farklı konumunu izah edemediler. Ve bu doğru eleştiri bile, onlara; geçmiş ilişkileri sebebiyle, karşı suçlamalarla geri dönüyordu.

Aydınlıkçıların PKK'ya Bakışı

PKK, 12 Eylül öncesinde daha çok **Apocular** adıyla duyuluyordu. Silahlı bir örgüt olması yanında PKK, silahını sol içi muhalefete ve özellikle de kürt örgütlerine yöneltmekte ısrar ediyordu. TİKP militanları da PKK'nın bu yaklaşımından payını aldı. TİKP, doğu ve güneydoğunun sol potansiyeli olan illerinde bir çok militanını kaybetti. PKK'yı sadece silahlı bir örgüt olarak algılayan Aydınlık Hareketi, onun kürt halkı içinde belirli bir sempatizan damarı yakaladığını göremedi ve onu **"Doğunun MHP'si"** olarak suçladı. Bu suçlamayla TİKP, bu bölgede levha örgütü olmaktan öteye geçemedi.

Aydınlık Hareketi 1970'lerde yaşanan Sosyalist Devrim-Milli Demokratik Devrim ayrımında MDD stratejisi içinde yeraldı. Bu stratejiyi savunanlar gençlik örgütleri içinde etkin konumdaydı. TİP'e ve parlamenterizme tepki duyan stalinist eğilimler taşıyan bir grup gencin fikri platformu

olan Proleter Devrimci Aydınlık dergisi giderek siyasi bir hareket haline geldi.

Aydınlık Hareketi; TİKP döneminde, diğer örgütlerle farklılıklarını belirginleştiren bir kültür geliştirdi. Bu hal giderek tecrit olan Aydınlıkçılarda ancak masonik yapılarda görülebilen ilişkilerin benzerinin onlarda görülmesine yol açtı.

TİKP kendi oluşturduğu bu farklı kültürle, diğer solla ilişkilerini *"yukarıdan ve kibirle"* karşıladı. Uyguladıkları siyasetlerin doğruluğuna aşırı güvenen TİKP kadroları, hayatla çatışan bu siyasetleri, hareketin genel zaaflarından biri olan **"aşırılık damarı"** nı **"inanca"** dönüştürerek aşmaya çalıştılar. Müslüman bir toplumdaki dini emir/farz anlayışının, sosyalizm adına devralınmasıyla "en net ifadesini bugün *stalinizm* başlığı altında"[67] gördüğümüz düşünce yapısının, Aydınlıkçılarda bire bir tezahürünü sürekli olarak gördük.

Sosyalist Sol röportaj serisiyle solun 80 öncesindeki önde gelen isimleriyle konuşan ve değerlendirmeler yapan **Rafet Ballı,** Perinçek'i takdim ederken, **"Yurt içinde ve yurt dışında görüştüğüm hemen bütün solcu liderler, ondan bir biçimde söz etmek zorunda kaldılar"** der. Ve ekler Rafet Ballı; "**Sosyalist solda bugün en çok tartışılan isim Doğu Perinçek**'tir diyebilirim"[68]

Tartışmanın 12 Mart öncesine, 12 Eylül öncesine uzanan müşahhas nedenleri vardır. Aydınlık Hareketi

---

[67] Romanya ve Sosyalizmin Kültürel Kimliği Kaan Güner
Sosyalist Birlik Ocak-Şubat 1990 s.10 sf.8

[68] Perinçek'in Özeleştirisi
Sosyalist Sol Konuşuyor Rafet Ballı
Milliyet 10 Ocak 1989

kurmaylarından Oral Çalışlar, mesleyi; **"Devletle uzlaşan politikalar izledik"**[69] diyerek özetler.

Perinçek ise eleştirilere verdiği cevapta, nedense bu **"devletle uzlaşma"** meselesine hiç değinmez. Onun TİKP özeleştirisi üç maddede özetlenebilir. Sovyetler'e baş düşman, TKP ve diğer leninist gruplara sosyal faşist, diğer sola ise sahte sol demek.[70]

Perinçek; **"devletle uzlaşma"** eleştirisine hiç değinmese de, Oral Çalışlar bu konuda ısrarlıdır. Hem de TİKP İddianamesinden *orduya methiyeler düzen* görüşleri gündeme getirir.

"Şimdi bu çizginin sonuç veya tezahürlerini göstermesi bakımından İddianame ve Sorgu kitabından, yani 1982 yılında TİKP davasında verdiğimiz ifadelerden bazı bölümler okumak istiyorum. Hafızalarımızı tazelemeye ihtiyacımız var, "esas olarak doğruyduk" ya da "yüzde 80 doğruyduk" gibi anlayışların ne ifade ettiğini görmek bakımından, bu alıntıları gözden geçirmeye ihtiyacımız var.

Şimdi bakın, SSCB'yi baş düşman alan, dünya savaşını yakın gören ve bu ihtimale göre mevzilenen politikalarımız sonucu neler savunduk; "1973 yılında yargılanmış TİİKP ile TİKP'nin stratejileri, buna bağlı olarak devlete ve orduya karşı siyasetleri tamamen farklıdır" diyoruz ve şöyle anlatıyoruz bu farklılıkları: "TİİKP iç çelişmeyi esas alan, devleti yıkmayı ve orduyu

---

[69] Çalışlar; Biz de Çin'den Etkilendik Milliyet, 10 Ocak 1989

[70] Perinçek'in Özeleştirisi Milliyet 10 Ocak 1989

dağıtmayı amaçlayan siyasetleri savunurken. TİKP dünyamız ve ülkemizde görülen önemli gelişmeleri değerlendirerek, kurulduğu 30 Ocak 1978 gününden itibaren millet olarak cephemizi dışa dönmeyi kilit mesele kabul etmiş, milli birlik siyaseti izlemiştir. Devlet ve orduyu yıkmayı değil, tam tersine dış tehdide karşı savunmayı ve güçlendirmeyi esas almıştır."

Başka yerlerde, bu vurgu bir sınıf bilincini iyice köreltecek boyutlara ulaşmaktadır; nitekim Sorgu'nun bir yerinde, "dış tehdide karşı devleti ve orduyu savunduk" diyoruz başlıkta ve sonra şunları söylüyoruz: "TİKP 1978 Ocak'ındaki kuruluşundan itibaren, Türkiye devletini ve orduyu dış tehdide karşı koruma ve güçlendirme çizgisini benimsemiş ve uygulamıştır." TİKP için diyoruz bunu; "Bunun yüzlerce kanıtı vardır. Bugün gerçek bir devrimci, gerçek bir halkçı, Türkiye devletinin yaşamasından yanadır, hatta tarih, bugün devrimcilerin omuzlarına, devleti yaşatmak için en önde savaşmak sorumluluğunu yüklemiştir. Bugün sovyet sosyal emperyalizmi Türkiye devletini ve ordusunu parçalamaya çalışmaktadır. Partimiz ise Sovyet sosyal emperyalizmine karşı Türk devletini ve ordusunu savunuyor."

Yine başka bir yerde, orduya ilişkin politikamızı şöyle tekrarlıyoruz: "Oysa ***TİKP, orduyu güçlendirmeyi merkezi görev olarak benimsemiştir.*** *Dikkat çekeriz. TİKP bu konuda susmuş değildir. Ordunun güçlendirilmesini herhangi bir görev olarak benimsemiş değildir. Merkezi görev olarak benimsemiş, bunu bütün önemli belgelerinde vurgulamış: Birinci Genel*

Kongre'de tesbit ettiği 10 maddelik siyasetlerinde birinci madde olarak kararlaştırmıştır. Yani milli savunmanın güçlendirilmesine birinci önemi vermiştir. Bu tutumu alan ikinci bir parti yoktur."

Buna bağlı olarak şunu da belirteyim ki, o dönemde solun diğer akımlarına karşı düşmanca tavır alışımız, sadece bazı akımların halka ve bu arada bize karşı şiddet kullanmalarına bir tepki değildir; doğrudan doğruya, devlet ve ordu konusundaki tutumumuzdan kaynaklanmaktadır. Nitekim yine Sorgu'nun bir yerinde bakın ne diyoruz; "Orduyu parçalamak bir yana, TİKP orduyu parçalama amacıyla yürütülen yıkıcı faaliyetlere karşı uyanıklığı savunmaktadır" derken, bir hakim sınıf söylemiyle konuşuyoruz. Başka bir yerde genel kurmay ile aynı düşündüğümüzü ifade ediyoruz. Keza; "Milli Güvenlik dersleri tartışması çıktığında, Milli Güvenlik Derslerinin yeniden düzenlenmesini destekleyen biricik parti TİKP olmuştur", "Partimiz bu bildiriyle yetinmemiş, Milli Güvenlik derslerini hedef alan kampanyaya göğüs germiştir" diye övünüyoruz. Sola çatma açısından daha kötüsü var; "Orduyu parçalamak amacı güden bir parti, hiç ordunun daha fazla silahlanmasını ve modernleşmesini ister mi? Hiç orduya yönelen saldırıları göğüsler mi? Partimiz orduyu parçalamak bir yana, orduyu düşman ilan edenlerin adreslerini göstermiştir."[71]

Çalışlar, orduya yaranmak hatasına iki hata daha ekler. Hataların birincisi Aydınlık gazetesinde yayınlanan

[71] Açık ve Derin Bir Muhasebe Oral Çalışlar Sosyalist Birlik Mart 1989 s. 1 sf. 59

"Bilinmeyen Sol" yazı dizisiyle *solun ifşa edilmesi* dir. Aydınlıkçılar TİKP savunmasında "devletin teröre karşı mücadelede Aydınlık'tan yararlandığını" söyleyecek kadar işbirlikçilikte ileri gitmiştir. İkinci hata ise TİKP'lilerin Bizim Radyo'yu dinleyerek kopye ettiği metinlerin, istek üzerine Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerine takdimidir. Gerçekten bu faaliyetler, mücadele ahlakı açısından "ayıp" derecesinde hatalar olmuştur.

TİKP Döneminde Ölen Aydınlıkçılar

Aydınlıkçılar TİKP döneminde hem sağcılarla hem de diğer solla mücadele içinde olmuşlardır. Gaziantep İl Başkanı Zeki Ön, Tunceli İl Yönetim Kurulu Üyesi Adil Turan, Nazimiye İlçe Başkanı Hasan Erkılıç, Pazarcık toprak işgalleri organizatörlerinden Kahramanmaraş İl Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Ongan, parti üyesi öğretmen İnan Özdemir, Pazarcık parti üyesi Halil Erdemoğlu ve Mehmet Küçükdal, Pülümür'de parti üyesi Ali Ekrem Demirbilek; **sol gruplar tarafından öldürülen Aydınlıkçılar dır.** Ayrıca 29 Aydınlıkçı daha öldürülmüştür. Bunlardan başka parti, Selman Erol'u Aydınlık gazetesi dağıtırken motosiklet kazasında, Abbas Akkoç'u İstanbul'da partinin damını aktarırken ve Birtan Yazıcı'yı da bir kazada kaybetmiştir.

TİKP Yargı'da

12 Eylül 1980 askeri darbesi demokrasiyi rafa kaldırınca, bütün siyasi partiler gibi TİKP'in faaliyetleri de durduruldu. **Eylül'den Kasım'a ulaşan zaman diliminde parti genel merkezinde yapılan bir arama dışında yargıyla karşılaşmayan Aydınlıkçılar,** haklarındaki resmi çağrıyı dönemin moda iletişim şekli TRT 1'in 20.30 Ana Haber Bülteninden öğrenirler. Tebliğ'de TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, Başkanlık Kurulu üyeleri; Gün Zileli, Oral Çalışlar, Hasan Yalçın, Mustafa Kemal Çamkıran, Mehmet Bedri Gültekin ve Hüseyin Karanlık'ın

da içinde bulunduğu 2'si kadın toplam 24 sanık için gıyabi tutuklama kararı ve "teslim ol" çağrısı yapılır. Bu sırada TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in Amerika'ya kaçtığı yolunda Hürriyet gazetesinde bir haber yayınlanmışsa da, Perinçek sıkıyönetim bildirisinden sonra Ankara Mamak Askeri Savcılığı'na teslim olur. Doğu Perinçek'le birlikte teslim olan bir kaç partili, gıyabi tutuklama kararları vicahiye çevrilerek Mamak Cezaevi'ne yerleştirilir. Saçları kesilen sanıklar, ikişer kişilik bölmelerde kalmaya başlarlar.[72]

12 Mart dönemindeTürkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi davasından yargılanan Doğu Perinçek, bu kez de 12 Eylül mahkemelerinde, başkanlığını yaptığı Türkiye İşçi Köylü Partisi davasından yargılanır; "Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini kurmaya çalışmak"tır suçları. Askeri savcı, bu suçtan dolayı sanıklar hakkında 8 ile 15 yıl arasında, hapis cezaları istiyordu.

Havacı Albay Nurettin Soyer'le birlikte üç savcının 4 ayı aşkın bir süre yürüttükleri soruşturma sonucu, TİKP hakkında 130 sayfalık bir iddianame hazırlanır. Savcılık iddianamede özellikle TİKP'nin, suçluluğu mahkemece kabul edilmiş Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'nin (TİİKP) devam olduğu ve onun doğrultusunda faaliyet gösterdiği konusuna dikkat çeker.

Perinçek ve arkadaşları 12 Mart öncesi dönemde Türk Solu, Aydınlık, Proleter Devrimci Aydınlık ve İşçi Köylü gibi yayın organlarını çıkarmışlardı. Aydınlık dergisi 12 Mart'tan sonra yeniden yayınına devam etmiş ancak 1975'te sıkıyönetimce kapatılmıştı. Aydınlık yöneticileri;

---

[72] 141 Uygulanmamalı
Nokta 15 Ekim 1984 sf. 28-29

Devlet Güvenlik Mahkemelerinde beraat ederken. Doğu Perinçek de 1974 affıyla serbest bırakılıyordu.

1978 yılında Aydınlık dergisi yine aynı adla günlük gazete haline dönüşürken, Perinçek ve arkadaşları da Türkiye İşçi Köylü Partisi'ni kuruyordu. Savcılık iddianamesine göre Aydınlık dergisi de baş görev olarak proleterya partisinin kurulmasını savunmuş ve Aydınlık yoluyla marksizm-leninizm-mao zedung düşüncesinin Türkiye şartlarına uygulanarak, halk kitlelerine ulaştırılmasına çalışmıştı. Aydınlık gazetesinin kuruluş kampanyasında da gazetenin rehberinin Mao Zedung düşüncesi olduğu belirtilmiş ve *"gazetemiz iki milliyetten halkımızın dertlerini dile getirdiği, sömürücü zalimlere karşı öfkesini haykırdığı bir kürsü olacaktır"* denilmişti.

Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin kurucu ve ilk üyeleri arasında yer alan 10 kişi, TİİKP davasının sanıklarıydı. TİKP'in ilkeleri, program faaliyetleri de TİİKP'in devamı olduğunun kanıtı olarak gösteriliyordu. Partinin kuruluşu da Türkiye Komünist Partisinin kurucularından Mustafa Suphi ve 15 arkadaşının ölüm yıldönümüne rastlatılmış ve TİKP'in Mustafa Suphi'nin yolunda olduğu belirtilmişti.

Partinin amacı kuruluş bildirisinde sınıfsız toplumu gerçekleştirmek ve bütün ülkelerin iki süper devlete *(ABD ve Sovyetler Birliği'ne)* karşı birliğini savunmak olarak belirtilmişti. Parti, bütün ağa topraklarını yoksul, topraksız köylüye bedelsiz dağıtımına çalışacak, "Toprak işleyenin, su kullananın" şiarını bayrak edinecekti.

Parti yayınlarından, "TİKP'nin Siyasi Çizgisi" adlı kitapta da esasen bir devletin çeşitli sınıf ve tabakalardan meydana geldiği belirtilerek, *"TIKP sınıfsız toplum amacına ulaşmak için Milli Demokratik Devrimi gerçekleştirecek ve*

işçi-köylü ittifakına dayanan proleterya iktidarı altında devrimi devam ettirerek sosyalizmin kuruluşuna önderlik edecektir" denilmekteydi. Savcılık bu sözleri Anayasaya aykırı buluyor ve TİKP'nin kapatılmasını istiyordu.

Aynı amaç doğrultusunda TİKP, çeşitli ülkelerin marksist-leninist partileri ile ilişki kurmuş ancak bu parti üyeleri ile yapılan görüşmelerin tutanaklarında TİKP'in görüşleri suç teşkil ettiğinden yazılmamıştı.

İddianame'de TİKP'in El Fetih'de eğitim görüp ölen bazı kişilerin parti üyesi ve şehit sayıldıklarını değiniliyor ve partinin başlıca 6 dalda faaliyet gösterdiğini belirtiyordu. Bunlar; eğitim ve parti okulu çalışmaları, yayın faaliyetleri, toplantı ve konferanslar, cezaevlerindeki tutuklularla ilişkiler, ordu ile ilgili düşünce ve faaliyetler. TİKP'in Aydınlık gazetesi aracılığıyla yürüttüğü **"kontrgerilla"** yayınlarının da Türk Ordusunu parçalama amacına yönelik olduğu öne sürülüyordu.

Askeri Savcılığa göre kontrgerilladan amaç Türk Silahlı Kuvvetlerinin tümüydü. Yayınların amacı ise Türk Silahlı Kuvvetlerini parçalamak, MİT'i işlemez duruma getirerek yasadışı faaliyetlere daha rahat devam etmekti. Parti genel merkezinde büyük boyda bir kontrgerilla şeması ele geçirilmiş ve burada dönemin cumhurbaşkanı, genelkurmay başkanı, sıkıyönetim komutanının da isimlerine rastlanmıştı. Şemadaki kişilerden bazılarının partinin sürdürdüğü **'kontrgerilla'dan hesap soralım kampanyası'** sonucu ve Aydınlık gazetesinin yayınlarıyla **öldürüldüğü** ya da **yaralandıkları** belirtiliyor ve partinin "yasa dışı" hale getirildiği kaydediliyordu.[73]

---

[73] Perinçek'in Partisi Yargılanıyor
Yankı 11-17 Mayıs 1981 sf. 5-6

TİKP'lilerin Suçu

Hava Hakim Albay Sıkıyönetim Askeri Savcısı Nurettin Soyer tarafından hazırlanan iddianamede, partinin kuruluş bildirisi, tüzüğü, programı ve toprak devrimi programının TCK'nin 141. maddesini ihlal eder ilkeler içerdiği, sanıkların ilkelerin suç mahiyetini bilerek biraraya gelip cemiyet oluşturdukları, kuruluş bildirisini kamuoyuna açıklamak suretiyle, suç işleme iradelerini açığa vurdukları belirtiliyordu. İddianamade parti tüzük ve programı, 12 Mart sırasında yasa dışı faaliyet nedeniyle mahkum olan Türkiye İhtilalci İşçi Köylü partisi ile benzerlik gösterdiği kaydediliyor, iki örgüt arasında bağ bulunduğu öne sürülüyordu. Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye çalıştıkları iddiasıyla sanıkların TCK'nın 141/1. maddesince cezalandırılmaları isteniyordu. Sanıklar savunmalarında 3 yıl boyunca parti, tüzük, program ve kuruluş bildirisi hakkında bir dava açılmadığını, İçişleri Bakanlığının, Anayasa Mahkemesinin ve Cumhuriyet Başsavcılığının parti aleyhinde herhangi bir girişimde bulunmadığını, kendilerinin de idarenin bu tutumuna *güvenerek* faaliyetlerini sürdürdüklerini söylüyorlardı.

Milli Birliği ve iç barışı savunduklarını, *ordunun ve devletin dış tehdide karşı güçlendirilmesini istediklerini* belirterek, parti siyaset ve faaliyetinin 141. madde içinde düşünülemeyeceğini savunuyorlardı.[74]

Dava sırasında sekiz aylık bir süre için tahliyelerine karar verilen sanıklar, karar duruşmasına tutuksuz katılacaklar, ancak mahkeme salonundan TCK'nın 141/1. maddesinden suçlu bulunarak, yine tutuklu olarak ayrılacaklardı. Yarbay Agah Gürel, Duruşma Yargıcı Tuncay Han, Hakim

[74] 141 Uygulanmalı, Nokta, 15 Ekim 1984

Yüzbaşı Arda Ulugürz'den oluşan heyetin gerekçeli kararında, şu görüşe yer verilecekti;

"Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi ile TİKP'nin strateji ve siyasetlerinin farklı olması, suçun oluşması yönünden ehemmiyet arzetmemektedir. Her ikisinin de amacı aynıdır. Amaçsız: sınıfsız toplumu, yani komünizmi gerçekleştirmektir." (...)

"Sanıkların Türkiye'nin bağımsızlığını savunmaları, iç savaşa karşı çıkıp, iç barışı önermeleri, 45 milyonun birleşmesini istemeleri, TCK yönünden suç olarak görülmemesi tabiidir. Ancak amaççın gerçekleştirilmesi ve başarı için bu siyasetlerin tek yol olarak görülmesi ise sanıklar lehine bir durum yaratmayacağı kanaatine varılmıştır."

Sanık avukatları parti hakkında Anayasa Mahkemesince alınmış bir kapatma kararı bulunmadan ceza davasının hükme bağlanamayacağını, parti örgütleri ve yöneticileri hakkında verilen 60'a yakın beraat ve takipsizlik kararlarının dikkate alınmadığını, parti faaliyet ve ilkelerinde beraat gerekçesi olabilecek hususların mahkumiyet gerekçesi olarak kabul edildiğini öne sürerek, kararı temyiz edeceklerdi. Temyiz gerekçesinde **Türkiye Emekçi Partisi**; **TEP**'in tüzük ve programının Anayasaya aykırı bulunarak, bu partinin Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldığını kendilerine ise farklı bir uygulama yapıldığını söylüyorlardı.

Yargıtay İmdada Yetişir

Askeri Yargıtay başsavcısı Hakim Tuğamiral Yusuf Eryılmaz tarafından 30 Nisan 1984'te hazırlanan tebliğnamede, 28 sanıkla ilgili mahkumiyet hükmünün

sanıklar ve vekillerin temyiz itirazlarına atfen ve re'sen bozulması, sanıkların tahliyeleri istenmekteydi.

Tebliğnamede, *"suç duyurularına rağmen Cumhuriyet Başsavcılığı'nca partinin feshine kadar kapatma davası açılamadığından, partinin Anayasa güvencesinde faaliyet gösterdiğinin kabulü zorunludur"* görüşüne yer veriliyor ve şöyle deniliyordu; *"Dernekler Yasasından farklı olarak, partilerin kapatılmasıyla ilgili davalar sadece Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılacak; açılan davalar hakkında da hüküm verecek tek yargı organı Anayasa Mahkemesi'dir."*

Ancak Yargıtay 1. Dairesi kısa bir süre sonra verdiği ara kararla, Anayasa Mahkemesi'nin kapatma kararı verip vermediğinin ön mesele yapılmamasını isteyerek sanıklar ve eylemleri hakkında başsavcılığın yeniden görüş bildirmesini istiyordu. Bunun üzerine başsavcılık tarafından hazırlanan ikinci tebliğnamede ise şu görüşlere yer veriliyordu;

"Öte yandan, sanıklara partilerin yasal olarak kurulduğu İçişleri Bakanlığı tarafından resmen bildirildiği gibi, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da parti hakkında herhangi bir işlem yapılmıştır. Sanıklar bu gerçeklerin ışığında Anayasa ve yasaların güvencesinde partilerin yasal olduğuna inanarak partiye girmişler, parti yöneticiliğini kabul etmişler ve partiyi yönetmişlerdir. Ortada suç kastı yoktur. Suçun manevi unsuru da yoktur. Sanıkların üzerlerine atılan parti kurmak ve yönetmek suçlarından beraatleri gerekir. Ancak varsa şahsi faaliyetlerinden dolayı cezalandırılabilirler."

Tebliğname, bunun tersi bir uygulamanın siyasal parti-dernek farkını ortadan kaldıracağını da öne sürmekteydi.

17 Ekim günü Yargıtay 1. Dairesinde duruşmalı olarak görülecek TİKP davası için Yargıtay Başsavcısı, sanıkların 141. maddeden cezalandırılamayacağını, ancak TİKP Başkanlık Kurulundaki 7 kişinin TCK'nın 142. maddesinden cezalandırılabilecekleri görüşünü öne sürüyordu.

Yargıtay başsavcılığının 141. maddeden beraatini isteyip, 142. maddeden cezalandırılabileceklerini öne sürdüğü **TİKP Başkanlık Kurulu** şu kişilerden oluşmaktaydı; Doğu Perinçek, Gün Zileli, Oral Çalışlar, Hasan Yalçın, Mustafa Kemal Çamkıran, Mehmet Bedri Gültekin, Hüseyin Karanlık.[75]

Askeri Mahkeme tarafından TİKP yöneticileri hakkında verilen mahkumiyet kararı, Askeri Yargıtay tarafından kesinleştirildi. Karara göre partisinin üst düzey yöneticileri 8 yıla mahkum oldular.[76]

[75] 141 Uygulanmamalı, Nokta 15 Ekim 1984 sf. 28-29
[76] Kesinleşen Mahkumiyetler
Nokta 16 Kasım 1986

IV.
Bölüm
12 Eylül'den Sonra Aydınlık Hareketi; İLLEGAL TİKP

Aydınlıkçılar,12 Eylül'ün Gelişinden Haberlidir

1980 yılı askeri darbenin açıktan açığa tartışıldığı bir yıl olur. Aydınlıkçılar da perşembenin gelişini artık anlamışlardır. Müdahalenin nasıl olacağı tartışılırken, 12 Mart'a pek benzemeyeceği kesinlik kazanmıştır artık. Diğer yandan TİKP yöneticilerinin, istihbarat kaynaklarıyla teması da bilinen bir hadisedir. TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ömer Faruk Ciravoğlu, **"Aydınlık'a ulaşan bazı bilgileri de birleştirerek, darbe geliyor sonucuna varıyoruz"** diye anlatır o günleri.

12 Eylül darbesi ülkenin üzerine karabasan gibi çöker. Darbe her kesimi etkiler. Aydınlıkçılar darbe sonrası uzun süre ne yapacaklarını düşünürler. Örgüt *darmadağınık* olmuştur. Türkiye'de siyasi hareket, Doğu Perinçek'in dediği gibi program ve siyasetle yürümez. Siyasi hareketi yürüten en temel şey, örgütü yaşatan **asabiye/ortak duygu** dur. Diğer sorunlar militanların istihdamı, evlenmesi, ev tutulması, kaçakların saklanması, nakit para meselesi hep asabiyeden sonra gelir.

12 Eylül darbesi üzerine faaliyetlere ara vermeden devam etme kararı alan TİKP, illegal örgütlenme ve mücadeleye ağırlık verir.Bu dönemde Merkez Komitesi'nin ilk aldığı karar, Parti'nin onbin üyesinden illegal mücadeleye katılabilecek 1500-2000 kişiyle irtibat kurulması düşüncesi olmuştur. Bu örgüt yapısı ile sempatizanlara açılmayı düşünen TİKP kurmayları, planlarını gerçekleştiremezler. Perinçek ekibi başarısızlığı, Sosyalist Parti döneminde hareketten kopacak olan kurmay kadroda bulur ve onları "sivil toplumcu liberal anlayış" diye suçlar. İllegal örgütlenme gerçekleştirilemeyince, TİKP'in üye ve taraftarları "kaderlerine terk" edilir. Parti bu yüzden örgüt zafiyetine düştüğü gibi, kitlelerle irtibat kurmadan da *vazgeçmiş* olur.

Aydınlıkçıların bu dönemdeki en büyük hatası, 12 Eylül rejimine yaranmak için, MHP'ye saldırmaya devam etmeleri olmuştur. Zaten tutuklu bulunan MHP kadrolarına, Aydınlıkçılar saldırmaya devam etmişlerdir. Parti bu durumu sonradan itiraf edecektir; "12 Eylül gününden itbaren esas darbenin artık MHP'ye değil, 12 Eylül cuntasına yöneltilmesi gerekirdi."[77]

TİKP'liler 12 Eylül'lün ardından gizli olarak toplanır. Merkez yöneticileri, parti lideri Doğu Perinçek ve bir kısım parti yöneticisi, sıkıyönetim mahkemesine teslim olma kararı alırlar. Bu kararda "şık darbe" tanımı etkili olur. Hele darbenin MHP'ye vurması, onlarda *doyumsuz edilgen zevkler* in ortaya çıkmasına yol açar.

12 Eylül'ü *ara güç* olarak niteleyen Aydınlık Hareketi, MHP'ye cephe almasıyla darbecilerle aynı safta kalmış olur. Aydınlıkçılar, diğer solu çoğunlukla *sahte* gördüğünden, darbecilerin onlara yaptıkları baskılar karşısında duyarlı davranmazlar. Hele örgütün yurt dışı birimleri, diğer solla aynı safa düşmemek için 12 Eylül'ün baskı ve işkencelerine karşı kınama gösterilerine bile katılmazlar.

Sıkıyönetim mahkemelerinde parti yöneticilerinin yargılanmakta oluşu, Aydınlık Hareketi'nin darbeye cephe almasını engeller. 12 Eylül darbecileriyle çatışmanın tahliyeyi geciktireceğine inanan parti yöneticileri, bu kararda etkili olur. Onların bu dönemde alt kadrolara söyleyebildikleri tek teselli, MHP'nin ezilmesi olmuştur.
TİKP'in 12 Eylül ile cepheden mücadele kararı alabilmesi için bir yıl geçmesi gerekmiştir. 12 Eylül'ün baskılarına

[77] TİKP Bilançosu, Teori; Şubat 1993 s. 38 sf. 29

uğrayan parti, tabanından gelen karşı durma görüşüyle parti yöneticilerinin uzlaşma çizgisi bir yıl içinde çatışmıştır. Mücadele kararının ortaya çıkışı, yine yöneticilerin inisiyatifi ile değil, pratiğin dayatmasıyla olmuştur.

Aydınlık Hareketi'nde Düşünceye Giriş; ya da Coca Cola Krizi

12 Eylül öncesinde Aydınlık Gazetesi'nde ve Türkiye Gerçeği dergisinde okuyucu sorularına cevap vermek için Gün Zileli ve Ömer Faruk Ciravoğlu görev alır. Okuyucu mektubu köşesi, aynı zamanda ideolojik eğitim amacıyla kullanılır.

Fakat her zaman evdeki hesap çarşıya uymaz. Türkiye'de oluşan maocu-stalinist inat Aizgisi, Çin'deki hayata dair değişmeleri algılamada zorluk çeker. Bunlardan en ilginç ve manidar olanı **Coca Cola Krizi** olmuştur.[78] Çin'de Coca Cola içilmesini serbest bırakma kampanyası ve değişime yönelik bazı uygulamalar, Aydınlıkçı tabanı ideolojik açıdan *tarumar* eder. **"Çin'e göre belirlenen bir hareket"** olduğu için, Çin'de neler olup bittiği Aydınlık Hareketi'ni doğrudan ilgilendirmektedir. Coca Cola Krizi'yle adeta taban, insanın düşünme diye bir işlevi olduğunun farkına varır ve Aydınlık gazetesine sorular ve sorunlar içeren mektuplar yağar. Bir iki kişiyle bu işin üstesinden gelmek mümkün olmayınca, Doğu Perinçek ve Gün Zileli bir komisyon kurulmasına karar verirler ve İnceleme Kurulu kurulur.

Maocu-stalinist Aydınlık Hareketi'nin hayatla çatışmasıyla ortaya çıkan ve sosyalizm sorunlarının çözümü için kurulan İnceleme Kurulu, 12 Eylül'den sonra Necmi ve İlkay Demir, Gün Zileli ve Doğu Perinçek'ten oluşur.

---

[78] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf.87

Aydınlık Harcketini yönlendirmek amacıyla kurulan İnceleme Kurulu giderek, Hareket'in zaaflarının ortaya çıkmasına yol açar. İnceleme Kurulu'nun tasvibiyle gelişmeye başlayan esneklik çerçevesinde, Aydınlık Hareketi'nin 12 Eylül sonrasındaki ilk yayın organı **Ufuklar**'da bir yazı yayınlanır; Stalin-Hitler Saldırmazlık Paktı. Öktem Kalaycıoğlu ve Ali Develioğlu'nun yazdığı yazı, Stalin tartışmalarını alevlendirir. Stalin tabusu ilk defa yıpratılmış olur.

Cola Krizi'nden Sorular Hareketi'ne

80'li yıllarda sosyalist ülkelerde sosyalizm krizinin ortaya çıkmasıyla, Türkiye'deki sol hareketler de bundan bir şekilde etkilenir. Aydınlık Hareketi kurmaylarının sosyalizmdeki tıkanma ve Çin'i yorumlama denemeleri, Gün Zileli ve Hasan Yalçın'ın başını çektiği Sorular Hareketi'nin doğmasına yol açar. Sorular Hareketi, geniş bir soru listesi hazırlar ve yoğun bir teorik çalışma tavsiye eder. Geniş bir çerçeveyi kapsayan teorik meseleler Stalin, Buharin, Lenin ve Marks'a kadar uzanır. Doğru bilinen herşey ameliyat masasına yatırılır. Başlangıçta Sorular Hareketi'nin içinde yer alan Hasan Yalçın, giderek değişimden uzaklaşır, statükocuların arasına girer.

Bu arada; Sorular Hareketi içinde yer alan bir başka grup, Ufuklar dergisinde **"Yıkılsın Kale"** başlıklı bir yazı kaleme alır. Kale derken, **TİKP'i ve TİKP'in örgütlenme biçimini** kast eden grup, bu tip örgütlenmenin sosyalizmi mahvettiğini söyler. Aydınlıkçılar'ın genel çizgisinden ayrılan bu temayül, sonradan **Kaleciler** diye adlandırılır. Gruptaki isimlerin içinde, sonraları **Nokta** ve **Yeni Yüzyıl**'da göreceğimiz **Gülay Göktürk** de vardır.

O dönem hapiste olan Doğu Perinçek'le irtibatı Ömer Faruk Ciravoğlu sağlar. Onun götürdüğü her habere Perinçek *fitil* olur. Ciravoğlu, **"Doğu'dan azar işitmekten bıkmış haldeyim"** diye anlatır o günleri. Perinçek'in Sorular Hareketi'ne tavrı sert olur. Öyle ya *düşünmeye başlayan insanın, neleri düşüneceğini düşünmek* bile mümkün değildir. Sorular Hareketi kontrolden çıkınca, Perinçek'in tavrı sert olur; *"işte sizin Sorular Hareketiniz, insanlara mücadeleyi bıraktıracaksınız"* der.

1981 yılı başında Aydınlık Hareketi içinde başlayan düşünce krizi, bilimsel sosyalizm tabusunu tartışmaya açarak başlar. Tartışmayı yönlendirme metni; bütün tabuları tartışılabilir görmekten başka, partinin teorisi, programı ve kongre kararlarını da terketmeyi önerir. Sorular Hareketi tarihsel meteryalizmin inatlarını araştırmayı, düşünmeyi, jakoben eğilimler yerine tekamülcülüğü ve örgütlenme alanında yapay öncü parti anlayışının reddedilmesini ister.

Sorular Hareketi, parti tabanına sosyalizmin çıkmazlarını işaret edip, çözümü birlikte aramayı işaret eder. Fakat soruların ağırlığı maocu tabanda yılgınlığa yol açar. İlk defa örgütte demokrasi talepleri merkeziyetçiliğin önüne geçer, anti-otoritarizm bilimsel sosyalizm mavalının yerini alır. Sorular Hareketi içinde yer alanlar, küçük sermayelerle iş hayatına girmeye başlar. Giderek kadrolarda özgürleşme, sürüden ayrılma ve birey şuuru oluşmaya başlar. Perinçek ve dar kadrosu bu durumu **"paraya tapma, statü peşinde koşma, akademisyenlik gibi burjuva değerleri parti önderliğini sardı"** şeklinde yorumlar. Onlara göre: otoritelerin sarsılması, disipsizlinlik, *sosyalizmin başarısızlıkları* nın seslendirilmesi kapitalizmin üstünlüğünün propagandasını yapmaktır. Sorular Hareketi,

Ufuklar gazetesinin tasfiyesiyle son bulmaz. Bu yöneliş, Sosyalist Parti döneminde bölünme ile nihayete ulaşır.[79]

Ufuklar Dergisi

Günlük Aydınlık gazetesinin 12 Eylül yönetimi tarafından kapatılmasından iki ay sonra 22 Aralık 1980'de Ufuklar dergisi yayınlandı. Haftalık olarak yayınlanan dergi, 16 sayı çıktı. Ufuklar; TİKP'in o dönemdeki en büyük hatası, cuntadan yana olma ve karşısına tek düşman olarak MHP'yi alma stratejisini abartılı bir şekilde uygulamanın platformu oldu. Kaldı ki *cuntaya yağcılık* bile dergiyi kurtaramadı ve Ufuklar sıkıyönetim tarafından kapatıldı. Ufuklar dergisinde **Halil Berktay, Gülay Göktürk, Nezih Coş, Ragıp Duran, Doğan Yurdakul** ve **Ömer Faruk Ciravoğlu** gibi isimler yer aldı.

Ufuklar; Aydınlık Hareketi tarihinde özgür düşüncenin başlangıcı demek olan Sorular Hareketi'nin kalesi olmuştur. Dergide yayınlanan **"Stalin-Hitler Saldırmazlık Paktı"** başlıklı yazı, çok yönlü tartışmaların ilk işareti olmuştur. Bundan sonra gelişen Sorular Hareketi, Sosyalist Parti döneminde bölünmelerle sonuçlandı. Ufuklar'da yankı bulan bir başka yazı ise **"Yıkılsın Kale"** başlığını taşır. Sorular Hareketi içinde yer alan ve başta Gülay Göktürk olmak üzere bir grubun kaleme aldığı yazı, "Kale" derken TİKP'i kastediyordu. Yazı; partinin örgütlenme şeklini , bu tip örgütlenmenin sosyalizmi mahvettiğini ve kendilerinin hareketten ayrıldığını belirten ilginç bir belgedir.

Aydınlık Hareketi'nin İllegalite Dönemi (1983-84)

TİKP içindeki değişim ve statüko çatışması 1982 yılı içinde devam eder. 1982 yılı sonbaharında yapılan Merkez Komitesi toplantısı, statükocuların ideolojik kazanımıyla

---

[79] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s.38 sf.30-31

sonuçlanır. Statükocu kanat, Sorular Hareketi'yle başlayan ve kendi iddialarına göre "partinin varlık zeminini ortadan kaldıran teorik yenileşme girişimini" engellemiş olur. Statükocu kanat; tıpkı ülkedeki her gelişmeye karşı çıkan bürokratik zümrelerin anayasanın başlangıcına koyduğu tartışılması yasak maddeler gibi, jakoben bir anlayışla **"parti, teori ve programının dört temel direğinin tartışmaya açılamayacağı"** tabusunu kadroların önüne sürer. Tartışılması yasak dört temel direk şöyledir; 1. Mao Zetung'un katkılarını içeren Marksist-Leninist ideoloji. 2. Sosyalizmin kapitalizme üstünlüğü, kapitalizmi altedeceği ve insanlığın geleceğini temsil ettiği. 3. Proletarya diktatörlüğü amacı. 4. Sovyetler Birliği'nin sosyalizmden kapitalizme geri döndüğü ve sosyalizmde geri dönüşlerin mümkün olduğu. Sosyalizm deneyimlerinin ürünü olan sosyalizmde sınıf mücadelesini devam ettirme teorisi.

TİKP, 1982 sonlarında *illegal* olarak yeniden örgütlenme faaliyetine girişir. Ancak bazı parti kurmaylarının 1983 yılında yeniden tutuklanması örgütlenme çabalarını sekteye uğratır ve ilk defa değişimci kanat parti yönetiminde etkili olur.

Ayrışmanın Zemini; Saçak Dergisi

12 Eylül'den sonra yeni dergi çıkarmaya kısıtlamalar gelir. Aydınlıkçılar yeni yayın organı çıkarmak isterler. Bu mümkün olmayınca, çıkmakta olan dergilerden birini satın alma düşüncesi ortaya atılır. Ömer Faruk Ciravoğlu; kardeşi Öner vasıtasıyla tanıdığı **Subutay Karahasanoğlu**'nun çıkardığı **Saçak** dergisini almayı önerir. Dergi, Aydınlıkçılar tarafından satın alınır. Saçak Yazı Kurulu, derginin alınmasına vesile olan Ciravoğlu'na *kelek* atmayı ihmal etmez, **Ciravoğlu dergiden dışlanır.**

1984 yılı başında çıkan Saçak dergisi, yeni bir ideolojik mevzi olarak Aydınlık Hareketi tarihinde yer alır. Fakat Aydınlık Hareketi içindeki ayrışma, Saçak dergisi sayfalarında açığa çıkar. Değişimcilerle statükocular arasındaki yaklaşımlar, farklı yönelişlere doğru yol alır. Değişimci kanattan Gün Zileli ve Oral Çalışlar arandıkları için TİKP Merkez Komitesi'nde görev almadılarsa da, 1985 yılındaki tahliyelerden sonra bu görevi kabul ederler.

1985 yılından sonra değişimciler eleştirilerinin dozunu arttırır. Gün Zileli leninizmin öncü parti teorisini, Halil Berktay mao zetung düşüncesinin tabu olarak algılanmasını eleştirirken, Oral Çalışlar Avrupa Topluluğu'na girişin Türkiye için bir demokratikleşme fırsatı olacağı görüşünü savunur.

Aydınlık Hareketi içindeki ayrışmanın çatışmaya dönüştüğü ilk durum, Doğu Perinçek kontrolündeki statükocu kliğin Saçak dergisi Yazı Kurulu'na sunduğu bir teklifle ortaya çıkar. Perinçek kliğinin teklifinin özü, değişimi izah etmeye çalışan Gorbaçov'un üç tezine karşı bir direniş metnidir. İki gün süren tartışmalardan sonra değişimciler, stalinist sosyalizmi benimseyen teklifi imzalamazlar.

İki kanat arasında bir başka ihtilaf alanı değişimcilerin solda birlik çizgisini leninci TKP, TİP, TSİP çizgisini içine alacak şekilde geniş tutması olmuştur.

Saçak dergisi, dünyadaki bütün değişikliklere rağmen sosyalizmi tabu olarak kabul eden stalinist-maocu çizgiyle, değişimi anlamaya çalışanların farklı temayüllerine sayfalarında yer vermek durumunda kalır. TİKP Bilançosu'nda Saçak dergisi, "Liberalizme ve sivil toplumculuğa karşı" mücadele etti denilse de, durum iki kanadın çatışmasından başka bir şey değildir.

Aydınlıkçılar, 1985 yılında legal bir sosyalist partinin kurulması gereğini gündeme getirdiler. Bu doğrultuda diğer sol örgütlerle ve sosyalist aydınlarla diyaloğa geçtiler. Diyalog Saçak dergisi vasıtasıyla, derginin düzenlediği paneller yoluyla sağlanıyordu.

Mehmet Ali Aybar öncülüğündeki eski Sosyalist Devrim Partililer, **Uğur Mumcu, Aydın Köymen, Murat Belge, Yalçın Küçük, A. Başer Kafaoğlu** gibi sol aydınlar, birlikte sosyalist parti kurma faaliyeti içinde bir süre Aydınlıkçılar ile diyalog imkânı aradılar.

Saçak dergisi, Aydınlık Hareketi'nin 12 Eylül sonrası örgütlenmesinde etkin bir araç oldu. Özellikle sol aydınlarla kurulan bağlantılar açısından önemli oldu. Öyleki Aydınlıkçı olmamasına rağmen **Cemal Süreya,** Saçak dergisi Yazı Kurulu Üyesi ve Sanat Yönetmeni olarak görev yaptı.

Hulki Aktunç, Yüksel Pazarkaya, Tevfik Akdağ, Orhan Barlas, Muzaffer Buyrukçu, Necati Cumalı, Behzat Ay, Feyyaz Kayacan, Zihin Anadol gibi sanatçılar, Saçak'ta yazı ve şiirleriyle yer alırken, Aydınlık Hareketi'yle bağlantısı 1970'lerde PDA döneminde kopmuş olan **Prof. Dr. Korkut Boratav** ve **Prof.Dr. Bülent Tanör**'le Saçak vesilesiyle yeniden ilişkiler kurulmuştur.[80]

Gökyüzü Dergisi

Gökyüzü, dönemin gençlik dergisidir. Aydınlıkçılar bundan önce de **Yeni Olgu** dergisinde diğer solla birlikte gençlik dergisi çıkarmışlardı. Gökyüzü özellikle dini konuların

---

[80] İthal İkamesi ve Gelir Dağılımı Korkut Boratav
Sıkıyönetim Sonrasında Askeri Mahkemeler Bülent Tanör
Saçak Ocak 1986 s. 24

polemiğe çekildiği demogojileriyle öne çıkar. Dergi, yayınları dışında düzenlediği *gençlik dinletileri* ile de dikkati çeker. Mesela 7 Haziran 1986 tarihinde Şan Tiyatrosu'nda düzenlenen toplantıya **Selda Bağcan, Sadık Gürbüz, Grup Yorum** vs. katılır.[81]

Gökyüzü'nün Temmuz 1996 sayısına bakınca, derginin klasik sol söylemin izlerini taşıdığı görülür; *"Üniversitelerden polis çekilsin... Gerici saldırılar..."* vs.

Gökyüzü dergisi leninist eğilimli **Yarın** dergisinin maocu cenahta bir karşılığı gibidir. İki dergi karşılaştırılınca, Yarın'ın kültür sanat konularına ağırlık verdiği görülürken, Gökyüzü'nün ilericilik-gericilik ayrımından hareketle eğitim ve laiklik konularına ağırlık verdiği görülür. Gökyüzü dergisinde önem veriliyor gibi görünmesine rağmen es geçilen bir konu gençlik öğütlenmesidir. Özellikle ünivesite gençliğinin örgütlendiği dernek ve federesyonlar Gökyüzü'nde konulardan bir konu alarak ele alınır. Bunda şüphesiz ki, Aydınlık Hareketinin tıpkı TKP gibi gençlik içinde dikiş tutturamaması etkili olmaktadır.

Perinçek'in Kriz Teorisi'ne Soldan Bir Eleştiri

Doğu Perinçek 1988 sonlarından itibaren ülkeyi saran bir Kriz Teorisi'nden bahsetmeye başlar. Ülkede temel insan haklarından, gelişmeden, demokratikleşmeden yana olan her adım Perinçek'e krizi çağrıştırır ve o karşı totaliter, statükocu önerilerle değişime karşı çıkar. **Turgut Özal** vesilesiyle dışa açılan, gelişen Türkiye'nin bütün kazanımlarına direnen Perinçek, o günkü durumu büyük bir krizle ifade eder. Ona göre bu durum 12 Eylül öncesi krizler dahil, şimdiye kadar benzeri görülmemiş bir krizdir. Aslına bakılırsa onun yaptığı kriz tarifi, krizi tanımlamaya

[81] Gökyüzü Bizim Olsun -ilan- Saçak Haziran 1986 s. 29 sf. 2

yetmeyen bir tariftir. *"Kriz, mevcut ideolojik-siyasi-ekonomik vb. ilişkilerin alışılageldiği gibi yürümemesi, çelişkiler içine girmesi, sarsılmaya başlaması ve yeni alternatiflerin ortaya çıkması olayıdır."* Tarifin; **"alışılageldiği gibi yürümemesi"** faslı doğru olmasına rağmen, yeni alternatiflerin ortaya çıkması, Perinçek'e göre keyfi bir tanımlama oluyor.

Doğu Perinçek'e göre benzeri görülmemiş krizin faktörleri şunlardır; Resmi görüşün, milli birlik anlayışının tartışılması ve kürt meselesinin ortaya çıkması, islâmcı yükselişin laik cumhuriyet güçleriyle hesaplaşmaya dönüşmesi, Türkiye'nin Batı'ya entegre olduğu ve bağımsızlığın adım adım kaybedilmekte oluşu, sürekli erken seçim atmosferi, alacakların mafya tarafından tahsili, MİT Raporu olayı, sağın bölünmüş olması, emekçi hareketinin varlığı.[82]

Perinçek'in kriz faktörlerine bakınca, değişme'yi izah eden sosyal bir bakış bulmak mümkün olmuyor. Oysa marksçı ve karşıtı weberci ekoller, değişmeyi, toplumun değişmesiyle izah ederler. Perinçek, Aydınlık Hareketi'nin özelliklerinde görüleceği gibi, değişimi komplo teorileriye izaha kalkışarak Marksla da karşı karşıya gelir.

Perinçek'e İbocu Bakış

Doğu Perinçek'in Kriz Teorisi'ne maocu TKP/ML çizgisinde yayın yapan Emeğin Bayrağı dergisinde bir eleştiri yayınlanır. 12 Mart öncesinden birlikte geçmişleri olan bu insanların Perinçek'e yaklaşımı **"dünün ihbarcısı, faşist diktatörlüğün suç ortağı ve emperyalizmin savunucusu"** şeklindedir. Dergi; bugün kriz teorisi üreten Perinçek'in, 12 Eylül öncesinde de statükoyu savunduğu ve

[82] Türkiye'de Kriz Tartışması
Doğu Perinçek Saçak s. 57 sf. 9-11

"hakim sınıflara güven vermeye çalıştığı", karşı devrimin iç çelişki ve çatışmalarını abartıp bunlara bel bağladığı ve sosyal değişme önünde **"secdeye geldiğini"** ifade eder.[83]

[83] Revizyonizmin Uyduruk Kriz Teorisi ve Mücadeleyi Buna Dayandırma, Musa Aktaş Emeğin Bayrağı Şubat 1989 y. I s. 12 sf. 40-43

V.
BÖLÜM
Sol Tectitten Kurtulma Stratejisi
İKİBİN'E DOĞRU DÖNEMİ VE SOSYALİST PARTİ

2000'e Doğru Dönemi

Aydınlık Hareketi incelenirken sıradan bir haftalık dergi olmayan İkibin'e Doğru dergisi, sadece yayın organı olarak değil, örgütsel bir yapı arzettiğinden dolayı, dönemin genel ismi olarak adlandırılma zorunluğu doğmuştur. Hatta başlangıçta ayrı bir bölüm şeklinde tasnif ettiğimiz, **"Sosyalist Parti"** bölümünün, İkibine Doğru Dönemi başlığı altında incelemesi gerekmiştir.

A. İkibin'e Doğru Dergisi

Haftalık haber dergilerinin kamuoyu oluşturmada önemli bir yeri vardır. Ülkemizde haber dergisi ise sınırlı. Bunlardan birisi de İkibin'e Doğru dergisiydi. Derginin başyazarı Doğu Perinçek. İkibin'e Doğru dergisi 1987 yılı başında yayın hayatına girdi. Dergi yayınlandığı dönemde sınırlı trajına rağmen, bazı flaş sayılarla dikkati çekiyordu.

Bu flaş sayılara bakıldığında yapay kurgular etrafında kamuoyu oluşturulmağa çalışıldığı hemen gürülür. İnsanları ve inançları suçlayan bu yayınlarda hiç bir zaman objektif olma gereği duyulmamıştır. İkibin'e Doğru'nun ajitasyon kokan yayınlarıyla, 12 Eylül öncesindeki **Aydınlık** gazetesinin yayınları arasında açık benzerlik görülür.

İkibin'e Doğru dergisinde sürekli olarak **Türk Silahlı Kuvvetleri** ile ilgili haberler verilir. **MİT Raporu** en çok gürültü koparan sayısıdır derginin. Öyleki ülkeyi yönetenlerin haberinin olmadığı bir çok konuda **Doğu** Perinçek kliğinin yayınları olmuştur. **Doğu Perinçek nereden alır MİT'le, kontrgerillayla ilgili bilgileri?** Bu soru, hâlâ cevaplandırılmamıştır.

İkibin'e Doğru; Aydınlık Hareketi'nin genel özellikleri arasında yer alan, komplocu teorilere bel bağlama ve *ajitatif* olma özelliğini uygulayan en önemli yayın

organlarından biri olmuştur. Dergi; diğer solla Aydınlıkçılar'ın yeniden diyaloğunu sağlama, başta kürtler ve aleviler olması üzere etnik ve dini *her türlü farklı inancı İslam'a karşı çıkarma*, 12 Eylül'le geri çekilen bürokratik zümre zihniyetini yeniden öne sürme, değişime karşı çıkma gibi *gerici* yönelişler içinde olmuş ve bu çerçevede gündem oluşturmayı başarmıştır. Dergi'nin başyazarı Doğu Perinçek; **"İkibin'e Doğru, Sosyalizm tarihimizin en etkili dergisi oldu"**[84] diyerek etkinin *boyutunu* işaret eder.

İkibin'e Doğru kazandığı bu rüzgarla Türkiye sınırlarının ötesinde etki yaptı. Batıdaki güç merkezlerinin ülkemiz hakkında elde etmekte zorlandığı istihbari bilgileri, uyguladığı yayın politikasıyla onlara İkibin'e Doğru dergisi takdim etti. Öyle ki Türkiye aleyhine çalışan Avrupa merkezli şer odaklarının bu dönemde en önemli kaynağı, İkibin'e Doğru dergisi olmuştur.

İKİBİN'E DOĞRU'NUN YILAN HİKAYELERİ

1. Elli (50) Milyonluk Çek

Cumhurbaşkanlığı Atatürk Arşivi'ne ait belgeleri satın almak üzere emekli albaylar **Hayati Tezel** ve **Onur Hanhan** ile pazarlığa giren **İkibin'e Doğru dergisi Sorumlu Müdürü Fatma Yazıcı** mahkemelik olurlar.

Olay kendisine Hollanda Türkoloji Enstitüsü görevlisi süsü vererek arşivi Hayati Tezel'den 100 milyon liraya almak için anlaşan İkibin'e Doğru sorumlusu Fatma Yazıcı'nın verdiği 50 milyon liralık çekin, ödemeyi yapacak bankacının, *çalıntı* olduğu gerekçesiyle polise teslim etmesi sonucu ortaya çıkar.

---

[84] Tartışma Tutanağı-1
Saçak; Şubat 1989 s. 60 sf. 9

Ahir ömründe mahkemelerde sürünen emekli deniz albayı Hayati Tezel, durumu şöyle anlatır;

"Bu belgeleri, yıllarca uğraşıp milyonlarca lira harcayarak biriktirdim. Elimizdeki arşivi birçok gazete ve yayın kuruluşu değerlendirmek istedi.Geçenlerde, emekli albay arkadaşım Lütfü Civelek telefon etti ve Fatma Hanım adındaki bir kişinin belgelerle ilgilendiğini yayınlamak niyetinde olduğu söylendi. Fatma Yazıcı'yla 100 milyon liraya anlaştık.İlk 50 milyonu, peşin verecek daha sonra taksitler şeklinde ödeme yapılacaktı. Ancak peşin para yerine, 50 milyon liralık bir çek getirdi. Karşılığında, kutular içinde muhafaza ettiğim Atatürk'le ilgili belgelerle fotoğrafları alıp gitti."

Karşılıksız çekin ve İkibin'e Doğru dergisini çıkaran **Sistem Yayıncılık Ticaret ve A.Ş.**'nin sahibi **Kamil Arslantürkoğlu** ise polise verdiği ifadede şu açıklamalarda bulunur;

"Çekin bulunduğu koçan, işyerimdeki masamın çekmecesinde duruyordu. Bugün işime gittiğimde koçanın kaybolduğunu gördüm. Hemen numaralarını banka yetkililerine bildirerek ödeme yapılmaması isteğinde bulundum. Daha sonra, 50 milyon liralık çekin bankaya tahsil için götürülmesi üzerine ilgililer tarafından çağrıldık."

Doğu Perinçek ise aynı konuda şunları söylüyor;
"Arkadaşlarımız, Hollanda Türkoloji Enstitüsü görevlileriymiş gibi, Hayati Tezel'le pazarlığa giriştiler. Huylanmaması için, devreye Hollanda

Sefareti'nden olduklarını belirten kişiler sokuldu. Tüm konuşmaları ve pazarlığı, baştan itibaren banda kaydettik. Elimizde her şeyin belgesi var."

Görüldüğü gibi karşılıksız çek, huylanmama, devreye kişiler sokma, banda bilgiler kaydetme gibi, normal insan davranışı içinde olmayan haller ve sözler, Doğu Perinçek'in *tabii konuşma üslubu* dur.

"Evet Atatürk arşivini yağmalayıp Hollanda'ya falan satmışlar. Biz de satın almaya kalktık ve aldık. Adama deseydik ki, bankaya gitme, çeki bozdurma, o uçarak kabul ederdi, çünkü böyle bir şey çıkması çok aleyhindeydi. Ama biz bankaya da gitsin ki, inkâr edilecek bir durum olmasın istedik. Adam bankaya gitti biz suçlu ilan edildik, senet sahtekârlığından, çek sahtekârlığından."[85]
Karşılıksız çek, huylanmayı devreye kişiler sokma, banda bilgiler kaydetme, vs...[86]

2. Perinçek'in Atatürk'e Hakaret Davası

Aydınlık Hareketi 1987 yılını yoğun polemiklerle geçirdi. Saçak, İkibin'e Doğru ve Gökyüzü dergilerinde dini konular, *bayağı* bir üslupla tartışmaya açıldı. Bu polemiklerden biri; *Atatürk'ün İslam Dini ve Sevgili Peygamberimiz Hazret-i Muhammed aleyhisselam hakkındaki görüşleri* nin yayını oldu. 1987 yılının Mart ve Nisan aylarında Aydınlıkçıların ortaya attıkları bu konu konuşuldu.

---

[85] 50 Milyonluk Çek Çalıntı Çıktı
Hürriyet 29 Ocak 1988

[86] Playboy Röpotajı Doğu Perinçek, Nejat Bayramoğlu
Playboy Haziran 1988 sf. 93

Mustafa Kemal'in İslamiyet'le ilgili yayınlar okuyup notlar aldığı ve bunları etrafındakilerle tartıştığı, öteden beri *bilinen* bir hususdu. Ama 1950'den sonra demokratikleşmeyle birlikte dini tedrisatın ve yaşamanın kısmi serbestiye kavuşmasıyla, tek parti iktidarlarının baskıları zaman aşımına uğramıştı. Ancak Aydınlıkçıların gündeme getirmeleriyle konu yeniden alevlendi.

İkibine Doğru dergisinde bu notları yayınlayan Doğu Perinçek, Atatürk'e hakaretten 17.5 ay hapis cezasına çarptırılır. Savcılık; ayrıca, aynı sebeple Perinçek'le birlikte cezalandırılan Yazı İşleri Müdürü Fatma Yazıcı'nın da mahkeme kararıyla ilişkili haber yazıda **"Kesinleşmemiş karar üzerinde yorum yapıldığı"** gerekçesiyle ifadesini alır.[87] Bilahare yapılan duruşmada karar kesinleşir. Perinçek **"Bu belgeler gerçek.. Birçok tarih uzmanı onayladı bu belgeleri"** dese de, **"Atatürk'ün aslında bir ateist olduğunu"**[88] gösteren belgeler, Perinçek'in ve Yazıcı'nın mahkumiyetine yol açar.

Karar; Doğu Perinçek, birbuçuk yıl hapis cezası alır. Fatma Yazıcı'nın cezası, para cezasına çevrilir. Perinçek, kararı, tamamen mantık dışı ve politik bir karar olarak yorumlar, yukarıdan belirlendiğini iddia eder ve ekler; *"Evet, ben Atatürk'ün el yazılarını yayınladım. Bu yazılar Atatürk'ü küçük düşürüyor dediler. Yani **Atatürk, Atatürk'ü küçük düşürüyor!** Size ne?"*[89]

---

[87] Perinçek ve Yazıcı'nın İfadesi Alındı.
Cumhuriyet 17 Ocak 1989

[88] Bir Basın Davası
İkibin'e Doğru 16 Nisan 1989

[89] Playboy Röportajı Doğu Perinçek Nejat Bayramoğlu
Playboy Haziran 1988 sf. 94

İkibin'e Doğru'nun bu yayınları, Mustafa Kemal'i *her yönüyle* tanımamıza katkıda bulunur. Perinçek, Mustafa Kemal'in Islam'a yaklaşımını şöyle özetler;

"Atatürk; Kur'an'ı, Muhammed'i, İslam'ı falan çok rahat bir şekilde tartışıyormuş. O zamanki lise kitaplarına bakıyorsunuz, İslam'la ve Kutsal Kitap'la polemikler ve tartışmalar var. Kur'an'ın gökten vahiyle inmediğini, Muhammed'in fikri çabalarının bir ürünü olduğunu rahatlıkla kendi eliyle yazabilmiştir."

Bu notlar, Perinçek'e göre Atatürk'ün kendi fikirleri. Resmi görüş ise bunların Atatürk'ün kendi görüşleri olmadığını, İtalyan yazar Leone Caetano'nun İslam Tarihi isimli kitabından bu görüşleri sadece not aldığını iddia eder. Gülen Güzel isimli yazarın kaleme aldığı bir risalede, bu görüşlerin Atatürk'e ait olmadığı iddia edildikten sonra, bir kısım sağcı yayın organlarının Atatürk'ü bu notlarda dinsiz gibi tanımasına şöyle cevap verilir;

"Müslümanlığın alemdarlığı iddiasındaki bir kısım basının, merhum bir Müslümanı dinsiz gibi tanıtması veya itham etmesinin günahını da vicdanlara havale ediyoruz."[90]

3. Katli Vacip

İkibin'e Doğru dergisinin İslam'a saldıran çeşitli yayınları olmuştur. Bunların başında, *"Hz. Muhammed'in Cinsel Hayatı ve Gerçek Kur'an Yakıldı"* başlıklı dosyaların

[90] 2000'e Doğru'nun Yalanları ve Gerçekler Gülen Güzel Türkiye Fikir Ajansı Ankara 1988 sf. 7-8

yayınlandığı sayılar gelmektedir. Dergi sadece yayınlarıyla kalmaz, değişik metodlarla yayınlarını afişe etmeyi de başarır. Güya dergi personelinden biri İstanbul Müftülüğü Fetva Kurulu ,yesi **İbrahim Küçük**'e İkibin'e Doğru ve Doğu Perinçek hakkında sorular sormuş. Ibrahim Küçük de **"Doğu Perinçek'in Katli Vaciptir"** demiş. Belge olarak her zamanki gibi teyp bantları gösterilir. Hukukî açıdan hiç bir önemi olmayan bantlar, dergiye yeni *provokasyon* imkânları sağlamış olur.

İkibin'e Doğru konuyla ilgili provokasyonlarına devam eder. Derginin Yazı İşleri Müdürü Fatma Yazıcı 9 Haziran 1988 de basın toplantısı düzenleyen devrin Başbakanı Turgut Özal'a kışkırtıcı sorular sorar. Fatma Yazıcı; *"İstanbul Müftülüğü Fetva Kurulu ,yesi İbrahim Küçük, Doğu Perinçek'in katlinin vacip olduğunu söyledi. Türkiye şer'i hükümlere göre mi yönetiliyor?"* diye sorunca, Özal sert bir biçimde; *"Başka işiniz yok mu sizin? Siz kendi işinizle uğraşın"* karşılığını verir. Fatma Yazıcı, sorusuna cevap alamadığını söyleyip üsteleyince; *"Siz hadise çıkarmak istiyorsunuz. Bilimin işleriyle uğraşmayın"* diye sert bir cevap verir.

4. Sahte İtirafçı

Doğu Perinçek ekibinin diğer bir provokasyonu da **Ağırtıcı Olayı'** dır. **Murat Ağırtıcı**'nın sahte itiraflarının Ikibin'e Doğru dergisinde yayınlanmasından sonra, DGM Savcılığının soruşturma açması üzerine Doğu Perinçek siyasi şubeye çağrılır. DGM Savcı Yardımcısı **Yaşar Günaydın** tarafından iki saat süreyle ifadesi alınır.Sahte itirafçı Murat Ağırtıcı'yı *yalan beyana* zorlamakla suçlanan Perinçek, DGM'ne sevkedilir.[91]

---

[91] Sahte İtirafçı Tutuklandı
Hürriyet 30 Temmuz 1988

Perinçek, gazetecilere yaptığı açıklamada, DGM Savcı Yardımcısı Yaşar Günaydın'ı suçlayarak şunları söyler;

"Olayda komplo vardır. Ona göre hesaplanmış. Özal suikastının delillerini bozmakla suçlandım. Savcı ise TCK'nun 296'ncı maddesine göre dört yıla kadar hapis cezası istemiyle tutuklanmamı istedi. Ancak, mahkeme beni serbest bıraktı."

Perinçek'in sorgudan sonraki sözleri yine her zamanki gibi *gizli kapaklı* sözlerdir. **Komplo-hesaplanmış-delilleri bozmak vb...** Nedense komplolar hep Perinçek'in başına gelmektedir.

5. Kısaca MİT Raporu

"... önümüze konan raporun aylar sonra Türkiye'de fırtınalar koparacak bir rapor olduğunu nereden bilebilirdim.?"

İrfan Taştemur; kamuoyuna MİT raporu olarak takdim edilen raporu bu kelimelerle takdim ediyordu. Rapor; **"Banker Bako Olayı, Bazı Kamu Görevlileri ve Emniyet Üst Yöneticileriyle Ilgili Rapor"** başlığını taşır. Taştemur anlatır; *"Raporu okuyup notlar tutmaya başladıktan bir süre sonra, ünlü bir polis şefi de aramıza katıldı. Bir yandan konuşuyor, bir yandan da notlar alıyordum."*

Perinçek ise kendisi hakkındaki raporlarla MİT Raporu sonrası intibalarını **MİT Raporlarının Tasnifi** adlı yazısında şöyle anlatır;

"Bendeniz fakir, ayak takımı için hazırlanan raporlarda ismim geçtiği için, gazete manşetlerinde Sofya'lardan geçtim,

Amerika'lardan uçtum. Gazeteler haklı olarak, yolladığım tekzipleri çöp sepetine attılar. Basınımızın bu duyarlılığını unutamam."

Yüzlerce insanın isminin geçtiği istihbarat raporuyla ortalığın karışmasını sağlayan Perinçek, kendisini *mağdur* gösterme gayretine giriyor. **Oysa Türk siyasi hayatını günlük gazetelerin haberleriyle takip edenler bile, Perinçek'in ilişkiler ağının nasıl komplolarla *örülü* olduğunu bilir.** Uzun uzun MİT Raporu hikayeleri anlatmanın manası yoktur. Buradan çıkacak soru ve sonuç şudur; **Neden hep bu tür işler Aydınlıkçıları bulur?..** Bunun cevabını kısmen de olsa, hareketin özellikleri bahsinde, komploculuk maddesinde bulabiliriz.

6. Kavimler Kapısı Fitnesi

İkibin'e Doğru döneminde Aydınlıkçılar PKK kanalıyla kürt etnik kimliği üzerinde politikalar üretmekle kalmadılar, Türkiye'nin bütün etnik ögelerini *kışkırtma* yoluna gittiler. **Süryaniler, Keldaniler** ve diğer hıristiyan unsurlar yanında müslümanlar da kavim kökenleri öne çıkarılarak, *ne idüğü belirsiz* bir kimlik arayışı gündeme getirildi. Bu yayınlarda verilen rakamlara bakıldığında, Anadolu'da her türlü inanç ve etnik farklılığın var olduğu, sünni Türkler'in ise azınlık durumunda kaldığı görülüyordu. Bu görüşe göre Suriye örneğinin tersi olarak Türkiye'deki **Sünni-Türk** azınlık(!), devlet eliyle çoğunluğu oluşturan azınlıkları(!) ezmekteydi. Oysa gerçek hiç de böyle değildi.

İkibin'e Doğru dergisi bir dosya ile Türkiye'deki etnik farklılıkları ele aldı. Buna göre **Kavimler Kapısı Türkiye**'de 47 etnik grup bulunmaktadır. Dergi bu etnik grupları bir Türkiye haritası üzerinde işaretleyerek yayınladı. **Ferit İlsever** derginin başyazısında bu konuyu ele alma ve haritayı yayınlama gerekçelerini şöyle anlatır;

"Devlet: Kürdü, Pomak'ı, Gürcü'yü haritada gösterirse, sanki hemen oraya bayrak dikecekler. Ya da devlet harita yapmazsa, sanki buharlaşıp, uçup gidecekler. Sonuçta, Türkiye'nin insan haritasını oluşturma işi, harita çizmeye pek meraklı Batılılar'ın eline kalıyor."

Böylece Türkiye'nin etnik yapı haritasını çıkaran Batılılar'ın tek gayesinin *"harita çizmeye pek meraklı"* oluşları olduğunu da Ferit İlsever'den öğrenmiş oluyoruz. Aydınlıkçılara bu mantıkta düşen rol de, her halde Batılı güç odaklarının değerlerimiz aleyhindeki her çabasını ülkeye taşımak olmalı. **Cemil Meriç** kendisine böyle rol biçen batıcılara, **"batı'nın yeniçerileri"** tabirini kullanmakta ne kadar haklıdır.

Derginin yayınladığı bilgiler 1989 yılında Almanya'da **Tübingen Üniversitesi Özel Araştırma Bölümü** tarafından yayınlanan **"Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Etnik Gruplar"** adlı çalışmadan alınmış. Anadolu'daki etnik yapı konusunda Almanlar'ın yaptığı araştırmada 47 grubun varlığını gören başyazar Ferit İlsever hızını alamayıp; *"Daha çok büyüten bir mercekle bakıldığında, 47 değil, belki 147 grubu saptamak mümkün"* diyor.[92]

Neticede Aydınlık Hareketi'nin Kavimler Kapısı tezi de, diğer tezleri gibi, ülke bütünlüğünden ve ülke insanının değerlerinden uzak sıradan polemiklerden biri olarak kalmıştır.

İkibin'e Doğru Genel Değerlendirme

Dergisinin yayınları Kemalizm, İslam ve Doğu olayları etrafında dolaşır. **Derginin ana politikası kemalizm'den**

---

[92] Türkiye'nin Etnik Haritası Kavimler Kapısı
Hale Soysü-Ahmet Akkaya
İkibin'e Doğru 17 Kasım 1991 y.5 s. 38 sf. 8-16

yola çıkarak, devleti milletin karşısına çıkarmaktır. Doğu meselesine bu dönemdeki bakışı ise Avrupa'nın Türkiye siyasetine tehlikeli şekilde benzemektedir.

Perinçek'in çevresinde marksist soldan ziyade Köy Enstitülü yazarlar, bir kısım mezhep kışkırtıcıları, tek parti zihniyetini temsil eden kişiler kalmıştır. Öyle ki Adnan Menderes'i ipe götüren Yassıada Mahkemelerinin savcısı **Ömer Altay Egesel,** 12 Eylül öncesi **TİKP'e girmeğe** karar verdiğini ölmeden önce *itiraf* etmişti.

Türkiye kabuk değiştiriyor. Bilgi her alanda ön plana çıkıyor. Basın bu değişmenin dışında kalamaz. Ama görünen o ki, yalan haberler, *elaltı raporları* traj artırmağa yetmiyor. İletişim araçlarının gelişmesi, haber akışını hızlandırmış, haber bulma, yerini haber işlemeğe bırakmıştır. Gizli kapaklı işler çeviren hafiye bozuntuları da yerlerini tarih ve sosyoloji bilen aydınlara bırakmak zorunda. **Zaman; kaleminden kan damlayan muharirleri silip süpürdüğü gibi, yalan haber katiplerini, provakatörleri, kışkırtıcı ajanları da süpürecektir.**

B. Perinçek ve Apo İlişkileri

Aydınlık Hareketi ile PKK arasındaki ilişkilerin geçmişine bakınca, ağır ithamlar ve çatışmaların varlığı hemen dikkati çekmektedir. Karşılıklı cepheleşmenin yaşandığı bu iki siyasi hareket için, hiç bir şekilde barışmanın, ittifaka geçmenin mümkün olmadığı kanaatına varılabilir.

İki örgüt arasında 12 Eylül öncesine uzanan çatışma işaretlerinin TİKP yayın organı Aydınlık gazetesine yansıdığı açıkça görülür. Doğu Perinçek, 6 Ağustos 1979 tarihli Aydınlık gazetesindeki başyazısında şunları yazar;

"Apocular denen cinayet çetesi, yalnız başına bir il güruhu, bir başıbozuk takımı değildir. Bu çetenin yaptıkları işlerde, Türkeş'in devlet içindeki suç ortaklarının, en gerici güçlerin damgasını bulabilirsiniz... Apocuların, devletin istihbarat ve polis örgütüne yuvalanmış olan Türkeş'in suç ortakları tarafından kışkırtıldığını ve korunduğunu gösteren çeşitli olaylar vardır. Apocular gibi başıbozuk bir çetenin iki-üç kışkırtıcı tarafından istendiği yönde hareket ettirilmesi pek zor olmasa gerekir... Apocu çeteler bugün birer serseri mayın haline gelmişlerdir. Nerede, ne zaman, kime çarpacakları belli değildir... Öyle ya, hazır bir cinayet çetesi, Moskova'nın doğudaki bölücülük faaliyetlerine karşı çıkan devrimcilerin üzerine sürmek için biçilmiş kaftan... Apocular, Güneydoğu'daki MHP'dir. Apocu çetelerin işlediği cinayetlerin ortaya çıkarılması yetmeyecektir. Bu çetenin arkasında kimlerin bulunduğu da aydınlatılmalıdır."

Aydınlık gazetesinde PKK hakkındaki ağır ithamlar sadece bu yazıyla sınırlı kalmaz. PKK'nın o zamanki moda tabirle Apocuların gaddarlıklarını manşetlerde duyuran yazılar yayınlanır Aydınlık'ta. Helc Haziran 1979'da yayınlanan **"Doğu'daki Gruplar"** yazı dizisi sırasında kriz zirveye tırmanır ve PKK, gazetenin dağıtımını engelleme yoluna gider. Bayilere baskı yapılmasından, TIKP'lilerin öldürülmesi tehditine uzanan yayın durdurma metodlarına başvurulur. Bunun üzerine Aydınlık'ta Apocu militanların boy boy resimleri yayınlanır. TIKP Gaziantep Merkez Komitesi üyesi **Zeki Ön**'ün öldürülmesi iddiası ise bardağı taşıran son damla olur.TİKP'liler tarihlerinin sıradan faaliyetlerinden biri olarak, Apocular hakkında hazırladıkları bir dosyayı devrin başbakanı Bülent Ecevit'e

sunarlar. Ayrıca 12 Eylül Mahkemelerince Apocular hakkında hazırlanan iddianamelerde savcıların kendi kaynaklarından yararlanmasından iftiharla söz ederler.

"Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın hazırladığı Apocular iddianamesi(...) bizim dikkat çektiğimiz ve bir bir ortaya çıkardığımız gerçekler üzerine kurulmuştur. İktidarların Apocular'a göz yumduğu bir ortamda, partimiz yönetici ve üyeleri bu gerçekleri, Apocular'ın kurşunlarına göğüs gererek ortaya çıkarmışlardır.(...) Partimizin ayrıcılık ve bölücülüğe karşı kararlı tutumu, Doğu bölgesindeki çeşitli illerimizin vali, emniyet müdürü ve sıkıyönetim komutanlarınca da kabul ve ifade edilmiştir." (TİKP İddianame ve Sorgu)

Gel Zaman Git Zaman

...ve sonraki yıllarda İkibin'e Doğru'nun muhtelif kapaklarında **Apo ile Doğu Perinçek'i elele,** Bekaa Vadisi'nde **birbirlerine gül takdim ederken** görüyoruz. Hatta Perinçek, **"Kanlı katil, cinayet şebekesi"** dediği Apocular'dan İkibin'e Doğru da yazdığı başyazılarda **"Memleketimin dağlarında gerilla var..."** diye övgüyle söz edecektir. Ne olmuştur, köprülerin altından hangi sular akmıştır da birbirlerini can düşmanı ilan eden iki lider bir araya gelmiştir? Erken seçimler öncesinden ortaya çıkan, seçimler sırasında netleşen ve giderek eski çizgiye oturacağı anlaşılan yeni saflaşmanın *perde gerisinde* neler var acaba?

O günlerde Perinçek **Sosyalist Parti Genel Başkanı** sıfatıyla *"Kürt sorunu'nun kardeşçe ve barışçı yollardan çözümü için acil tedbirler gerektiğini"* belirterek, *"Bir genel af çıkarılmalı, PKK'nın yasallığı kabul edilmeli"* demiştir.

İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, devletin, ABD'nin Kürt senaryosundan sonra, Kafkaslar ve Orta Asya politikasının da güdümüne girmekte olduğunu iddia eden Perinçek, *"Washington, sürekli Irak-Türkiye düşmanlığını kışkırtarak, Türkiye'yi kendine daha bağımlı konumlara çekti"* dedi. Perinçek, bir soru üzerine bölücü terör örgütü PKK'nın programında, *"Ayrılmak değil, ortak bir ev kurmak düşüncesi"* bulunduğunu öne sürdü.[93]

Aslında Sovyetler Birliği lideri Gorbaçov'un başının altından çıkıyor! Glasnost ve perestroyka sürecinin başlamasıyla birlikte, **Türkiye'nin en disiplinli siyasi hareketlerinden biri olarak geçinen** Aydınlık içinde ilginç bir ayrışma yaşanıyor. Sovyetler Birliği'ndeki reformları *destekleyen* Halil Berktay-Oral Çalışlar ekibinin ayrılmasını izleyen günlerde, Doğu Perinçek'in PKK eylemlerine destek vermeye başladığı gözleniyor. Öyle ki, çok geçmeden İkibin'e Doğru dergisi, bir anlamda *PKK'nın gayri resmi sözcülüğünü* üstleniyor. Nihayet, Apo ile Perinçek'in görüşmesi ve görüşmenin dergi sayfalarında tefrika edilmesi, şaşkınlığın doruk noktasını oluşturuyor. Apo'nun ya da Perinçek'in birbirlerine eski günleri hatırlatıp hatırlatmadıkları ise hâlâ meçhul...

Kuşkusuz Perinçek'in Apo'yla yakınlaşmasının arkasında, Kürt siyasetinin belirleme özlemi yatıyordu. Bunun bir süre sonra, **"sosyalislerin birliği"** adına yola çıkıp eski TİKP'lilerin bölük-pörçük birliğine dönüşen Sosyalist Parti (SP) adına oya tahvil edilmek istenmesi de gayet anlaşılır bir durum. Ne var ki, bu kez de Turgut Özal altüst ediyor Perinçek'in hesaplarını. Mesut Barzani-Celal Talabani-ABD üçgeninde siyasi açıdan ustalıklı manevralar yapan

---

[93] Perinçek'ten PKK'ya Destek
Türkiye, 11 Kasım 1999

Özal, gerek Kürt sorununa yaklaşımıyla, gerekse **"federasyon dahil herşey tartışılmalıdır"** türü önerileriyle Perinçek'i güç durumda bırakıyor.

Ancak dananın kuyruğu erken yerel seçimler arifesinde kopuyor. Kürtler'in blok halinde SP'yi destekleyeceğini uman Perinçek, önce HEP-RP, arkasından da HEP-SHP oluşumunu, **"devletin Kürtler'i denetleme hamlesi"** olarak değerlendiriyor. **"HEP'i MİT kurdurdu"** iddialarına rağmen PKK, HEP'i desteklemekten vazgeçmeyince de, Perinçek kaleme sarılacak ve bir anlamda 12 Eylül öncesindeki siyasete dönüşün ilk sinyallerini vermeye başlayacaktır. **"Kürt Kemalizmi" "Kürdistan Sömürgedir Tezi İflas Etmiştir"** başlıklı açıklamalar, bu doğrultuda atılmış adımlardır. Perinçek'in Avrupa Parlamentosu'nda yaptığı konuşma ise iki siyasi hareket arasındaki politik birlikteliğin son köprülerinin de atılması anlamına geliyor.

Elbette, Perinçek'in Kürt politikasındaki değişiklik PKK'nın da gözünden kaçmıyor. **PKK Avrupa Temsilciliği**'nin İkibin'e Doğru dergisine gönderdiği ve önce **Yeni Ülke**'de, ardından da dergide yayınlanan şu uyarı, iplerin ne kadar inceldiğini apaçık gösteriyor.

"Derginizin yayın politikasında bir süreden beri fark edilen değişiklikler, özellikle seçim sonrasında daha da belirginleşen düşündürücü bazı tutum ve yönelimleriniz nedeniyle ve dostça uyarmak amacıyla böyle bir açık mektup yazmayı gerekli görüyoruz.(...) MİT ve M.Şener'in amacı önderliğe bağlı olan arkadaşlarımızı yıpratmaktır. Bu bir özel savaş taktiğidir. Açıkça belirtelim, bu tutumunuzla da düşmana hizmet ediyorsunuz.

Adı geçen arkadaşlarımızın kendilerinin de bu gerçek dışı haberinizi yanıtlayacaklarını sanıyoruz. Ama onların adına biz şimdiden uyarıyoruz ve diyoruz ki, onları deşifre etme amacına belki ulaştınız ama PKK'nın içişlerine karışmakla pek bir sonuç alamazsınız. Bu konuda dostça uyarıyor ve dostluğun gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz."

İkibin'e Doğru, bu açık mektuba **"Şimdi düşünme zamanıdır"** başlıklı bir yorumla cevap verdi. Dergiye göre Apocular; örgüt içinde bir çok anlaşmazlığı ajan teşhisi ve şiddet yöntemiyle çözüyorlardı. Oysa ajan teorileriyle bir yere varılamazdı. Doğrusu Aydınlıkçıların ağzından ajan ithamının çözüm olmadığını duymak önemli bir *ifşa* dır. Fakat huylu huyundan vazgeçmez. Perinçek ve Aydınlık Hareketi bu hadiselerden sonra da düşünce temelini komplo teorilerine, üslübunu bu teorinin siyasi diline *(provokasyon, ajan, rapor vs.)* kaptırmaya devam edecektir. PKK'dan ağzının payını alan Aydınlık Hareketi, *bir başka güç merkezine sığınmanın seromonisini* yayın organlarında yapmaya başlayacaktır.[94]

C. Fraksiyonlar da Evlatlarını Yer; Ümit Zileli'nin Tecriti

Ümit Zileli, Aydınlık Hareketi lider kadrosundan Gün Zileli'nin yeğeni. O da Yalçın Küçük'ün deyimiyle Aydınlık Basın-Yayın Ortaokulundan mezun bir gazeteci. Ümit Zileli askerlik görevini asteğmen olarak Tunceli'de yapar. Görevi sırasında başından geçenleri yazan ve resimleyen Ümit Zileli, bunları yayınlamak üzere 18-20 yıldır tanıdığı, sevdiği ve saydığı Doğu Perinçek'e iletir. Dosya'yı okuyan

[94] Doğu Perinçek'in U Dönüşü Sefa Kaplan Aktüel 28 Kasım 1991 s.21 sf.145-148

Perinçek bir solukta okuduğu anılar için; *"Bu tam anlamıyla bir bomba!.."* der. Bu sırada Ümit Zileli, İkibin'e Doğru'nu attığı başlık notlar kadar vurucudur; **"Yakala ve öldür!.."** Genelkurmay Başkanlığı, yayında geçen bilgiler hakkında, *ilgimiz yoktur* açıklaması yapar. Anılar kitaplaşır **"Vur Emri"** ortaya çıkar. Kitabın isim babası Doğu Perinçek'tir.

1989 yılı Ekim ayında İkibin'e Doğru, Doğu Perinçek'in Abdullah Öcalan'la yaptığı röportajın yayına başlar. Ümit Zileli, röportajda **"soru yoktu, pas vermek vardı!"** diyerek, yayının mahiyetini özetler. Al gülüm ver gülüm söyleşi beş sayı sürer. Doğu Perinçek düne kadar **"eli kanlı katiller"** olarak tanımladığı Apo ve PKK'yı, **"Anadolu topraklarına en sadık olanı Kürt halkıyla en fazla birleşmiş olanı"** diye takdim eder. Kendisi de bir Aydınlık sempatizanı olan Ümit Zileli, PKK tarafından öldürülen Aydınlıkçıları düşünerek, görüşlerini "PKK gerçeği ve ilerici-demokrat sorumluluğu" başlığı altında kamuoyuna açıklar.

Ümit Zileli'nin tepkisi aslında **Atatürkçü-sol** bir tepkidir. Açık mektubun son paragrafı şöyledir;

"Bu gazetecilik değildir. Hele solculuk, ilericilik, demokratlık hiç değildir. Buna tabır yerindeyse işbirlikçilik, sırt sıvazlayıcılık denir. Her şeyden önce ülkesine, halkına karşı sorumluluk duyan bir demokratın solculuk, devrimcilik adı altında böylesine bir PKK sempatizanlığına karşı çıkması bir görevdir."

Ümit Zileli'nin tepkisi İkibin'e Doğru dergisinde okuyucu köşesinde yayınlanır. Aradan bir ay geçtikten sonra bir

telefon alır Ümit Zileli. Telefon *yeğeni olmakla haklı bir onur duyduğu* amcası Gün Zileli'den gelmektedir;

"-Bu ne demektir Ümit?!
Hiç bir şey anlamamıştım. İzah etti: "Doğu'nun Cumhuriyet gazetesinde bir açıklaması var. Senin dergiye gönderdiğin altı sayfalık bir mektubun MİT tarafından ele geçirilerek kullanıldığını söylüyor!"

*Ne diyeceğimi, ne yapacağımı şaşırmıştım. Olan biten hiç bir şeyden haberim yoktu. Kısa bir süre sonra her şey anlaşıldı. Doğu Perinçek bana haber vermek zahmetine bile katlanmadan bir basın toplantısı düzenlemiş ve "Ümit Zileli'nin dergimize gönderdiği mektup MİT tarafından postadan alınarak fotokopileri çekilmiş ve kullanılmıştır" demişti. İşin garip tarafı **"kullanıldı"** denilen mektubun neyi içerdiğinden sokaktaki vatandaşın haberi yoktu. Çünkü altı sayfalık mektubun ancak on satırlık bölümü dergide yayınlanmıştı. Böyle olunca Doğu'nun kullanıldı lafı; "MİT'in işine yarıyorsa halka karşıdır. Kullanılmaya müsaittir" imajını kolaylıkla yaratıyordu. Londra'da bir basın toplantısı düzenleyerek; "Bu mektubun tarafımdan özellikle "Kamuoyuna Açık Mektup" olarak yazıldığını, her satırını sonuna dek savunduğumu, kullanılmak, alet olmak türünden her türlü iddiayı ise şiddetle reddettiğimi" açıkladım.*

Kısa bir süre sonra Istanbul'a gittiğimde kadrodan bu telefon görüşmelerinden önce çıkarıldığımı da öğrendim. Doğu ile bürosunda konuştuk. Bana ne denli yanlış yaptığımı, ayıp

ettiğimi anlattı. Böyle bir dönemde (ne demekse) dergiyi yıpratmak isteyenlerin eline koz verdiğimi söyledi. Hatta bir ara dergide yayınlanan basın açıklamamı işaret ederek: "Bunu okuyan her aklı başında kişi, "Ümit ajan mı olmuş? diye soruyor..." bile dedi.

Hayretle yüzüne baktım. Bu hesaba göre onların politikasını desteklemeyen, Güneydoğu sorununa onların gözlüğü ile bakmayan herkese ***"ajan"*** *olmazsa* ***"hain"*** *dersin olur biter mantığının hiç kimseyi hiç bir yere götüremiyeceğini de sözlerime ekledim. Son derece üzülmüş, son derece kırılmıştım. Nerede kalmıştı* ***"Evrensel, özgür düşünme ve düşündüklerini açıklayabilme hakkı?.."***

Son bir kaç yıldır "Aydınlık Hareketinden" gelen insanların tek tek kopuşunu düşündüm. Halil Berktay, Gün Zileli, Oral Çalışlar... Doğu'nun en yakın çevresi olarak bilinen isimler birer birer uzaklaşmışlardı. Ve Doğu tarafından neredeyse ***"hain"*** *ilan edilmişlerdir.*

Ben, hiç bir zaman Aydınlık Hareketinin içinde bulunmamıştım. Ancak onların göğüsledikleri zorlukları, verdikleri mücadeleleri izlemiştim. Görüşlerinin önemli bir bölümüne katılmasam da "namuslu mücadelelerini" desteklemiştim. Yıllar yılı devrimcilerin suçlamalarına bir nebze olsun inanmamış, gülüp geçmiştim. Şimdi, karşımda oturan kişi, ***"ajan"*** *yaftasını bir çırpıda boynuma asmaya yelteniyordu. Üstelik aynı aşağılık iftiralar yıllardır kendisine karşı yapılırken... Çocukluğumdan bu yana* ***"örnek insan"*** *olarak*

tanımladığım insanlar bunlar mıydı?.. Demokrat, ilerici, sosyalist diye ortalıkta gezinen halk için, halk adına mücadele verenler bu insanlar mıydı?... Kendimi çağdışı bir ***"getto"*** *dan kurtulmuş gibi hissediyorum. Bu tür duygular içinde yürürken Muzaffer Bal ile karşılaştım. Muzaffer, kısa bir süre önce Oral Çalışlar ile birlikte* ***İkibin'e*** *Doğru'dan ayrılmıştı. Büyük kavgalar sonrası. O zamanlar konuştuğumuzda, Doğu'nun* ***"diktatörlük"*** *heveslerinden söz etmiş, inanmamıştım. Hikayeyi özetleyince güldü. "Aylar önce sana anlatmaya çalışmıştım. Hiç şaşırmadım.* ***Tam Doğu'ya göre bir tavır.."*** *dedi. Birlikte yürürken bu kez* ***Günay Aslan*** *ile karşılaştık. Günay bir ara* ***İkibin'e*** *Doğru dergisinin* ***Van temsilcisi*** *olarak görev yapmıştı. Günay'a Doğu Perinçek'in "ajan" nitelemesinden söz ettim. Hayretle dinledikten sonra sonra yüzünü buruşturarak düşüncesini söyledi; "Senin "yakala ve öldür" emirlerini açıkladığın sayıdan sonra, Doğu hepimizin önünde "Ümit, bir kahramandır" demişti. Bir yıl içinde "bir kahramandan" nasıl bir "ajan" çıkar, Doğu'ya sormak lazım..."*

İkibin'e Doğru birkaç gün sonra "son kez" gittim. Kırıt, yayın kurulunun "ne yazık ki" olumsuz karar aldığını söyledi. Çok sevinmiştim. Hemen antetli bir kağıda kitabın yayın haklarının yazarına verildiğini belirten bir yazı yazıldı. Her ikimiz de imzaladık. Daha sonra ***Feyza Perinçek*** *ile sohbet ettim. Hayretle Feyza'nın da son gelişmelerden, özellikle Doğu'nun tavırlarından son derece rahatsız olduğunu öğrendim. "Niçin fikirlerini söylemiyorsun?" diye sordum. Kafasını umutsuzlukla iki yana doğru salladı. Bir sigara*

yaktı; "Beni dinlemiyor bile..." şeklinde yanıtladı sorumu.

*Kardeşine karşı **"Pederşahi"** tavırları olduğunu, otoriter olmaktan zevk aldığını da seneler sonra orada öğrendim. Yine öğrendiğim kadarıyla Doğu artık hiç kimseyi dinlemiyordu. Kararları tek başına alıyor ve benim taktığım isimle "askerleri" uyguluyordu! Kürt meselesi ile ilgili olarak Gün amcamın bana yazdığı uzun mektubu anımsadım. Doğu için; "O bilinçli olarak **"sınırları devlet tarafından çizilmiş legal solun"** liderliğine oynuyor. Dergiyi de, Sosyalist Parti'yi de bu amaç için dilediği gibi kullanıyor. Apo röportajını da aynı çerçeve içinde düşün. Doğu, PKK'yi da basamak yapmak istedi. Ancak beceremedi. Bu röportaj Doğu için sonun başlangıcıdır..." diyordu. Benim soruna yaklaşımımla ilgili olarak ise; "Asker torumu olduğun belli oluyor" diyerek "Kemalist" yakıştırması yapıyordu. Feyza ile vedalaştım. Talas Han'ın Babıali yokuşuna açılan kapısından dışarı adımımı attığımda biliyordum ki; "artık 2000'e Doğru ile yollarımız tamamen ayrılmıştı. Mutluydum."*[95]

D. Sosyalist Parti

Olmazsa Olmaz Sosyalist Parti Kurulmalıdır.

12 Eylül'den sonra legal bir sosyalist partinin kurulması konusunda ilk çağrıyı eski TİP ve SDP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar yaptı. O dönemde sosyalist partinin gerekliliğini açıklayan bir başka sosyalist politikacı da eski

---

[95] Vur Emri; Ümit Zileli
An Yayınları Şubat 1991, 3. Bsk. sf. 5-24

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'ti. Perinçek bu dönemde kendisi ile yapılan bir röportajda en geniş katılımı teklif ediyordu: *"sosyalist olmak koşuluyla, bütün bu kanatları kucaklayan bir parti inşaa edilmeli. Sınıf tutumunun, bunu birlikte yapmak olduğu kanısındayım."*[96]

Aybar'ın çağrısına uyan katılımcılar ilk olarak 15 Haziran 1986'da Etap Oteli'nde bir araya geldiler. Ardından 14 Aralık'ta İnci Sineması'nda yapılan toplantıda eski Sosyalist Devrim Partisi (SDP) ve eski Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) bağlıları ve bazı bağımsız bireyler dışında aktif katılanların sayısının fazla olmadığı görüldü. Bu toplantıda program-tüzük çalışmalarına katılmak isteyenler için formlar dağıtılıp dört kişilik irtibat Komitesi seçildi. Fakat Aybar gelinen noktayı yeterli bulmuyordu. Ona göre toplantılarda *"Doğu Perinçek ve arkadaşlarıyla SDP'liler vardı. Bunu aşmak gerekiyordu."* Öte yandan eski TSİP'lilerden Çağatay Anadol da kurulacak sosyalist partinin çizgisini *"sosyal demokrasinin solunda yer alan, Maocuların dışındaki herkese açık"* bir parti olarak belirliyordu.

Bu gelişmeleri izleyen Aybar, gelinen durumu *"Sosyalist Parti çatısı altında herkesin toplanmayacağı anlaşılmıştır, o halde çoğunluğun toplanması için çaba gösterilmelidir"* diye ifade ediyordu.[97] Fakat Aydınlıkçılar'ın çoğunluğun toplanmasını bekleyecek sabrı yoktu. İrtibat Komitesi üyesi Aydınlıkçı Yalçın Büyükdağlı, çözümün yani partinin kuruluşunun Aybar'a rağmen gerçekleştirileceğini açıklamıştı bile.[98]

---

[96] Türkiye'nin İhtiyacı Birleşik Sosyalist Partidir. Konuşan Erol Kaymak Somut 28 Mart 1986 yılı s.76 sf.1

[97] Yollar Ayrıldı mı? Yeni Gündem 21 Eylül 1986 y.3 s.29 sf.22-23

[98] Yollar Erken Ayrıldı

Sosyalist Parti Kurma Süreci

Sosyalist Parti kurma düşüncesi ortaya atıldıktan sonra, bir seri salon toplantısıyla kamuoyu oluşturmaya başlanır. Bu toplantılardan biri **"Demokrasi ve Sosyalist Parti"** adıyla düzenlenir. Toplantıya katılanlar; **Arslan Başer Kafaoğlu, Yalçın Küçük, Murat Belge, Yalçın Büyükdağlı, Uğur Mumcu** ve **Doğu Perinçek**'tir. Toplantının başında söz alan Perinçek, Aydınlık Hareketi'nin genel özelliklerinden biri olan hadiseleri komplo teorileriyle izah etme özelliğini hemen belli eder; *"Her yerde hazır ve nazır olan resmi personeli diyelim, bir kenara bırakırsak..."* sözleriyle toplantıya katılan dinleyiciler içinde polis ve *istihbarat elemanı* olduğuna dikkati çeker. Perinçek, ikinci turda yaptığı konuşmada ise *küfr-i inadisini* ortaya koyar; *"...gerçekten bizim atalarımız maymun olduğu için, herkes, her hareket başlarken kopya ile başlar."* Konu döner dolaşır taklitten kopyaya gelir, maocuların Çin ilişkisine dayanır. Perinçek'in buna verdiği cevap, anti-sovyetizmini de öne çıkardığı bir cevap olur; *"Moskova'da yağmur yağarken, Sofya'da şemsiye ile dolaşmak. Biz bunu reddediyoruz. (Alkışlar)"*[99]

Sosyalist Parti kuruluşuyla ilgili bir başka sohbeti **Kemal Sülker** ile yapar Doğu Perinçek. Sosyalist Parti'nin bir ihtiyaç olduğunu kabul eden Sülker, o gün için sosyal demokrasiyi destekleme düşüncesindedir. Kemalizme yaklaşım açısından Perinçek'ten farklı düşünen Sülker, şunları söyler;

"Sayın Perinçek, kendi tarihimize bakacak olursak; Atatürk'ün döneminde bile, Osmanlılar

---

[99] Nokta 7 Haziran 1987 sf.12-14
Demokrasi ve Sosyalist Parti
Saçak Haziran 1986 s.29 sf.15, 38

*zamanında varolan işçi sendikalarının yaşaması mümkün olmamıştır. Amele Teali Cemiyeti, Şimendifer Cemiyeti vb. çeşitli nedenlerle kapatılmış. **Takrir-i Sükûn** kanunuyla bütün sol susturulmuş. Bir terör başlamış sola karşı ve İsmet İnönü'de terörde baş rolü oynamıştı."*[100]

Sosyalist Parti Kurma Sürecinde Yurtdışı İlişkileri

Aydınlık Hareketi İkibin'e Doğru döneminde yurtdışı ilişkilerine geliştirme imkanı bulur. Hareket bu dönemde mağdur bir siyasi sivil örgüt imajıyla Avrupa'da başarılı ilişkiler kurmuştur. Bu ilişkilerden biri de **Deventer** Belediye Başkanı **C.J.D Waal** başkanlığındaki **Hollandalı Belediyeciler Heyeti**'nin ziyareti olmuştur. Heyet üyeleri 2000'e Doğru Dergisi bürosunda Doğu Perinçek'le görüşerek Türkiye'deki siyasi hayat hakkında bilgi alırlar. Görüşmede 1980 yılında kapatılan TİKP'in 10 bin kadar üyesi olduğunu belirten Perinçek, 141. maddeden 8 yıl hapis cezası aldığı için ömür boyu siyasi yasaklı olmasının *Türkiye'de uygulanan Mussolini kanunları* ndan kaynaklandığını söyler.

Gelen heyet üyelerine yeni kurulacak bir "Sosyalist Parti"den bahseden Perinçek, bütün solun aynı çatı altında birleşmesi gerektiğini iddia eder.[101]

Sosyalist Parti Kuruldu

Sosyalist Parti 1 Şubat 1988 tarihinde Parti'nin kuruluşunda geçmişte diğer sol içinde yer lan bazı

---

[100] Sosyalist Parti Bir İhtiyaç...
Saçak Temmuz 1986 s.30, sf.15

[101] Hollanda Heyeti Doğu Perinçek'le
İkibine Doğru 6-12 Eylül 1987, sf. 33

sosyalistler görev aldı. Bunlardan önemli kısmı, illegalitenin bulanıklığında kaybolmak istemeyen maocu gruplar içinden gelen ferdi inisiyatiflerdi. Arslan Kılıç, Yalçın Büyükdağlı, Adnan Akfırat vs. gibi.

Sosyalist Parti kurulduktan onbeş gün sonra Cumhuriyet Başsavcılığı, Anayasa Mahkemesi'nde parti hakkında kapatma davası açtı. Sosyalist Parti'nin Kapatma Davası'nın sekizinci ayında bazı kişi ve kuruluşlar, partinin lüzumu konusunda görüşlerini açıkladılar.Bu isimler bir ilanla kamuoyuna duyuruldu. Yurtiçi ve yurtdışından imzaları ihtiva eden duyumda parlamenter, sanatçı, avukat, sendikacı ve akademisyenler sosyalist parti'nin olmasından yana tavır aldılar.[102]

Bu kampanyanın bir parçası olarak üç büyük il dahil 15 ilin baro başkanları, anayasanın Sosyalist Parti'ye açık olduğu görüşünü açıkladılar.[103]

Sosyalist Parti I. Büyük Kongresi

Aydınlık Hareketi'nin örgütsel anlamda 12 Eylül'den sonraki ilk legal yapılanması Sosyalist Parti oldu. Partinin kuruluş aşamasında geliştirilen strateji, 1970'lerin başında **Hikmet Kıvılcımlı**'nın Sosyalist Kurultay projesinde olduğu gibi bir çeşit tecritten kurtulma politikasıydı.

Sosyalist Parti'nin I. Büyük Kongresi 7-8 Nisan 1989 tarihlerinde Ankara'da yapıldı. Kongre ilk gün Gölbaşı Sineması'nda, ikinci gün Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda yapıldı. SP Genel Başkanı Ferit İlsever'in

---

[102] Sosyalist Parti'den Teşekkür Cumhuriyet 23 Ekim 1988

[103] Anayasa Sosyalist Partiye Açık İkibin'e Doğru 25 Ekim 1988 y.2 s.40

"Merhaba Ploterya" sözüyle açılan Kongre'ye ayrılıkçı kürtler dışında diğer solun pek iltifat etmediği görüldü. Kongrede yapılan konuşmalarda hiçbir sosyalist çevrenin rakip olarak görülmediği ve partinin bütün sola açık olduğu vurgulandı. Ancak Aydınlıkçılar dışında SP içinde hiçbir sol fraksiyon ya da kliğin bulunmadığı da bir gerçekti. Perinçek ve emanetçisi Ferit İlsever liderliğindeki SP, Aydınlıkçılar'ın kendilerinin çalıp kendilerinin oynadığı bir faaliyet oldu.

Yasaklı bir politikacı olduğu için kongreye konuk olarak katılan Doğu Perinçek, 12 Eylül hukukunun kendisi gibi bazı insanların politik misyonunu kaldırmaya çalıştığını söyler. Fakat yasaklar bile Perinçek'in demokratik yaftalı merkeziyetçiliğini uygulamasına engel olmaz. Ferit İlsever'i *emanetçi* olarak genel başkanlığa atayan Perinçek, MKYK'na **eşi Şule Perinçek**'le **kızkardeşi Feyza Perinçek**'i sokarak, partideki organik tahakkümünü devam ettirmiştir.

Özetle Zonguldak madenci greviyle başlayan işçi hareketlerinin ve *"Kürt hareketinin bastırılamayacağı"* temennileri etrafında dönen kongre, *"Doğu cephesinde yeni birşey olmadığını"*[104] gösteren bir etkinlikten öte geçemedi.

I. Kongre'de örgütlenme profili şu şekilde ortaya çıktı; 38 il örgütü, 200 civarında ilçe örgütü. SP böylece genel seçime katılabilmedeki sınırı yakalamış oluyordu.[105] Kongrenin ikinci günü tüzük değişikliklerine, acil telepler bildirisinin tartışılmasına ve seçimlere ayrılmıştı. 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanması bir madde şeklinde tüzüğe

---

[104] Sosyalist parti 1. Büyük Kongresi'nin Ardından
Yeni Forum 1-15 Mayıs 1989 c.10 s.232 sf.12

[105] İşçi Önderleri Kongresi
İkibin'e Doğru 16 Nisan 1989 sf.18-20

eklendi. Merkez Karar Kurulu için yapılan seçime katılım düşüktü.

SP I. Büyük Kongresi Ferit İlsever'i yeniden genel başkanlığa seçti. MKK üyeleri belirlendi. Kongre işçi sendikalarına ve ayrılıkçı kürtleri hedefleyen stratejı tespitini onaylayarak sonuçlandı.

Okuma Parçası;

SOSYAL›ST PART›iDE AYRILIK TOPLANTISI

Aydınlıkçı kurmayların Saçak Yazı Kurulu değişimci ve statükocu kanatların çatışmasına sahne olur. 5-6 Ocak 19989 tarihlerinde yapılan iki toplantıya, Yazı Kurulu üyeleri yanında Perinçek komutasında birkaç infazcı kişi daha katılır. Perinçek, toplantının kendi girişimiyle gerçekleşen bir arkadaş görüşmesi olduğunu, *"açık yüreklilikle sorunları konuşmayı ve birlikte çalışmanın koşullarını sağlamayı"* teklif eder. Toplantının başında söz alan Hasan Yalçın, Saçak dergisi özelinden Aydınlık Hareketi geneline uzanarak, değişimci kanadın solda birlik görüşüne cepheden karşı çıkar. Konuyu değişimci kurmaylar Oral Çalışlar ve Halil Berktay'a getiren Yalçın, bu kişilerde *"mevki düşkünlüğü"* olduğunu iddia eder ve ekler; *"Kurullar çalışamaz haldedir. Bu bir dönüm noktasıdır."* Konuşmanın bundan sonraki akışını küçük iktibaslarla özetlersek, şöyle bir tartışma tutanağı çıkar ortaya.

Baştan Gerginleşmemek Gerekir

Halil Berktay; Hasan Yalçın'ın konuşmasından sonra karışık duygular içindeyim. Ben de kollektif çalışma talep etmiştim. Fikir farklılıklarıyla yürüyebiliriz demiştim

organlar çalışsın istemiştim. Doğu Perinçek'ten, henüz fikirler açılmadan sertleşmeyi getirmesini istemezdim.Baştan gerginleşmemek gerekir. Hasan Yalçın, bir yerdeki konuşmasında muhalefet bir urdur demiş. Bu fikir bütün konuşmasına damgasını vuruyor. Böyle gitmeyeceğini vurguluyor. Bu olumsuz bir yaklaşımdır.

İhbarcılık

Halil Berktay; İhbarcılık yaptığımız şeklinde bir fikrim yoktur. Sağ hatalar yaptık, ama bunu söylemedim. Sol içi çelişkilere bakışta da bazı hatalarımız oldu. Bu genel çizgimizin doğal sonucuydu, fakat bu ihbarcılık değildir, muhalefet de bir fikri oluşum içindedir. Karikatürize etmemek lazımdır. Ben ihbarcılık fikrine de, bunun sorumlusunun bir kişi olduğuna dair fikirlere de karşıyım.

Eleştiride Üslup; Şıpsevdilik

Halil Berktay; Doğu Perinçek, uzun süreden beri, toplum ve kamuoyunun önünde siyasi eleştiriyi aşan deyimlerle hücumlarda bulunuyor.Şıpsevdilik, yabancı hayranlığı gibi sözlerin siyasi eleştiri olup olmadığını düşünmek gerek.

Beni Düelloya Çağırıyorsun, Seni İdeolojik Olarak Ezeceğiz

Doğu Perinçek; Peki, bu kadar töleranslısın, SP ile alıp veremediğin nedir? Neden kanat gibi bir yola giriyorsun, anlatıp ikna etmek varken? Türkiye'nin önündeki keskinleşen çelişmeler zemininde reformcularla devrimcilerin biraraya gelmesinin bir olanağı yoktur. Sovyetler Birliği sosyalist midir, değil midir diye beni düelloya çağırıyorsun, ben buna girmedim. Sen buna zorluyorsun. Sen SB sosyalisttir diye direteceksen, bunu temel mesele yapacaksan, kanat yapma hakkın var. Fakat bu tavrı alacaksan, seni ideolojik olarak ezeceğiz. Bu noktada kavga edeceksen, sen haksız çıkacaksın.

Halil Berktay; Ben üç-beş yıl için SB sosyalist değildir, diyenlerle birlikte olmak fikrine katılıyorum. Fakat bu mesele tartışılacaktır.

Israrla Bir Hesaplaşma

Doğu Perinçek; Diyelim, ikna olmadık bu noktada ısrarla hesaplaşma dayatıp, elinden gelse "sosyalist değildir" diyenleri atacak mısın? Onlar seni atmıyorlar ve atmayacaklar. Fark buradadır.

Halil Berktay; Beş yıl sonra beni atarsınız diye tartışma olmaz. Ben birçok eleştirilecek yanı olmasına rağmen SB'nin sosyalist olduğunu düşünüyorum. Sizi ikna edebilirim.

Ateş Kes Öneriyorum

Doğu Perinçek; Murat Belge'yi bile ikna edemeyeceksiniz. Ben bir ateşkes öneriyorum. SB konusunda bölünmeyelim. Devrim mi, reform mu konusunda bölünelim. Anlamlı tartışma budur. Türkiye zeminindeki temel ayrılıklarda bölünelim. **Afanasyev** bile; **"SB sosyalist değildir"** diyor, bu adamlar SBKP'den atılmıyor. Siz böyle düşünenleri atmayı düşünüyorsunuz. Eğer SB konusunda maraza çıkarırsanız, bir kesim diğerini atar.

Geniş Mezhepli Olmak

Halil Berktay; Ben "SB sosyalist değildir" diyenleri de içeren bir birliktelik istiyorum. Devrim-reform konusunda da daha sonra ayrılık olur. *Türkiye'de sosyalizm alanı çok küçüldü.* Çok büyük aydın potansiyeli ve sendikacılar bu alanın dışındadırlar. Mesele, olabileceğimiz kadar *geniş mezhepli* olmaktır. Hem sınıf önderleri, hem de aydınlar bu alanın içine çekilsin.

Doğu Perinçek; SB'nin sosyalist olduğuna beni kimse ikna edemez....Halil, hiçbirşey okumadan ve incelemeden SB konusunda teoriler üretmeye kalktı. Halil, yazılarında iki satırda bir "görüyor musunuz, bana cevap veremiyorlar" diye yazıyor. yazdıklarına bakıyorum, tek bir kitap yok, teoriyle bir ülfet yok. Okumadığını biliyorum.

Halil Berktay; Zaman içinde bir Marksist hareketin SB'nin niteliği konusunda netleşmesi gerekecektir.

Olay Hesaplaşma Noktasında

Doğu Perinçek; Senin, beni atmak gibi bir niyetin yok ama, sen beni o yazılarla düelloya çekersen, olay hesaplaşma noktasına gelir. Yanlış olur.

Ahlak Bozuldu... Teori Pazarlıkla Üretiliyor

Doğu Perinçek; Mehmet Gündüz'ün teorik pazarlıklarla Sovyetler Birliği'nin "sosyalist" olduğuna gelmesini de anlamıyorum. Bu konuyu daha birkaç ay önce temel saflaşma nedeni olarak getiriyordu yazılarında. Ahlâk bozuldu. Artık teori gerçeklere göre değil, karşılıklı pazarlıkla üretiliyor. Piyasa faktörü buraya da girdi.

M. Gündüz'ün Değişmesinde İdeoloji Dışı Etkiler Var

Doğu Perinçek; Mehmet Gündüz'ün değişmesi bir ideolojik değişme değil. Ideoloji dışı etkenler var ortada. Devrimci anlayış içinde açıklanması olmayan etkenler.

Arkana Geçmeye Çalışanlara Karşı Tavrın Asildi

Halil Berktay; Bana ikide bir *"SP'nin kurulmasına karşı olup olmadığım"* soruluyor. Her konuşmama, bu soruya cevap vererek mi başlayacağım. Kırk defa söyledim, partinin kuruluşu doğruydu ve zamanındaydı diye. Hasan

Yalçın'ın değişik zamanlardaki tavırlarında farklılık var. 1) Yazıları yazdığım sırada bana, *"Sen bu fikirlerle muhalefetle birleşmelisin"* dedi. 2) Kriz toplantısında, *"arkana geçmeye çalışanlara karşı tavrın asildi"* dedi. 3) Geçen ayki İstanbul toplantısında, *"Halil ile Mehmet Gündüz birleşti, ne kadar ilkesiz bir birlik"* dedi. 4) Son olarak Ankaralı bir arkadaşa, *"Halil gibi devrimci olmayan bir adamı niçin lideriniz yapıyorsunuz?"* demiş. Bu tutumlar birbiriyle çelişiyor. Anlayamıyorum.

Hasan Yalçın; Hepsi tutarlı, sıram gelince açıklayacağım.

Oral Çalışlar; Tartışmaların sağlıklı olmasına önem veriyorum. Bu açıdan Hasan'ın konuşmasını hatalı buldum. Hiçbir gün kafamda bu işi bitirelim gibi bir fikir oluşmamıştı. Bizim göstereceğimiz esneklik ve tarzımız sola mesaj verecektir. Hasan'ın tarzı bu açıdan hatalı.

Döküntü Adamlar Araya Sokmayın

Doğu Perinçek; Bakın, bu devrim yolunda beraber yürüyeceğiz. Döküntü adamları araya sokmayın.

Oral Çalışlar; Ön yargılı davranmayın.

Doğu Perinçek; Bu platformlara, 12 Eylül'ün yüklerini taşıyan adamları sokmayın., yüz vermeyin. Bu ön yargı değil. Bize de itimat et. Bunlar derginin batmasını isteyen, çalışmaları bırakıp giden adamlar. Senin gibi kaliteli adamın bunlara yüz vermemesi lazım. Buradaki ölçüm, ahlaki bozukluktur.

Oral Çalışlar; Ben o kanaatte değilim. Düşüneceğim. Olurunu bulmaktan yanayım.

İhbarcı Diyen Adam Atılır

Doğu Perinçek; İhbarcı diyen adam atılır. İhbarcılık şerefsizliktir. İdeolojik bir eleştiri değildir, ihbarcıyla birlikte olunmaz. Buralarda anlaşmak lazım. Adam sana da ihbarcı diyor. Buralarda tavır alınmazsa olmaz.

Oral Çalışlar; Stalin'i sosyalizm içi görüyorum, fakat Doğu kadar olumlu değerlendirmiyorum.
Doğu Perinçek; Bizde Stalin diye birşey kalmadı.
Oral Çalışlar; Fikri farklılıklara tahammülsüzlük var SP'de.
Doğu Perinçek; Stalinist bürokrasi terimi Aydın Yalçınlar'a bir işaret değil mi? Yeni Forum, devlete Stalinciler'i ezdirmek istiyor. Dilinizi ve uslûbunuzu doğru seçin.
Halil Berktay; Doğru, buralarda hassas olmak lazım, tabii en gerici güçler böyle hedefler gösteriyor.

Tıkanmak Tehlikesi Görüyorum
Oral Çalışlar; Fikri bakımdan donuklaşma ve tıkanma tehlikesi görüyorum. Bunun aşılması gerekir. Türkiye çapında ise solun birliği esas meseledir.

Halil, Oral Bir Tarafta
Doğu Perinçek; Bunların Stalinizmden kaynaklanan hataları varsa da bürokrat demeden eleştirin. Halil, Oral bir tarafta, diğerleri bir tarafta ayrımını kaldıralım. Devrimin bundan bir kârı yok. Bu ayrılık bir temele oturuyorsa kabul, fakat Halil ve Oral'ın bugünkü konuşmalarından sonra oturmuyor.

Benim gibi devrimci insanlarla cephe cepheye gelerek pek fazla devrimcilik olmaz.

Beni Nötralize Etmek İçin Birlik Yapıyorsunuz
1982'de hapisten bir süre çıkınca, sizleri liberalizme, sivil toplumculuğa karşı mücadeleye ikna ettim. 1985'te yeniden dışarıya çıkınca bütün ağırlığımı 12 Eylül'ün dayattığı mevzilerden çıkmak için kullandım. Silkelenip devrimci işler yapmaya başladık. Bu durumda benden alıp veremediğiniz nedir? Beri nötralize etmek için birlik

yapıyorsunuz. Böyle olmaz. Bu tavırdan devrimci sonuçlar çıkmaz.

Oral Çalışlar; Senin çağrını kabul ediyorum, samimi buluyorum.
Doğu Perinçek; Birbirimize girerek birlik de sağlayamayız. *"Stalinist bürokratlar"* diyerek bu olmaz. Yıpratıcı olmayın. SP kurulduğuna göre, ciddiye almak lazım. Herkesi katılmaya çağırmak lazım. Fakat bir yere gelir, başka çözümler çıkar, o zaman düşünülür. Ama devrimci bir çözüm olması şartıyla. Yani SP feshedilerek, devrim yapılacaksa, o da olur.

Hiç Bir Mevkiide Gözüm Yok
Oral Çalışlar; Birlikte çalışmak ihtiyacı içindeyim. Birbirimizi anlayarak. Bu benim isteğim. Buna uygun tedbirleri alalım. Hiçbir mevkiide gözüm yok. Bu partiyi güçlendirmek için herşeye varım.
Doğu Perinçek; Halil ile Oral, birbirlerine gösterdikleri yakınlığı bize de göstersin.
Hasan Yalçın; Ben ancak birlik içinde huzurlu çalışan bir insanım. Tepkim de buradan kaynaklanıyor. Bu tarzı değiştirmeden rahat çalışamayacağız. Ben bu atmosfer içinde çalışamam. Birlikte yürünecekse yürünsün, yürünemiyorsa, kalan kısım birlik olsun. Oral'ın, Halil'in birlik halinde katıldığı ortam çok iyi olur. Bundan en mutlu olacak insan benim. Ben öbür türlü de birlik aradım. Çeşitli zamanlarda onlara haklılık da verdim. Ama geldiğimiz noktada, filmin koptuğu bir an oldu kafamda. Ben Halil'e iki ay önce böyle davranmadım. Bunların faydasız olduğunu gördüğüm noktada değiştim. Halil kurucu olmayı reddettiğinde siyasal mücadeleyi bırakmıştı. Muhalefetle birlik ol dediğim zaman, bari orada ol şeklinde söyledim.Hiç olmazsa biryerden bir çaba katılsın diye, dışa düşmesin diye. Halil, kriz toplantısında asil bir tutum aldı.

Onun arkasına geçmek isteyenlere Halil tenezzül etmedi. Bugün de aynı tutumu alsın.

Yeni bir fikir temeli *"aramak"* ne demek? *"Aramak"* başka bir program yapmak, başka bir parti arayışına girmek demektir. İlkesiz birlik budur. Parti ile birlikte oluşturun fikirleri. Partiden farklı olarak bu arkadaşları birleştiren nedir? Bu devrimci ruhun yok oluşudur. Benimle değil de onunla birleşiyor. Benim, birine benziyeyim de birlik olayım diye bir derdim yok. Mehmet Gündüz'ün yazısında *"İlle de Halil ile birleşeceğim"* diye harcanan entellektüel enerji trajiktir. Bu kadar fikri düşüş karşısında üzürtüye kapıldım.

Evet, bir arkadaşa, *"neden başka bir sözcü seçmediniz"* dedim. Halil'in kanat temsilcisi olarak çıkması cesaret işidir. Bunu her zaman söyleyeceğim. Halil kurucu olmak istemedi. Oradaki korkaklığı hakim sınıflara karşı bir korkaklıktı. Şimdiki cesareti ise partiye karşı bir cesarettir. Nasıl olurda insan bir sene içinde bu kadar değişir? Sen partinin Mitingine gelmedin. Sonra duymadım dedin. Duymamak mümkün değil. Mitinge gelmeliydin. Sonra kanat yapacağım diye ortaya çıktın. Şimdiki cesaretin, bir yıl önceki korkaklıkla aynı şeydir. Bu meselenin püf noktasıdır. Ortaklık kayboldu, yakındığım şey budur. Bunun yeniden kazanılması için herşeyi yaparım. *"Yazı yazdım, diplomatlarla görüştüm"* diyorsun. Ortak çalışma içinde olma ruhu çok önemlidir. Ayrı bir fenomen oldun sen dergide. Sen ortak çalışma ruhunu edin, kapında nöbet tutarım. Herkes kendi emeğini sayıyor, kollektif çalışmak lazım. Beraber olduğumuz zaman, toplamımız mücadele etsin, farkımız değil.

Ferdi olarak yapılan geçmişe ait özeleştiriler, dışardaki bir takım çevrelere yöneliktir. Bireysel olarak yükü atıp

girmektir. Özeleştiri birlikte yapılır. Kollektif bir çabadır. Bunun mekanizmaları da var.

Keyfilik Ortadan Kalkmalı

Kamil Aslantürkoğlu; Varılan nokta olumlu. Fakat bazı gözlemlerim var. Sosyalist hareketin sorunları uzun süre olacak. Küçük meseleleri ön plana çıkarmalıyım. Geçmişte sağcılaşmaya yolaçan büyük hatalar oldu. Bugünkü durumda geçmiş sağcılaşmanın da büyük rolü var. *Kafamda Stalin ile ilgili problemler var.* bunları ortaya koyamazsak, nasıl parti olacağız? Biz, geri ülkenin insanlarıyız, baskı olunca geri çekiliriz. Bu tutumu aşmak lazım, kurumlaşmalıyız. Bu da program ve tüzüktür. Keyfilik ortadan kalkmalı. Fikir açıklamak zor olmamalı. SB konusunda farklı fikirler partide olacaktır.

Doğu Perinçek; Bir önerim var. Cephe cepheye gelmeyelim. Emperyalizme, kapitalizme karşı devrim için birleşelim. Biz ezilen ülke devrimcisi olarak tavır alacağız. Tutumumuzu ve anlaştığımız noktaları bir Yazı Kurulu bildirisi ile ilan edelim. Tarihi bir sorumluluktur bu.

Bu Konuda İkna Oldum

Halil Berktay; Bugün niçin toplandık? Bir tavır belirledim, SP'liyim dedim, fikir farklılıklarımı koydum. Fikir farklılıkları olduğu açık. Örneğin, bugün sosyalistlerin birleşik hamur teknesini yaratmanın önemli olup olmadığı konusu. Bunun bir hayal olduğu fikrine katılmıyorum. Türkiye'nin çalkantılarına karşı bugünkü yanıtın ne olacağı konusunda bir ayrılık var. Türkiye'de kriz olduğunu düşünüyorum. bu konuda ikna oldum. Krize karşı en iyi cevap ne olacak konusunda ayrılı var. Devrimci bir fırsatı yakalamak için acilen bir devrim-reform saflaşmasına girmek ne derece doğru? Kanat meselesine bakışta da fark var. Niye kanatlı parti fikrini ortaya attık? Cephe cepheye

gelmeyelim, fakat muhalefet de bir fikri oluşum süreci geçirdi. Bir süreç yaşanıyor. Bedri neden karşı çıktı, bunu anlamadım. Hasan'ın konuşmasıyla duygusal olarak herşeyi paylaşmıyorum. Yazılarımda kişisel sıfat kullanmamaya, kişisel polemiğe girmemeye özen göstereceğim.

Doğu'nun ortaya koyduğu platforma, 7 noktaya tamamen katılıyorum. Bunun TBKP'ye karşı yazıldığı şeklinde anlaşılacağı tehlikesi var, onun için etkisini düşünmek lazım.

Hüseyin Karanlık; İç tartışmalarla ilgili sorunlar benim için daha berraklaştı. Olumlu yaklaşıma rağmen, hâlâ bazı sorunlar var. Bunlar derinlemesine tartışılmalı.

Bazı Zibidilikleri Ayıklayalım

Ahmet Aka; Deklerasyon bir ihtiyaçtır. Yaşadığımız süreci göz önüne alınca, burada Hasan Yalçın dışında herkesin biraz diplomasi yaptığını düşünüyorum.

- Bugün dergide çalışanların çoğu değişik kökenlerden gelen devrimcilerden oluşuyor.
- Partiyi korumak lazım. Bazı zibidilikleri ayıklayalım. O zaman daha da olgunlaşacağız.

Oral Çalışlar; Doğu'nun girişimini destekliyorum. Çabamız birleşik bir görünüm vermektir. Doğu'nun açıkladığı bildiriye esas olarak katılıyorum, imzalarım.

Ender Helvacıoğlu; Gorbaçov'un tezlerine tutum almak ve reformculuğa karşı mücadele esastır. Önerilen bildirinin içeriğine katılıyorum, imzalarım.

Oral Çalışlar; Bildiriye, "birlik isteyen devrimcidir" diye koyalım.

Doğu Perinçek; Tam tersi; Devrim isteyen, birlik ister.

Sosyalist Parti'de Ayrılık

Aydınlık Hareketi içinde statükocu merkez ile değişimci kanat arasında süren çatışma, Sosyalist Parti kurulduktan

sonra, bu sefer teorik tartışmalara ek olarak teşkilat bünyesinde de sürmüştür. Fakat statükocu kanadın demokratik merkeziyetçilik adı altında yıllardır sürdürdüğü despotik tavrı neticesinde, değişimci kanadın Sosyalist Parti örgütlenmesi içinde ilerleme sağlanamamış, değişimciler ancak bir ilçe kongresini alabilmiş ve sınırlı sayıda delege ile I. Genel Kongre'de temsil edilebilmişlerdir. Değişimci kanat, kongreden sonra Sosyalist Parti'den dolayısıyla Aydınlık Hareketi'nden kopmuştur. Statükocu merkez; kongreyi *"Gorbaçov reformculuğuna karşı mücadele, işçi sınıfına güven ve zafer kongresi"* olarak yorumlamıştır.

Gorbaçov Devrildi; Oh Olsun

Aydınlık Hareketi lideri Doğu Perinçek, faaliyetleri yanında görüşleriyle de ilginç polemikler içinde olmuştur. Onun 1991 yılı Ağustos ayında Sovyetler Birliği'nde Mihail Gorbaçov'a yapılan darbeyi desteklemesi, yine böyle ilginç bir polemiğe yol açmıştır.

Gorbaçov'un sağlık durumu sebebiyle görevden alındığını açıklayan Sovyetler Birliği Olağanüstü Durum Devlet Komitesi'ne Yeltsin, bir tankın üzerine çıkarak direnmiş, orduyu ve KGB'yi komutasına itaat etmeye çağırmıştı. Darbeyi **"kamburdan kurtulduk"** diye sevinçle karşılayan Perinçek, sözlerine şöyle devam etmişti;

"Sovyet Komünist Partisi 30 yıldır kendi emekçilerini ezen, Çekoslavakya'yı Afganistan'ı işgal eden bir devlet burjuvazisinin partisiydi. Komünizmin lekesiydi. Bizim davamıza, ideallerimiz 30 yıldır çok ağır zararlar verdiler.Bunu kırdığımız için sevinçliyiz. Tabelayı attılar. Artık Sovyet devlet burjuvasisi kendi gerçek kapitalizminin yüzüyle çırıl çıplak ortadadır."

Darbeyi, TBKP Genel Sekreteri **Haydar Kutlu** *"üzüntü verici"* bulurken, **Türkiye'de Perinçek ile birlikte Mümtaz Soysal, dünyada ise Saddam Hüseyin desteklemişti.** Perinçek, Soysal, Saddam. Bu enterasan üçlü tarihe geçti.

Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi

Doğu Perinçek, Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi öncesinde "Bu düzenin pili bitti. Kim başbakanlığa gelse Akbulut olur. Biz yapıyı tümüyle değiştirmek istiyoruz" der. Bu dönemde Perinçek'in tam bir düzen muhalifi rolünde görürüz. Çünkü Sosyalist Parti'nin, Aydınlık Hareketi tarihindeki misyonu sol tecritten kurtulma stratejisidir. Sol tecritten kurtulmanın yegane yolu da rejime cepheden muhalif görünmekten geçmektedir.

Bugünkü düzenin ayakta duracak hali kalmadığını ifade eden Doğu Perinçek, düzenin yasak dediği her şeyin sosyolojik anlamda yasal olmaya başladığını söyler. Rejime eleştiri dozajını arttıran Perinçek sözlerine şöyle devam eder;

"Düzen çürüdü, illegalleşiyor. Legal ve illegal yer değiştiriyor. Cumhurbaşkanı bile padişah oldu. Özlediğimiz toplum farklı. Ayaklar baş olsun istiyoruz. Programımızı gerçekleştirme yönetimimiz farklı. Onlar bütün siyaseti parlamentoya hapsetmek istiyorlar. Bizse değişimin ancak halk hareketi ile olacağı görüşündeyiz. Bir toplum, mücadele içinde değişir. Parlamentoda değil."

SP'nin bir sıçrama noktasında olduğunu vurgulayan Doğu Perinçek, Türkiye tarihinde ilk kez sosyalizmle işçi hareketinin birleştiğini de belirterek, bunun sonuçlarının

yakında ortaya çıkacağını söyler. Genel başkanlık için adı geçen Perinçek, kendisinin Marksist bir parti emekçisi olduğunu ifade eder. *"Parti, taş taşı derse taşırım"* diye konuşur.[106]

Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi,emanetçi Genel Başkan Ferit İlsever'in konuşmasıyla başlar. İlsever konuşmasında, 1. Kongre'den liberal-reformist çizgiyle hesaplaşarak çıkıldığını söyler. Onun liberal-reformist çizgi dediği kanat, Aydınlık Hareketi'nin 20 yıllık kurmay kadrosudur. Halil Berktay, Oral Çalışlar, Gün Zileli vs. gibi.

İlksever, konuşmasına şöyle devam eder; **"Leningrad Meydanı'ndan sökülen kızıl yıldız ve kızıl bayrak, sizi yere düşürmedik. Sosyalist Parti'nin burcunda dalgalanıyorsunuz, Kongre'mize hoşgeldiniz.** *(Duvarlara asılı resimleri kast ederek)* **Ve Marks, Lenin ve Mao, Türkiye'ye ve Sosyalist Parti Kongresi'ne bir kez daha hoş geldiniz."**[107]

İlksever konuşmasında özellikle Çin, Kuzey Kore ve Küba gibi son komünist diktatörlüklere ve onların kongreye gelen temsilcilerine *saygılarını* sunmayı ihmal etmez.

Doğu Perinçek kongrede İstanbul delegesi sıfatıyla yaptığı konuşmada, *rejimin illegal duruma* düştüğünü, *iflas* ettiğini *anlı-şanlı TC'nin bombalama eylemleri yaptırdığını, Kürtsüz devrim olmayacağını* söyledikten sonra Aydınlık Hareketi'nin bütün geçmişi boyunca vurgulanan demokratik merkeziyetçilik ilkesine getirir sözü; *"Demokrasi ile*

---

[106] Perinçek; Ayaklar Baş Olsun İstiyoruz Yılmaz Büyükbaş Cumhuriyet 6 Temmuz 1991

[107] G. Başkan F. İlsever'in Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi'ni Açış Konuşması Teori Ağustos 1991 s.20 sf.12-17

disiplin arasındaki ilişkide partide demokrasi var. Yeterince gelişemiyorsa önderlik zaafları yüzündendir. Öyleyse demokrasinin gelişmesi için bile en önemlisi kurnazlık yapabilmek için onların disiplininden daha etkin çelik disiplinli bir genelkurmay çıkartmak için, parti disipline vurgu yapacaktır. Emir alacaktır. emir verecektir. Bu partiye emir gerek, emri asker gibi, onların askeri gibi değil, devrimin askeri gibi dinleyecek insanlar gerek. Hazır mısınız?"[108]

Evet Perinçek'in aradığı *insan tipi,* verilen emri harfiyyen yerine getiren, çelik disilinli robot insanlar-militanlardır.

Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi'ne 634 delege katılır. Yapılan seçimler sonucunda Merkez Karar Kurulu üyeleri ve Genel Başkan belirlenir. Siyaset yasağının kalkmasıyla Aydınlık Hareketi lideri Doğu Perinçek de emanetçi Ferit İlsever'den makamını devralmıştır. Kongre öncesi *"parti, taş taşı dese taşırım"* diyen Perinçek'in bu sözü, **"kendim için birşey istiyorsam namerdim"** diyen bir siyasimizi ister istemez bize hatırlatmaktadır. Parti kongresi, Perinçek'e taş taşıma yerine genel başkanlık makamını uygun görmüştür.

SP Merkez Karar Kurulu, başkanlık kurulunu belirler; Hasan Yalçın Genel Sekreter, M. Bedri Gültekin, Hıdır Hokka ve Tayfun Tabakoğlu Genel Başkan Yardımcısı, Turan Özlü Sayman, Yalçın Büyükdağlı, Adil Aslan ve Agit Ergün üyeliklere seçilir. Kurul üyelerinde Yalçın Büyükdağlı TKP/ML çizgisinden SP'ye intisap etmiştir.

Kurul üyelerinden Hasan Yalçın, 12 Eylül sonrasında Aydınlık Hareketi içinde başlayan Sorular Hareketi'ni

---

[108] Geliyor, Geliyor, Sosyalist Parti Geliyor Doğu Perinçek Teori Ağustos 1991 s.20 sf.33-35

Perinçek'e rağmen başlatanlardan olduğu halde, bilahare ona bağlanmıştır.

Sosyalist Parti 2. Büyük Kongresi yapılan *"enternasyonel şenlik"* ile sona erer. Perinçek, Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'ndaki şenlik öncesinde yaptığı konuşmada, özellikle basına çatarak, *"Kongremizde kürtçe konuşulduğunu yazıyorlar. Bilderberg de ingilizce konuşma yapıyor. Hilton Oteli'nde yapılan toplantılarda ingilizce konuşuluyor da, 15 milyon kürdün yaşadığı burada neden kürtçe konuşmayacakmışız"* dedi. Türk basının gelişmeleri hazmedemediğini söyleyerek, **"hatta buna Cumhuriyet gazetesinin bile tahammülü yok"** dedi.

Zaman zaman kürtçe olarak sürdürdüğü konuşması; **"Kürdistan faşizme mezar olacak"** / **"Genel grev yaparız, hükümeti yıkarız"** sloganları ile kesilen Perinçek, ABD'nin Ortadoğu'da çamura saplandığını söyledi.

Perinçek, Güneydoğu problemi konusunda ise şunları söyler; *"Onun için biz, cehennemde tek kürt kalsa, **birtek Türkün cennete girmeye hakkı yoktur diyoruz.** Cehenneme sesleneceğiz. O büyük cehennemin ağzına geleceğiz. İçerideki karanlığa doğru sesleneceğiz. Orda bir kürt kaldı mı? diyeceğiz. Bakacağız hiç bir kürt kalmamış, ondan sonra ilerleyeceğiz."*[109]

Sosyalist Parti üyeleri,enternasyonal şenlikte **Ruhi Su Dostlar Korosu** ve **Senegalli Dans** ve **Müzik Topluluğu**'nun müzikleriyle eğlenirler. Kongrede **Küba** ve

[109] Yeni Genel Başkan D. Perinçek'in Kongre Şenliği'nde Yaptığı Konuşma Teori Ağustos 1991 s.20 sf.51

Kuzey Koreli komünist parti temsilcileri de birer konuşma yapar.[110]

SP; "Uygun Adım Yürüyen Bir Parti"

Sosyalist Parti Başkanlık Kurulu; 2. Kongreden sonra ilk toplantısını 15 Temmuz 1991 tarihinde d,zenleyerek genel bir durum değerlendirmesi yapar. Beş bölümde ele alınan değerlendirme; durum, genel mücadele çizgisi, eğitim ve propaganda, örgütlenme başlıklarını taşır. Bu beş başlıkta ele alınan ana tema, bütün Aydınlık Hareketi tarihi boyunca olduğu gibi, merkeziyetçilik ilkesinin takdim edilmesine dayanmaktadır.

Değerlendirme içinde disiplin ve ödenti ara başlığı altında disiplinin öncü partideki önemi vurgulanır. Vurgulama için seçilen ifade, Aydınlık Hareketi'nin geçmişini ve ilişkilerini yansıtır. **"Uygun adım yürüyen bir parti."** İşte Perinçek idaresindeki merkeziyetçi demokrasinin idealize ettiği parti modeli budur. Uygun adım yürüyen bir parti. **Rap! Rap! Rap!**

Fakat Perinçek ve kadrosunun "uygun adım yürüyen" parti modelini işletmek oldukça zordur. 2. Büyük Kongre'ye Merkez Karar Kurulu'na seçilen önceki üyelerden ve delegelerden bazıları kongreye gelmezken, bazıları da *"kongreye katıldıkları halde oy kullanmaksızın bırakıp giden"* delegelerdir.

Partide birbaşka mesele, *"ödenti verme"* daha doğrusu ödenti vermeme meselesidir. Üyeler, inatla parti aidatı vermemekte direnmektedir. Yeni MKK, *"ödenti parti bağı ifade eden önemli bir unsurdur"* diyerek, ödentinin basit, amelden bir hata değil, itikada tealluk ettiğini vaz etmiştir.

---

[110] Perinçek Kongre'de Kürtçe Konuştu
Cumhuriyet 8 Temmuz 1991

Parti merkezi örgütlere karşı sadece ödenti ile değil, onların elindeki mevcut *"araç gereci merkezileştirerek"* de baskı kurmaktadır.

Sosyalist Parti'de öyle herkesin kamu önünde ileri geri konuşma hürriyeti de yoktur. Bu durum MKK üyeleri ve Başkanlık Kurulu üyeleri için bile geçerlidir. Parti adına açıklamaları sadece Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısının yapması kararlaştırılır.

Verimlilik ve Sistemli Çalışma arabaşlığında mesele maoculuğun köylülük MİTinden olacak ki, yumurta örneği verilerek açıklanır. Buna göre; *"bir yumurtayı on kişi ile taşıma şeklindeki yanlış uygulamaları değiştirmeli. on yumurtayı bir kişinin taşıyacağı"* uygulamalara geçilmelidir.

Merkez-mühit ilişkilerindeki bir başka nokta da, muhitin merkezden para isteyemeyeceği hadisesi. Ayrıca muhitte yapılacak eylemler için, merkezden yollanacak kadroların *"her türlü giderleri yerel örgüt tarafından"* karşılanacaktır. *"Parti merkezi yerel örgütlerden düzenli bir mali destek"* alamamaktadır, *"alt örgütler biran önce bu durumu düzelteceklerdir, Her örgüt öngörülen merkez payını göndermeyi görev bilecektir. Para akışı merkezden örgüte doğru değil, örgütten merkeze doğru olacaktır."* Çünkü mali ilişki (!) **"bir disiplin ölçüsüdür."**

Mahalli örgütler, ancak kitap, kaset ve dergi satışından pay alabilmektedir. Bu para trafiği içinde *yiyicilik olayları* nın ortaya çıktığı da olmaktadır.[111]

---

[111] Sosyalist Parti Başkanlık Kurulu Kararı
Teori Ağustos 1991 s.20 sf.7-11

İki Kardeş Parti HEP ile SP

Halkın Emek Partisi (HEP) Genel Başkanı **Feridun Yazar** ve Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek; 1992 yılı nevruz kutlamaları öncesinde yaptıkları ortak basın toplantısında, devletin nevruz kutlamalarına tahammül göstermesini istediler. Ve Güneydoğu Anadolu Bögesi'nde bazı provokasyonlar olabileceği endişelerini dile getirdiler. Nevruz kutlamaları sırasında atılacak bazı sloganlara karşı silah kullanılacağının açıklandığını belirten Yazar ve Perinçek, PKK'nın nevruz'da ayaklanma başlatacağı açıklamalarının buna gerekçe olmadığını belirtirler.

Devlet için askeri çözüm yolunun çıkmaz olduğunu belirten Yazar ve Perinçek, kürt sorunun terörle çözme politikasının yalnız kürt halkı için, değil, tüm Türkiye halkı için yoksullaşma ve kargaşalık demek olduğunu ifade ettiler. Perinçek ve Yazar'ın istedikleri *çözüm* de şöyle;

"Kürt halkı muhatap alınmalıdır. Örgütlenme hakkı kayıtsız olarak tanınmalıdır. Kürt örgütleri ve partileri üzerindeki yasaklar kalkmalı. Bu partiler yasallaşmalıdır. Herkesi kapsayan bir genel af çıkarılmalı. Böylece barışçı, demokratik çözümün koşulları yaratılmalıdır. Her türlü baskıdan arınmış, bütün örgütlerin özgürce propaganda yapabildiği bütün çözümlerin ifade edilebildiği bir ortamda referandum yapılmalıdır. Devletin altına imza attığı AGİK Dhultum Uluslararası anlaşmasının gerekleri yerine getirilmelidir." [112]

[112] ANKA Haber Ajansı Bülteni 20 Mart 1992

Seçim Öncesi SP; Emekçi Cumhuriyeti Polemiği
Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek, 28 Eylül 1991'de bir basın toplantısı yapar. 20. yüzyılın sonunda emekçi halkın bu çöken rejimin yerine kendi Emekçi Cumhuriyeti'ni kurmak ayağa kalktığını söyleyen Perinçek, Sosyalist Parti'nin rejim sorununa çözüm programını açıklar. İşte programdan bazı bölümler;

Bugün kilit sorun, rejim sorunudur. Bütün sorunların başladığı yer siyasal rejimdir. Bu nedenle çözümlerde bu rejimin yıkıldığı yerde başlayacaktır.

Bugün Türkiye'nin sorunu devlete bağlı karanlık örgütlerin terörüdür. Bu koşullarda Demirel, *"Polisin üniformasındaki bir düğmeyi kopattırmam"* diye programını ilan ediyor. Sosyalist Parti ise programının 14 maddesinde kimin hakkını koruyacağını ilan etmiştir; *"Yurttaşın düğmesini kopartmak suçtur."*

Rejim kendisini yemeğe başlamıştır. Çözümsüzlüğünü askeriyenin üstüne yıkmaktadır. Kürt sorununda halkın mermiden başka vaadleri olmayan rejim partileri, *çareyi* "profesyonel ordu"da, "uzmanlaşmış ordu"da, silah ve teçhizatta arıyorlar.

Rejim Çürümekte Israrlıdır.
Emekçi Cumhuriyetinin dinamikleri harekete geçmiştir. 1989 işçi yılı idi, 1990 Kürt yılı oldu. 1991'de gene işçi sınıfı gündeme oturdu, 1992 ise köylü yılı olacak.

Emekçi Cumhuriyeti Programı
1- Valilik, kaymakamlık kaldırılacak, yönetim halk meclisleri ile gerçekleşecektir.
2- Jandarma kaldırılacak, köy güvenliği, köy gençlerince sağlanacaktır.

3- Türk ve Kürt milletlerinden oluşan halk, *iktidarını iki federe devletin katıldığı demokratik federal bir cumhuriyette* eşit, özgür, gönüllü bir birlik kurarak gerçekleştirecektir.
4- Halk meclisleri, doğrudan, genel, çok seçenekli, özgür seçimlerle belirlenecektir.
5- Herkes vicdan, kanaat, dini inanç veya inanmama özgürlüğüne sahip olacak, devlet hiçbir dinin taraftarı, koruyucusu ve yayıcısı olamayacaktır.
6- Tüm çalışanların örgütlenme, sendika kurma, grev, dayanışma grevi, genel grev ve siyasal grev hakları güvence altında olacaktır.
7- Devlet bütün yurttaşlarına yaşama ve geçinme olanaklarını, yeteneğine göre bir işte çalışma hakkını garanti edecektir.
Sosyalist Parti'nin seçim öncesi açıkladığı Emekçi Cumhuriyeti'nin maddeleri üzerinde durunca, ısrarla halk iktidarından, jandarmanın kaldırılmasından, hürriyetlerin arttırılmasından bahsedilirken **"dini inanç veya inanma özgürlüğü"**nden de söz edilmesi oldukça ilginç bir durumdur. Çünkü Aydınlık Hareketi'nin ana özelliklerinden biri olan din düşmanlığından vazgeçmesi mümkün değildir, bu olsa olsa geçici bir politikadır. Nitekim Sosyalist Parti'den sonra kurulan İşçi Partisi'nin, tam Atatürkçü bir parti kimliği ile *İslamiyet'e saldırıları* yoğunlaşmıştır.

Seçim öncesi kürtleri hedef kitle seçen SP, **"Rejim Fırat'ın doğusunda çöktü, çöküş Batı'ya doğru geliyor"**[113] diyerek kitlenin nabzını tutma çabasına girmiştir.

20 Ekim 1991 Genel Seçimlerinde Sosyalist Parti'deki adaylar arasında *Alman asıllı bir üyeye* de rastlarız. SP Bursa 1. Bölge adayı **Mesut Engin, aslen Alman**

[113] Çözüm Emekçi Cumhuriyeti Sosyalist Parti Seçim Bildirisi

uyrukludur ve eski adı Karl Gugumus'tur. Gugumus'un **eşi ve kayınbiraderi Ünal Türkoğlu** da partinin adayları arasındadır.[114]

Açıkoturum Savaşı

Radyo Televizyon tekelinin devletin elinde olduğu dönemde genel seçimler öncesi yapılan açıkoturumlar, seçimlerin sonucunu belirleyen önemli bir faaliyetti. Tekel döneminin son açıkoturumu 20 Ekim 1991 genel seçimlerinden önce 11 Ekim'de TRT'de yapıldı. Bu açıkoturuma Süleyman Demirel, Mesut Yılmaz, Necmettin Erbakan, Erdal İnönü ve Bülent Ecevit'in yanısıra Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek de katıldı. Vasat beyanlarla sürüp giden açıkoturumda *"Doğu Perinçek'in ayrımcı sözlerinden başka geleceğe yankılanacak hiç bir mesaj yoktu."*[115]

Açıkoturum sırasında Perinçek'in "rejim Fırat'ın doğusunda çöktü" sözü açıkoturumun en flaş polemiği olur. Perinçek'in sosyalizmi savunmadaki inadi tavırları, gözlemcileri bile şaşırtmaya yetiyordu. Bir yabancı diplomatla konuşan **Ömer Öztürkmen,** diplomatın şu sözlerini nakleder; *"Şu anda Kızıl, Çin ve Küba'daki resmi ağızlar da dahil, dünyanın hiç bir yerinde Doğu Perinçek kadar marksist ekonomiyi ve komünizmi savunan bir ikinci insan bulamazsınız. Ama Türkiye'de bu oluyor ve siz bunu normal karşılıyorsunuz. İtalyan komünistleri dahi bu kadar fikir sefaletine düşmediler."*[116]

---

[114] Burası Sosyalist Parti Bursa İl Merkezi
Türkiye 28 Eylül 1991

[115] Açıkoturumda İlgili Değerlendirmeler Sebahattin Önkibar
Türkiye 13 Ekim 1991

[116] Liderler Ömer Öztürkmen
Türkiye 12 Ekim 1991

Bu seçimde Sosyalist Parti'nin bütün politikası, kürt kökenli seçmenlerin oylarını alma çabasına göre ayarlanmıştı. Hatta, Sosyalist Parti, bu politikadan dolayı Halkın Emek Partisi'ne ittifak önerisinde bulundu. HEP, Sosyalist Parti'nin önerisi reddetmekle kalmadı başta Refah Partisi olmak üzere diğer partilerle ittifak arayışına girdi.[117] Bu arayışlardan sonuç alamayan ve seçime tek başına girmek zorunda kalan Sosyalist Parti, eleştiri oklarını HEP'e yönelterek, HEP'in SHP'e ile ittifaka girmesini **"devlet operasyonu"** olarak nitelendirdi.[118]

Seçimde Sosyalist Parti = Hezimet

Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek, 20 Ekim 1991 genel seçiminden bir gün önce yaptığı televizyon konuşmasında, *rejim muhalifi* kimliğini öne çıkarır ve özellikle Silahlı Kuvvetlere karşı *ağır eleştirilerde* bulunur.

"Sevgili Yurttaşlar,
Seçimde Genelkurmay Başkanı da Sosyalist Parti'ye karşı ağırlığını koyuyor. Kanun sınırını tanımayarak, gazetelerin yorumuyla Sosyalist Parti'ye karşı "muhtıra gibi" açıklamalar yapıyor. Amacımız kimseyle polemik değil. Ancak bu konunun üzerine üzerine gideceğiz. Çünkü militarizm, demokrasinin ve bağımsızlığın yolunu kesmiştir. Genelkurmay, "Terörü hedef alıyorum" diyor. O zaman Ankara'ya demokrasi için yürüyen maden işçisinin önüne niçin barikat kurmuştur? Zonguldak halkı terörist midir?

---

[117] Işıklar ve Asiltürk'ün Simsarlığı
İkibin'e Doğru 6 Ekim 1991 y.5 s.32 sf.8

[118] Perinçek; Devlet Operasyonu
Cumhuriyet 7 Eylül 1991

Orduda generallikten sonra gelen rütbe eskiden mareşallikti, şimdi banka ve şirket yöneticiliği! Birkaç istisna dışında emekli generallerin hepsi büyük sermaye kurumlarını koltuklarında. Daha ordunun başındayken kendilerini TÜSİAD patronlarına beğendirmeseler, kim getirir onları bankaların, şirketlerin başına? Beşinci yıldızı özel sektör takıyor.

Açık konuşalım, bugün Türkiye'yi parlamento ve hükümet yönetmiyor. ***Devletin temel kararlarını Milli Güvenlik Kurulu, Özel Harp Dairesi ve MİT üçlüsünün oluşturduğu çekirdek belirliyor.*** *Kontgerilla Avrupa ülkelerinde açığa çıkarıldı. Türkiye'de hâlâ yeraltı faaliyetinde. Birbiri ardısıra gelen tertiplerde ve şiddet olaylarında parmağı var.*

Militarizmin ülkemiz siyasetindeki gizli ve açık rolüne son vermeden demokrasi ve özgürlüğü kazanamayız.

Biz Sosyalist Parti olarak askeri müdahelelere boyun eğmeyeceğimizi bugünden ilan ediyoruz. Darbelere karşı genel grevle, direnişle halkın mücadelesini örgütleyeceğiz. Diğer partileri de bu tutuma çağırıyoruz. Öyle, şapkaları, kasketleri alıp gitmek yok.

Ordu, ABD denetiminden kurtarılmalıdır. *Orduda asker dayağına ve hakarete son verilmesi Sosyalist Parti'nin programında yazılıdır.*

Astsubayların hor görülmesine, subayların ABD ölçüleriyle yetiştirilmesine de hayır diyoruz."[119]

Sosyalist Parti Genel Başkanı sıfatıyla bu sözleri söyleyen Doğu Perinçek, İşçi Partisi döneminde (1997) bu sefer tam bir **MGK** ve **TSK şakşaklısı rolüne** büründü. MGK kararlarını çarpıtarak, TÜSİAD'ın ve *"Kartelci Medya"* nın yanında milletin değerleriyle çatışmaya girdi. Laik bir tetikçi gibi müslüman milletimizin karşısına çıktı.

Ve Seçimler

Seçimler yapılır. Çıkan sonuç, Sosyalist Parti için *hezimet* tir. Parti seçim öncesi kampanyalarla diğer partilere göre sınırlı imkânlarla propaganda yapsa da ortaya attığı polemiklerle başarılı sonuçlar almıştır. Fakat polemiklerdeki başarı, seçim sonuçlarına yansımamıştır. Sosyalist Parti sıfırın altında oy oranıyla TİP'ten bu yana gelen sol oy potansiyelinin çok altında kalmıştır. Fakat SP, bu durumu bile başarı sayabilecek pişkinliktedir. SP'ye bu seçimde verilen oyların 5 milyonluk asıl sempatizan kitlesinin *"çekirdek gücü"* olduğunu iddia ederler.[120]

Sosyalist Parti'nin Yurtdışı İlişkileri

Sosyalist Parti'nin bilinen ve beklenen yurtdışı ilişkileri, sosyalist ülkelerde ve batıdaki sol örgütlerle sınırlı değildir. Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek'in yurdışındaki yahudilerin öncül olduğu masonik örgütler ve basın kuruluşlarıyla da bazı ilişkileri vardır. Mesela 1991 yılı Kasım ayında Lüksemburg'a bir konferans için Perinçek'i davet eden *Irkçılığa ve Anti-Semitizme* Karşı Uluslararası Birlik (LICRA) böyle bir örgüttür.

---

[119] Darbelere Karşı Genel Grevle Direneceğiz İkibin'e Doğru 27 Ekim 1991 s.35 sf.10

[120] Parlamento Dışı Muhalefet Gündemde İkibin'e Doğru 27 Ekim 1991 s.35 sf.17

LICRA'nın özel konferansı dışında Avrupa Parlementosu **Robert-Schuhman** salonunda da bir konferans veren Perinçek, kürtçülüğü batılıların hoşuna gidecek derecede ve yer yer *kemalizm ile cumhuriyeti çöküş içinde gösterecek* şekilde eleştirmiştir.

Lüksemburg Dışişleri Bakanı ve AT Üçlü Başkanlığı'nın üyesi **Jean François Poos**'la görüşen Perinçek, ayrıca bir basın toplantısıyla da basın mensuplarının sorularını cevaplandırdı.[121]

Doğu Perinçek'in beynelmilel örgütlerle ilişkilerinin bir de basın mensubu kimliğiyle örneği vardır. O da Uluslararası Basın Enstitüsü IPI'nın 38. Genel Kurul toplantısına katılması olayıdır. İkibin'e Doğru dergisi başyazarı sıfatıyla bu toplantıya katılan Perinçek'in yanında **Hasan Cemal, Oktay Ekşi, Altan Öymen, Nuyan Yiğit** ve **Necati Zincirkıran** gibi gazeteciler de vardır. Türkiye'de basın özgürlüğü ve gazetecilerin çalışma şartları toplantıda ele alınan konular arasındadır. Batı'nın Türkiye'yi sorgulayacağı her konunun gönüllü katılımcısı Perinçek burada da Batı'ya malzeme olmayı başarır.[122]

Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek, Genel Sekreter Hasan Yalçın ve MKK üyesi Halil Alkan, dünyanın çeşitli ülkelerinden 70 Sosyalist Parti'nin katıldığı Kuzey Kore'deki bir toplantıya katılır. "Sosyalist davayı savunmak ve geliştirmek için bir araya gelen sol parti temsilcileri **Pyongyong** kentindeki toplantıda görüş alışverişinde bulunurlar. Partiler arasındaki ikili

---

[121] Avrupalılar, Bırakın Kendi Kendimize Kurtaralım İkibin'e Doğru 17 Kasım 1991

[122] İP I Genel Kurulu Başladı, Güner Yüreklik, Cumhuriyet, 9 Mayıs 1989

görüşmelerde görüş birliğine varılan düşünceler daha sonra kaleme alınarak imzaya açılır. Bildiride yer alan görüşlerden biri şöyleydi; *"Çağımız bağımsızlık çağıdır ve sosyalizm, halk kitlelerinin bağımsızlığını gerçekleştirmeyi amaçlayan kutsal bir davadır."* Bildiri her türlü değişime, hatayı kabule karşı *küfr-i inadiyi* simgeleyen bir itirafname metni gibidir; "Kimi ülkelerdeki *sosyalizmin düşkırıklığı ile sonuçlanması* ve kapitalizmin yeniden canlanışı, sosyalist davanın büyük kayıplara uğramasına neden oldu. Ancak bu durum hiç bir şart altında sosyalizmin üstünlüğünün ve emperyalizmin gerici karakterinin reddedilmesi olarak değerlendirilemez."[123]

Sosyalist Parti Genel Başkanı Doğu Perinçek, **Kuzey Kore'nin Kaeson** şehrinde yaptığı konuşmada, Kore Savaşı'nda Türkiye'nin Güney Kore'den yana tavır almasından dolayı, *"Türkiye halkı olarak Kore halkına 40 yıllık bir borcumuz var"* diyerek özrünü bildirir komünist diktatörlüğe. Perinçek diktatör **Kim İl Sung**'un putlaştırılmasını da *anlayışla* karşılar; *"değerli önder Kim İl Sung ve Kore Emekçiler Partisi, halkı seferber eden devrimci çizgisiyle sizin büyük enerjinizi ve büyük yaratıcılığınızı harekete geçirdi. O nedenle Kim İl Sung yoldaşa böyle büyük bir değer vermenizi ve onun 80. yaşgününü kutlamanızı derinden anlıyoruz."*[124]

Sosyalist Parti'yi Kapatma Davası

Yargıtay Başsavcılığı, Sosyalist Parti'nin **"Demokratik Federal Emekçi Cumhuriyeti"** afişi ve Genel Başkan Doğu Perinçek'in seçim konuşmaları nedeniyle, Anayasa Mahkemesi'nde kapatma davası açar.

---

[123] Sosyalist Davayı Savunalım ve Geliştirelim-Bildiri-Teori; Haziran 1992 s. 30, sf. 24-26

[124] Asyanın Doğu ve Batı Ucu... Doğu Perinçek, Teori; Haziran 1992 s. 30, sf. 27-29

Sosyalist Parti Genel Sekreteri Hasan Yalçın, kapatma davasıyla ilgili olarak şu açıklamayı yapar; "Sosyalist Parti, programı dolayısıyla daha önce yargılandı ve aklandı. Federasyon çözümü de aklandı" dedi. Yalçın, kapatma davasını büyük bir siyasi mücadele konusu yapacaklarını, bu davayı da kazanacaklarını söyler.

Zamanın Ankara DGM Başsavcısı **Nusret Demiral,** Doğu Perinçek hakkında, biri, *"Ülkenin bölünmez bütünlüğü aleyhinde propaganda"* olmak üzere üç ayrı soruşturmanın sürdürüldüğünü basına açıklar. Demiral, iki ayrı *"suç"* için Adalet Bakanhğı'ndan soruşturma izni aldıklarını, suçlama konularını açıklayamayacağını söyler. Bilindiği gibi TCK'nın 158 ve 159. maddeleri, bakanlıktan soruşturma izni gerektiren maddeler arasında. İçerikleri ise Cumhurbaşkanlığı'nın ve devletin manevi kişiliğine *hakaret* ile ilgili.[125]

"Ülkenin bölünmez bütünlüğüne aykırı faliyette bulunduğu" gerekçesiyle Yargıtay Başsavcılığı'nın hazırladığı kapatma davası Anayasa Mahkemesi Başkanlığına sunularak, prosedür devam ettirilir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın İddianemesinde, SP'nin, Siyasi Partiler Kanunu'nun 78 ve 81. maddelerine aykırı faaliyetlerde bulunduğu ileri sürülür.[126]

Sosyalist Parti Kapatıldı

Anayasa Mahkemesi, Sosyalist Parti'yi *"Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü aleyhine"* faaliyetlerde bulunduğu gerekçesiyle kapatılır. Partinin bütün mal varlığı

---

[125] Bu Davayı da Kazanacağız İkibine Doğru; 17 Kasım 1991

[126] Başsavcı SP'nin Kapatılması İçin Dava Açtı, Türkiye; 15 Kasım 1991

hazineye devredilir. Karar, 10 kabul oyuna karşı bir red oyuyla alınır.

Yapılan basın açıklamasında, Sosyalist Parti'nin Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nın "Anayasa Mahkemesi'nce bir siyasi partinin kapatılması kararı" fiilini düzenleyen 101. maddesinin B ve C bentlerine aykırı faaliyetlerde bulunduğu kaydedilir.Açıklamada, bir siyasi partinin parti programını ırk ve bölücülük esasına göre oluşturamayacağı kaydedilir.

SP Döneminde Komplocu Yayınlara Devam

Karanlık Bağımlılığı. Kitabın ana unsuru, 1970'lerde **MİT'in *3. adamı* olan Sabahattin Savaşman**'ın anıları. Aralık 1977'de CIA'ya bilgi verirken **Hiram Abas-Mehmet Eymür** ekibi tarafından *"yakalanmıştı.."* Savaşman... Casuslukla suçlandı ve mahkûm oldu. MİT'in yakaladığı ilk ve tek CIA ajanı!.. İşin tuhafı, Savaşman *CIA'ya bilgi sattığını* kabul ediyor. Ayrıca bu işin MİT açısından son derece *doğal* olduğunu kanıtlayan açıklamalar yapıyor anılarında. *"Hepimizin, her zaman yaptığımız işi yaptığım sırada beni neden cezalandırıyorlar?"* diyor. **CIA'ya *resmen* bilgi verilmesi yeni bir şey mi?** CIA, en sadık adamlarının yolunu açmak için, bir diğerini feda ediyor. Anılar 1979 yılında Aydınlık gazetesinde yayınlanmış.

Yeniden Çıkan Aydınlık Gazetesi ve Sivas Olayları

12 Eylül öncesinin *ajitasyon* gazetesi Aydınlık, 1 Mayıs 1993 tarihinde yeniden yayın hayatına başladı. Aydınlık yayın hayatına başladıktan sonra "ilk bir-iki haftalık kendileri için nispeten makul yayınlarından sonra asıllarına rücu ettiler."[127] Yanlarına bu sefer başyazar olarak **Aziz Nesin**'i alan Aydınlık gazetesi; ilk büyük ajitasyonunu,

[127] T. Akçam Dolayısıyla Aydınlık ve Cumhuriyet İrfan Yılmaz Polemik Mayıs-Haziran 1993 s.10 sf.31

İslam dünyasının lanetine uğrayan *Salman Rüşti* adlı *mürtedin* yayınlanması yasak kitabı *Şeytan Ayetleri*'ni tefrika ederek yaptı.

Şeytan Ayetleri kitabı Aydınlık'ta tefrika edilirken Aziz Nesin'in de aralarında bulunduğu bir grup şöhret, Sivas'ta düzenlenen **Pir Sultan Abdal Şenliği**'ne davet edilir.Şenlik 1 Temmuz 1993 günü *Devrim Şehitleri* anısına saygı duruşuyla başlar. Valinin de bu saygı duruşuna iştirak ettiği şeklinde haberler yayılır. Kültür Merkezinde düzenlenen panel esnasında Aziz Nesin'in;

*"....Zaten **Türk milleti korkak bir millettir.** Alevisi de sünnisi de çoğunlukla korkaktır. O da çok belli. Çünkü başına ne zaman **kabadayı** gelirse sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü o da müslümandır eninde sonunda."(...) **Ben müslüman değilim.** Yoksa Kur'an'da da güzel sözler var, ama 1300-1400 yıl önceki sözlerin kimin sözü olursa olsun eskiyeceğine inanıyorum. Bu sözler eskimiştir."*

şeklindeki sözleri mahalli basın ve diğer kanallarla kamuoyuna ulaşmıştır.

2 Temmuz 1993 Cuma günü Buruciye Medresesinde kitaplarını ve Aydınlık gazetesinin bazı nüshalarını imzalayan Aziz Nesin'e burada tepkiler oluşmuş; bir televizyon kanalı tarafından kendisiyle yapılan röportajda kendisine basında çıkan beyanlarının ve Selman Rüşti'nin eserinin Aydınlık gazetesinde yayınlanmasının müslümanları rencide ettiğinin söylenmesi üzerine; *"Alışsınlar... Ben müslüman olmak zorunda değilim. Öyle **"hırr"** diye saldıramazlar"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

Aynı gün *Cuma ezanının okunması esnasında* Buruciye Medresesinde düzenlenen etkinlikler sırasında *davul çalınmış;* hemen bitişiğinde bulunan Kale Camiinden gelen müzik yayınının durdurulması yönündeki ikazlar üzerine güvenlik görevlilerince Buruciye Medresesinin kapıları kapatılmıştır.

Cuma namazının ardından halk camilerden ayrılmaya başlamış. Bu arada Paşa Camiinden dağılanlar arasına bazı ifadelere göre dışarda bekleyen ve 20-25 kişilik grubun tepkileriyle olaylar gelişir.[128]

Özetlersek Aziz Nesin'in sözleri, Aydınlık'ta yayınlanan Şeytan Ayetleri rezaleti ve Cuma namazı sırasında yapılan *provokasyonlar* olayların çıkmasını sağlar. Böylece Aydınlık Hareketi tarihi misyonunu ifa etmiş olur.

Soldan Perinçek'e Bakış; "Doğu Sorunu"

Aydınlık Hareketinin bu dönemdeki *teorik* yayın organı Saçak'tı. Onlar bu dergiyi şöyle takdim ettiler; *"Saçak, bilimsel sosyalizmin ana ilkelerini bir kere daha ortaya koydu, düz-evrimciliğe karşı devrim fikrinin savunmasını yaptı. Jakoben mirasa sahip çıktı, yeni-liberalizm tezlerini eleştirdi, gerici tarih teorilerine karşı çıktı."* Kısacası Saçak, hayata karşı direnen stalinst-maocu sosyalizmin inadım inat bir yayın organı olarak çıktı.

Dergi maocu vasfını, Çin'deki bütün değişikliklere rağmen *pişkin pişkin* devam ettirdi. Hatta onlara göre Çin devrimiyle sosyalizmin miladı Ekim devrimini mukayese bile imkansızdır; "Çin devrimi, Ekim devriminden çok daha geniş, çok daha sürekli bir kitle hareketine dayanıyordu ve daha önemlisi, Çin devrimi, Ekim devriminin zaaflarından

[128] Sivas Katliamı Meclis Araştırma Komisyonu Raporları Ayyıldız Y. Ankara 1994 sf.7-9

da dersler çıkararak bürokrasiye ve yozlaşma eğilimlerine karşı çok daha büyük bir uyanıklık göstermiştir."

Bu dönemde din karşıtı politikalarından dolayı Aydınlıkçılar sağdan önemli tepkiler almışlardır.

İkibin'e Doğru döneminde Aydınlıkçılara gelen eleştiriler sadece sağdan gelmez. Soldan gelen eleştirilerden biri de **Gelenek** ortak kitabında **Aydın Giritli**'nin eleştirisidir. Giritli şöyle diyor; *"Perinçek tüm tarih boyunca serbestçe dolaşabiliyor. Halka ait olana ilerici damgasını vurmak, ilerici olanı halka maletmek için zaman sınırı tanımıyor. Sivil toplumcuların beceremediğini iddia ettiği "aşağı övgü düzmek" işine kendisi aday oluyor."*[129] Giritli, Perinçek'in yaptığının adını koyuyor; **Popülizm.**

Mehmet Ali Aybar'ın fikirleri doğrultusunda yayın yapan **Zemin** dergisi, *"kaybedecek jokobenizmden başka bir şey yok"* diyerek jokobenizmi tarihsel birikim olarak benimseyen Aydınlıkçıları eleştirir.

Zemin dergisi sosyalist parti kuruluş çalışmaları sırasında bir ara Aydınlıkçılarla dirsek temasına geçmiş bir hareketin yayın organı olarak, en vurucu eleştiriyi Aydınlık lideri Perinçek'e getirir. Zemincilerin gözünde Perinçek **"Doğu sorunu"** dur. Bu eleştiri Hikmet Kıvılcımlı'nın **"mau maular"**, Gültekin Gazioğlu'nun **"Maocu Bozkurtlar"** yakıştırmalarından sonra yapılan en ağır adlandırmadır.

---

[129] Varolan Düzenle Real Sosyalizm Arasında Sıkışmak
Mehmet Gündüz
Saçak Nisan 1987 s.39 sf.23-36

VI. Bölüm
Atatürkçü Bir Örgüt ; İŞÇİ PARTİSİ

"Açık Konuşalım Biz Kemalistiz"
Doğu Perinçek
(İşçi Partisi Zonguldak İl Kongresi Konuşması)[130]

TİKP Yeniden Açılıp, İşçi Partisi'ne Katılıyor

12 Eylül askeri darbesiyle kapatılan partilerin yeniden siyasi faaliyetlerine imkân tanıyan yasanın yürürlüğe girmesinden sonra, Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) de geleceği hakkında karar vermek üzere merkez Komite bazında biraraya geldi. Diğer siyasi partilerle birlikte kapatılan TİKP'nin Genel Başkanı Doğu Perinçek, partinin merkez Komitesi üyelerini 25 Temmuz'da çağırmıştı. Perinçek'in merkez Komitesi üyelerine yazdığı çağrı mektubu şöyle; *"19 Haziran 1992 tarihli, 3821 sayılı yasaya göre, sizin de son merkez Komitesi üyeleri arasında bulunduğunuz Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin geleceği hakkında bir karar vermek durumundayız. Bu amaçla toplantıya katılmanızı dilerim."*[131]

TİKP'in İkinci Genel Kongresi 27 Aralık 1992 taerihinde Ankara'da yapıldı. Kongreye kayıtlı 300 parti delegesinden 200'e yakın delege katıldı. Çeşitli sosyalist parti ve örgütlerin temsilcileri de kongreyi izledi. Kongre Divan Başkanlığına İstanbul delegesi **Akif Yılmaz** seçildi.

TİKP 2. Genel Kongresi, Genel Başkan Doğu Perinçek'in Merkez Komite Raporu'nu sunuş konuşmasıyla başladı. Kongre'de yapılan konuşmalardan sonra kurulan komisyon, rapora son şeklini verdi.

---

[130] TKP Geleneğinden Kurtulmadan Selami Erkan
Yeni Tahkim 15 Haziran 1995 s.5 sf.14

[131] TİKP Toplanıyor
Cumhuriyet 19 Temmuz 1992

Kongrede Aydınlık Hareketi'nin 1969 yılında başlayan mücadelesi hakkında tartışmalar yapıldı. TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın söz alarak şu görüşleri açıklamıştır:

"Kitlelerle birleşme konusunda ne gibi sorunlarımız var? Esas tartışmamız gereken konu budur. TİKP böyle bir sorunla karşı karşıya kalmıştır. Kanaatimce TİKP'de ekonomik-demokratik talepleri yeterince ciddiye almayan bir çalışma tarzı yaşanmıştır. İkincisi Partimizde aşırıcılık damarı olduğu gibi bir pürizm damarı da vardır. Yani aşırı bir saflık, temizlik ideolojisi. Toplumun vicdanı olmak önemli bir şeydir, fakat yeterli değildir. Temizlik ve siyaset arasında çelişme olabilir. TİKP zaman zaman böyle bir hataya düşmüştür."

2. Kongrede Ferit İlsever, Sarper Özhan, İmam Canpolat, Aziz Koçak, Akif Yılmaz, Kemal Öztürk, İlker Güzeloğlu, Kamil Dede, Ahmet Şencan, Enver Özen ve Haydar Çağlar söz alarak görüş bildiren diğer delegeler olmuştur. Bunlardan müzisyen Sarper Özhan'ın partide sözü çok edilen **demokratik merkeziyetçilik ilkesinin merkeziyetçilik şeklinde uygulandığını** belirtmiştir. Özhan'ın eleştirdiği diğer bir konu ise **özel hayata müdahele** konusunda olmuştur.

Delegelerin eleştirilerinin yoğunlaştığı meselelerden bir diğeri ise, 80 sonrası örgütlenmesi sırasında yapılan hatalar üzerine olmuştur.

TİKP 2. Kongresi sonunda partinin İşçi Partisi'ne katılması kararlaştırılmıştır. Enternasyonel Marşı ve İstiklal

Marşı'nın söylenmesinden sonra TİKP delegeleri birlikte yemek yiyip, hatıralarını anlatmışlardır.[132]

TİKP 2. Genel Kongresi'nde Perinçek ve dar kadrosu, *"TİKP'in bütün kadrolarına, üyelerine ve taraftarlarına tek tek bilimsel sosyalistler olarak İşçi Partisi saflarında örgütlü mücadeleyi öneriyoruz"* çağrısında bulunur. Fakat bu çağrı olumsuz karşılık bulur ki, İşçi Partisi içinde TİKP kökenlilerin oranı yüzde 20'nin altına düşer.[133]

Dışişleri'nde Perinçek İmtiyazı ve Yargı'ya Müdahale

Dışişleri Bakanlığı, *bölücülükten yargılanarak* 3 yıl hapis cezasına mahkum edilen Doğu Perinçek'in cezasının *Yargıtay'da bozulması* için, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu, Milli İstihbarat Teşkilatı, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na yazı yazar. Yazı Müsteşar Yardımcısı **Ünal Ünsal** tarafından **"Dışişleri Bakanı adına"** yazılır.

Yazıda Avrupa Konseyi nezdindeki daimi temsilciliğimizin, TBKP ve Sosyalist Parti'nin Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmasından sonra Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nda yapılan başvuruların *kabul edilebilir* bulunması konusundaki değerlendirmesine yer veriliyor. Yargıya müdahele talebi manasına gelebilecek yazıda, Terörle Mücadele Kanunu'nda yapılacak değişikliklerden de *"...gayet olumlu çalışmalar"* diye sözediyor.

TBKP ve Sosyalist Parti'nin Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmasından sonra bu iki siyasi parti Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurdu. Bu başvurular

---

[132] Türkiye İşçi Köylü Partisi 2. Genel Kongresi
Teori Şubat 1993 s.38 sf.4-5

[133] TİKP Bilançosu
Teori Şubat 1993 s.38 sf.49

komisyon tarafından kabul edilebilir bulundu. Türkiye'nin Avrupa Konseyi nezdindeki daimi temsilciliği, bu durumun Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nca "Anayasa Mahkemesi kararlarından insan hakları ihlali bulunduğu" kararının alınmasına yol açacağını vurguluyor ve bunun ileri safhalarda Türkiye'den anayasanın siyasi partilerin tabi olduğu esasları düzenleyen maddeleri ile Siyasi Partiler Kanunu'nu değiştirmesi talebine yol açacağı belirtiliyor. Neticede Türkiye'de kişisel plandaki insan hakları ihlallerinin ötesinde demokratik çoğulcu yapının Avrupa standartlarına uymadığı tesbiti gelecek. Yazıda; şimdiden Türkiye aleyhine alınabilecek ihlal kararlarının icra edilebilmesi doğrultusunda uzun vadeli çözümler düşünülmesinin yerinde olacağı kaydedilirken, hali hazırdaki düşünce özgürlüğü, Terörle Mücadele Kanunu'nun değiştirilmesi gibi çalışmaların da gayet olumlu bulunduğu ve bir an önce sonuçlandırılması gerektiğine işaret ediyor.

Dışişleri Bakanlığı, Doğu Perinçek ile Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'ndaki davası sebebiyle dostane çözüm arayışına girilmesini istiyor ve yazıda özetle şu görüşlere yer veriyor;

"Sosyalist Parti ile ilgili olarak dikkate alınması gereken ilk unsur Doğu Perinçek'in siyasal kişiliğidir. Adı geçenin bu davayı siyasi kariyeri ve amaçları bakımından kullanmaya çalışması ihtimali güçlüdür.

Nitekim duruşma sırasında "gönüllü birliktelik", "birliği güçlendirecek *federasyon kurmak* ya da *Türkiye'den ayrılma hakkı*" gibi çarpıcı tezler ortaya atmıştır. Ayrıca hükümetin her kanadıyla, hatta Cumhurbaşkanıyla görüştüğünden Doğu Perinçek'le dostane çözüm arayışlarının özenle yürütülmesinde yarar görülmektedir. Bu arada duruşmada DGM'de bölücülükten yargılanarak 3

seneye mahkum edildiğini ve halen dosyanın temyizde olduğunu söyleyen Doğu Perinçek'in mahkumiyetinin onanması halinde ortaya çıkacak durumun Sosyalist Parti başvurusunu da olumsuz etkileyeceği, en azından komisyonun gerekçelerinin sertleştirmesine yol açabileceği hususunu dikkate almak gerekmektedir. Dostane çözüme gidilmez ve komisyonun esas üzerinde yapmak durumunda kalacağı duuşmaya Doğu Perinçek katılmazsa, bu komisyonu Türkiye hakkında daha da olumsuz izlenimlere itebilecektir. Hatta bu izlenimlerin komisyonu diğer "siyasi boyutlu davalar" açısından da etkileyebiliceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Buna karşılık Doğu Perinçek'e yönelik mahkumiyet kararının bozulması halinde ise bu gelişmenin tarafımızdan Türk hakiminin kişisel plandaki cezai sorumlulukla bir siyasi parti şeklindeki örgütlenmenin siyasal ve toplumsal riskini değişik biçimde değerlendirdiği şeklinde yorumlanabiliceği düşünülmektedir."[134]

A. İşçi Partisi ve Diğer Sol

Perinçek'in Ekonomik Çözümü; Kaynaklara El Koymak

İşçi Partisi'nin diğer solla yürüyebildiği alan çok sınırlı olmasına rağmen, genel işçi ve memur direnişlerinde İşçi Partisi üyeleri ve liderini de görürüz. 1992 yılı içinde başlayan işçi ve memur eylemlerini destekleyen İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'in çözümleri *çok basit* tir. Ona göre Türkiye'nin kaynakları "halkın kaynaklarına dönüştürülmelidir."[135] Bütün dünyada özelleştirme rüzgarı eserken Perinçek, *devletleştirmeden* söz edebilmektedir.

---

[134] Dışişleri'nde Perinçek Telaşı Nuh Gönültaş
Zaman 19 Ocak 1995

[135] Perinçek; İş Bırakma Eyleminde Memurlarla Beraberiz

Perinçek 1992 Haziran'ında yapılan mevzur eylemine destek verdiği için 12 sendikacı ile birlikte izinsiz yürüyüş yapmak ve bildiri dağıtmak suçlarından açılan davada yargılanır.[136]

Aydınlık'ın KESK'e Bakışı

Kısa adı KESK olan Kamu Emekçileri Sendikalılar Konfederesyonu 1. Olağan Genel Kurulu, 16-18 Ağustos 1996 tarihleri arasında yapılır. Genel Kurul, Konfederasyonunun örgütlenmesine son şeklini verdiği bir kongre olur. Aydınlıkçılar genel kurulu, önceki dönem için özeleştiri kongresi olarak niteler. Onlara göre solun kendi çizgisinde eylem yapması, yanlıştır, çünkü *"tek eylem ve mücadele biçimi sokak değil"* dir. Hizaya gelen KESK'in yeni çizgisini Aydınlık şu satırlarla takdir eder. Genel kurul'da "emekçilerin çıkarları temelinde bir mücadele çizgisi benimsendi."

DHKP-C sempatizanlarının çıkardığı Kurtuluş dergisi Aydınlıkçıların bu yorumları konusunda şerh düşer; "Biz Kongre'yi hiç izlememiş, kararlarını bilmiyor dahi olsak, Aydınlık'taki bu satırları okuyunca doğal olarak içimize bir kurt düşer.

Tescilli hainler, işbirlikçiler sonucu *olumlu* buluyorsa demek ki bu kongrede, kongre sonuçlarında doğru olmayan birşeyler vardır."[137]

Sonuç; **DHKP-C'nin Aydınlıkçılar'a bakışı *tescilli hain*, Aydınlıkçıların onlara bakışı *provokatif sol*.**

İşçi Partisi Genel Merkezi faks metni

[136] Doğu Perinçek Yine Hakim Önünde Mesut Taşkın Türkiye 25 Aralık 1992

[137] Kesk 1. Olağan Genel Kurulu Kime Hangi Gözle Bakıyor? Kurtuluş 7 Eylül 1996 s.39

Bir Aydınlık Ayıbı

Ekspress açılımı ve insani boyutu olan sevimli bir sol dergi. Aydınlık Gazetesi Ekspress'le ilgili bir haber yayınlar. Haber şöyle; "Bu arada 25 kişilik kadrosundan 22 kişinin ayrıldığı haftalık dergi Ekspress yayın yaşamına kimi tavsiyelerle birlikte *makale ağırlıklı* olarak devam etmeye çalışıyor."

Ekspress'in Aydınlık'a cevabı şöyle; *"Tek bir cümleye bu kadar çok "saptırmayı", "çarpıtmayı" sığdırabilmek Aydınlık'a mahsus özel bir kabiliyet galiba. Aydınlık, bu konuda büyük basının, söz gelimi Sabah'ın altında kalmıyor hiç, zaman zaman fersah fersah üzerine çıkabiliyor."*

Eleman çıkarma gibi bir durum olmadığını söyleyen Ekspress, zaten bilinen mânâda elemanlarının bulunmadığını açıklar.

Bu durumda can çıkar, huy çıkmaz diyen Ekspress dergisi, şöyle devam eder. *"1980 öncesini yaşayanlar o "huy"un nasıl bir şey olduğunu bilirler.Biz o konulara hiç girmeyelim: Ayıp denen bir şey var! Ve ne yazık ki, ayıp Aydınlık'ın lügatında yok... Hiç olmadı!... Bundan sonrası olması da çok zayıf bir ihtimal..."*[138]

İP'den ÖDP'ye Saldırı; Uras MİT Ajanı

İşçi Partisi Genel Sekreteri **Mehmet Bedri Gültekin, ÖDP** Genel Başkanı **Ufuk Uras'ın MİT ajanı olduğunu** iddia eder. Gültekin, 1989 yılında TİKKO içinde MİT hesabına faaliyet yürüten **Mustafa Cumaz** ve **Engin Kaya** olayının ortaya çıkmasıyla birlikte bunu "saptadıklarını" söyler ve şu iddiaları sıralar;

---

[138] Ayıp Denen Bir Şey Var..!
Ekspress 6 Ağustos 1994 y.I s.28 sf.23

"Ufuk Uras'ın babası pilottur ve MİT elemanıdır. Ufuk Uras, babası ile birlikte 12 Eylül askeri rejimi döneminde askeri helikopterle, İstanbul üzerinde uçarak operasyon yapılacak örgüt evlerini saptadıklarını bizzat kendisi söylemiştir. Ufuk Uras, daha sonra üniversite yıllarında TİKKO içinden MİT'e bilgi taşımıştır. 1989 yılında hakkında araştırma yapıldığı zaman, araştırma yapan arkadaşlar silahlı sivil polisler tarafından tenha mekânlara gütürülüp tehdit edilmişler ve kendilerine Ufuk Uras ile ilgili araştırma yapmamaları söylenmiştir."

ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras, 17 Kasım'da bir basın açıklaması yaparak, İP Genel Başkanı Doğu Perinçek'i kastederek, *"Olup bitenleri MİT kuryelerinden öğrenmek zorunda değiliz"* dedi.Uras, 18 Kasım'da bu sözlerini yinelemiş ve Perinçek'in adını geçirerek şunları eklemişti; *"Bu halkın bilgilendirilmesinin MİT kuryeliği veya Türk Gladiosu'nun bir parçası olmakla sınırlı olmaması gerekir."*

İşçi Partisi Genel Sekreteri Mehmet Bedri Gültekin, bu suçlamalara karşı yaptığı basın açıklamasında, Uras'ın, **Çiller Özel** Örgütü'nün psikolojik savaşına katıldığını söyler.[139]

Aydınlık Hareketi için bu tür ithamlar sıradan ve herkes için söylenebilecek iddialardır.Ayrıca örgüt içi ihbarlar yapmak için illaki helikopterden örgüt evi göstermek gerekmiyor. Anlaşılan Aydınlıkçılar, Uras'ın pilot babasıyla ilgili bir

[139] U. Uras MİT Ajanıdır, Aydınlık, 24 Kasım 1996 s. 492 sf. 19

senaryo kurmak için, Uras'ı helikoptere bindirerek ihbar yaptırıyorlar !

Perinçek'e ve Aydınlık Hareketi'ne tavır almak, MİT ajanı olarak suçlanmak için yeterli bir sebeptir. Aydınlık yazarı **Burçay Anger**'e göre; *"turnusol kağıdı asidi-bazı şırak diye ayırır. ÖDP'nin başı Ufuk Uras açıkça, zavallıca elinde çöpçü süpürgesi, katillere, soygunculara değil Perinçek'e saldırıyor."* **Perinçek'e saldırıyor, öyleyse MİT ajanı!** Hem babası da pilot! Tam Aydınlık'a göre bir mantık.

MİT Raporcusu İrfan Taştemur ve ÖDP

İrfan Taştemur adını MİT raporuyla duydu Türkiye. İkibin'e Doğru dergisi vasıtasıyla ülke gündeminin değişmesini sağlamıştı bir anda. İrfan Taştemur, Aydınlık'a gönderdiği bir mektupta ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras'ı hedef alıyor. Taştemur, kendisinin ve Uras'ın *"aynı tertip olarak"* yer aldığı hareketten "kum gibi ajan çıktığı halde, Aydınlık Hareketi'nde böyle bir hadise" yaşanmadığını iddia eder. Taştemur'un kastettiği siyasi hareket TKP/ML çizgisi. Bu çizgiden *"kum gibi ajan"* çıkıp çıkmadığı ayrı bir konu ama Aydınlık Hareketi'nin "kum gibi" provokasyona alet olduğu da *"gün gibi"* açıktır.

İrfan Taştemur; MİT Raporu'nu Aydınlıkçılar'dan önce TİKKO çizgisinde kadrolara götürdüğünü ama onların bunu kabul etmediğini, *"MİT kuryesi olarak saf değiştirmediğini"* söyler.[140]

Atatürkçü bir örgüt olan İşçi Partisi'nde; **27 Mayısçılar, Köy Enstitüsü sapıkları ve MİT kuryesi** olmadığını iddia eden İrfan Taştemurlar aynı safta mücadele etmektedirler.

---

[140] Başkanımız Ufuk Uras Bedelsizdir! İrfan Taştemur Aydınlık 8 Aralık 1996 s.494 sf.2

İP ve Provokasyon

İşçi Partisi yöneticilerinden Arslan Kılıç, sol örgütlerin Amerikan emperyalizminin istikrarsızlaştırmak istediği ülkeye yönelik tertip düzenleme ve iç karışıklıklar çıkarmada kullanılır duruma geldiğini söyler. "*12 Eylül'de bunların çoğu açığa çıktı*" diyen Kılıç'ın itirafı da manidardır: **"İçinde yaşadık, biliyoruz."**

Eski TKP/ML kurmayı yeni Aydınlıkçı **Arslan Kılıç**'a göre **Gazi olayları**, 1 Mayıs 1996 **Kadıköy olayları** ve uzak geçmişte 1977 1 Mayıs olayları içinde sol örgütler istemeyerek *provokasyon* da rol oynamışlardır. Arslan Kılıç'tan yine bir tırnak içi "*biz oldukça deneyimliyiz.*"[141] Evet Aydınlıkçıların nelerin içinde yaşadığını ve hangi konularda oldukça deneyimli olduğunu biz değil, böylece hareketin içinde yaşayanlar özetlemiş oluyor.

Perinçek, Genel-İş Kongresi'nde Sermaye'ye Yağıp Gürlüyor

Genel-İş Sendikası DİSK'e bağlı büyük bir işçi kuruluşu. Sendikanın II. Olağan Genel Kurulu, 27-29 Eylül 1996 tarihleri arasında yapılır. Kongrede bütün sol parti genel başkanları gibi İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek de bir konuşma yapar. Perinçek, konuşmasında mülkiyet konusunu gündeme getirip, **"...büyük sermayeye el koymaktan"** bahseder. Mülkiyet sorununu gündeme getirmeyenlerin kaynak sorununda bir çözüm üretmelerinin mümkün olmadığını iddia eden Perinçek, "*Türkiye'nin çok zengin kaynakları var. Türkiye'nin kaynakları, emperyalistlerin, işbirlikçilerin, mafyanın, tefecilerin*

---

[141] Gladyo'nun Sol Ayağı; Provokatif Sol Arslan Kılıç Teori Temmuz 1997 s.90 sf.29-31

elinde. Büyük sermayeye el konulmadan emekçi sorunu çözülmez"[142]

Büyük sermayeye el koymadan bahseden Perinçek, bir yıl sonra TÜSİAD'la, kartelci sermaye ile bir olup, İslami olan, milli olan herşeye savaş açar. Kombassan'dan İmam Hatip'e herşey atış sahasına girmiştir Perinçek'in.

Dine Saygılı İHD'ye Çarpık Bakış

İnsan Hakları Derneği, ülkemizin önde gelen sivil toplum kuruluşlarından birisi. Sol bir kaynaktan gelen İHD, ülkedeki temel insan hakları ihlalleri üzerine cesaretle giden bir örgüt. İHD'nin Büyük Genel Kurulu, 26-27 Ekim 1996 tarihlerinde Ankara'da yapılır. 500'ün üzerinde delegenin katıldığı kongre genel kuruluna bir önerge sunarak şeriatla mücadele edilmesini ve bu amaçla bir kurultay düzenlenmesini isteyen 25 delegenin teklifi oy çokluğu ile reddedilir. Önergeye sadece 30 delege olumlu oy verir. Bu kışkırtıcı önergenin reddedilmesi, kongre salonunda alkışlarla karşılanır.

Aydınlık Hareketi'nin dönem yayın organlarından haftalık Aydınlık gazetesi, **"İHD'den Şeriata Saygı"** başlığı ile verdiği haber-yorumda *insan haklarının kaynağının şeriata karşı mücadele olduğunu* iddia eder. Şeriata saygı duydukları için İHD üyelerinin eleştirildiği yazı şöyle devam ediyor;

"Şeriata karşı mücadele olmasaydı, insan hakları olmayacaktı. İnsan hakları, dine, şeriata karşı mücadelenin ürünü. İnsan hakları, tanrı haklarına karşı mücadelede ortaya çıktı."

---

[142] Genel İş Kongresi Toplandı
Aydınlık 29 Eylül 1996 s.484

Aydınlık gazetesinin konuyla ilgili yaptığı soruşturmaya katılan **Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı 27 Mayıs ihtilalcisi Milli Birlik Komitesi üyesi Suphi Gürsoytrak** da *"şeriatın olduğu yerde insan hakları diye birşey olmaz. En basit, kadın erkek eşitliği, vatandaşlık kavramı, vatan kavramı yoktur şeriatta. Tüm yaşamı dikta altına alan bir düzendir"* diyerek Aydınlıkçılarla aynı safta yerini almıştır.[143]

Genelev Patroniçesi Manukyan ve Perinçek İlişkisi

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'in ilişkide olduğu insanlar arasında ilginç isimler var. Bunlardan biri de genelev patroniçesi **Matild Manukyan**'dır. Bir patlama sonucu bacağı yaralanan ve tedavisi süren Manukyan, "Perinçek Şişli'de; Temiz Toplum Mitingi yapıyor" diyen gazeteci Özcan Ercan ilginç bir cevap verir; **"Perinçek çok geldi buraya, çok konuştu benimle. Biliyor musunuz, o adamın söylediği her şey doğru. İnanın ona..."**

Yaralı bacağını bir sandalye üzerine uzatan ve elinden sigarasını bir an bile düşürmeyen Manukyan, adının karıştığı iddialarla ilgili konuşmak istemiyor. Geçmişle bugünü kıyaslayan Manukyan; *"Çok fark var. Sanki o gün yaşayan insanlar gitmiş, başka insanlar gelmiş. Bakış açıları değişik. Eskiden böyle yolsuzluklar, hırsızlıklar yoktu. Son yıllarda Türkiye bozuldu, İstanbul bozuldu"* diyor.[144]

Aslında İstanbul'un veya Türkiye'nin bozulduğu yok. Türkiye'de birilerinin oyunu bozuluyor. Genelev patroniçeleri, marksist geçinen *tek parti özlemcisi*

---

[143] İHD'den Şeriata Saygı
Aydınlık 3 Kasım 1996 s.489 sf.4-6

[144] Manukyan; Perinçek Doğru Söylüyor,
Milliyet Gazetesi; 3 Aralık 1996

provokatörler, kartelci sermaye, ekalliyet kırıntıları hep Türkiye'nin *bozulduğunu* iddia ederler.

Oysa hiçbir kimse ve kurum, bu şer cephesinin uşakları kadar bozulamaz, yozlaşamaz. Çünkü onlar; *"kalbi mühürlü"*, başka türlü olması mümkün olmayan zavallılardır.

B. Din Karşıtlığından Din Düşmanlığına

Aydınlık Hareketi'nin özelliklerinden biridir din düşmanlığı. bu özellik, çağdaşlık, laiklik, ilericilik sözleri gibi alışılmış sözler vesilesiyle gündeme geldiği gibi, doğrudan dine, dini değerlere saldırı şeklinde ortaya çıktığı da görülür.

Dehleden Dinime Bari Müselman Olsa

Kuranı Kerim'in nazil olmaya başladığı günden itibaren bugüne kadar, gerek bu kitaba ve gerekse ilk muhatabı olan Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselama çeşitli saldırılarda bulunulmuştu. Bu saldırganlardan Mekkeli müşrikler arapçayı çok iyi bilen bir zümreydi. İkinci grup olan Yahudiler ise hem arapçayı, hemde ibraniceyle birlikte kutsal metinleri çok iyi biliyorlardı. Kuran-ı Kerim'de her iki zümreye de hitap edilerek zaman zaman Kuran'da yanlış bulmaya davet edilmişlerdi. Bunların nelere itiraz ettikleri ve sonra nasıl susmak zorunda kaldıklarının örnekleriyle doludur tarih... 1400 seneden beridir Kuran-ı Kerim'e ve Muhammed aleyhisselamın kişiliğine ve özel hayatına zaman zaman saldırılar olmuşsa da sahiplerine hiç bir fayda vermemiştir. Bilim ve Ütopya dergisi etrafında oluşturulmak istenen strateji de aynı çizgiyi izlemektedir ama bir farkla; ne Mekkeli müşrikler gibi arapçaya vakıflar, ne de Yahudi bilginleri gibi tarihi birikime sahipler. Bunun böyle olması beraberinde bir sürü komik olayların yaşanmasına sebep oluyor. Hepsini yazmaya kalksak bu

kitabının hacmi kadar bir eser daha telif etmek zorunda kalacağımız muhakkak.

İlhan Arsel; aslen hukukçudur. Hukuk adına bu millete ne kazandırdığı bilinmez. Din adına yeni deyimler kazandırdığı muhakkak. Bir örnek! Kanuni döneminin İslam alimlerinden Ebussuud Efendiye sorulan: "Genç bir kızın, bir pîr/ihtiyar ile aynı yatağa girmesi ve cinsi münasebette bulunmasıyla" ilgili bir soruyu Cumhuriyet gazetesindeki köşesinde diline dolayarak: *"Din adamları böyle boş ve saçma işlerle uğraşmışlardı. İşe bakın bir pire ile genç bir kız aynı yatağa girse ne olur? Pire genç kızla nasıl çiftleşebilir?"*[145] diyebilmişti. Bırakın Kur'an ve Hadis tercümelerini. Cumhuriyetin ilk yıllarında kullanılan *türkçeyi bile anlayamadığını* böylece ispat etmişti İlhan Arsel...[146] Ebussuud Efendinin türkçeye çevrilmiş fetvalarında geçen **PÎR**/*ihtiyar* ile **PİRE**/*zıplayan minik yaratık* arasındaki farkı göremeyip milleti kendisine kahkahayla güldürmüştü. *(Yine gülmek isteyenler Orhan Şaik Gökyay'ın İlhan Arsel'e. Ebussuud Efendinin fetva dilini kullanarak yazdığı cevabı: "Bir fetva da bizden" başlıklı okuma parçasını okuyabilirler.)*

Ebussuud Efendinin fetvasında geçen: *"cinsi münasebet yapamayacak kadar yaşlı"* manasına gelen **PÎR** kelimesini **PİRE** okumuştu bu hukukçu... Türkçeyi yeni öğrenmeye başlayan bir yabancı bile bu fetvayı doğru okumayı, okuduktan sonra anlamayı becerecektir şüphesiz. Bunun için ilkokula gitmeye bile gerek yoktur. Türkçeyi konuşmak yeterlidir. Gerçi pire ile pekçok insan aynı yatakta çok yatmıştır ama hiç kimsenin aklından pire ile cinsi

---

[145] Fakülteden Ayrılırken; Cumhuriyet Gazetesi, 28 Aralık 1976

[146] İlhan Arsel'in bilgi zır cahilliğini tescil eden saptırmalara bir örnek için bakınız; Değer Ölçülerimizdeki Zavallılık; Varlık Dergisi, Ağustos-1976 s.827, sf.3.

münasebet yapmak geçmemiştir. Hele pirenin aklından haydi haydi...

Maalesef bu zat bugün de olayları ve kelimeleri tahrif ederek bilim adına sıkılmadan aynı davranışlarına devam etmektedir. Uhud Savaşında şehir içinde savaş vermek isteyen Efendimizin karşısında, Medineli gençler meydan savaşı için ısrar etmişlerdi. Bunu yerli yabancı eski yeni bütün tarih kitapları böyle yazmaktayken İlhan Arsel tam tersini söyleyebilmektedir. Böylece hukukçuluğu ve din bilginliğinin(!) yanı sıra askeri stratejilerde de ne kadar söz sahibi(!) olduğunu göstermiştir. Kölelik konusundan Efendimizin evliliklerine kadar tüm konularda 1400 senedir İslamın alnı açık geçmişi tertemizdir. Onu lekelemeye bilim izin vermez...

İslam harfleriyle yazılmış; Birgivi Vasiyetnamesi'ni; "Bir köy vasiyetnamesi", Ekâbir-i Kureyş'i; "Ona bir karış" diye okuyan insanların bilim adını kullanmaları gerçekten manidardır.

Okuma Parçası
BİR FETVA DA BİZDEN

"Mesele:

A. Bir kimesne, bir yolunu bulup Medresetü'l Kuzat'ta/Hukuk Fakültesi'nde bieyy-i hâl/her nasılsa müderrislik/hocalık pâyesi ihrâz edüp ta'lîm ve tedrîs/eğitim ve öğretim kürsisini işgal eylese...
B. Feemmâ ol kimesne okuduğun anlamasa ve işbu anlamadığu nesne üzerine ademoğullarından herhangi birinin PİRE misüllü/benzeri müziyatın/eza veren

hayvancıkların en küçüğüyle çiftleşmesi gibi aklen ve naklen/akıl ve din açısından havsala-i beşerin/beşer aklının ihâtasından hâric bulunan bu türlü bir iddiaya vücud verüb bir takım nâbecâ/yersiz ve nâsezâ/yakışıksız ahkâm-ı bâtıla/saçma hüküm binasına kalkışsa...

C. Ve bu iddiasını, Ebussuud Efendi gibi Osmanlı Devletinin en yüksek ve ileri çağında, İkinci İmam Ebû Hanife diye yüceltilen ve otuz yıl aralıksız şeyhu'l islam olan ulu bir fıkıh ve tefsir âlimine isnâd ile kendüleri hakkında; "onu hiç bir şekilde büyük insan, ya da ilim adamı saymanın olanağı yoktur" deyü bühtanlar/iftiralar eylese...

D. Herhangi bir tarîk-i âm/anayol üzerinde karşımıza çıkacak ahad-ı nâstan/insanlardan (halktan herhangi biri, İlhan Arsel gibi Prof. Değil) biri şeriatçe mükellef/sorumlu (Çocuk, deli, bunak ya da İlhan Arsel gibi okuduğunu anlamayan bir Prof. olmayıp dinin buyruklarını yerine getirmekle yükümlü sağlıklı bir müslüman) sayılan lâlettayin/herhangi bir ferdin dahi, insanoğlunun Pire ile cimaını/cinsi münasebetini tasavvur etmenin/düşünmenin imkansız olduğunu teyakkün edeceğinde, böyle bir suâle muhâtab olduğu takdirde/karşılaştığında, buna zehi tasavvur-ı bâtıl, zehi hayâl-i muhâl mısra-ı meşhûru ile karşılık vereceğinden aslâ ve kat'a/hiç mi hiç şek ve şüpheye mahal olmaduğu bilinse...

E. Bundan maada/başka, müderris-i merkûmun/İlhan Arselin, kendünün emsâl/benzer ve akranlarından nicelerinin Kurûn-ı Vustâ/orta çağ medreseleründen herhangi birinde, müderrislik/hocalık değil, ta'lim teallüm/eğitim ve öğretim ile külliyen/hiçbir alakası bulunmayan ve ednâ/en basit hidmetlerden/işlerden saydığı hademelik/hizmetçilik bile yapamayacak kertelerde kimselerden olduğu ve kifâyet-i ilmiyyesinin/ilmi seviyesinin mefkûdiyeti, tevâtür

hudûdını aşub alâ meleinnâs/herkesin içinde ikrâr/söylemesi ve itirâfi ile sübût bulsa/sabit olsa, ol müderrisin/İlhan Arselin medrese-i mezkûrede/hukuk fakültesinde işgal eylediği ta'lim ve tedrîs/eğitim ve öğretim makamında ibkâsı/durması caiz olur mu? Cevap buyurub sevaba giresiz.

El Cevab: Olmaz!..

Ketebehu/yazan el fakir ila Rabbihi el Gani, Orhan Şaik el Kavsul Kuzahi/Gökyay el Karluki el Oğuzi, afa anhü fi Muharremi'l Haram, sene 1397/1976 min hicretin Nebi."[147]

Şeriat ve Demokrasi Paneli

ODTÜ Sosyoloji Topluluğu 16 Mayıs 1995 tarihinde Şeriat ve Demokrasi konulu bir panel düzenler. Panele konuşmacı olarak İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, Avukat **Halit Çelenk** ve Prof. **Alaeddin Şenel** katılır.

Üç konuşmacı arasındaki ***küfür*** birliği, paneli tartışma havasından çıkarıp, monolog haline dönüştürür.

Doğu Perinçek, panelde yaptığı konuşmada; Tanrı'nın göğe insanlar tarafından çıkarıldığını; dinin ise bu gerçeği zıddına çevirerek insanlığa sunduğunu, Şeriat'ın *efendi-köle / toprak beyi-serf* ilişkilerinin rejimi olduğunu, Türkiye toplumunun Şeriat'ı aştığını, Şeriat ilkelerinin artık uygulanamayacağını, demokrasinin ancak emperyalizme

---

[147] Orhan Şaik Gökyay; Prof. Dr. Günay Kut, Kültür Bak. Yay.Ankara-1989 sf.155

karşı mücadele ile kazanılabileceğini, demokratik devrimlerin Şeriat'a karşı yapıldığını iddia eder.

Tek düze devam eden toplantı, sorular kısmıyla neşelenir. Birkaç öğrenci, sol gruplar içinde geçerli olan Kemalizm karşıtlığını dile getiren sorular yöneltir. Hatta bir öğrenci Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı'nda *İngilizler adına* mücadele ettiğini öne sürer. Perinçek, sosyalistlerin kendi tarihlerindeki olumlu mirasa sahip çıkmalarının önemini, konuyu Kemalizmin faziletine, oradan da komünist öncüler **Lenin, Mao, Stalin, Dimitrov ve Ho Şi Minh'in Kemalizm değerlendirmelerindeki *olumlu* yaklaşımı** dile getirir.[148]

Cumhuriyet'in Bıraktığı Yerden Devam Etmek

Emcet Olcaytu, Doğu Perinçek'in *dayısı* ve **12 Mart'ın sıkıyönetim komutanlarından Turhan Olcaytu**'nun soyadını taşıyan bir Aydınlık yazarı. O da diğer **Aydınlık yazarları gibi din karşıtı**. Olcaytu'nun, Perinçek'in dayı oğlu olup olmadığı araştırılması gereken bir bilgi.

Emcet Olcaytu'nun Aydınlık'ta bir yazısı var; *"Şeriat'ın arkasındaki güç nedir?"* Olcaytu, yazısında cumhuriyetçilerin Şeriat'a cepheden karşı çıktığını, mevcut Medeni Kanun'u erkek egemen kültürün ürünü sayan feminist, yeşil veya hümanist çevrelerin değişiklik isterken, "cumhuriyetçilerin bıraktığı yerden devam etmeleri" gerektiğini söyler.

İstanbul Milletvekili **Mustafa Baş**'ın resmi nikahla birlikte, dini nikahın da *yasallaşması* kanun teklifini yadsıyan Olcaytu şöyle der; *"Medeni kanun din olmadığına göre*

---

[148] Demokrasi İçin Emperyalizme Karşı Mücadele Aydınlık 20 Mayıs 1995 s.413 sf.9

değişebilir elbette. Ama bunu değiştirecek gücün ne olduğu önemlidir."[149]

Evet Aydınlıkçılar iyiden, doğrudan, güzelden yana herşeye karşıdır. Toplumun resmi nikâhla birlikte zaten uyguladığı dini nikâhın, mevzuata girmesine bile tahammülleri yoktur onların.

Baskın Oran, "Bu İslamcılar Karşında"

SBF öğretim üyesi Baskın Oran'ı, Türk dış politikası üzerine yaptığı çalışmalarıyla tanıyoruz. Batı Trakya Türkleri konusunda yaptığı araştırma, aklımıza gelen çalışmalarından sadece biri. Ama Aydınlık yazarı olduktan sonra Oran, ortak kimlikten, hepimizi mutlu eden konuların dışında ayrı konulara yönelir.

Baskın Oran'ın Aydınlık'taki yazılarından biri; **"Sistemin en kara tarafına entegre olmak"** başlığını taşıyor. Burda kastedilen "sistemin en kara tarafı" Şeriat yani İslam.[150] **"İslamcılarla TV'de açık oturuma çıkanlar, bu İslamcılar karşısında çok zayıf kalıyorlar"** şikayetinde bulunanların, **"doğru bir saptama"** yaptıklarını belirtir yazısında Baskın Oran.

Yenilginin sebebini *kendi cahilliklerinde* bulur yazar;

"Bizler genel olarak dinler tarihi konusunda, özel olarak da İslam konusunda yeterli bilgi sahibi kılınmadık. Çoğumuz, Osmanlıca sözcükleri bile anlayamaz vaziyette. İslamcılar bir tartışmada

---

[149] Şeriat'ın Arkasındaki Güç Nedir? Emcet Olcaytu Aydınlık 6 Nisan 1996 s.459

[150] Sistemin En Kara Tarafına Entegre Olmak Baskın Oran Aydınlık 8 Aralık 1996 s. 494

birşey söyledikleri zaman, o şey kafadan atma ya da yanlış yorum olsa bile, bilgisizlik yüzünden karşıdaki o yanlışı yakalayıp bastıramıyor. Hatta cahillikten zor durumlara da düşebiliyor."

Yazar, tartışmada yapılan en büyük zaaflardan birini, *"efendim biz de müslümanız ama..."* diyerek söze başlama şeklinde işaret eder. Bu tür yaklaşımları benimsemeyen Oran'ın tartışmalara sunduğu çözüm yolu şöyle; *"Oysa, işin tek çıkar yolu, İslamcılar'ın çok büyük çoğunluğunun bu işi üzüm yemek için değil, bağcı dövmek için yaptığını ortaya koyacak bir noktaya getirmektir tartışmayı."*

Baskın Oran'ın tartışmayı kazanmak için önerdiği yol, inadın ısrarla sürdürüldüğü uzlaşmaz bir çizginin takibi. Bu uzlaşmaz çizginin iflah olmaz örneklerinden biri olan **Turan Dursun**'u *hasretle* yad eder Oran. Ona göre Turan Dursun *"İslamcılarla TV'de tartışmaya çıkıp, onları çok fena mars yapabilecek bir adam"* dır.

Kişi sevdiği ile beraberdir. Ahirde Turan Dursun'la beraber *haşr* olunacak olan Baskın Oran gibilerin bilmesi gereken şu; *"İslam, insana inanıp inanmama hakkını tanıyor. Ama inanmadığı bir inanca, kimsenin **sataşma hakkı yok.** İslam hukukuna göre putperestliğin, ateizmin bile bir inanç olarak İslam toplumunda **var olma hakkı var.** Ama **sataşma hakkı yok,** saldırma hakkı yoktur inançlara..."*

Din Düşmanlığında Ara Yol;
Bilimi Çarpıtmak ya da Bilim ve Ütopya Dergisi

Aydınlık Hareketi, bilimdeki vahyi tasdik eden verilere rağmen, inatla bilimi çarpıtma yoluna giderek din düşmanlığını sergiler. Hareketin bütün tarihi boyunca görülen bu zaaf, İkibin'e Doğru döneminde, Gökyüzü

dergisiyle başlayan kaba polemiklerle hızlandı. İkibin'e Doğru ve Saçak dergileriyle *paslaşmalarla* süren çizgi **Turan Dursun, İlhan Arsel** gibi **Salman Rüşti** *müsvetteleri* nin katkılarıyla iyice yoğunlaştı. Bu atmosferde yayına başlayan **Bilim ve Ütopya** dergisi, bilimi çarpıtarak din düşmanlığı yapma fiilini kurumsallaştırdı. Derginin adını taşıyan **Bilim ve Ütopya Vakfı**, din düşmanlığına dayanan periyodik bir yayın organının çıkmasını sağlıyor. Aydınlık Hareketi kurmaylarından Ferit İlsever yönetiminde devam eden vakıf ve dergide, Doğu Perinçek'in oğlu **Mehmet Perinçek** de bir ara görev aldı.

Bilim ve Ütopya dergisinin kapak konularından biri **"Fransa'nın Turan Dursun'u..."** başlığını taşır. 18. yüzyıl ütopik komünistlerinden, dinleri ve tanrı'yı inkâr eden papaz **Jean Meslier**'dir Fransa'nın Turan Dursun'u... **Atatürk'ün emriyle 1928 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Meslier'in kitabı *Aklıselim* başlığıyla yayımlanır.** Materyalistler kitaba **"Tanrısızlığın İlmihali"** demişlerdir. Doğu Perinçek, Bilim ve Ütopya'nın bu sayısında, Fransız aydınlanmasının ve meteryalizmin Kemalistler üzerindeki etkisini yazar.[151]

Sünnet, Bilim ve Ütopya'nın işlediği konulardan bir diğeri. Akılları sıra din, bilimle çatıştırılarak *ideolojik rant* elde edilme yoluna gidilmiştir. Yahudilik ve İslamiyet'teki *yaklaşımlar* anlatıldıktan sonra *antropolojik* bulgularla, sünnet olgusu çarpıtılmaya çalışılmıştır. Oysa bu zihniyet; arkeoloji, antropoloji, jeoloji ve astronominin modern dünyadaki gelişim hızına ayak uyduramayacak kadar sığ bir kafa yapısına sahip olduklarını ta Turan Dursun zamanında göstermişlerdi. Bu ilimlere ayak uydurmak istikbaldir. Din-örf-gelenek vb. tanımak ta mazidir. Geçmiş ve geleceğin

[151] Bilim ve Ütopya; Mayıs 1995

birikiminden bu zihniyet mahrum olduğu için, her geçen gün soldan bile *tecrit* edilmeye, *marjinalleşmeye* mahkumdur. Bunu önlemelerine de imkan yoktur.

Derginin aynı sayısında Köy Enstitüleri, **Darwin**'in biyografisi, Prof. Dr. **Nusret Fişek**'in bıraktığı izler, Bektaşi ve Alevi söylencelerinde Kalender etkisi gibi konular yanında *İslamiyet'e doğrudan sataşan* bir yazı unutulmamış dergide. Yazı, **"Modern Bilimlerin Şeriattan Kaynaklandığı Yalanı"** başlığını taşıyor.[152]

Bilim ve Ütopya'nın kapak yaptığı bir konulardan biri de kainatın yaratılışı. Yazının tam adı *"Türk destanlarında, dünya halkları Mitolojisinde ve Kur'an'da yaratılış"*, yazarı Hasan Aydın. Aynı sayıda Darwin'in jeoloji ve zooloji çalışmaları yanında **'İz Bırakanlar'** başlığı altında Ziya **Gökalp**'ın *pozitivist yönü* ele alınmış.[153]

Perinçek'e Laiklik Ödülü

İşçi Partisi dönemi; Aydınlık Hareketi'nin Atatürkçülüğünün iyice açığa çıktığı bir dönemdir. Bu yüzden olcak ki, Cumhuriyet gazetesinin düzenlediği Yunus Nadi Ödülleri'nin Sosyal Bilimler Araştırması dalındaki ödülü, Doğu Perinçek'in, **"Kemalist Devrim-2-Din ve Ahlak"** adlı çalışmasına verildi. Perinçek'e *ödül* veren jüri, şu isimlerden oluşur; **Prof. Dr. Bedia Akarsu, Prof. Dr. Toktamış Ateş, Prof. Dr. Aydın Aybay, Prof. Dr. Tahir Berksoy, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, Prof. Dr. İzzettin Önder ve Prof. Dr. Erdoğan Teziç...**[154]

---

[152] Bilim ve Ütopya; Kasım 1996
[153] Bilim ve Ütopya; Aralık 1996
[154] 1995 Yunus Nadi Ödülleri Sahiplerini Buldu, Global; 29 Haziran 1995

Vakıflar Görüldüğü Yerde Ezilmelidir!

Vakıf düşüncesi; insanlık tarihinin en güzel kazanımlarından biridir. Vakıf pratiği sadece İslam dünyasında değil, bütün dünyada el üstünde tutulan bir uygulamadır. Fakat İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, vakıfları *görüldüğü yerde ezilmesi* gereken kurumlar olarak görürür. *"Feodal sivil toplumda şeyh-mürit ilişkisi ağır basar. Ağa-maraba, şeyh-mürit ilişkisini yaşayan her şeyin karşısındayım"* diyen Perinçek, *"vakıfların da bu ilişkileri taşıyan tarikatların örgütlenme yuvaları"* olduğunu iddia eder.[155] Bu görüş Perinçek'in *maoculuktan mülhem* Türkiye'yi Çin'e *benzetme* yanlışından kaynaklanıyor. Türk toplumunda tarihin hiç bir döneminde *ruhban sınıfı* oluşmadığı için Perinçek'in sözleri *havada* kalıyor. Bizim mutasavvıflarımız halkın içinde, üretken, birleştirici özellikler taşımışlardır. *Çin tarihindeki budistlerle bizim mutasavvıflarımızı karıştırıyor* olmalı ki, dünyanın hayran olduğu, bugün bile toplumumuzu kaynaştıran o yüce kurumlara saldırıyor Perinçek...

Gerici Bir Kampanya; "Cumhuriyet Devrimi Kanunları Uygulansın"

1995 yılı başında Aydınlıkçılar'ın **Kaynak Yayınları,** bir kitap yayınlar; **Cumhuriyet Devrimi Kanunları...** Aydınlıkçı kurmaylardan Perinçek'in Sosyalist Parti dönemindeki *emanetçisi* Ferit İlsever'in yazdığı kitap, tek partinin devrim kanunlarını, "emperyalizme ve şeriatçılığa teslim edilmeyecek mevziler" olarak benimsiyor. Biz bütün Türkiye gibi, bu kitabı sadece kitaplardan bir kitap olarak yorumlarken, İşçi Partisi bir kampanya başlattı; **Cumhuriyet Devrimi Kanunları Uygulansın Kampanyası.** Kampanya sebebiyle düzenlenen ilk toplantı 16 ocak 1997 tarihinde Muammer Karaca Tiyatrosu'nda

---

[155] Vakıflar, Nokta; 1-7 Ocak 1995 y.13 s.1 sf.32

yapıldı. Toplantıya İP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in yanı sıra **TBKP** eski yöneticilerinden **Rasih Nuri İleri,** TKP'nin *en yaşlı* üyelerinden **Hüsamettin Dinç,** yazar **Zihni Anadol,** Prof. Dr. **Bahri Savcı,** 68'liler Vakfı Başkanı **Atilla Sarp,** ressam **Balaban,** Atatürkçü Düşünce Derneği İstanbul Merkez Şube Başkanı **Bilge Bilgiç** katıldı.

Toplantıda laik Türkiye Cumhuriyeti'nin yıkılmak istendiğini dile getiren Doğu Perinçek, *"Tevhidi Tedrisat Kanunu ayaklar altındadır. İmam Hatip Liseleri ve kursları çığ gibi büyüyor. Bu basit bir olay değildir. Cumhuriyet devrimlerinin yıkılması olayıdır"* dedi. Atatürk'ün *"Devrim kanunları bütün kanunların üstündedir"* sözünü hatırlatan Perinçek, *"Kör çıkmazlar büyük çıkış yolları bulur. Mafya-tarikat-gladio diktası, devrimci şahlanış ile aşılacaktır. Sivas katliamını yapanlara, **Menemen'in devrimci ruhuyla** cevap vereceğiz"* dedi.

12 maddeden oluşan Cumhuriyet Devrimi Kanunları Uygulansın başlıklı taleplerin yer aldığı bildirinin okunduğu gecede, **Devrimin Seyir Defteri** adlı müzikal gösteri yanında, Amasya-Tokat yöresi alevilerinin semah gösterisi de yapıldı.[156]

İşçi Partisi'nin bu kampanyasının ardından Türkiye, Milli Güvenlik Kurulu ile iktidardaki Refah-Yol koalisyonunun karşı karşıya geldiği ve bu çatışma neticesinde iktidarın el değiştirdiği bir döneme girdi. İşin enteresan tarafı; İşçi Partisi'nin kampanya ile gündem oluşturmaya çalıştığı taleplerle, MGK'nın hükümetten uygulamasını istediği maddeler arasında *aynilikler* in olmasıydı.

---

[156] İşçi Partisi'nden Devrim Kanunları Çağrısı Muharrem Aydın Yeni Yüzyıl 18 Ocak 1997

Okuma Parçası

PERİNÇEK TAK DEDİ, ORDU ŞAK YAPTI...

"Aydınlık'ın *kaşarlanmış revizyonist* lideri Doğu Perinçek her zaman Mustafa Kemal'in devrimlerinin *kararlı savunucusu* ve TC devletinin *gönüllü askeri* olmuştur. Bakmayın siz onun bazı zamanlarda yaramaz çocukların babasının sözünü dinlemeyerek densizlik ya da mızmızlık yaptığına, Perinçek ve avanesi her dönem *orduyla dirsek teması* içinde olmuş ve orduya toz kondurmamaya çalışmıştır.

TC Ordusunun Kılıç Kuşanan Uşağı

Devrimci bir çizgide yürüyen devrimci ve komünistlerden korktuğu kadar hiç kimseden korkup çekinmeyen Perinçek, tam ordunun kemalist partisi gibi çalışmaktadır. *Generallerle omuz omuza* olmaktan, ordunun şeriatçıların üzerine tanklarla gitmesine kadar hemen her konuda *yurtsever* TC ordusunun kılıç kuşanan *uşağı* olduğunu her fırsatta dile getirmekten utanmayan *utanmaz işbirlikçi* Perinçek, 13 haziran'da Emek'te çıkan bir röportajında generallerle her alanda aynı noktada durduğunu belirtmekten kendini alamıyor. Nitekim Perinçek'in açıklamaları bir bir doğrulanıyor. Yani ordunun akıl hocası Perinçek, ordunun politikalarını daha önceden açıklayarak, ne kadar uzak görüşlü ve *kemalist cumhuriyeti savunmada orduyla omuz omuza* olduğunu ortaya koyuyor; *"Şu noktaya geldi, ya RP yasal, ya cumhuriyet devrimi yasal."*

Maoist Geçinen Sabıkalı İşbirlikçi

"RP yasallaştı mı, cumhuriyet devrimini yıkmak artık legalleşecek ve serbest olacaktır. İşte erken seçim bu taktiğe

hizmet ediyor" diyen Perinçek sözlerini şunlarla sürdürüyor; "Erken seçimi karşısında büyük kuvvetlerin duracağını ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin erken bir seçime izin vermeyeceğini" belirten Perinçek hızını alamayarak *"ordunun artık sağa karşı tutum almaya başladığını"* söylüyor. Darbecilerin ipine tutunarak ilerlemek gerektiğini şu sözlerle dile getirmekten kendini alamıyor; "1940'lardan beri merkez sağın yanında yer alan ordu, cumhuriyet devrimi mevzilerine girmiştir. Sivas'ta insanları yakanların, Maraş'ta insanları kesenlerin karşısına askeri kuvvetler çıkacak ve onları tasfiye edecek" *(16 Haziran Emek gazetesi)* Elbette bu sözleri sosyal demokrat geçinen bir partinin genel başkanı veya da yöneticisi söylemiş olsaydı, pek kayda almaz geçerdik. Ama bunu İP-Aydınlık revizyonizminin başı M-L ve hatta Maoist geçinen *sabıkalı işbirlikçi* ve *kaşarlanmış revizyonist* Doğu Perinçek yumurtlayınca işin rengi birden değişmektedi. Bizce Perinçek'in işbirlikçi ve orduyu temize çıkartarak, ona devrimin bekçiliği, yurtseverlik rolü yükleyen bu görüşleri bilinmeyen ya da ilk olarak dile getirilen görüşler değildir. Perinçek bu görüşlerini her zaman kemalizmin sol kanadının temsilcisi olarak dile getirmiş ve bu çizgisine uygun davranmıştır.

Ordunun Arabasına Bağlanmak

Bugün söylemiş oldukları bu sözler ve orduya akıl hocalığı yapmadaki sınır tanımaz dalkavukluğu aşan tutumları, Periçek'in ne kadar devrim ve halk düşmanı, devlet yanlısı bir çizgide yürüdüğünün çarpıcı görüntüsüdür. Perinçek ortada olan gerçekleri görmezden gelerek, sanki RP yasal değilmiş, sanki RP'yi yükseltenler generaller değilmiş gibi, yalanlarla emekçiler, Kemalizm zehiriyle ağulanarak, ordunun arabasına bağlanmaya çalışılmaktadır.

Perinçek o kadar pusulayı şaşırmış ve ordunun sözcülüğüne soyunmuş ki, *ne şeriat ne darbe* sloganına bile tahammül edemeyerek, bu sloganın ABD merkezli olduğunu iddia edecek kadar düşkünleşerek, işbirliğinin üzerine şal örtmeye çalışıyor. Ama ne yapsa da Perinçek'in devletçi ve emekçi halk düşmanı yüzü kapatılamaz.

Nitekim Perinçek'in *"erken seçimi ordu yaptırmaz ve engeller"* sözleri, Refahyol hükümetinin at değiştirmek için başvurduğu manevraya fırsat tanımayan ordu güdümlü Çankaya darbesi ve ardında generallerin has adamı Yılmaz'ın hükümet kurmakla görevlendirilmesiyle bu süreç işlemeye başlamıştır. Ordu, RP'nin önünü kesip, ortamı düzleyerek bir seçimi düşlüyor. Fakat parlamenter pazarıyla oluşturulan yırtma yapıştırma, kırk yamalı Demirel damgalı hükümet, RP'nin yükselişine daha fazla zemin hazırlayacaktır. Ama ordu bu zamana kadar RP'nin kapatılmasını hesaplıyor olabilir. Bunun da ordunun stratejik amaçları bakımından pek bir çözüm olmadığı görülmektedir. Perinçek'in ordunun kendi görüşlerine uygun davrandığı yönlü açıklamaları, söylediklerinden gerçekten *en doğru sözün* bu olduğunu teslim etmiş oluyor.

Ordunun sağa karşı savaş açtığı, artık sol gelişecek palavraları ise Perinçek'in anladığı anlamda orduyu ve darbeleri destekleyen adından başka solculukla hiç bir ilgisi bağlantısı kalmamış, liberal, reformist işbirlikçi, kemalist solcuları kast ediyor ki, bunların olsa olsa faşizmin koltuk değneği oldukları ve bundan öteye bir rol oynamayacakları ülkemizde defalarca kanıtlanmış olgulardır.

Perinçek Gibi Aşağılık Revizyonist

Devrimcileri, işçileri, ilerici Kürtleri kırımdan ve zulümden geçiren, öldüren, işkenceye çeken, zindanlara kapatan, gözaltında kaybeden, sokak ve ev infazlarıyla gencecik

bedenleri aramızdan koparıp alan, barış istedi diye zindana kapatan, DKÖ'nün kapısına kilit vuran, dahası işçi ve emekçilere, devrimci ve komünistlere politika yapma hakkı tanımayan, ülkeyi halklar hapishanesine çeviren, ordunun egemenliği altındaki TC devletinde, halk düşmanı ordunun sağa yönelip sola omuz vereceğini söylemek, ancak Perinçek gibi, aşağılık revizyonistlere has bir olay olabilir.

Perinçek'in Uyuzu

Ordunu hizmetinde dolu dizgin ilerleyerek devrimci harekete ve kitle mücadelesine azgınca saldıran Perinçek, ordusuz generaller gibi kendini paralıyor. Emekçi yığınlar nezdinde teşhir ve tecrit olmuş Perinçek, gemisini ordunun limanına demirlemiş ve burada konaklamaya çalışıyor. Şimdiye kadar liberal reformist işbirlikçi devletçi çigide yürüyen Perinçek ve güruhu bugün de şeriata karşı olma adına, darbeci çizgide yürüyerek, emekçilerden kestiği umudunu orduda aramaya çabalıyor. Ama Perinçek'in bu gayretleri boşuna, çünkü Perinçek'in uyuzuna ordu da çare olamayacaktır.[157]

NOT-1

Yukarıya aldığımız Genç Öncü dergisinin görüşlerine katılıp katılmamak okuyucularımızın kendi tercihidir. Ancak biz başta yazının başlığı olmak üzere, Perinçek'in ordunun akıl hocalığını yaptığı yolundaki iddiaya ihtimal veremiyoruz. Ancak MGK kararları açıklanmadan aylar öncesinden, Aydınlıkçıların kararların muhtevası yönünde kamuoyu oluşturmaya başlamasının da bir izahı gerekmektedir. Biz olsa olsa MGK karar taslaklarının, MİT raporu olayında olduğu gibi, Aydınlıkçılara

---

[157] Perinçek Tak Dedi Ordu Şak Yaptı
Genç Öncü 1 Ağustos 1997 y.1 özel sayı 2
(KP-İÖ'nün yayını,Proleter Halkın Birliği'nin devamı, İbrahim Kaypakkayacı TKP/ML çizgisi)

sızdırıldığını düşünebiliyoruz. Yoksa Türk Milletinin ordusunun, Proleter Halkın Birliği fraksiyonunun iddia ettiği gibi, Perinçek'ten akıl almasını hayal bile edemiyoruz.

NOT-2

(Baş Düşman Kim ?)

MLKP yayını Özgür Gençlik dergisinin, Aydınlık Hareketi yorumu da ilginçtir. Mücadelenin ana çerçevesini çizen baş düşman tesbitine dikkat çeken dergi, Aydılıkçıların sürekli olarak başdüşmanı saptırarak gerçek düşmana hizmet ettiğini ileri sürer; *"işçi sınıfı ve ezilen yığınlara, işbirlikçi tekelci burjuvazinin sınıf egemenliği aygıtı olan devleti, antiemperyalist ya da bağımsızlıkçı göstererek yanıltıp kandırarak, bu devletin egemen işbirlikçi tekelci burjuvazinin yedeğine bağlamaya-kuyruğuna takmaya çalışmakta, çıkardığı gürültüye rağmen antiemperyalist mücadelenin sınıfsal özünü boşaltıp saptırmaktadır."*

Aydınlık Hareketi'nin misyonunu bu şekilde işaret eden dergi konunun altını özenle çizer; *"bugünkü devlet, ülkemizi emperyalizme bağlayan zincirin temel ve belirleyici halkasıdır.Doğu Perinçek-İP-Aydınlık opotünizmi bu gerçeği çarpıtmaya daima çok büyük bir özen gösterir."*[158]

Laiklik-Şeriat çatışmalarını devlet içindeki bir kliğin yönlendirdiğini iddia eden bir başka maocu yayın ise Halkın Günlüğü gazetesi. Gazete ordunun gerçekte *"şeriat, kontrgerilla ve mafyacılığa karşı değil, bilfiil bunun içinde"* olduğunu söyler. Devlet içindeki çete ve klikler

---

[158] Politika Üzerine Dersler-4, DEVLET-2
Özgür Gençlik 20 Temmuz 1997 s.27 sf.22-23
(MLKP örgütü yanlısı bir dergi)

arasındaki çatışmada, Perinçek'e düşen rolü, ordunun sözcülüğünü yapmak şeklinde özetliyor gazete.[159]

Maocular gibi, İslamcı yayın organlarından **Yeni Tahkim** dergisi de Aydınlık Hareketinin *görevli* olduğuna dikkat çeker. Şöyle der dergi yazarlarından Selami Erhan; *"görevi Kemalist Laik devleti korumak olan, bu amaçla da provokatif faaliyetlerde bulunan piç PDA siyaseti."*[160]

---

[159] Köstebekler Savaşı ve Yeni Hükümet Şerif Uğur
Halkın Günlüğü 1 Ağustos 1997 y.1 s.1 sf.7
(TKP(ML)-TİKKO taraflısı yayın,Partizan dergilerinin devamı)

[160] TKP Geleneğinden Kurtulmadan
Devrimci Sola Hayat Hakkı Yok, Selami Erhan
Yeni Tahkim; 15 Haziran 1995, s.5, sf.14

C.AYDINLIK HAREKETİ
LİDERİ DOĞU PERİNÇEK

İhtilal örgütü TİİKP ve siyasi parti TİKP dönemlerinden ziyade Doğu Perinçek'in kamuoyu ile yakından tanışması, İkibin'e Doğru dergisinin yayınlandığı dönemde olmuştur.

Haftalık haber dergilerinin kamuoyu oluşturmada önemli bir yeri vardır. Ülkemizde haber dergisi ise sınırlı. Bunlardan biri de yayınlandığı dönemde İkibin'e Doğru dergisiydi. Derginin başyazarı Doğu Perinçek, Mao Zetung düşüncesinde sosyalist bir politikacı. İkibin'e Doğru dergisi yayınlandığı dönemde sınırlı trajına rağmen, etkili bir yayın organı olmuştur. Dergi özellikle bazı flaş sayılarla gündem oluşturmayı başarmıştır.

Bu flaş sayılara bakıldığında, *yapay kurgular etrafında* kamuoyu oluşturulmağa çalışıldığı hemen görülür.İnsanları ve inançları suçlayan bu yayınların hiçbirisi özgün araştırma ürünü değildir. İkibin'e Doğru'nun bu ajitasyon kokan sayılarıyla, 12 Eylül öncesinin Aydınlık gazetesinin yayınları arasında açık benzerlik görülür.

İkibin'e Doğru dergisi de sürekli olarak Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilgili haberler verir. MİT Raporu en çok gürültü koparan sayısıdır derginin. Öyleki ülkeyi yönetenlerin haberinin olmadığı bir çok konuda, Doğu Perinçek kliğinin yayınları olmuştur. Herkesin merak ettiği bir soruru vardır; **Doğu Perinçek nereden alır MİT'le, kontrgerillayla ilgili bilgileri?** Bu konu hala aydınlanmamıştır.

Aynı tavrı İşçi Partisi döneminde arttırarak sürdüren Perinçek, giderek Ömer Laçiner'in işaret ettiği gibi laik bir

tetikçi rolüne girmiş ve bu yönüyle toplumsal uzlaşmayı ve milli birliğimizi baltalar bir konuma düşmüştür.

Aydınlık Hareketi'ni daha iyi tanıyabilmek için Doğu Perinçek'i tanımalıyız.

Bütün gizli örgütlerde karşı istihbarat için bir şifre sistemi kullanılır. Her eylem, durum ve kişinin bu şifre sistemi içinde dışardaki insanların anlamayacağı bir başka adı vardır. Kod adı tabiri de şifre sisteminin kişilerle ilgili bölümüdür. **Doğu Perinçek'in illegal bir örgüt olan TİİKP içindeki kod adı *Yılmaz*'dır.**[161] Örgütün şifre sistemine vâkıf sınırlı sayıdaki militandan biri olan **Perinçek'in ikinci eşi Kurye Şule'nin örgütteki kod adı da *Ayşe*'dir.**

Perinçek'i nasıl bilirsiniz sorusunun cevabını, kaynaklardan şöyle öğreniriz. TİİKP dönemindeki dava arkadaşlarından Cengiz Çandar eski lideri için *"Perinçek ruh hastasıdır"*[162] der. Tabii Perinçek'in ruh hastası olup olmadığını tam manasıyla bilemiyoruz. Bu ancak psikiyatrların ilgi sahasına giren bir durumdur. Onun *agresif* bir insan olduğunu biz, televizyonlardaki açıkoturumlardan biliyoruz.

Eleştiriye tahammül etmek erdemdir, büyüklüktür. Doğu Perinçek'in eleştiriye tahammül konusunda ciddi problemleri vardır. TİİKP'in Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Komitesi'nin 10-11 Aralık 1971 tarihleri arasındaki toplantısında alınan kararlar gözden geçirilip, çalışma bölgeleri ve kadroların dağılımı, hazırlanması gereken raporlar, mali meseleler, sicil ve görev defteri, satın alınacak

---

[161] TİİKP Dosyası-1
Töre-Devlet Y. İstanbul 1973 sf.85

[162] Perinçek, Ruh Hastasıdır
Nokta; 10 Kasım 1991 sf.30-31

jeep ve askeri eğitim yeri ile Filistin'den geleceklerin dağılımı meseleleri karara bağlanmış. Toplantıda ayrıca Türk Silahlı Kuvvetleri içinde örgütlenme faaliyetleri üzerinde durulmuştur.

Bu toplantıda ihtilalci gizli örgütün lideri Perinçek'e, "pratik faaliyette kararsızlık ve tereddütlere yol açmak, saflar arasında birlik ve disiplin sağlamamak,dördüncü alt bölgede çalışması kararlaştırıldığı halde, bu karardan vazgeçmekle" itham edilip, bu hususlarla ilgili müşahhas vak'alar ve misaller verilmiş. Bu eleştiriler karşısında Doğu Perinçek; *"Bu eleştiri ancak hainlere yöneltilir. Ben eğer bu hataları yapmışsam bugünkü görevleri yürütemem. Bunun hesabını vereceğim"* şeklindeki tepki, eleştiri karşısında öfkeye ve duygusallığa kapılmak hatalı bir tutum olarak belirtilip hatalarını düzeltmesi istenilmiş, söz konusu hataların merkez Komitesine ve Doğu Perinçek'in şahsına karşı *güvensizlik* doğurduğu belirtilmiştir.[163]

Yine Aydınlık Hareketi'nin kurmay kadrosundan Ömer Faruk Ciravoğlu, TİKP Savunma'sında geçen notlarda, lideri hakkında *"sen her şeyin doğrusunu bilirsin"* diyecek kadar ona bağlı bir insanken, Perinçek'in tavırları hakkında bazı bilgiler iletir;

"Mahkemelere tutuksuz olarak gidip geliyorum. Haberleşme benim üzerimden sağlanıyor. Dışardakilerden içeriye, içerden dışarıya mesajları ben taşıyorum. Her götürdüğüm habere Doğu fitil oluyor. Üstelik te hıncını benden alıyor. Doğu'dan azar işitmekten bıkmış haldeyim."[164]

---

[163] TİİKP Dosyası-1
Töre-Devlet Y. İstanbul 1973 sf.85

[164] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu
Pencere Y. sf.88

Yine hareketin kurmaylarından **Halil Berktay**'ın Perinçek'i anlatırken kullandığı ifade ilginçtir; *"Bir ara, uzun zamandır zihnimi kurcalayan, yukarıdaki sorunu açmaya cesaret ettim."*[165] Bu çekingenlik sadece o zaman bunalım içinde olduğunun söyleyen Berktay'ın yapısından kaynaklanmaz. Çünkü lider Perinçek, Sosyalist Parti döneminde muhalif kanatla yapılan toplantıda Berktay'a hitaben, *"sen beni o yazılarla düelloya çekersen olay hesepłaşma noktasına gelir. Yanlış olur."*[166] diyerek tehdit eder.

Perinçek'in *kırıcı üslubu* sadece kadrosuna karşı değil, aile fertlerine, kardeşi Feyza Perinçek'e karşı da kırıcıdır. Gün Zileli'nin yeğeni gazeteci Ümit Zileli anlatır;

"...daha sonra Feyza Perinçek ile sohbet ettim. Hayretle, Feyza'nın da son gelişmelerden, özellikle Doğu'nun tavırlarından son derece rahatsız olduğunu öğrendim.
- Niçin fikirlerini söylemiyorsun ? diye sordum.
Kafasını iki yana doğru salladı. Bir sigara yaktı;
- Beni dinlemiyor bile... şeklinde yanıtladı sorumu."[167]

Perinçek'in teorik çalışmaları da örgüt içinde ve dışında eleştirilere uğrar. Halil Berktay Perinçek'in teorik birikimini; *"siyasi mücadelenin icaplarına göre eklektik bir teori"*[168] şeklinde yorumlarken, Aybar çizgisi; *"devletin*

---

[165] SP Kuruluş Toplantısına Mektup
Saçak; Şubat 1989 s.60 sf.19

[166] Tartışma Tutanağı
Saçak; Şubat 1989 s.60 sf.8

[167] Vur Emri Ümit Zileli
An Y. Ankara 1991, 3. Bsk. sf.23

[168] Bir Dönem Kapanırken; Halil Berktay

sınıfsallığına ses çıkarmadan popülizm"[169] yapmakla itham eder. Yine aynı çizgi; *"Perinçek tüm tarih boyunca serbestçe dolaşabiliyor"* derken, isminin açıklanmasını istemeyen Başbakan **Mesut Yılmaz** ve Genelkurmay Başkanı **İsmail Hakkı Karadayı**'ya yakın bir uzman olduğu iddia edilen bir görevli, Perinçek hakkında şu tesbitini açıklar;

"Onun bütün bu olaylarda iltihap patlatıcısı diyebileceğimiz bir rolü var. MİT ve bir kısım askerler sebebine akıl erdiremediğim bir şekilde bazı bilgi ve belgeleri bu kişiye aktarıyorlar. Hatırlayacaksınız, Kanal 6'daki bir programda Doğu Perinçek kendisinin açık oturumda karşılaşacağı sürprizler konusunda Genelkurmay İstihbarat Dairesi Başkanlığı tarafından yazılı olarak uyardığını iddia etmiş, belge göstermişti. Ve yine anlaşılmaz bir şekilde bu açıklama, Genelkurmayca soruşturma konusu yapılmamıştı."[170]

Perinçek ismi, **Tansu Çiller**'in CIA Ajanı olduğu yolundaki polemikte de öne çıkar. Onun asılsız iddiaları bile yüksek bürokratlar tarafından ciddiye alınır. DYP'lilerin bu başvuruyu neden Anayasa Mahkemesi üyelerine gönderdiğini sormaları üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı **Vural Savaş**'ın, *"Aslında, benim o başvuruyu hiç kabul etmemem gerekirdi. Basının bu kadar*

Pencere Y. sf.195

[169] Varolan Düzenle Reel Sosyalizm Arasında Sıkışmak M.Gündüz Saçak; Nisan 1987, s.39 sf.31

[170] Hükümet Yeşil'i Bulamaz Yeni Ufuk; 18 Temmuz 1997

abartacağını bilseydim Anayasa Mahkemesi üyelerine de göndermezdim" dediği belirtilir.[171]

Milletvekili Bir Baba; Sadık Perinçek

Sadık Perinçek; Kemaliye ilçesi Apçağa köyünden Hacı Sadıkoğlu Cemal Perinçek ile aynı köyden Adıgüzel Ağanın oğlu Mustafa Yılmaz'ın kızı Rahime Hanım'ın oğludur.

Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde 1915 yılında dünyaya geldi. İlkokulu Erzincan'ın Refahiye ilçesinde, ortaokulun iki yılını Giresun'da son yılını da Malatya'da okumuştur. 1933 yılında Sivas Lisesi'ni bitirmiştir.1939-1940 ders yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuştur.

Yedeksubay olarak askerliğini yaptıktan sonra, Hatay'da hakimlik stajına başlamıştır. 1943 yılında Diyarbakır'a hakim olarak tayin edilmiştir. 1945-1954 arasında Ankara'da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı olarak görev yaptı.

1954'te görevinden ayrılarak Erzincan'dan **Demokrat Parti** milletvekili seçildi. 1957'den 1961'e kadar avukatlık yaptı. 1961'de Genel Başkanlığını **Ekrem Alican**'ın yaptığı Yeni Türkiye Partisi'nden Erzincan Milletvekili seçilerek Kurucu Meclis'e girdi. Sonra Adalet Partisi'ne geçti. Aynı yıl yapılan seçimde tekrar Erzincan milletvekili seçildi. 1965 ve 1969 seçimlerinde de milletvekili seçildi. 1965'ten itibaren AP Genel Başkan Yardımcısı oldu.[172]

---

[171] Savcının İtirafı
Türkiye; 18 Temmuz 1997

[172] Türkiye'de Kim Kimdir ? Redaktör Yılmaz Tunçkol
Tanıtım Y. İstanbul 1977

Oğlu Doğu Perinçek'in, 12 Mart'a uzanan şiddet olaylarına adının karışması, siyasi kariyerini etkiledi. Bu yüzden Genel Başkan Yardımcılığı görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Fakat hayatını olumsuz şekilde etkilemesine rağmen, oğluyla ve oğlunun kanun kaçağı arkadaşlarıyla arası oldukça iyidir. Ömer Faruk Ciravoğlu anlatır;

"İstanbul'da çoğunlukla Gün'lerde kalıyorum. Gün aranıyor o sıralarda. Birlikte çalışıyoruz ve her zaman ona gitmemi gerektiren birşeyler oluyor. Ya danışmam gerekiyor ya da bir yazı bırakmam. İstanbul'da duruşması olduğu günlerde Sadık Perinçek de oraya geliyor. Onun gelişini dört gözle bekliyoruz. Yemekten sonra Sadık Amcanın ilk lafı, eliyle masayı işaret ederek, 'hadi buyurun' oluyor. Bizi pişpirik masasına davet ediyor. Benle Gün, Sadık Amcayla Feyza eşleşiyoruz. "Baklavasına" deniyor. Yenilen gidip alacak. Gerçi çoğunlukla parasını da Sadık amca veriyor ama gidip alması da bir dert. Yeniliyoruz, Gün kızara bozara gidip tatlıyı alıp geliyor. Sabahın esprisini akşamdan biliyoruz artık.

Gün uyku sersemi yataktan kalkacak, Sadık Amca; "Ne o yenildin diye uykun kaçtı galiba!" Diyecek. Gün de saf saf; "Yoo ondan değil" diye cevaplayacak. Buna daha da çok güleceğiz."[173]

Ciravoğlu'nun dünya tatlısı dediği Sadık Perinçek, Demokrat Parti'den Erzincan milletvekili seçilmesine rağmen, **27 Mayıs İhtilali'ni *"çok iyi oldu, başka çaresi yoktu"* diye karşılayan bir insandır.** Zaten Demokrat Parti içinde Ethem Menderes'in başını çektiği, önce

[173] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf.89

Hürriyet Partisi'ni ve 27 Mayıs gece baskınından sonra Yeni Türkiye Partisi'ni oluşturan *masonik çizginin* bir temsilcisidir.

Yassıada'da yargılanan **Adnan Menderes'in avukatlığını yapması istenir, ısrarlara rağmen kabul etmez.** Sonradan Adalet Partisi'ne girmesine rağmen, **AP Grubunun aksine Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idamı hususundaki oylamayı protesto eder,** katılmaz.

Sadık Perinçek'in eşi **Lebibe Hanım**'dır. Lebibe Perinçek, Tunceli Pertekli Kunduracı Mustafa'nın kızıdır. *Sünni* bir aileye mensuptur.

Sadık Perinçek'in yayınlanmış eserleri; Türk Ceza Kanunu ve Yargıtay Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve İlgili Yargıtay Kararları ve İçtihatları (Bir Grup Hukukçuyla Birlikte), Ceza Hükümlerini Taşıyan Hususi Kanun ve Nizamnameler. Ayrıca Ali Kemal'in Ercincan kitabı ile Atatürk'ün 1923 Eskişehir-İzmit Konuşmaları adlı kitabı günümüz harfleriyle oğlu Doğu Perinçek'in fraksiyon yayınevi olan **Kaynak Yayınları**'ndan yayınlamıştır.

Sadık Perinçek; Prof. Dr. **Muhittin Ülker**'in kurduğu ve başkanlığını yaptığı **Modern Cerrahi Derneği** ile Prof. Dr. **Rıdvan Ege**'nin başkanı olduğu **Modern Cerrahi Derneği ve Acil Yardım Trafik Hastanesi Vakfı**'nın yönetim kurulu üyesidir.[174]

Sadık Perinçek'in Çocukları

---

[174] Her Yönüyle Kemaliye (Eğin)
TC Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Birliği Yayını
İstanbul 1996, sf. 804-805

Sadık ve Lebibe Perinçek çiftinin *üç çocuğu* vardır; **Doğu Perinçek, Feyza Perinçek** ve **Işık Soner.**

Feyza Perinçek; ağabeyi Doğu Perinçek'in en yakın kadrosu içinde yer alır. Sosyalist Parti döneminde Doğu Perinçek siyasi yasaklıyken, yengesi Şule'yle birlikte her halde aileyi temsilen SP MKK'sına seçilir. En son aldığı görevlerinden biri haftalık Aydınlık gazetesinin yazı işleri müdürlüğüdür.[175]

Sadık Perinçek'in diğer kızı Işık, **Vedat Soner** ile evlidir. Vedat Soner 1996 Ağustosunda ölür. Vedat-Işık Soner çiftinin bir de çocuğu vardır; **Yunus Soner.** Işık Soner de Kaynak Yayınları çevirmeni olarak Aydınlık Hareketi'ne katılmış olur.[176]

Posta Müdürü Dede; Cemal Perinçek

Sadık Perinçek'in babası Cemal Perinçek, aslen Kemaliyeli (Eğin) olmasına rağmen, Posta Müdürlüğü görevinden dolayı Refahiye'de bulunmuştur. Cemal Perinçek'in dört çocuğu vardır; Sadık, Sami, Emine, Necla.

Refahiye'de görev yapan Posta Müdürü Cemal Perinçek'in evinde bir *hizmetçi kız* vardır. **Davulcu Dursun**'un kardeşi **Hediye**'dir bu. Postacı kapıyı kaç kere çalmıştır bilinmez ama hizmetçi kız Hediye, Posta Müdürü Cemal Perinçek tarafından *iğfal edildiğini* söylemiştir. Bu iddiadan sonra hamile kadın Hediye, çocuğunu evden atıldıktan sonra doğurmak zorunda kalır. Hediye Hanım; hanımının zoruyla babalığını reddeden Cemal Perinçek'e inat, çocuğunun adını **Sami** koyar. Malum Sami, Posta Müdürü'nün büyük

---

[175] Aydınlık -Künye- Aydınlık 8 Eylül 1996

[176] Vedat Soner -ölüm ilanı- Aydınlık 18 Ağustos 1996

oğlunun adıdır. **Sami, *hık* demiş, Posta Müdürü'nün burnundan inmiş gibi ona benzemektedir.** Irgatlık yapan Sami, Kör Melek diye bilinen bir kadınla evlenir. Onların da bir çocuğu olur; **Mehmet Şerif...** Büyüyünce gardiyan olur.

Sadık Perinçek'in kardeşlerinden **Necla,** vaktiyle Refahiye PTT'sinde memurdur. Müdür babası işe almıştır onu. Güzel olmayan bir bayan olduğu söylenen Necla, o zaman için pek yaygın olmayan telefon arkadaşlığı metoduyla tanıştığı, Erzincan PTT'sinden bir memurla evlenir.

Necla'nın ablası **Emine** de çirkin bir kızdır. Küçük kardeşi kendisinden önce evlenince, evde kaldığına inanan Emine, kendisini isteyen *alevi kökenli bir subayla* alelacele evlenir. Emine'nin bir oğlu olur; **Aykut**... O'nun da Doğu Perinçek gibi bir ayağı topaldır.

Köken Meseleleri

Perinçek ailesi; Erzincan'ın Kemaliye ilçesi Apçağa köyündendir. Apçağa; çağlayan su veya su arkı manasına gelmektedir. Apçağa, Kemaliye köyleri içinde kültür ve tarih zenginliği ile önde gelen bir yerleşim merkezidir. Köy tabii güzellikleri, mesire yerleri ve bağ evleri ile meşhurdur. Kemaliye'nin Hazreti Ömer'in oğlu Emin Ömer İbni Lokman tarafından islamlaştırıldığı, daha sonra da Selçuklu Sultanı Alaaddin tarafından fethedilerek Bizans yönetimine son verildiği tarihi kaynaklarda bildirilmiştir. Fetihten sonra Kemaliye'de Türklerle ermeni ve rumlar birlikte yaşamışlardır. Apçağa köyü ise Türklerle ermenilerin ve Osmanlı arşiv belgelerinde **"yerli sekene"** tabir edilen, Anadolu'nun Lidyalı-Urartulu-Frigyalı arkaik yerlilerinin yaşadığı bir köydür. Perinçek bu köyün yerlisi

olmadığını Kafkasya'dan göçtüklereni söylemektedir. Eğer öyleyse babaannesi, aynı köyden Adıgüzel Ağanın oğlu Mustafa Yılmaz'ın kızı Rahime Hanım'ın yerli sekene olma ihtimali vardır.

Köyde daha önceden ermenilerin varlığı, Perinçek ailesinin kökeni konusunda bazı şüphelere yol açmaktaysa da, ermenilerin Birinci Dünya Savaşından sonra bölgeyi terk ettiği bilinmektedir. Apçağa köyünde ve civarında müslüman olan ermeni kökenli aileler varsa da, Perinçek ailesinin bunlardan olup olmadığını bilemiyoruz.

Türkiye'de yaşayanlar; Bitlisli *Kürümoğlu* ailesine mensup bir eski cumhurbaşkanının *son nefesinde* ermeni alfabesinin kaç harfli olduğunu sayıklayıp sorduğunu ve öyle öldüğünü iyi bilir. Bir başka bildiği kişi de dışişleri bakanlığı görevine getirildikten bir süre sonra başbakanlığa getirilen birisidir. Bu kişinin ermeni karar tasarılarının Türkiye'yi dünyada sıkıştırdığı bir sırada görevinden istifa ettiği bilindiği için, Kıbrıs'ta rumları, Bosna'da sırpları, Çeçenistan'da rusları, Karabağ'da ermenileri destekleyen[177] Doğu Perinçek'in kökenini de ciddi ciddi merak etmektedir.

Öte yandan Doğu Perinçek, aile kökeni olarak Kafkasya'yı işaret etmektedir. Bu nasıl bir Kafkaslılıktır? Kökenleri hangi Kafkas kavmine dayanmaktadır? Ve ne zaman Erzincan'a göçülmüştür? Bu konularda hiç bir bilgi vermiyor Perinçek.

Birinci Dünya Savaşı öncesi Apçağa, altın dönemini yaşamıştır. Ticari hayatın çok canlı olduğu bu dönemde, köy 500 haneye ulaşmış, 50 adet dükkan, 4 sarraf, 5 fırın, bir hamam faaliyet göstermiştir. Savaştan sonra ermeni

---

[177] Kılavuzu Perinçek Olanın
Öncü 5 Temmuz 1997

nüfus köyü terk etmiş. Bu göç, köyün canlılığını öldürmüş ve Türkler de yoğun bir göç yaşamıştır.

Apçağa köyünden Doğu Perinçek dışında yetişen bazı ünlüler şöyledir; İngiliz Sait Paşa, Kudüs Mutasarrıfı İsmail İzzet Paşa, Müşir Ethem Paşa, şair Ahmet Kudsi Tecer, Prof.Dr.Muhiddin Ülker, milletvekili Sadık Perinçek.[178]

General Bir Dayı; Turhan Olcaytu
Karada, havada, denizde
Her zaman ve her yerde

"...özverilerinizle oluşacak kaynak ehil ve emin ellerde amaca en uygun şekilde yerine ulaşacaktır..."

"Türk Silahlı Kuvvetleri'ni Güçlendirme Vakfı yardımlarınızı bekler."[179]

Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı eski Başkanı emekli Tümgeneral **Turhan Olcaytu**'tur. Olcaytu, Perinçek'in dayısıdır. Ne var bunda diyebiliriz, bu bizim en tabii hakkımızdır. Tıpkı Milli Mücadele'nin Garp Cephesi Komutanı **Ali Fuat Cebesoy'un yeğenleri Nazım Hikmet**'in Vatan'a ihanet, **Mehmet Ali Aybar**'ın TİP ve SDP davalarında, Milli Savunma Eski Bakanı **Hasan Esat Işık'ın oğlu Yusuf Işık**'ın TKP ve Barış Derneği, Hava Kuvvetleri Eski Komutanı Orgeneral **Reşat Mater'in oğlu Osman Tayfun Mater**'in Dev-Yol davasında yargılanmaları, yakın akrabalarını etkilememiş kimse bu

---

[178] Her Yönüyle Kemaliye (Eğin)
TC Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Birliği Yayını
İstanbul 1996 sf.553-560

[179] TSK Güçlendirme Vakfı - İlan-
Cumhuriyet, 15 Ağustos 1988

şahısları suçlamamışsa, şimdi Turhan Olcaytu da suçlanamaz.

12 Mart'ta Parlar Olcaytu'nun Yıldızı

12 Mart 1971 öncesi Orgeneral **Celil Gürkan** cuntasının müdahaleye hazırlandığı sırada, 28. Tümen Komutanı Tümgeneral **Abdurrahman Ergeç** ve Zırhlı Birlik Eğitim Tümen Komutanı Tümgeneral **Turhan Olcaytu,** Genelkurmay Başkanı Orgeneral **Faruk Gürler**'e gelerek bağlılıklarını bildirmişlerdi.

Tümgeneral Ergeç ve Olcaytu yanındayken, Faruk Gürler darbe yanlısı iki generali yanına çağırır. Bunlar Orgeneral Celil Gürkan ve Tümgeneral **Şükrü Köseoğlu**'dur. Çağırmasının sebebi, gözdağı vermektir. Ergeç alarm tertibini anlatır, Olcaytu gizli bir yerde beklettiği araçtan bahseder.

Olcaytu, Celil Gürkan'ın *cunta listesinde dördüncü kategoride* yer alır. Bu kategori 8-10 Mart 1971 günlerinde Orgeneral Gürler'den birliklerinin müteyakkız bulundurmaları ve kendi özel kod talimatı olmadan herhangi bir davranışta bulunmamaları talimatını aldıklarını söyleyen kimselerdir.[180]

Olcaytu sonraları OYAK Yönetim Kurulu üyesi olmuştur. Aselsan'ın bugünkü faaliyetlerinde emeği vardır. 1986 genel seçiminde ANAP'tan milletvekili adayı bile olmuştur. Gerçi Özal *uygun bulmamıştır* onun milletvekili olmasını ve aday göstermemiştir. Olcaytu'nun bir de kitabı vardır; **"Dinimiz Neyi Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı, İnkılabımız-İlkelerimiz."**[181]

---

[180] 12 Mart Cuntaları Nazlı Ilıcak Tercüman 20-22 Mart 1986

[181] Dinimiz Neyi Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı,

Kitapta çeşitli görüşler ileri sürer Olcaytu. Bunlardan biri şöyledir; *"İslam Hukuku'nda çeşitli uygulamalar, her mezhebin ayrı ayrı olan şer'i yorumları, çoğala çoğala, İslam Fıkhı bizatihi adaletsizliğin kendisi olmuştur."* Bu sözler onun *inanç* durumunu en iyi şekilde göstermektedir. Bu kitabın 1997 eğitim yılında üniversitelerde yardımcı ders kitabı olacağının açıklanması, YÖK'ün bir [illegible]yonun eline geçtiğini göstermektedir.

Turhan Olcaytu, 1980'lerde daha yayında devlet tekelinin kalkmadığı dönemde TRT'de yayınlanan **İnsanlık Tarihi** adlı programın başlangıç bölümünün yayınlanmaması üzerine, Doğu Perinçek'in başyazarı olduğu Saçak Dergisi'nin düzenlediği soruşturmaya verdiği cevap ilginçtir. Olcaytu programdaki Darvinist başlangıcın makaslanmasını bilimsel düşünceye karşı bir davranış olarak niteler. Aynı soruşturmaya Süleyman Demirel, *"TV seyretmiyorum"* diyerek, geçiştirmeli güzel bir cevap vermiştir.

Doğu Perinçek, 12 Mart öncesi Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi lideridir. **Örgüt, eylemler yapmayı tasarlarken, muhtıradan hemen önce vazgeçiverir.** Perinçek'in dayısı Tümgeneral Olcaytu, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Faruk Gürler ile ilişkidedir. Babası, dayısı ve eniştesinin o dönemde Perinçek'le *ilgisi* ne derecedir bu aydınlanmamıştır.

Emniyet Genel Müdürü Bir Enişte; Celalettin Tüfekçi

Yankı dergisinin 528. sayısında Emniyet Genel Müdürlerinden eniştesi **Celalettin Tüfekçi**'nin 12 Mart döneminde bu görevde bulunduğu söylenmişse de, Perinçek bunu tekzip ederek şu bilgiyi vermiştir. *"Teyzemin kızının*

İnkılabımız, İlkelerimiz Tümgeneral Turhan Olcaytu Okat Yayınları 4.Bs. İstanbul 1973

kocası Celalettin Tüfekçi, 12 Mart döneminde Emniyet Genel Müdürlüğü görevinde değildi. 12 Mart döneminden sonra bu göreve atandı."

Celalettin Tüfekçi, 1989 genel seçimlerinde Doğru Yol Partisi'nden milletvekili adayı olmuş, fakat seçilememiştir. Aslen Van'lı olan Celalettin Tüfekçi'nin dedesi Sofi Baba olarak bilinen bir derviştir. Büyük alim Seyyid Fehim hazretlerinin talebelerinden olan Sofi Baba, aynı zamanda iyi bir nişancıdır da. Hatta Celalettin Tüfekçi'nin soyadı da bu nişancılıktan gelir.

Bu arada küçük bir detay olarak, Celalettin Tüfekçi'nin başına gelen bir kazayı aktaralım. Tüfekçi Beyoğlu'nda İstiklal Caddesinde, tramvaydan inmeye çalışırken düşerek yaralanır. Akşam saatlerinde bir arkadaşından dönüşünde tramvaya binen Tüfekçi, kapının yanında beklerken sarsıntı sonucu dengesini kaybederek düşer. Tramvayla bir süre sürüklenen Tüfekçi, Taksim Hastanesi'ne kaldırılır.[182]

Yakın Plan Perinçek

Doğu Perinçek 1942 yılında Gaziantep'te doğdu. Babası ve annesi Erzincan'ın Kemaliye ilçesinden memur ailelere mensup. Perinçek, baba tarafının Kafkasya'dan gelip, Kemaliye'ye yerleştiğini söylemiştir ama bu konuda elimizde her hangi bir bilgi yoktur.

Perinçek'in çocukluğu Ankara'da geçer. İsrail evlerinde otururlar. Liseyi Ankara Deneme Lisesi'nde bitirir. Serbest bir çocukluk dönemi geçirir, 8-9 yaşında *Seksoloji* dergisinin müdavimidir.

---

[182] Emekli Vali Tramvaydan Düştü
Hürriyet 27 Haziran 1996

Doğu Perinçek, üniversiteye Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde başlar. Yabancı dil sorununu çözmek için ikinci sınıfta Almanya'ya gider. Orada bir yandan işçi olarak çalışır bir yandan Goethe Enstitüsü'nde devam eder. 1964 yılında Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, Kamu Hukuku (Devlet Teorisi) Kürsüsü'nde asistan olur.

1967'de Türkiye İşçi Partisi'ne girer. TİP'e üye olan ilk öğretim üyesi olur. Dönüşüm Dergisi yazı kurulu ile TİP Bilim Kurulu'nda çalışır. Aynı yıl içinde üç ay, Berlin'de Otto Sube Enstitüsü'nde akademik çalışma yapar. Almanya'da Türk Toplumcular Ocağı'nın kuruluşuna katılır ve ilk başkanı olur.

Bu arada siyasi çizgisi belirmeğe başlar. TİP içindeki Sovyet yanlısı kanada karşı Mihri Belli'nin Milli Demokrat Devrim stratejisi yanında yer alır. Hukuk Fakültesi öğrencisiyken Uğur Mumcu, Adil Özkol, Orhan Kayahan ve Hüseyin Günday'la birlikte kurdukları Fikir ve Sanat Kulübü, fedarasyon olunca, 1968 yılında FKF'a başkan seçilir.

Mihri Belli'yle birlikte Aydınlık dergisini çıkarırlar. 1969 yılında Aydınlık'tan ayrılarak Proleter Devrimci Aydınlık dergisini kurar.

Aydınlık dergisi sonradan bir siyasi harekete dönüşür. Hareketin fikri temeli Perinçek'in Almanya'daki yıllarına dayanır. Afrikalı zencilerin maoculuğundan etkilenerek, Mao'ya sempati duyar. Perinçek o dönemi şöyle anlatır; *"1960'larda bütün dünyada Mao rüzgarı esiyordu. Goethe Enstitüsü'ne gittiğim zaman orada rastladığım Afrika'lı zenci çocukların hepsi maocuydu."*

Ancak fiili maoculuğu, Mihri Belli'den ayrıldıktan sonra PDA dönemiyle başlar; *"Benim Mao'ya özel olarak marksizme katkıları dolayısıyla değer vermem, 1968-69'larda oldu. Kendime* ***marksist*** *adını verdiğim yıl 1964'tür. O zaman Hukuk Fakültesi'ndeki tek öğretim üyesi bendim...* ***Eşek kadar*** *adamdım o zaman"* der.

Perinçek, 1968 yılında **FKF** Genel Başkanıdır. FKF zaman içinde iç karışıklıklara düşer. Kriz büyür, Perinçek başkanlıktan indirilir. TİP'liler bu öğrenci örgütünü, Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'na (DEV-GENÇ) dönüştürdüler. 1972 sonrası DEV-GENÇ, Çayanist bir çizgi izler.

1968'de Aydınlık dergisini ve İşçi-Köylü gazetesini kurar. 12 Mart döneminde Aydınlık dergisinde yer alan yazılarından ve Türkiye İhtilalci İşçi-Köylü Partisi davasından yargılanır, mahkum olur. 1974 affıyla serbest bırakıldıktan sonra, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku kürsüsünde, Profesör **Münci Kapani** yönetiminde parti disiplini konusunda doktora yapar.

1978 yılında Türkiye İşçi Köylü Partisi'ni kurar ve Aydınlık'ı günlük gazete olarak çıkarmağa başlar. 12 Eylül sonrası yargılanır ve mahkum olur. 12 Eylül sonrasında kendi çizgisinde yürür, sayısız polemikle gündemde kalmayı başarır.

PERİNÇEK'İN EVLİLİKLERİ

Perinçek'in İlk Eşi ; Sırma Evcan ve Akrabası A. Güven Gürkan

Perinçek'in ilk eşi **Sırma Evcan**'dır. Bu evlilikten bir de çocukları vardır; Zeynep... **SHP** eski genel başkanlarından

CHP'li **Aydın Güven Gürkan**'ın yakın akrabasıdır Sırma Hanım.

Sırma Evcan, **Demokratik Sol Parti** *kurucu üyesi* tek gazetecidir.[183] O dönemde İlnur Çevik'in Turkish Daily News gazetesinde çalışan Evcan, Bülent Ecevit'e çok yakın bir insandır. 12 Eylül sonrası Ecevit'in Avrupa ile temaslarında etkili olmuştur. Aydın Güven Gürkan'ın Halkçı Parti Genel Başkanı seçilmesi ve Ecevit'lerle ilişkiye girmeğe çalışmasını kamuoyu bilir. Ecevit, Halkçı Parti'yi tersler. Bu kararda Sırma Evcan'ın etkisi olduğu sanılmaktadır. Çünkü yakın akrabası Gürkan'ın, *nasıl bir insan* olduğunu, Ecevit'e aktarabilecek konumdaki insanlar arasındadır.

Tarih 3 Temmuz 1986. Sırma Evcan'ın çalıştığı Turkish Daily News gazetesinde Doğu Perinçek'in bir yazısı çıkar; *Democracy not a show case but the real thing/Vitrinlik değil gerçek demokrasi.* Siyasi yasaklı Perinçek, eski eşi Sırma Evcan'ın görevli olduğu gazeteden sesini duyurabilir dünyaya.

Perinçek, Sosyalist Parti'yi kurma çabasındayken, o zamanın CHP'si SHP içindeki sol kanatla da sıkı irtibat içindedir. Erdal İnönü'nün 1987 Martı'ndaki istifasından sonra o zamanki sol kanat SHP milletvekilleri, Adana Milletvekili **Cüneyt Canver**'in evinde toplanırlar. Milletvekilleri yanı sıra toplantıya SHP eski genel başkanı Aydın Güven Gürkan da katılır.

Bu arada aynı toplantıya Doğu Perinçek'le İkibin'e Doğru Ankara temsilcisi Hasan Yalçın da katılır. Onların derdi Cüneyt Canver'in meclise verdiği MİT Raporu soru

---

[183] Güvercin Yuvadan Uçtu
Nokta 24 Kasım 1985 y.3 s.46 sf.22-23

önergesidir. Bunun için gelirler eve. SHP'nin sol kanat milletvekilleri ise Erdal İnönü'nün *meşhur* istifalarından birinden daha geri dönmeyeceğini varsayarak, genel başkan aramaktadırlar. Bu ekip, Deniz Baykal'ı kesinlikle istememektedir. Perinçek toplantıda, SHP'nin 12 Eylül uzantısı konumundan kurtulması gerektiğini söyler. Aydın Güven Gürkan da aynı paralelde, SHP'nin CHP'den soyutlanması gereğini belirtir. Perinçek ve Gürkan bu zeminde toplantıyı sürükler. Zaten ikisi yakından tanışırlar. Ne de olsa Gürkan'ın *enişteşidir* Perinçek. İlk eşi Sırma Hanım'dan dolayı.[184]

Sırma Evcan'ın Ailesi

Aydınlık Hareketi'nin TİİKP döneminde karşılaştığı en büyük eleştiri; Doğu Perinçek'in babasının **toprak ağası,** o zamanki kaympederinin **Efes Pilsen fabrikalarının sahibi** olduğu iddiası olmuştur. Oysa Doğu Perinçek'in ilk eşi Sırma Hanım, Emekli General **Musa Kazım Ersanlı** ile **Sıdıka Ersanlı**'nın torunu, Tekel Genel Müdürlüğü Grup Müdürlüğü'nden emekli **Saint Joseph'**lilerin duayeni **Mehmet Besarat Ersanlı** ile **Rana Ersanlı**'nın kızıdır.[185] Anlaşıldığına göre Mehmet Besaret Bey, Tekel'den sonra Efes Pilsen Fabrikasında da mühendis olarak çalışmış, bu durum zamanla fabrikanın sahibi olduğuna bir şekilde dönüşmüş.[186]

Mehmet Besaret-Rana Ersanlı çiftinin Sırma Hanım'dan başka iki kızı daha vardır; **Sema Göney** ve **Büşra Ersanlı Behar.**

---

[184] Aşırıların Akıl Hocası Perinçek
Tercüman 3 Mart 1987

[185] Vefat Mehmet Besaret Ersanlı
Hürriyet 29 Eylül 1992

[186] 68 Başkaldırının Yedi Rengi Oral Çalışlar
Milliyet Y. İstanbul 1989 sf.96-97

TİİKP İddianamesinde Emine Büşra Ersanlı Behar'ın ismine, 71 numaralı sanık olarak rastlarız. Eniştesi Doğu Perinçek'in lideri bulunduğu örgütte o da görev alır. 1950 doğumlu Büşra Hanım, İstanbul nüfusuna kayıtlı, o zaman İstanbul'un lüks semtlerinden Bebek'te oturuyor.

TİİKP sanığı Emine Büşra Ersanlı; Proleter Devrimci Aydınlık dergisinden tanıdığı Ferit İlsever vasıtasıyla örgüte katılır. Ferit'in verdiği tercüme metinleri tape ederek göreve başlar, sonra da Mao'dan çeviriler yapar. TİİKP'in yurtdışı birimlerinin çıkardığı **Proleter Devrimci Yıldız** gazetesiyle, idamlara karşı basılmış bildiriler önce ona gelir. Örgütün tercüme Komitesinde çalıştığı için, örgütsel bütün tercüme faaliyetlerinde etkin rol oynar. Örgüt üyesi **Nail Satılgan;** Ferit İlsever'in talimatıyla **Levon Mafyan**'dan aldığı 100 lirayı *(yıl 1972)* ve tercüme metnini Emine Büşra Ersanlı'ya verir.

Kanun kaçağı durumundaki Ferit İlsever, Büşra Hanım'ın o zamanki nişanlısı **Cahit Düzel**'in ablası **Ülkü Göker**'in evinde saklanır.

Büşra Ersanlı; yine Ferit İlsever'in talimatıyla, nişanlısı Cahit Düzel'in eniştesi **Metin Göker**'e ait Ataköy'deki evde teksir makinasıyla bin adet **İhtilalci Gençlik** bildirisi basar. Bu bildirilerin dağıtımını Ferit İlsever yapar.12 Mart sonrasındaki idamlardan sonra da, idamlara karşı hazırlanan bildirileri yine teksir makinası yoluyla çoğaltır.[187]

Büşra Ersanlı Behar; sonraki yıllarda araştırmacı kişiliğiyle karşımıza çıkar, eşi *musevi kökenli* **Cem Behar** gibi. Cem Behar; Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü profesörü

---

[187] TİİKP Dosyası-1
Töre-Devlet Y. İstanbul 1973 sf.373-376

olmasına rağmen, klasik Türk musikisi üzerine yazdığı deneme ve incelemeleriyle ciddi bir boşluğu doldurur.[188] Kamuoyu aynı bölümün hocalarından Prof. **Deniz Gökçe**'yi de spor yazarı olarak tanır. Bu yersiz ama ilginç bir anektod olarak buraya yazılmıştır.

İkinci Eş; Kurye Şule

1974'de ikinci defa evlenir Perinçek. İkinci eşi, İkibin'e Doğru dergisi ve Aydınlık gazetesi yazarı **Şule Perinçek**'tir. Şule Perinçek bütün Aydınlık faaliyetlerinde eşinin yanındadır. SP döneminde, Doğu Perinçek siyasi yasaklıyken eşinin yerine partide üst düzey görevlerde bulunmuştur.

Üç çocuğu var Perinçeklerin; **Kiraz, Mehmet** ve **Can...**

Şule Perinçek, 1970'lerin kurye Şulesidir. TİİKP Davasının 20 numaralı sanığıdır **Hacer Şule Zaloğlu.** TİİKP militanlarından **Nuri Çolakoğlu;** *Şule Zaloğlu'nun Doğu Perinçek'le kendisi arasında ve gizli Şafak dergisini basan Nejat Bayramoğlu ve Faysal Karaçalı arasında kuryelik yaptığını* söylemiştir. Şule Hanım sadece kademeler arasında değil, örgütün yurtdışı birimleriyle irtibatı sağlamak için de yurtdışına Fransa ve Almanya'ya gidip gelerek bu görevi yapmıştır.

Doğu Perinçek'in ifadesine göre Şule Zaloğlu'nun örgüt içindeki diğer bir marifeti de *örgüt içindeki şifreleri* bilmesidir. Kendisini **Ayşe** olarak tanıtan Şule Zaloğlu ile Doğu Perinçek örgüte *yataklık* yapan **Aslan Sonat**'ın evinde müteaddit defalar buluşurlar. On gün içinde Perinçek evden çıkmazken, Şule Zaloğlu ve Nuri Çolakoğlu eve sık sık gelirler. Almanya'dan gelen bildiri ve

[188] Mayın Tarlasında Müzik Bayram Bilge Tokel
Yeni Ufuk 9 Temmuz 1997

dokümanlar da Faysal Karaçalı ile Şule Zaloğlu vasıtasıyla Doğu Perinçek'e ve diğer kurmaylara ulaştırılır.[189]

Isparta nüfusuna kayıtlı Şule Zaloğlu Perinçek 1948 doğumludur. Şule Hanım, Dr. **Ali Nihat Zaloğlu** ile **Şükran** Hanım'ın kızıdır.

Dört kız babasıdır Dr. Ali Nihat Zaloğlu. Kızlarından Uğur; Dr.Orhan Gür ile, Şive; Nuri Emral ile, Şule de; Doğu Perinçek'le evlidir. Dördüncü kız Neşe daha evlenmemiş.

Dr. Ali Nihat Zaloğlu 23 Ekim 1997 tarihinde ölür. Ölüm ilanında *"Hakk'ın rahmetine"* kavuştuğu belirtilmez. Sadece *"kaybettik"* denilir.[190]

Doğu-Şule Perinçek çiftinin kızlarından Kiraz, unutkan biri olmalı ki, o da babası gibi çantasını kaybeder. Kiraz Perinçek'in çantasıyla ilgili olarak İşçi Partisi Genel Merkez'inden yapılan yazılı açıklamada, çantanın İP Kongresi sırasında polisler tarafından alındığı iddia edilerek, *"bu kimliklerin ileride çeşitli tertiplerde kullanılması ihtimali"* üzerinde komplo teorileri üretilir.[191]

Doğu-Şule Perinçek çiftinin diğer çocuğu **Mehmet Perinçek,** Aydınlık Hareketi'nin *bilimi din aleyhinde çarpıtma* stratejisinin kurumlaşmış yapısı olan Bilim ve Ütopya dergisi ve vakfında görev alır.[192] Çiftin diğer

---

[189] TİİKP Dosyası-1
Töre-Devlet Y. İstanbul 1973 sf.223-228

[190] Acı Kaybımız Dr.Ali Nihat Zaloğlu
Hürriyet 24 Ekim 1997

[191] Perinçek'in Kızının Çantası
Hürriyet 27 Kasım 1996

[192] Bilim ve Ütopya -Künye-
Bilim ve Ütopya Nisan 1996 s.22 sf.2

çocuğu **Can** hakkında ise, hiç bir bilgimiz yok. Onun ismine sadece dedesinin ölüm ilanında rastladık.

Perinçek çiftinin bu çocuklardan önce bir de *kayıpları* olduğunu Ömer Faruk Ciravoğlu anlatır;

"Doğan'la Leyla Yurdakul, Ankara Yıldız'da, gecekondu semtinde, iki katlı bir ev tutmuşlar... Doğu ile Şule de akşam oraya geliyor. Biz Kayahan Uygur'la salonda yatacağız. Gece yarısını oldukça geçe Doğu, salona sürekli girip çıkıyor. Bir şeyler yapıyor, tekrar yatak odasına giriyor. Bir gariplik var ama nedir? Bize de bir şey söylemiyor. Çok sonra uyandırıyor bizi; "Şule hasta, sürekli kan kaybediyor, bir taksi bulmaya çalışalım" diyor... Sonradan öğreniyoruz, düşük yapmış."[193]

Okuma Parçası
ABRAKADABRANIN SİYASİ SERÜVENİ

Birinci Bölüm
12 Eylül darbesi sol içerikli çeşitli yayın organlarının yayınını durdurur. Sol basın susturulur. **Abrakadabracılar** başta Halil Berktay olmak üzere Gülay Göktürk, Nezih Çoş, Ragıp Duran, Doğan Yurdakul gibi eski TİİKP ve TİKP'li

[193] Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf.65-66

dönek takımdan oluşturulan bir kadro ile **Ufuklar** adlı haftalık siyasi dergi ile yayın çizgilerini sürdürürler. Sanıyoruz, dergi 6 sayı çıkmıştır. Derginin içeriği ayrı bir konu, onu da ileride göreceğiz. Dergiye ilişkin ilanlar Yankı Dergisi'nin 1981 Ocak-Şubat aylarında yayınlanmıştır.

Abrakadabra'nın çıkardığı gazete ve dergilerde bol bol MİT, CIA, MOSSAD, kontrgerilla haberlerine rastlarsınız. Bu bilgi ve belgeler başka gazete ve dergilere gitmez de onlara gelir? Bunun *nedenini* Abrakadabranın açıklamalarında bulabilirsiniz. Ona göre diğerleri yayınlama cesareti gösteremiyorlar! Bu kadar sudan bir gerekçe olabilir mi?

Abrakadabra'nın saflarında yer alıp da karanlık güçler tarafından katledilen, ama hala aydınlatılamamış olan üç cinayet var. **Gani Bozarslan, Turan Dursun** ve **Halit Güngen.** Kontrgerillacıları şemalarıyla açıklayan Abrakadabra *nedense* bu cinayetlerin faillerini açıklayamaz durumdadır. Özellikle de en karanlık olanı Gani Bozarslan'ın katilidir. Gani Bozarslan ikamet etmekte olduğu evin yakınlarında Yenikapı sahillerinde boğulmuş olarak bulunur. Bugüne kadar *kontrgerillanın* boğma eylemine de rastlanmamıştır. **Gani Bozarslan o süreçte Abrakadabraya muhalefet etmektedir.**

Abrakadabra 12 Eylül öncesi yayınlarıyla kontrgerillayı felce uğrattıklarını iddia eder. Bu iddiasını da bir kontrgerillacı teyit eder. Acaba öyle mi?

Kontrgerilla darbe öncesi felce uğramışsa darbe tezgahında da rol alamamış demektir. Bu da inandırıcı olmaktan uzaktır. Kaldı ki Abrakadabra böyle bir şeyi gerçekleştirmiş olsaydı elini kolunu sallayarak darbecilere teslim olmazdı, bu bir... İkincisi; 12 Eylül mahkemeleri Abrakadabraya ve

Partisine o nedenle dava açıp *mahkum* etmiş değildir. Abrakadabracı TİKP'e açılan dava Parti tüzük ve programıyla ilgilidir. Bunu Abrakadabranın kendisini şöyle açıklar;

"TİKP davasının 'cinayetler ile ilgili' olmadığını sizler de bilmektisiniz. İddianamede bırakalım cinayeti, terör ve anarşi olaylarını konu alan en küçük bir iddia yer almamaktadır. Mahkeme de, 10 Eylül 1981 günü duruşmada davanın çerçevesini çok açık bir biçimde şöyle çizmiştir; "Davanın konusu, Parti Tüzük, Program ve Kuruluş bildirisi ile ilgili olduğundan..."
(Ara Kararı, Tutanak, sf.135).

"Görüldüğü üzere TİKP davası, yalnız ve yalnız düşünce ve programı konu alan, tam anlamıyla bir siyasi davadır."

Abrakadabra Kontrgerilla Teorisi ve Uygulaması adlı kitabı yayınlamakla övünür. Peki Abrakadabra bu kitabı yayınlanma iznini kimden almıştır! **Kitap, ABD kaynaklıdır.** Ayrıca Türkçe olarak **ilk kez Genelkurmay Yayınları arasında** çıkmıştır. Abrakadabra ABD'den mi onay almıştır, Genelkurmay'dan mı? Ve gene Abrakadabra AP Hükümeti'nin MHP hakkındaki raporunu, yayınlamıştır. İsteyen birisi bir hükümetin bir parti hakkındaki raporunu öyle keşfi bir şekilde kendi yayınları arasında yayınlayabilir mi? Abrakadabra'nın Demirel ile arası eskiden beri iyi değil midir sanki. **12 Eylül öncesi Demirel'in dini bayramını kutlayan bir mesaj** göndermemiş midir? Ve bunun karşılığında Demirel ve AP Genel Başkanı olarak Abrakadabra'nın ve Aydınlık Gazetesi çalışanlarının sözkonusu **dini bayramını kutlayan** bir mesaj göndermemiş midir? Abrakadabra *ideolojik*

olarak da koftur ve ikizyüzlüdür. Sözde *ateist* tir. Öz de öyle midir? O tastamam bir *riyakar* değil midir?

Zaman gelmiş Abrakadabra siyasi geçmişini bile inkar etmiştir. Aydınlıkçılık bitti demiştir. Tabii bir tek sempatizanı ya da kadrosu ya da Merkez Komitesi üyesi buna itiraz etmemiştir. Edememiştir. Çünkü Abrakadabra Aydınlıkçılığı karşı-devrimcilikle özdeş hale getirmiştir. Aydınlıkçılar birer fare gerçek ise bir kedi gibi onları kovalar olmuştur. Fareler deliklere kaçmıştır. Taa ki gerçekler zaman aşımına uğrayana kadar. Bugün Abrakadabra'nın çevresine baktığınız zaman pek TİKP kökenli göremezsiniz. TİKP kökenlilere karşı güvenirliliğini yitirmiştir. O da bunun farkındadır. Ve gene o bu konuda allem kallem abası içindedir. *"Türkiye'de Marksizmin vicdanı TİKP kökenlilerdedir"* demektedir. Amaç onları kazanmaktır. Fakat bu sahtekar surat fena halde teşhir olmuştur ve tecrit zincii içinde yok olup gidecektir. Eğer; "Marksizmin vicdanı TİKP'liler ise, TİİKP'liler vicdansızlıklarını oluşturuyor demektir. Abrakadabra'nın en yakınındaki TİİKP'li hempaları kimlerdir? Hasan Yalçın'dır, Ferit İlsever'dir. Abrakadabra demek ki bunları "Marksist vicdanlılardan" saymıyor. Aslında Abrakadabra insan tanımasını çok iyi bilir. Onun en gelişmiş yönü budur. Ferit ile hempa Hasan'dan adam olmayacağını, onları ideolojik siyasi olarak geri tipler olduğunu ve de özellikle kendi kafalarıyla düşünme gayreti içinde olmayan birer *"hınk deyici"* olduklarını çok iyi bilir. Tastamam böyle midir, değil midir. Abrakadabra Partisi Ferit ile hempa Hasan'a iki aylığına teslim etse Partinin yerine yeller eser.

12 Eylül faşist cuntasının gazetecilere biçtiği ceza toplam olarak 3315 yıl 3 aydır. **Cuntacılar ile Abrakadabracılar arasında birçok konuda olduğu gibi basın olarak de pek çelişki olmamıştır.** Bir Abrakadabranın aldığı ceza vardır,

o da paraya çevrilmiştir. Bir tek hapis cezasına mahkum edilen Hasan Fikret Ulusoy'dan olmuştur. H.Fikret Ulusoydan'ın davası da 12 Eylül öncesine uzanmaktadır.

Ancak, Abrakadabracı olmadığı halde cezaya çarptırılan üstelik mahkumiyeti makabline şamil olarak verilmiştir. Yalnızca **Lütfü Oflaz** bulunmaktadır. Ve Lütfü Oflaz faşist darbe döneminde 1,5 yıl ceza almıştır. Lütfü Oflaz hapis yatan tek Aydınlık gazetesi yazarıdır, Dünya sol tarihi böyle bir olay yaşamamıştır.

Lütfü Oflaz Bir Mahkum adlı kitabında bu olayı ayrıntılarıyla anlatır. Oradan kısa bir bölüm alalım;

*"Akşam kardeşimle birlikte Fransız Haber Ajansı'nın muhabiri olan Armağan Anar'ın evine gitmek üzere yola çıkmıştık. Tam onun evine yaklaştığımız sırada birileri arkamızdan adımla seslenmişti. Sesin geldiği yöne dönüp bakınca gazetece **Oktay Pirim** ile onun spiker olan karısı **Mehpare Pirim**'i görmüştüm.*
-Yahu sen cezaevinde değil misin? Seni görünce gözlerimize inanamadık da, acaba o mu diye birbirimize sorduk.

Olup bitenleri ayaküstü özetleyip hala bana şaşkın şaşkın bakan onlardan, ayrılarak Armağan Anar'ın evine gitmiştik. Kapıyı evdeki yardımcı kadın açmıştı;
- Aaa! Siz cezaevine girmediniz mi?
- Girsem hiç burada olur muyum?
Gürültüyü duyan Armağan Anar, salondan çıkmış kapıda beri görünce donup kalmıştı." (sf.71-72)

Lütfü Oflaz'ın sözünü ettiği **Armağan Anar** eski TİİKP'lidir. O an biri mahkum olmuştur ama diğeri **Fransız Haber Ajansı**'nın hizmetindedir. Az önce sözünü

ettiğimiz para cezası verilen ve bu yüzden hapis yatmayan **Leyla Anar**'ın *(Yurdakul)* annesidir **Armağan Anar.** Damadı **Doğan Yurdakul**'dur. Ve Aydınlık Gazetesi yazarlarındandır. Damat Doğan darbeli yıllarda ne yapmıştır. O da TİKP'in *dönek* takımı gibi *burjuva* basınına kapağı atmıştır. 12 Eylül'ün sistemli ve sinsi savunucusu bugünün Tercüman yazarı **M.Ali Kışlalı**'nın **Yankı** Dergisi'nde[194] yazı Kurulu'nda görev yapmıştır.Doğan Yurdakul *burjuvazinin has evlatlarından* birisidir. Eğitimini Fransa'da tamamlamıştır. Solculuktan hevesini almıştır. Eski mekanına dönmüştür.

Armağan Anar'ın hizmet ettiği Fransız Haber Ajansı'na hizmet eden *bir başka dönek* de **Ragıp Duran**'dır. Dönek Ragıp basit bir yaratık değildir. Eski TİİKP'lidir. Aydınlık Gazetesi Dış Haberler Servisi'nin gözü kulağı olmuştur. Zaman zaman *"emperyalizmin devrimcileri tecrit organı Cumhuriyet"* e katkıda bulunmaktadır. Son marifetlerinden biri de Belge Yayınları tarafından yayımlanan Peru Aydınlık Yol Deneyimi adlı kitabı Cumhuriyet Gazetesi ekinde Türkiye'nin Apocuları mı? başlığı altında tanıtmasıdır.

Bilindiği gibi Aydınlık ilk kez 1923 yılında Türkiye Komünist Partisi'nin yayın organı olarak çıkarılmıştır. Bizim *aptal* Abrakadabra kendi dergi ve gazetesine bu adı seçmiştir ve çalışanlarının *(kadroları)* da *birer dönek aşağılık kepaze tipler* haline gelmesiyle artık Aydınlıkçılık bitti demiştir.

Abrakadabra'nın temel özelliği hiçbir işi sonuna kadar götürmemiş olmuştur. Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'ni batırmıştır. Aydınlık gazetesini adıyla birlikte batırmıştır.

---

[194] Yankı Dergisi, 28 Eylül - 4 Ekim 1981, s.23.

Halkın Yolu grubu ile **Kurtuluş Yolu** grubunun *iyi niyetinden* istifade ederek onları da batırmıştır. 1991 Genel seçimlerinde sol adına tek parti olarak sahte solcu Sosyalist Parti'yi seçimlere sokarak ve yüzde sıfır dört oranında oy alarak "sol"un da itibarını sarsmıştır. Bu da yetmezmiş gibi Halkın Emek Partisi'ni kastederek *"bana 2 milyar verilseydi yüzde onu geçerdim"* diyerek, dolaylı yoldan çamur atmıştır. Hatta bu da yetmeşmiş gibi HEP'in MİT tarafından kurdurulduğu imasını güçlendiren açıklamalar yapmıştır. Bu konuda karşı devrimci Nokta Dergisi'nde bir de bant çözümü yayınlanmıştır. HEP'in yıpratılması hedeflenmiştir. Bu konuda *başrolü* oynayan acaba Nokta'nın Genel Yayın Yönetmeni **Bülent Denli** midir? Bilindiği gibi Bülent Denli halkta karamsarlık yaratıcı girişimlerde bulunmakta ustadır. Nitekim *itirafçı* **Şemsi Özkan** takımını Metris'te koğuşlarında ziyaret ederek hatta onlarda aynı ranzaya oturup resimler de çektirerek ve itirafçılara tanınan ayrıcalıkları tüm sola tanımıyormuş izlenimi yayarak onların kütüphanelerini ve resim çalışmaları yaptıkları salonu da görüntüleyerek 12 Eylülcülere *katkıda* bulunan röportajlar yayınlamıştır. Bunlar Güneş gazetesinde mevcuttur.

Abrakadabra dün çamur attığı HEP ile bugün birlik çabası içindedir bu mantığı anlayan beri gelsin. Abrakadabra'nın amacı *"kap kalaylamak mı kıç çalkalamak mı"* İşte bu belirsiz!
Abrakadabra'nın sol siyasi yaşama nasıl olup da girdiği öyle belirli ve somut dayanakları olan bir olgu mudur?

Abrakadabraların ilk partisi hangisidir. Pek çok kişi TİİKP olduğunu sana sana savunmuştur. Acaba öyle midir? Sevgili Kahramanımız Abrakadabra siyaset yaşamına Yeni Türkiye Partisi Gençlik Kolları'nda başlamıştır. Bu parti Abrakadabra'nın da Amerikancı Faşist olarak nitelediği

Adnan Menderes'in Demokrat Partisi'nin kapatılmasından sonra o Parti'nin muallakta kalan adamlarınca kurulmuştur. Kurucularından birisi de Abrakadabra'nın babasıdır.

Abrakadabra'nın kurduğu veya katıldığı TİİKP, TİKP ve SP ne çare ki iktidar koltuğuna oturamamıştır ama onun ilk göz ağrısı olan Yeni Türkiye Partisi koalisyonla da olsa bir süre iktidar koltuğuna oturmuştur. Yeni Türkiye Partisi ilk kez 15 Ekim 1961 Genel Seçimlerine katımış ve 65 milletvekili çıkarmıştır. Oy oranı yüzde 13,7'dir. Aldığı oy ise 1.381.093'tür.

Şimdi Abrakadabra'mızın ilk göz ağrısı Yeni Türkiye Partisi'nin iktidarı nasıl paylaştığını öğrenelim;

"15 Ekim 1961'de yapılan genel seçimden sonra İnönü 10 CHP'li, 11 AP'li bakandan oluşan AP-CHP koalisyon hükümetini kurdu. İnönü, siyasal af konusunda AP ile anlaşmazlığa düşünce 1962 Haziranın'da istifa etti ve daha sonra CHP-CKMP-YTP'den oluşan ikinci bir koalisyon hükümetini oluşturdu. Bu hükümet 1963 Kasım'ında Başbakan İnönü Başkan Kennedy'nin cenaze töreni için Amerika'da bulunduğu sırada CKMP ve YTP'nin desteklerini çektiklerini açıklamasıyla sona erdi. İnönü bu kez bağımsızlarla yeni bir hükümet kurdu.[195]

İkinci Bölüm
Abrakadabranın Şeceresi

[195] Hürriyet 8. Gün Eki 11 Mayıs 1980
Nail Güreli'ye ait yazı, s.11

11-17 Mayıs 1981 tarihli **Yankı** Dergisi 528 sayısında TİKP davasını "TİKP Yargılanıyor" başlığıyla kapaktan veriyordu. Altıncı sayfasında "Sanık Sandalyesinde bir Hukuk Doktoru" adlı bölüm ile Abrakadabra'nın biyofrafisini çiziyordu.

Ancak yıllar önce Abrakadabra otobiyografisini ayrıntılı olarak MİT'çilerin uzattığı sorulara verdiği yanıtlardan zaten yazılı hale getirmiştir. İlk olarak Yankı'daki biyografiyi görelim;

"1942 yılında oldukça muhafazakar bir aile içinde doğan Dr. Doğu Perinçek bugün sınıf tahakkümü kurmak suçundan mahkeme önünde. Babası Gaziantep'te uzun yıllar savcı ve avukat olarak çalıştıktan sonra Demokrat Parti ve Adalet Partisi'nde millekvekiliği, dayısı şimdi Kara Kuvvetleri Vakfı Genel Müdürlüğü yapmakta olan Tümgeneral Turhan Olcaytu. Eniştesi ise 12 Mart döneminin Emniyet Genel Müdürlerinden Celalettin Tüfekçi. Perinçek Lise'yi Ankara Deneme Lisesi'nde bitirdi. Lisede hırslı ve çalışkan bir öğrenci olarak tanınıyordu. O yaşlarında şiire ve edebiyata düşkündü. Liseyi bitirdikten sonra girdiği Hukuk Fakültesi'nde de çalışkan bir öğrenci oldu. ***Ancak Lise ve Üniversite çağlarında solculukla pek ilgili değildi.*** *Hatta arkadaşları arasında muhafazakar olarak tanınıyordu. 1964 yılında Hukuk Fakültesi ni bitirdikten sonra asistanlık yaptı. Asistanlık yıllarında bir ara Ekrem Alican başkanlığındaki Yeni Türkiye Partisi Gençlik Kollarında çalıştı. Sonra 1967 yılında Türkiye İşçi Partisi'ne girdi.* ***Dönüşüm Dergisi*** *yazı kurulu ile TİP Bilim Kurulu'nda çalıştı. Aynı yıl Almanya'da*

Türk Toplumcular Ocağı'nın kuruluşuna önderlik etti ve ilk başkanı oldu. Bu arada siyasi çizgisi de oluşmaya başlamıştı. TİP içindeki ***'oportünist'*** *olarak nitelediği kanatla anlaşamıyordu. Önce TİP'e karşı muhalefet yapan Mihri Belli'nin yanında yer aldı. Bir süre sonra Belli grubuyla da anlaşamadı. 1968 yılında Fikir Kulüpleri Federasyonu'na başkan seçildi.Artık Türk Solu dergisinin yöneticileri arasındaydı. Aynı yılın Kasım ayında Aydınlık Dergisi'ni kurdu. İşçi-köylü gazetesinin çıkarılmasına önderlik etti.*

1969 yılında devrim ve parti sorunları konusunda Mihri Belli ile çıkan anlaşmazlık sonucu arkadaşları ile birlikte Aydınlık'tan ayrılarak Poleter Devrimci Aydınlık Dergisi'ni kurdu. Bundan böyle hareketin adı PDA olarak anılacaktı. 12 Mart döneminde Aydınlık dergisinde yer alan yazılarından ve Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi davasından yargılandı. Mahkum oldu. 1974 affiyla serbest bırakıldıktan sonra Hukuk Fakültesi'nde ***'Parti Disiplini'*** *konusunda doktora yaptı. Asistanlık yıllarında kürsü başkanı Prof.Dr. Münci Kapani idi.*

1978 yılında Türkiye İşçi Köylü Partisini kurdu ve aynı doğrultudaki Aydınlık gazetesinde yazılar yazmaya başladı. Bu arada yazdığı yazılar birbiri ardına yayınlanıyordu; Faşizm Halkın Mücadelesini Durduramaz, Kıvılcım'ın Burjuva Ordu Devlet Teorisi'nin Eleştirisi, Kıbrıs Meselesi, Sosyal Emperyalizme ve Revizyonizme Karşı 1970'te açılan Mücadele, Sahte TKP'nin Revizyonist Efsaneleri ve Gerçek, Doğru Eylem Nedir? Kemalist Devrim adlı kitapları yayınlandı.

Bu arada iki evlilik yaptı. İlk evliliğinden Zeynep, ikinci evliliğinden Kiraz ve Mehmet adlı çocukları oldu. 12 Eylül müdahalesinden sonra tutuklanmış ve Mamak Dil Okulu'nda bir koğuşa yerleştirilmişti."

Yankı Dergisi Abrakadabra'yı böyle tanıtıyor. Ancak Abrakadabra bu tanıtımda bazı yerlere *itiraz* ediyor. Şimdi itirazları görelim. Ve itirazlarının inandırıcı olup olmadığına bakalım;

"528. sayınızda çizilmiş 'portre'deki hatalı bilgileri en iyi benim düzeltebileceğim kanısıyla bu satırları yazıyorum. Oldukça muhafazakar bir aile içinde doğmadım. Annemin babası öğretmen, babamın babası PTT memurudur. Açık ve liberal düşünceli, ***Atatürk devriminin ışıklarıyla aydınlanabilmiş*** *bir aile ve çevre içindeki büyüdüm. Üç kardeş olarak isimlerimiz bile bunu gösterir; Doğu, Işık, Feyza... Ailem bana* ***tutuculuk*** *değil* ***humanizm, hoşgörü ve güçlü bir yurt sevgisi*** *aşıladı. Herhangi bir sınır konmadan, herşeyi okumam ve öğrenmem teşvik edildi. 1950'lerde daha Ortaokul sıralarında Aziz Nesin'in bütün kitaplarını, Nazım Hikmet'in, öte yandan Nihal Atsız'ın romanlarını da okudum. Matematik ve tarihe büyük merak duydum. Babam, bırakalım 'uzun yılları' tek bir gün dahi Gaziantep'te savcılık ve avukatlık yapmadı. Üç yıl Diyarbakır yargıçlığından sonra 1946'dan 1954'e kadar Ankara'da Yargıtay Başsavcı Yardımcılığı görevindeydi. Kendimi bildim bileli Ankara'daydım.*

Teyzemin kızının kocası Celalettin Tüfekçi 12 Mart döneminde Emniyet Genel Müdürlüğü görevinde değildi.12 Mart döneminden sonra bu göreve atandı. Lise ve üniversite çağlarında ***muhafazakar*** *bir insan değildim. Çocukluğumdan beri haksız gördüğüm herşeye isyan ettim, yoksul ve çalışan insanlara sevgi duydum, yenilikten değişiklikten yana oldum. Bilimsel Sosyalizmi benimsediğim 1965 yıllarına kadar,* ***Panait Istrati****'nin romanlarındaki arkadaşlık hümanizmin, otorite tanımazlık gibi değerleri benimseyen, popülist, özgürlükçü arayış içinde bir gençtim. İnönü CHP'sinin halka yukarıdan bakan tepeden inceliğine hiçbir zaman ısınamadım. 1963 yılı İl Genel Meclisi ve Belediye seçimlerinden itibaren bütün seçimlerde (1963, 1965, 1969), o zaman solu etrafında toplamış olan TİP'e oy verdim. Yeni Türkiye Partisi Gençlik Kollarına 'asistanlık yıllarımda' değil, fakültenin birinci sınıfındayken, 1961'de girdim ve bir yıl çalıştım. Doktoramı '1974 affından sonra yapmadım. 1968 yılı başında doktoramı bitirmiştim. Bugün tutuklu bulunduğum Dil Okulu, Mamak'ta değil Bahçelievler'dedir. Kasım 1980-Mart 1981 arasında dört ay Mamak'ta tutulduktan sonra, diğer siyasi parti yöneticileri ile eşit uygulama isteğimizin kabul edilmesi üzerine Dil Okulu'na getirildim.*

Doğu Perinçek
Merkez Komutanlığı Tutukevi Bahçelievler, ANKARA"[196]

---

[196] Abrakadabracılığın Siyasi Serüveni; Aydınlık Yol, s. 3, Nisan-1992

D. AYDINLIK HAREKETİ'NİN ÖZELLİKLERİ

1. Kariyer Devamlılığı ve Merkeziyetçilik

Aydınlık Hareketi; örgütlenmedeki despotik yaklaşımını merkeziyetçilik kılıfına sokarak takdim etmiştir. Bu özellik lider ve onun dar kadrosunun tahakkümüne yol açmıştır ve bu yüzden hareket çok sık kadro kaybına uğramıştır.Mesele Aydınlık Hareketi'nin ilk örgütsel yapısı olan TİİKP'ten bu yana devam etmektedir.

TİİKP, parti teşkilatının temelini hücre olarak belirlemiştir. Hücre; illegal örgütlenmenin gereği olma yanında, örgütlenmede despotik bir yaklaşımı tercih eden parti merkez Komitesinin ve başkanın da bir tercihidir. Bu tercihin siyasi kamuflajının adı ise; *"demokratik merkeziyetçilik"* ilkesidir. Aslında *despotik merkeziyetçilik sadece Aydınlık Hareketine has bir zaaf değildir.* Bu zaaf, sağ veya sol hemen bütün örgütlenmelerde kolayca gözlemlenebilir. Belki TİİKP bünyesinde merkeziyetçiliğin, demokratik merkeziyetçilik şeklinde adlandırılması biraz yadırganabilir.

TİİKP'de merkeziyetçilik esasının demokrasiye ağır bastığı açıkça ifade edildikten sonra her gruplaşmanın hizipçilik olduğu ayrıca belirtilmiştir.[197] Bu ifadeler; bürokratik bir espri olan; *"bu işin ilk maddesi yöneticinin mutlak hakim olmasıdır. İkinci madde ise yönetilenin haklı olduğu durumda yine birinci madde geçerlidir"* esprisini hatırlatmaktadır.

Aydınlık Hareketi'nin Örgüt ve Kadro Algılaması; Makina ve Robot

Siyasetçiler örgütü genellikle canlı bir organizmaya benzetirler. Aydınlık Hareketi stalinist-maoist çizginin yerli batıcı jakoben çizgiyle kaynaşmasından mütevellit bir

[197] TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975, sf.12-13

yaklaşımla örgütü "makina"ya benzetmektedir. Bu "motoru, dişlileri, zincirleri, kayışları, çarkları, kolları olan bir makina"dır. Bu makina içinde insan sadece etten kemikten bir varlıktır. Ve o varlığın; düşünen, konuşan soran, soruşturan, tartışan bir kişilik olmaması idealize edilmektedir. *"Üst kademelerden haber istemek, böyle bir meraka kapılmak"*[198] burjuva davranışı olarak işaret edildikten sonra bir de gözdağı veriliyor; *"Görevinle ilgili olmayan meseleleri merak etme!"*

Kısacası Aydınlık Hareketi insan değil, robottan kadrolar istemektedir, Merkeziyetçi tahakküm için önerilen yaşama biçimi, her an toplumla, hayatla çatışma esasına dayanmaktadır. Zaten Aydınlıkçıları'ın tercih ettiği sosyalizm anlayışı olan Mao zetung düşüncesi de. bunun pratiğini Çin'de uygulamıştır. Bu anlayış. Çin Halk Cumhuriyeti modeline göre, bütün dünyayı izah etmeğe kendini mecbur hissetmiştir. Örgütün militanlarına önerdiği hayat tarzı, Çin'deki yanlışın devamı niteliğinde **"kıt kanaat"** bir yaşama şeklidir. Örgüt Merkez Komitesi, *"Bazı arkadaşların burjuva hayatından tamamen kopamayışları ve emekçi yığınların bir parçası olamayışları bu hatanın kaynağıdır"*[199] diyerek başarısızlıkların kaynağını kişilerin *ahlaki* yapısında arar.

Hayatla Çatışma

Aydınlıkçılar; dünyadaki genel maoist çizgiyi Türkiye'deki batıcı-jakoben eğilimle birlikte algılandığından dolayı,[200] ortaya hayatla toplumun yapısıyla, geleneğiyle ve toplumsal değerleriyle hemen her faaliyetle çatışan bir siyasi hareket

---

[198] TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975, sf.12-13

[199] TİİKP Davası Belgeler-1, , Aydınlık Yay. İst. 1975, sf.57

[200] TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975 sf.80 "Lenin,Stalin ve Mao Zetung'un Mustafa Kemal tahlilleri bize ışık tutmalıdır"

çıkmıştır. Örgüt, militan kadroya önerdiği yaşama biçiminin varacağı noktayı iyi bilmekte ve bu konuda kararlı olduğunu vurgulamaktadır; *"Aileden, yaşantıdan ve toplum içindeki gerici bir kuvvetten gelen her türlü baskıyı yok etmekte amansız olacağız."*[201]

TİİKP örgüt saflarında görülen hataları dört noktada toplar; 1. Burjuva hayat tarzına bağlı kalmak ve gerici bağları koparamamak. 2. Gizliliği doğru olarak uygulayamamak. 3. Disiplinsizlik. 4. Ciddiyetsizlik ve sorumsuzluk.

Aydınlıkçılar'ın TİİKP dönemindeki hayatla çatışma anlayışı şu sözlerle zirveye ulaşır;

"Burjuvazi ile bütün bağları kararlılıkla koparmamalıyız. Bizi burjuva ve proleter kampları arasında bocalamaya sevkedecek rehavet ve burjuva hayatının kalıntılarına SON! Bu konuda en ufak müsamaha halka ihanettir. Bugün artık burjuva hayatından tedricen kopma tutumu söz konusu olamaz. Bu meseleyi ***bıçakla keser gibi*** *çözeceğiz."*[202]

Meseleyi **"bıçakla keser gibi çözme"** maoist çizginin evrensel bir yanlışı şeklinde özetlenebilir.

Hapishanede örgüt mensuplarına sigara yasağı ve çay tüketimini kısma kampanyaları[203] buna en iyi örnektir.

2. Köylülük miti ve Maoculuk
Bir Bürokrasi Hastalığı; İrem Özlemi

---

201 TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975, sf.54

202 TİİKP Davası Belgeler-1, Aydınlık Yay. İst. 1975, sf.54

203 Titrek Hamsi Örgütü Ömer Faruk Ciravoğlu Pencere Y. sf.53-54

"...PDA etrafında toplanan gençlerin büyük çoğunluğunun sınıf kökeni bakımından burjuva ve şehir küçük burjuvazisine mensup"[204] oldukları iddia edilmiştir ki, bu sadece Aydınlık Hareketi kurmayları için değil, hemen bütün sol çizgilerin lider ve kurmay kadroları için geçerlidir. Bu sınıf kökenini bürokrat ve tek parti çizgisinde asker-sivil memur olarak genişletince sonraki yılların profili de ortaya çıkacaktır. Bu konuda Rafet Ballı'nın sosyalist liderlerle yaptığı röportaj dizisindeki köken ve sınıf ilişkilerine bakıldığında konu daha iyi anlaşılacaktır.

PDA kadrolarını, işçi-köylü kökenli olmamalarına rağmen diğer soldan ayıran mümeyyiz vasıf, köylü miti'dir. PDA, Çin'i merkez ülke kabul edip, Mao'yu çağın Lenin'i olarak açıklayınca, Türkiye şartlarını da Çin'e benzetmeye kalkmıştır. Benzeri durumun Fransız maocularında bile görüldüğü bilinince, bizim maocuların köylü ve köylüyü yüceltmelerine şaşmamak lazımdır. Kaldı ki, batılaşma dönemi boyunca yabancılaşmış aydında, hayatın mevcut gerçeğinden kaçmak için ortaya çıkan kronik bir hastalık vardır. O da, "İrem Özlemi" dir. Malum İrem, İran mitolojisinde dünya'da kurulan yapay bir cennetin adıdır. Türkiye'de yabancılaşmış. aydının İrem Özlemi, bazen Paris'e kaçma düşüncesiyle, bazen Servet-i Fünunculardа olduğu gibi Yeni Zelanda'da **"o belde"**yi kurma şeklinde kendini göstermiştir. Zamanla Yeni Zelanda hayalinin gerçekleşmeyeceği anlaşıldıkça, proje; **Manisa'da bir çiftlikte ideal dünyayı-İrem'i gerçekleştirmeye dönüşür.** Bu da gerçekleşmez ve Servet-i Fünuncular kendi aşiyanlarına, içlerine, yalnızlıklarına iyice kapanırlar.

---

[204] Bir Provokasyon Çizgisi PDA
İlke c.3, s.15, Mart 1975 sf.99

Aydınlıkçıların köy ve köylüyü mitleştirmeleri, Servet-i Fünuncularla benzer bir duruma düşmelerine yol açar. Topraksız köylüler, ağaların topraklarına el koyacak ve devrimi gerçekleştirmek için devrimciler öncülüğünde köylerdeki kurtarılmış bölgelerde sosyalizmin ilk aşamasını gerçekleştireceklerdir. Birer küçük devletçik haline gelen köyler, giderek birbiriyle irtibat kuracak ve şehirleri kuşatacaktır. Şehirdeki devrimcilerin katkısıyla köylüler şehri, sermayeyi, devleti ele geçirecektir. Bu devrim stratejisi, dünyanın hiçbir yerinde tutmadığı gibi Türkiye'de de tutmamıştır. Maocu hareket, Hindistan, Güney Amerika ve bir kısım Afrika ülkesinde hep bir gerilla savaşı çizgisi olarak ortaya çıkmış ama hiçbir zaman da sosyalist cenneti-İrem'i gerçekleştirilememiştir.

Aydınlık Hareketi'nin eski kurmay kadrosundan **İlkay Alptekin Demir,** hareketin özelliklerini sıralarken, Türkiye'nin toplumsal yapısını yanlış okumayı en temel özellik olarak kaydeder. Şöyle der Demir; *"Türkiye'de üretici güçlerin gelişme düzeyini olduğundan geri tahlil etmek, Türkiye'nin kapitalist bir ülke olduğunu görmemek."*[205] Acıdır, Türkiye'nin maocuları nasıl Türk toplumunu illa Çin benzeri köylü bir topluma benzetmeye çalışırken, leninci akım da başta **Behice Boran** başta olmak üzere batının toplumsal yapı evrelerini değişmez bir şablon gibi algılamıştır. İşte **Kemal Tahir**'i bu inat hareketleri çıldırtmış, zavallı yazarımız *gerçek muhataplarını* bulamadan bu dünyadan göçüp gitmiştir. İlkay Demir, Aydınlık Hareketi'nin bir başka vasfını da **"hakim sınıfların feodal yönünü abartmak"** şeklinde özetledikten sonra, can alıcı tesbitini yapar; *"burjuvazinin*

---

[205] Sosyalist Sol Konuşuyor Rafet Ballı
Cem Yayınları İst.1989 sf.48-51

bir kesimine anti-emperyalist işlevler yüklemek."[206] Gerçekten de Aydınlık Hareketi sermayeyi islami olan ve olmayan şeklinde tefrik ettikten sonra, *kartelci sermayenin kucağına gönüllü oturmayı* ve onun *şakşakcılığını yapmayı* vazife bilmiştir. Bu durum özellikle 1997 yılı içinde öne çıkmıştır.

3. Din Karşıtlığı

Aydınlık Hareketi'nin din karşıtlığı, batılı manada bir laiklik anlayışından kaynaklanmaz. Türkiye solunun genel bir yanlışı olarak Jöntürklerden gelen, **heterodoks-sapık** inançlardan kaynaklanan sünni İslam düşmanlığıdır bu... Hareketin doğuş aşamasında lider ve kurmay kadronun en büyük sıkıntısı, elemanların başta aile müessesesi olmak üzere töreyle irtibatını kesme zorluğu olmuştur. Örgüt kurmayları bu dönemi tek parti ideolojisinin ilerici-gerici polemiğine dört elle sarılarak geçirmişlerdir. **"Dine saygılıyız, yobaza düşman"** şeklinde çizgisini netleştiren hareket, **"yobazlığa en hassas kesim askerler"** diyerek, bir yerlere *gönderme* yapar 1970'lerin başında.[207]

Aslında bu durum, ferdi istisnalar dışında bütün sol için geçerlidir. Aybar çizgisinde bir politikacı olan **Aydın Köymen,** solun niçin demokrat olamayacağını anlatırken aslında niçin gerçekten muhalif olamayacaklarını, niçin yapay muhalefet olduklarını da özetler; "...Türkiye'de sol, kadrolarıyla, örgütleriyle ve ilk ideolojik esinlemeleriyle büyük ölçüde bu güçlerden bir tanesinin içinde doğmuştur. Cumhuriyet Halk Fırkası'nı kastediyorum, Atatürkçülüğü kastediyorum, Cumhuriyet Halk Partisi'ni kastediyorum.

---

[206] Belleksiz Muhasebenin Yukarıdan Söylemi;İlkay Alptekin Demir,
Sosyalist Birlik Eylül 1989 s.6 sf.43

[207] Bir Provokasyon Çizgisi PDA
İlke c.3 s.15 sf.108

Dolayısıyla çok doğaldır ki, ve bu nedenledir ki, sol Türkiye'de kurtarıcılık, devletçilik ideolojisinin kırıntılarıyla büyük ölçüde malüldür. Böyle olunca da hiçbir zaman yeterince demokrat olamamış, demokrasi mücadelesinde fikri ve fiili öncülüğü bir türlü yapamamıştır.[208]

Aydınlıkçılar bir ara Sosyalist Parti döneminde toplumun değer yargılarına, dine saygılı olunması gereğini beyan etmişlerse de, akabinde Turan Dursun, İlhan Arsel vs. gibi din düşmanları devreye sokularak, bu çizgi akim bırakılmıştır.

Aydınlık Hareketi; İşçi Partisi döneminde hepten Tek Parti-Köy Enstitüsü-27 Mayıs solculuğuna yaslanıp din düşmanlığının bayraktarlığına soyunmuştur. Devlet içindeki bir kısım cunta özlemcisi temayülleri arkasına aldığı izlenimini vererek, açık ve şedit bir düşmanlık politikası izlemişlerdir. Aydınlık kurmaylarından **Mehmet Gündüz,** *"jakoben mirasa sahip çıkmak"* şeklinde ifadelendirir bu temayülün sebebini.[209]

Hareketin başlangıç döneminde içinde yer alanlardan **Birikim** dergisi yazarı **Ömer Laçiner,** *"laik cephenin en şirret sözcüsü, en şiddetli reaksiyon önerilerinin teşvikçisi"* diyerek Aydınlıkçılar hakkında nihai kanatini ifade eder.[210]

Özetle **Aydınlık Hareketi din düşmanıdır.** Kısa ve uzun vadede düzelme ihtimalleri de görülmemektedir. Bu onların

---

[208] Sosyalist Parti ve Seçimler
Saçak Kasım 1986 s.34 sf.45

[209] Varolan Düzenle... Mehmet Gündüz
Saçak Nisan 1987 s.39 sf.23

[210] Aydınlık -dosya-
Kanal 7 Haber Saati 3 Temmuz 1997

kendi meselesidir. Müslüman Türk milletinin tarihi birikimi, böyle tetikçi hareketlerin ayak oyunlarını aşacak kudrettedir.

Bu arada bir kısım sol çevrelerin Doğu Perinçek'i ifadelendirirken, babası, dayısı ve eniştesinden dolayı sağcılıkla suçlaması, **üzücü** bir yanlıştır. Çünkü Tek Parti devletçiliği ile milletini ve milletinin değerlerini sevme düşüncesi birbirine karıştırılamayacak derecede ayrı çizgilerdir.

4. Komploculuk

Doğu Perinçek adıyla gizlilik ve istihbarat kelimeleri özdeşleşmiş gibidir. Aslı var veya yok, biz bu tür ilişkilerin dışında olduğumuz için sadece yayınlanan bilgileri değerlendirebiliyoruz. Mesela, haftalık **Yeni Düşünce** gazetesinin 26 Şubat 1988 tarihli sayısında bir sayısında bir haber başlığı şöyle; *"Perinçek CIA ajanı mı?.."* Yine **Playboy** dergisi Perinçek'e şu soruyu sorar; *"Kimileri biz eskiden beri zaten Aydınlıkçıların MİT ile CIA ile işbirliği yaptığını bilirdik, işte o kaynaklardan elde ediyorlar diyorlar..."* Perinçek şöyle cevap verir bu soruya; *"Mesela Aydınlık kontrgerilla meselesi başlar. Uğur Mumcu köşesinde yazdı. Kontrgerilla haberlerini Turan mı getirdi falan diye. Bilmiyorum belki de o getirmiştir..."*

Perinçek'in 1988'de Batı Almanya'nın Hamburg kentinde verdiği bir konferasta *çürük yumurta yağmuruna* tutularak karşı sol gruplar tarafından *ajan* olarak nitelendirilir. TİKKO örgütü gibi geçmişte Perinçek'le birlikte bulunmuş maocuların bu hükmü söylemesi ilginç olmaktadır. Aynı şekilde 12 Mart 1971 öncesi sol eylemciler de Perinçek'e karşı şüpheli ve temkinli yaklaşır. Eski Aydınlıkçılardan Oral Çalışlar, **Deniz Gezmiş**'in Perinçek'e bakışını, *"Deniz, Doğu'ya karşı dikkatli davranırdı"* diye anlatır.

Enver Altaylı; Komünist Teoriler ve Sovyet Yayılma Siyaseti adlı kitabında İran Şahı Rıza Pehlevi ile SAVAK istihbarat teşkiatının başkanı Nasırı ile Türkiye'ye yönelik faaliyetler hakkında yaptığı konuşmadan şöyle bir bilgi aktarır;

*"CIA'nın Türkiye'de maocularla temas kurduğu söyleniyor. Ruslar'ın kontrolündeki TKP karşısında, başka bir komünist grubun güç kazanmasını istiyor olabilir CIA. Türkiye'deki komünist hareketin bir kısmını olsun kendi kontrolünde tutmak isteyebilir ABD... Bizim de bu konuda çalışmalarımız oldu. **SAVAK** teşkilatımızın Türkiye'deki baş ajanlarından Neder İbrahim, **Türkiye'deki maocuların lideriyle görüştü. Çıkaracakları bir günlük gazetenin finansmanı için beş milyon dolar, diğer propaganda faaliyetler için de sekiz milyon dolar yardım** yaptık..."*

Doğu Perinçek, 1978 yılında Türkiye İşçi-Köylü Partisi'ni kurar ve aynı doğrultudaki Aydınlık gazetesinde başyazar olur. Sosyalist ve komünist partilerin kurulması ve devletin bunların önünü açması her zaman Türkiye'nin gündeminde olmuştur. Öyle ki, inanç hürriyetini hiç gündeme getirmeyen bir kısım çevreler, sosyalist ve komünist partiler olmadan tam demokrasi olamayacağını, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na giremeyeceğini sürekli olarak seslendirmişlerdir. Doğrusu özellikle Avrupa'daki güç merkezlerinin katkısıyla Türkiye'deki sol hareketlerin faaliyetleri yürütülür.

Doğu Perinçek, Yalçık Küçük, Mehmet Ali Aybar'ın adı sosyalist parti kurma çalışmaları nedeniyle yeniden

gündeme gelmişti. Ancak Aybar, işçilere darılarak meydandan çekildi. Yalçın Küçük farklı bir platformda farklı bir çizgiyle parti kurmaya niyetliydi. THKP-C ve TİP arası bir çizgiydi bu... Perinçek, birleşik sosyalist parti kurma çalışmalarını sürdürdü ve sonuçta Sosyalist Parti'yi kurdu. Kurulan parti genel solu temsil edemese de, sonuçta sol ve sıradan bir Aydınlıkçı örgüt olarak şekillendi. Bu sırada Sabah gazetesi 12 Ocak 1988'de bir haber yayınlar; *"Özal Perinçek'in partisini destekliyor."* Ertesi gün Perinçek'in açıklaması çıktı. Haber Taksim Toplantısı kaynak olarak yazılmış. Ancak, **Toplumsal Kurtuluş Dergisi** haberi yorumlayarak yayınlar. Dergiye göre **MİT** ve **Genelkurmay İstihbarat Dairesi**'nin planlamasıyla da Türkiye'de **evcimen, uysal bir sosyalist parti ya da komünist bir parti istiyor.** Bu kurulu bulunan Sosyalist Parti de olabilir. Geçmişinden *tövbeli* TBKP de olabilir.

Hakkındaki gerçek ya da ithamlar hep istihbarat ilişkilerinde, yapay muhalefette düğümlenirken, Doğu Perinçek de kendisini istihbarat örgütlerini kaynak göstererek savunur. Nitekim, MİT Raporu hakkında eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral **Necdet Üruğ**'la yaptığı konuşmada şöyle der;

"Efendim, benim için Hürriyet gazetesinde, o zaman Amerika'ya kaçtı diye MİT kaynak gösterilerek bir haber yayınlandı. Bunu hiç araştırdınız mı o zaman, niye Doğu Perinçek hakkında böyle bir rapor düzenlendi diye?"

İbrahim Kaypakkaya ve Doğu Perinçek, TİİKP içinde birlikte bulunmuşlardır.Kapakkaya da Perinçek gibi mao zetung düşüncesindedir. TİİKP'den ayrılarak TKP/ML-TİKKO örgütünü kurar ve silahlı eylemler yapar. Eylemlerinden dolayı tutukluyken hapishanede ölür.

TİKKO'culara göre Kapakkaya *'ser verip, sır vermeyen yiğit* tir. Doğu Perinçek ise, 1968 FKF başkanlığı, 1970 TİİKP ve 1978 TİKP genel başkanlığı sırasında tutuklanmalara rağmen *sıyrık almadan* kurtulmuştur. TİKKO'culara göre bu, Perinçek'in CIA ajanı olmasından kaynaklanıyor. Nitekim 1988 Ekim'inde Almanya'daki bir konuşması sırasında TİKKO'cular tarafından çürük yağmuruna tutularak, CIA ajanı olduğunu söylenmiştir. Maocu Perinçek ve çizgisi için CIA ajanlığı yargısını sadece TİKKO'cular söylemez. Sosyalist Parti döneminde Aydınlık Hareketi'nden kopan değişimci kanattan Zübeyir Bilen de bazı emareleri sıraladıktan sonra benzer bir kanaate ulaşır;

"Bunlar, CIA raporlarının, Aydınlık'ın tahlillerinde ne ölçüde etkili olduğunun göstergeleri. Tabii buradan, bazı tespitlerin kaynak kim olursa olsun değerlendirilemeyeceği gibi kaba bir mantık ileri süremez. Amaa marksist bir partinin, düşman gizli servisinin tahlillerini, süzgeçten geçirmeden, hemen hemen aynen, kendine temel kabul etmesi oldukça düşündürücüdür."

Sovyet yanlısı Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi radyosu 20 Temmuz 1978'de şu yayını yapar; *"...çünkü maocu ajanlar, Perinçek'ler, Amerikan emparyalizminin işbirlikçisidirler. Onlar da en az faşistler kadar, Demirel ve Türkeş kadar ulusal çıkarlarımızın düşmanıdırlar."* Sovyetler Birliği Gençlik Örgütü'nün davetlisi olarak Rusya'ya giden **İlerici Gençlik Derneği** Başkanı **Ahmet Muhtar Sökücü,** Moskova Radyosu'nda yayınlanan mülakatında bir soruyu şöyle cevaplamaktadır.

"...Biz mücadelemizde şunu açıkça görüyoruz ki, maoculuk emperyalizmin bir yan gücüdür.

Emperyalizmle birlikte karşı devrimci bir güçtür. Ve emperyalizmle mücadelenin yanı sıra maoculuğa karşı da mücadele sürecektir.Maozim ideolojisine karşı leninizmi her zaman savunacağız ve savunuyoruz da, gerek pratikte gerekse teorik olarak bu mücadele sürecektir..."

Görüldüğü gibi gerek maocu gerek leninci komünistler, Doğu Perinçek hakkında aynı yargıda birleşmektedirler. Bu yargı, O'nun ajan olduğu yargısıdır. Tabii bu yargılar ancak söyleyenleri bağlar. Bizim içinde olmadığımız bir konuda hüküm vermemiz, analitik bakımdan doğru olmaz.

Aydınlık Basın-Yayın Ortaokulu Mezunları ve Komploculuk

Perinçek eski TİİKP ve Aydınlık kadrosuyla ilgili sorulan *"...o ilk kadroyu meydana getirenlerin hemen hepsi bugün Türkiye'de iyi kötü söz sahibi"* sorusuna ilginçtir, evet dedikten sonra;

"Bunun benim açımdan başka düşündürücü tarafları da olabilir. Yani bu kadar kaliteli insanları niye kaybettim ben? Benim için böyle bir soru da var. Çok kaliteli insanlar olduğu doğru, ama bu insanlar niye benim konumumda değil diye haklı bir soruyu yıllardır ben hep kendime soruyorum. Yani çok değerli adamlar bunlar. Her girdikleri yerde pat diye etkili konumlara geliyorlar. İşte basında olsun, şunda bunda olsun. Günlük gazeteleri okudunuz. Televizyon'u maocular işgal etti diye manşet atmışlardı..."

Yalçın Küçük'ün Toplumsal Kurtuluş dergisine göre bu kadrodan bir kısmı şunlar. *"Perinçek'in yalnızlaşma süreci devam ediyor. Bu yakınlarda Erdoğan Güçbilmez'i gizli servislere, Şahin Alpay ile Osman Ulugay'ı eylülist dönemin Cumhuriyet Gazetesi'ne, Cengiz Çandar'ı önce Cumhuriyet ve sonra Hürriyet'e veren Perinçek... Yeni dönemde Hasan Yalçın ve Halil Berktay ile yürümeğe çalışıyor"* Burada Cengiz Çandar'ı diğerlerinden ayrı tuttuğumuzu ve ondaki değişmeği, Yalçın Küçük'den farklı düşündüğümü belirtmek isterim.

Bu kadro içinde **Nuri Çolakoğlu** önemli bir yere sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin resmi yayın kuruluşu olan TRT'nin genel müdürden sonra *en yetkili kişisi* durumuna gelen Nuri Çolakoğlu'nun gerçek kimliği 12 Mart döneminde kapatılan TİİKP davasında mahkeme önüne çıkan, iddianamede görülebilir. TİİKP davasında Doğu Perinçek ve Halil Berktay'dan sonra üç numaralı sanık olarak yargılanır. Nuri Çolakoğlu 12 Eylül öncesi Aydınlık gazetesinin yazı işleri müdürü iken sonradan Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü Profesör *Cem Duna* tarafından genel müdür başdanışmanlığına getirilmiştir. Sermayeye entegre olan Çolakoğlu en son **Cavit Çağlar**'ın sahibi olduğu **NTV**'nin genel müdürlüğünü yapmaktadır.

Yalçın Küçük solun 12 Eylül sonrasını yorumlarken Perinçek takımını da ifadelendirir.

"Eski solcular üç yeri aldılar, büyük basın, sendikalar ve SHP'li belediyeler. Büyük basın, eski Aydınlık gazetesinde çalışanlar tarafından 'Aydınlık Basın Yayın Ortaokulu' mezunlarınca; sendikalar TKP'lilerce, belediye meclisleriyse Dev-Yol ve Kurtuluşçular tarafından alınmıştır. Basında 'Aydınlık Basın Yayın Ortaokulu'ndan

geçmeden, mesela Cumhuriyet gazetesine girmek mümkün değildir."

Aydınlık Basın Yayın Ortaokulu'ndan mezun olanlar, Aydınlıkçı kalsalar da kalmasalar da Aydınlık'ın bütün menfi özelliklerini taşırlar. Bu kadro en son 1997 yılı içinde; RP düşmalığı adı altında yürütülen **din düşmanlığı kampanyasında, bürokratik diktatörlük yanlılarının tetikçiliğine soyunarak, sivillik imtihanından sınıfta kalmışlardır.**

Aydınlık Hareketi'nin en temel özelliği olan komploculuk, hareketin 30 yıllık kurmay kadrosundan Hasan Yalçın'ı da artık sıkmıştır ki şu sözler ona aittir;

"Hakim sınıflar arası çelişmelere önderliğin verdiği önem,en iyi siyasal yayın organımızın çizgisinde görülebilir. Emekçi hareketini ve sorunlarını öne çıkaran yaklaşım giderek geri plana düşerken,hakim sınıfların iç ilişkilerine ağırlık verildi. Devlet içindeki çelişmeleri, teşhir yöntemiyle derinleştirme olanağı abartıldı. Gerici bir kuvvetin kendi iç çelişmelerinin derinleşmesi sonucunda kendiliğinden değil, ancak o iç çelişmelerden de yararlanacak maddi bir kuvvet tarafından yıkılacağı gerçeği adeta unutuldu. O yıkıcı kuvvetin oluşturulması görevi ihmal edildi."

Aydınlık hareketinin komploculuk özelliği konusunda bizim söyleyeceklerimiz bu kadar. Daha fazla bilgi almak isteyenler aşağıdaki kaynaklara bakabilirler.

* 50 Milyonluk Çek Çalıntı Çıktı; Hürriyet, 29 Ocak 1988
* 68 Başkaldırının Yedi Rengi; Oral Çalışlar, Milliyet Y. 2. Bsk. İstanbul 1989 s.132

* Aktüel; 11 Şubat 1993 s.84 sf.54
* Aşırıların Akıl Hocası Perinçek; Tercüman 3 Mart 1987
* Başarı Ölçülerimiz Kökten Değişmelidir Hasan Yalçın, Teori, Ekim 1996, s.81, sf.18
* Berktay ve Perinçek Ayrı Düşünüyor, Toplumsal Kurtuluş Haziran 1988, s.12
* Bizans Kulisleri Ulvi Alacakaptan, Zaman, 14 Kasım 1986
* D. Perinçek'in Açıklaması, Zaman, 13 Mart 1988
* D. Perinçek'ten Açıklama, Akis, 17 Ağustos 1987 y.1 s.18
* Dergiler Mehmet Çetin, Türkiye Kültür Sanat Yıllığı 1988 (T.Yazarlar Birliği Y.)
* Duna'nın Danışmanı TİİKP Sanığı, Mustafa Köker, Türkiye, 18 Ağustos 1988
* Geçmiş Değerlendirmesinde Bir Tartışmacının Notları, Zübeyir Bilen, Sosyalist Birlik, Eylül 1989, s.6 sf.58
* Güvencin Yuvadan Uçtu, Nokta, 24 Kasım 1995, y.3 s.46
* İGD Başkanı Sökücü, Politika, 4 Mayıs 1978
* Komünist Teoriler ve Sovyet Yayılma Stratejileri; Enver Altaylı, Yeni Yayınlar, İstanbul-1980
* MİT Raporunu Hazırlayanlar, İkibin'e Doğru, 14 Şubat 1988, y.2, s.8
* Özal Yine Suçladı, Cumhuriyet, 10 Haziran 1988
* Perinçek Ajan, Yeni Düşünce, 28 Ekim 1988
* Perinçek CIA ajanı mı? Yeni Düşünce, 26 Şubat 1988
* Perinçek Köşeye Sıkıştı, Yeni Düşünce, 18 Mart 1988
* Perinçek Sosyalizme Pratikten Ulaşım, Ü. Demirtepe ile konuşma, Gölge Adam, 29 Şubat 1988
* Perinçek'e Şimdilik Dört Soru, Yeni Düşünce, 11 Mart 1988
* Playboy Röportajı; Doğu Perinçek Nejat Bayramoğlu, Playboy, Haziran 1988 c.3 s.6
* Sahte İtirafçı Tutuklandı, Hürriyet, 30 Temmuz 1988
* Sanık Sandalyesinde, Yankı, 11 Mayıs 1981 s.528

E. SONUÇ

Perinçek ve Aydınlık Hareketi adlı çalışma; siyasi faaliyetlerinden çok polemikleriyle gündemde olan bir siyasi çizgiyi, tarihi akışı içinde ele alan bir araştırma.Eser; bir siyasi hareket hakkında nihai hükmü verecek olan kamu vicdanının bilgilendirilmesi açısından, önemli bir boşluğu dolduruyor.Başta Aydınlık Hareketi mensupları olmak üzere , sol üzerine düşünen herkes, bu konu üzerinde bildiklerini yazmalı ve yayınlamalı.

Bu eser hakkında Aydınlık kurmaylarının görüşlerini hiç merak etmiyorum. Onların söyleyeceği sözleri tahmin edebiliyorum. MİT, kontrgerilla, MHP vs. Bu üç kelime benim açımdan olumsuzluk taşımıyor. Çünkü MİT, adından da anlaşılacağı gibi, milli bir istihbarat teşkilatıdır. Kontrgerilla kelimesi ise, fedakar ve vatansever insanlara, bir kısım vatan haininin hakaret için kullandığı bir kelime. MHP'ye gelince, demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından olan siyasi partilerden bir parti. Sivil, demokrat ve muhafazakar. Bu kimlikteki her parti ve oluşum benim için saygındır.

Bu kitap vesilesiyle asıl merak ettiğimiz husus; hayatının bir dönemini Aydınlık Hareketi içinde geçiren, sonradan bu hareketten ayrılan insanların görüş ve eleştirileridir. Onların görüşlerinin, kitabın olgunlaşarak gelişmesine katkıda bulunacağına inanıyoruz.

izahlı

Aydınlık

albümü

MAO ZEDUNG

Çin'in meşhur diktatörünün Türkiye'deki acentalağını başta Aydınlıkçılar olmak üzere birkaç küçük grup üstlendi.

Perinçek ve arkadaşları önce fraksiyonlarını kurup sonra ideolojik çizgilerini maoculuk olarak belirleyen dünyada belkide ilk grupdur.

12 Mart öncesinde Aydınlıkçılar; Proleter Devrimci Aydınlık, Türk Solu, İşçi-Köylü dergileriyle sosyalistler içinde faaliyetleriyle olmasa bile, propagandalarıyla etkin oldular.

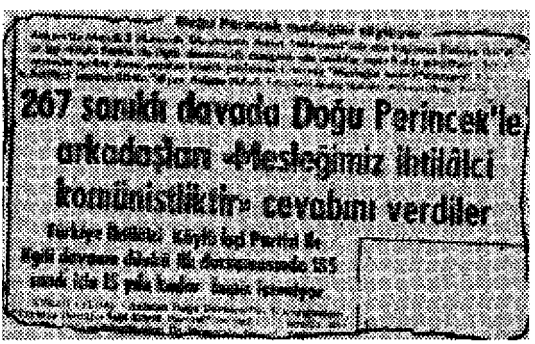

Sürekli tribüne oynayan Perinçek, her dönemde artistik laflar ederek manşetlerde yer almayı başarır.

Hindistan Komünist Partisi Lideri Çaru Mazumdar Türkiye'deki maocuları derinden etkiler. Bu etki Aydınlıkçıların ilk siyasi örgütü TİİKP'i ikiye böler. Garbis Altunoğlu ve İbrahim Kaypakkaya önderliğinde bir grup TKP-ML/TİKKO örgütünü kurarlar.

ÇARU MAZUMDAR

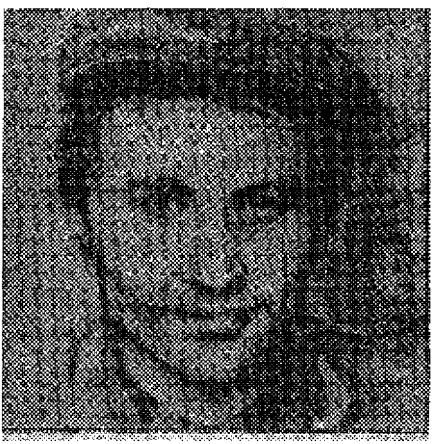

TKP-ML/TİKKO örgütü kurucusu Kaypakkaya eski lideri Doğu Perinçek'i ihanetle suçlayarak silahlı mücadele yolunu seçer.

İBRAHİM KAYPAKKAYA

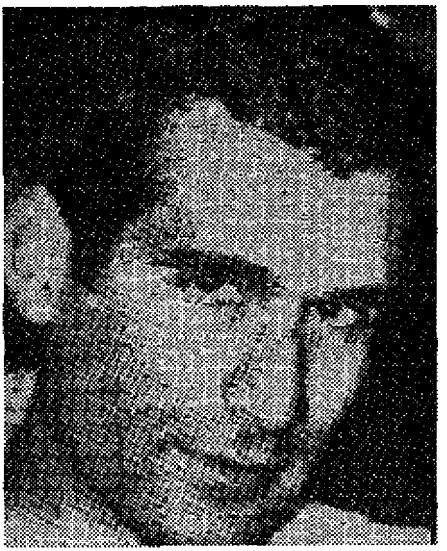

DENİZ GEZMİŞ

12 Mart'dan sonra idam edilen Deniz Gezmiş dönem arkadaşlarından Doğu Perinçek'e sürekli olarak şüphe ile bakmıştır.

CENGİZ ÇANDAR

Eski silah arkadaşı Çandar'a göre Perinçek akıl hastası.

Aydınlık Hareketi'nin 12 Mart sonrası yayın organlarından biri de Aydınlık dergisidir. Derginin TİKP'in kuruluşunu bildiren özel sayısı

TİKP hedef kitle olarak köylüleri ve alevileri seçen bir harekettir. Fotoğraftaki şapkalı köylü Durmuş Uyanık, özellikle köylü vatandaşların ilgisini yakalamak için genel başkanın yanına oturtulmuştur.

TİKP kurucuları toplu halde Anıtkabir'de

Aydınlık Gazetesi TİKP'in kuruluşuyla günlük yayına başladı. Gazete habercilikten ziyade kışkırtıcı yayınlarıyla etkili oldu.

Şahin Alpay 30 yıl önce kurucuları arasında yer aldığı TİİKP'in felsefesi olan maoculuğu bugün cinnet olarak nitelendiriyor.

HASAN YALÇIN

Hasan Yalçın ve Ferit İlsever başlangıçtan bugüne Doğu Perinçek'in yanından ayrılmayan en sadık kurmaylar olmuştur.

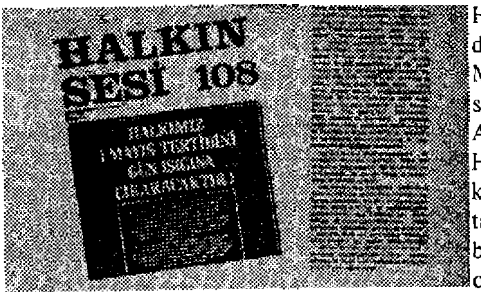

Halkın sesi dergisi 12 Mart'tan sonra Aydınlık Hareketi'ni kitlelere taşıyan etkili bir yayın organı olmuştur.

1 Mayıs 1977 tarihe "Kanlı 1 Mayıs" olarak geçti. Olayların ortaya çıkışındaki bazı ipuçlarının Aydınlıkçıları gösterdiği iddia edilmiştir.

Saçak Dergisi Aydınlıkçılar'ın 12 Eylül sonrasında teorik ve kültürel açılımlar için yayınladığı bir dergiydi. Dergi yayın amacının tersine bölünmelerin platformu oldu. Aydınlık kurmaylarının tamamına yakını, örgüt lideri Doğu Perinçek'e karşı ilk tavırlarını dergi sayfalarında yayınladılar.

İkiben'e Doğru dergisi Türkiye Solu'nun en popüler dergilerinden biri oldu. Fakat derginin etkinliği, ülke sorunlarını gündeme getirme ve çözüm önerileri dile getirmeden uzak, özellikle etnik ve dini farklılıkları Avrupa gözüyle değerlendirmesinden kaynaklanmaktadır.

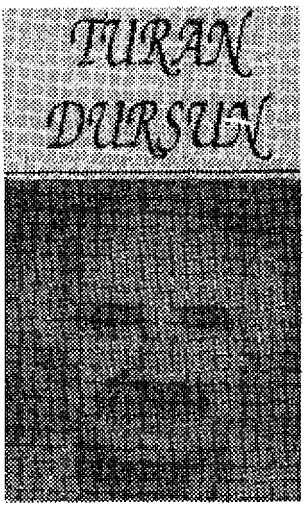

Aydınlıkçılarla eylem birliği yapanlardan biri de Turan Dursun'du. İslami değerlere saldıran yazılarıyla ünlü olan Turan Dursun, bu davranışlarının karşılığı olarak kimliği bilinmeyen kişi ya da kişilerce öldürüldü.

İki bin'e Doğru döneminin en etkili yayınlarından biri Mit Raporu oldu. Bir istihbarat görevlisinin Türkiye'deki etkili zevat hakkında görüşlerinden oluşan raporun içeriğinden ziyade, Aydınlıkçılar tarafından pazarlanış biçimi ilgi uyandırdı.

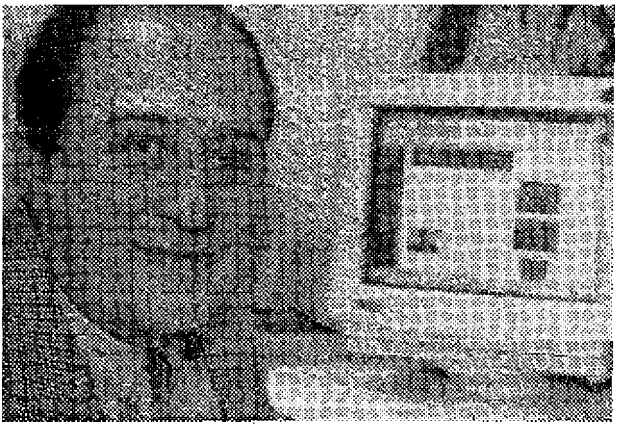

Nuri Çolakoğlu 12 Eylül öncesinin hızlı maocusu şimdi Cavit Çağlar'ın sahibi olduğu NTV'nin Genel Müdürü

Gülay Göktürk Aydınlık Hareketi içindeki aydınlanma akımının öncülerinden biriydi. "Sorular Hareketi" veya "Kaleciler" kliği denilen bu yöneliş, 12 Eylül'den sonra Aydınlık Hareketi'nden ilk toplu çözülmeyi gerçekleştirdi. Önce Nokta dergisinde yazan Gülay Göktürk şimdi Yeni Yüzyıl'ın yazarlarından biri.

Halil Berktay ve Oral Çalışlar 12 Eylül'den sonra dünyadaki değişikliklerden yararlanılarak Türkiye sosyalizminin yeniden inşaa edilmesi gerektiğini iddia ettikleri için stalinist-maocu Doğu Perinçek tarafından örgüt içinde etkisizleştirilir.

Yüksek Askeri Şura Ağustos'un ilk haftasında toplanacak

Komutanlar değişse de irticaya karşı mücadele sürecek

İşçi Partisi döneminde Aydınlıkçılar ordu ile ilgili polemiklerde taraf olarak toplumu ve toplumun değerlerini, ordu ile çatıştırmayı denediler.

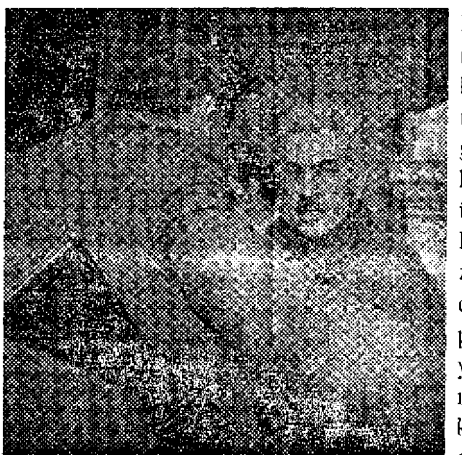

Devlet ve rejimle ilgili konularda istihbari bilgiler yayınlayan ya da üreten Perinçek, zaman zaman da bu polemikler yüzünden mahkeme kapılarına düşer.

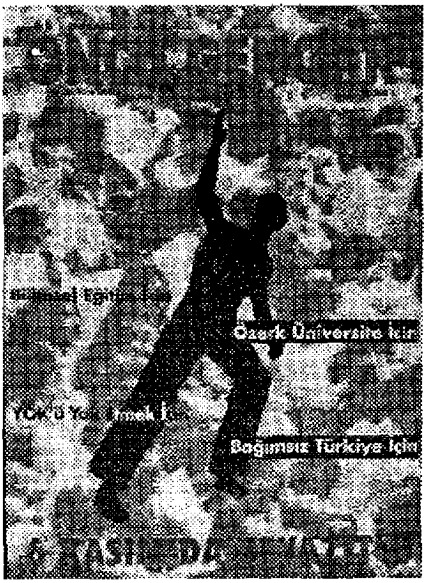

Aydınlıkçılar İşçi Partisi döneminde gençliğe açılmak için gençlik kolu niteliğinde bir örgütlenme gerçekleştirmiştir. Öncü Gençlik adı verilen bu oluşum, çeşitli yayın, kamp ve seminerlerle gençleri eğitiyor.

Aydınlık Dergisi satışı; Öncü Gençlik'in eğitim alanlarından biridir.

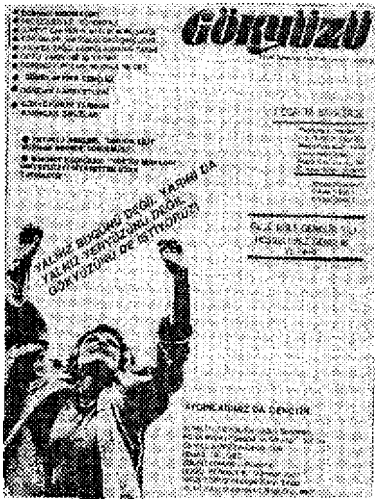

Gökyüzü sosyalist bir dergi değil, klasik batıcı kesimin ilerici x gerici polemiğinden hareketle hayata bakan bir yayın organı oldu. Tabii böyle olunca din de tartışmaların ana eksenini oluşturuyor.

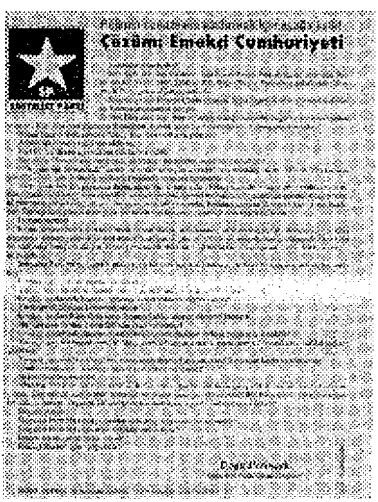

Sosyalist Parti döneminde rejimin çürüdüğünü ve yıkılmakta olduğunu iddia eden Aydınlıkçılar, İşçi Parti döneminde rejimin bekçiliğine soyundular.

İşçi Partisi dönemi Aydınlık Hareketi'nin Atatürkçülüğünün açığa çıktığı bir dönem olmuştur.

SUPHİ GÜRSOYTRAK

27 Mayıs 1960 darbesini yapanlardan Milli Birlik Komitesi Eski üyelerinden Atatürkçü Düşünce Derneği Başkanı Suphi Gürsoytrak ve Suphi Karaman da İşçi Partisi üyesi ve yöneticileri arasına girmiştir. Yassıada Savcısı Ömer Altay Egesel'in de ölmeden önce TİKP'e ve Perinçek'e muhabbetini açıklamış olması burada önemle hatırlanmalıdır.

Aydınlık
Emperyalizmin 21. yüzyıl korkusu
Ezilen dünyanın güvencesi Çin

Çin'deki iktidar değişiklikleri Aydınlıkçılar'ın Çin'e bakışını hiç etkilememiştir. Birikim dergisinin ifadesiyle onlar robot gibi Çin'den yana politikalarını sürdürmüşlerdir.

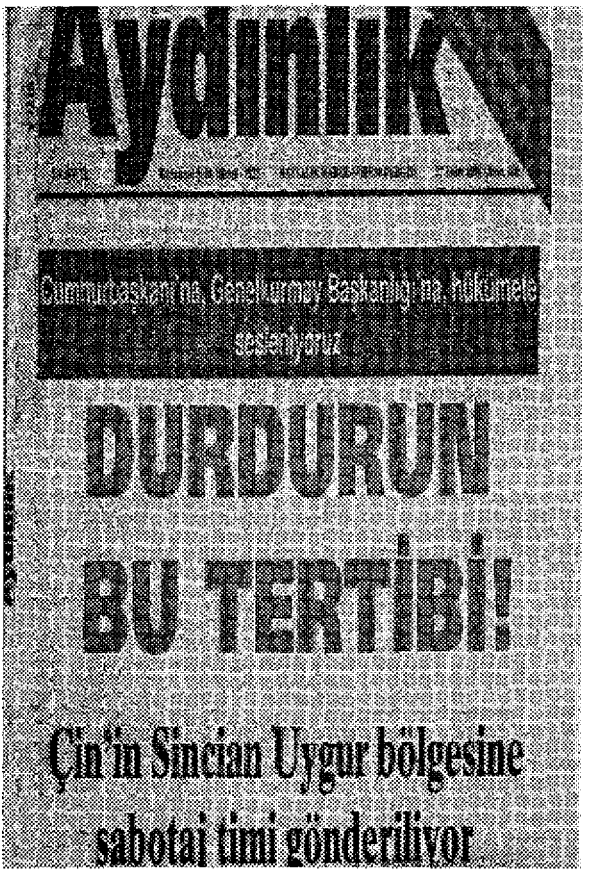

Aydınlıkçılar'ın Çin muhabbetinin belki de en acı noktası, bütün dünyanın kınadığı Doğu Türkistan'daki Çin zulmünü desteklemeleri olmuştur

İşçi Partisi döneminde Aydınlıkçılar'ın Atatürkçülüklerini açığa vurmasıyla, Atatürkçü Aydınların İşçi Partisi'ne desteği de artmıştır.

İşçi Partililer kongre öncesi Anıtkabir'de Aslanlı Yol'da Atatürk'ün huzuruna doğru ilerliyor.

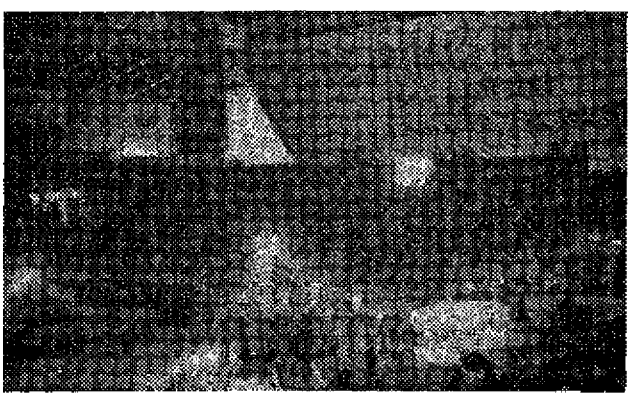

İşçi Partisi 4. Büyük Kongresi; sosyalist söylemin tamamen terk edildiği bir kongre olmuştur. Bu yüzden kongrede seçimlere katılım oldukça düşük olmuş ve delegelerin önemli bir kısmı salonu terk etmiştir.

DOĞU PERİNÇEK'in BABAANNESİNİN SOYAĞACI

DOĞU PERİNÇEK'in BİRİNCİ EŞİ SIRMA EVCAN'ın SOYAĞACI

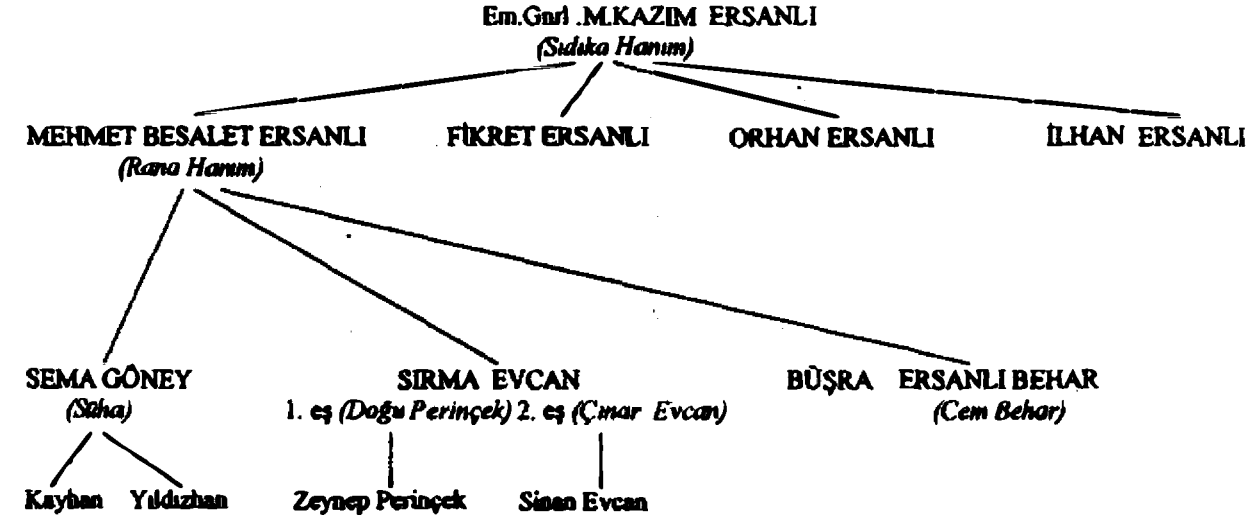

DOĞU PERİNÇEK'in İKİNCİ EŞİ ŞULE ZALOĞLU'nun AİLESİ

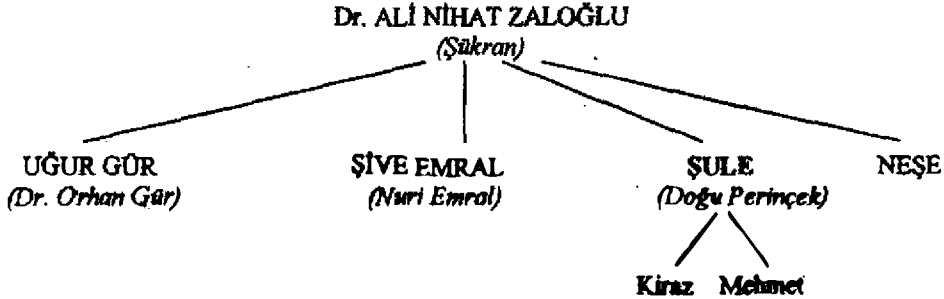

DOĞU PERİNÇEK'in SOYAĞACI

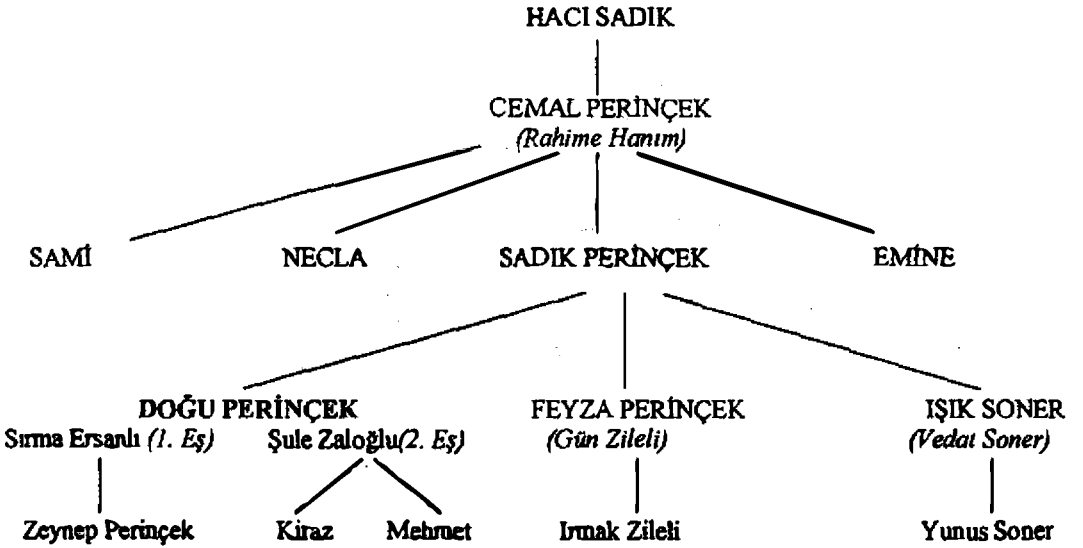

Bilim ve Ütopya Aydınlıkçıların bilimi din aleyhinde çarpıttıkları bir polemik dergisi... Dergi: Bilim ve Ütopya Vakfı adıyla kurumsallaşarak faaliyetlerini yürütüyor.

Sosyalist Birlik; Aydınlıktan ayrılan eski Aydınlıkçı kurmayların çıkardığı bir özeleştiri dergisi oldu. Perinçek kliği, onları liberalleşmekle suçladı.

SIRMA EVCAN

CHP'li Aydın Güven Gürkan'ın akrabası olan Sırma Evcan, Doğu Perinçek'in ilk eşidir. Çiftin bu evlilikten bir de çocuğu var: Zeynap Perinçek. Gazeteci Sırma Evcan, DSP kurucu üyelerinden ve milletvekili adaylarından biriydi.

ŞULE PERİNÇEK

Eski TİİKP militanı Ayşe kod adlı Kurye Şule, Doğu Perinçek'in ikinci eşidir. Şimdi o da gazeteci...

FEYZA PERİNÇEK

Dogu Perinçek'in kızkardeşi Feyza Perinçek her dönemde ağabeyinin yanında bir eylemci. Feyza Perinçek Aydınlıktan kopan eski kurmaylardan Gün Zileli'nin eski eşi.

Doğu Perinçek kız kardeşi Işık Soner ve enişteşi Kaynak Yayınları mütercimlerinden Vedat Soner'le birlikte.

SADIK PERİNÇEK
(Erzincan eski Milletvekili ve Adalet Partisi Genel Başkan Yardımcısı)

Sadık Perinçek oğlu Doğu Perinçek yüzünden siyasi kariyerini kaybetmesine rağmen daima onun yanında ve arkasında oldu. Bir zamanlar Adalet Partisi Genel Başkan Yardımcısı olan Sadık Perinçek bu görevinden oğlunun eylemleri sebebiyle ayrılmak zorunda kalmıştı.

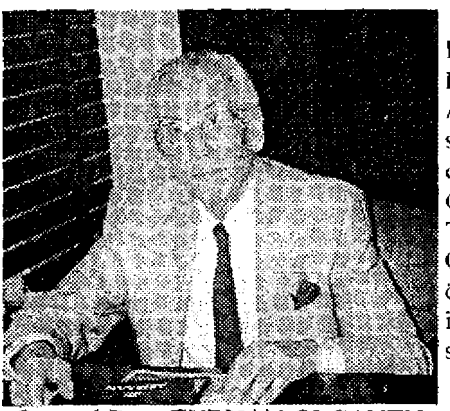

Doğu Perinçek, Atatürk sevgisini dayısı Emekli General Turhan Olcaytu'dan öğrendiğini iftiharla söyler.

General Dayı TURHAN OLCAYTU
(Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı Eski Genel Müdürü)